

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 185

Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansikuva: Syysmaisema avautuu Linnavuorelta Linnansaaren kansallispuistossa. Kuva: Mari Laukkanen. / Metsähallitus.

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

© Metsähallitus, Vantaa, 2023

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-377-107-9 (pdf)

Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisu-aika	30.11.2023
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	14.11.2023
Luottamuksellisuus	Julkinen	Asianumero	MH 5460/2022
Suojeluluetyyppi/Suojeluohjelma	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Linnansaari		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Linnansaari FI0500002		

Tekijä(t)	Metsähallitus
Julkaisun nimi	Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Tiivistelmä

Hoito- ja käyttösuunnitelman suunnittelun kohteena on Linnansaaren kansallispuiston, Linnansaaren Natura 2000 -alueen ja niihin kiinteästi liittyvien valtion omistamien luonnonsuojeluun varattujen alueiden muodostama kokonaisuus. Suunnittelualueeseen kuuluu myös neljä yksityistä suojelualuetta. Linnansaaren Natura-alue sijaitsee Savonlinnan ja Varkauden kaupungin ja Rantasalmen kunnan alueella Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakunnissa. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 26 970 ha, josta noin 85 % on vettä.

Linnansaaren keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi tässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritettiin saimaannorppa, järvi- ja selkivesilinnusto, monimuotoinen sisävesisaariston metsäluonto, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja metsät, luontodirektiivin luontotyypit ja lajit, kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö ja matkailun yritystoiminta.

Linnansaaren Natura-alueen hoidon ja käytön päämäärinä on turvata 1) saimaannorppakannan kasvu ja alueen säilyminen kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana, 2) kansallispuiston perinnebiotooppien hoito ja niille ominaisten maisemapiirteiden sekä lajiston edustavuus, 3) Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvot, 4) saariston monimuotoiset metsäiset elinympäristöt, niiden säilyminen edustavina, lajien menestyminen ja luonnon-tilaistumisen eteneminen, 5) järvi- ja selkivesilinnuston säilyminen monipuolisena ja elinvoimaisena, 6) järvi- ja selkivesilinnuston säilyminen laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, jolloin saimaannorpan ja muun vesieläöstön elinolosuhteet ovat turvattuja ja vesiluontotyypit edustavia sekä Saimaan saaristomaiseman säilyminen luonnontilaisena, 7) alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävyys, 8) matkailun yritystoiminnan kestävyys ja vastuullisuus. Kansallispuiston järjestysääntö tullaan päivittämään.

Suunnittelualueella ei suunnitella toteutettavan uusia reittejä tai palvelurakenteita, vaan ylläpidetään olemassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä. Lisäksi parannetaan virkistyskäytön ohjausta opastusviestinnän keinoin. Alueella noudatetaan kestävä luontomatkaillen periaatteita ja panostetaan yrittäjien yhteistyösopimuksiin sekä norppaystävällisen matkailun periaatteisiin. Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja seuranta-mittareiden avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei lajistolle aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvaurioita jäävät mahdollisimman pieniksi. Retkeilyrakenteet ja kävijöiden ohjaus keskitetään Linnansaaren retkeily- ja luontomatkailluvyöhykkeelle. Merkittävä osa suunnittelualueesta (24 %) pidetään liikkumisrajoitusvyöhykkeenä 1.1.–30.4. ja 1.1.–31.7. välisinä aikoina, jotta etenkin saimaannorpan ja uhanalaisten lintujen pesintää alueella tulevaisuudessa voidaan turvata.

Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on tunnistaa ja sovittaa yhteen Natura-alueen keskeiset suojelu- ja käyttöarvot ja -tarpeet niin, että luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun, virkistyskäytön ja luontomatkaillen sekä valtion maiden eri käyttäjäryhmien näkökulmat tulevat huomioituiksi. Suunnitelmakausi on noin 10–15 vuotta. Hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa toimintaa valtion alueilla. Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Hoito- ja käyttösuunnitelma päivitetään osana EU-rahoitteista Yhteinen Saimaannorppamme -LIFE-hanketta (LIFE19 NAT/FI/000832).

Avainsanat	hoito- ja käyttösuunnitelmat
Muut tiedot	Projektipäällikkö prosessin alussa Mari Eskelinen ja myöhemmin Meeri Koivuniemi. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat Mervi Niiraniemi, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio ja Raisa Tiilikainen Metsähallitukselta. Suunnittelun tukena on lisäksi toiminut paikallisista toimijoista koostunut yhteistyöryhmä.

Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 185		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkojulkaisu)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-107-9		
Sivumäärä	157 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	30.11.2023
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	14.11.2023
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 5641/2022
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-området		
Områdets namn	Linnansaari		
Natura 2000-områdets namn och kod	Linnansaari FI0500002		
Författare	Forststyrelsen		
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Linnansaari nationalpark		

Sammandrag

Föremålet för planeringen av skötsel- och användningsplanen är en helhet som består av Linnansaari nationalpark, Linnansaari Natura 2000-område och statsägda naturskyddsområden i nära anslutning till dessa. Till planeringsområdet hör också fyra privata skyddsområden. Linnansaari Natura-område ligger i städerna Nyslott och Varkaus och Rantasalmi kommun i landskapen Södra Savolax och Norra Savolax. Planeringsområdets totala areal är cirka 26 970 ha, varav cirka 85 % är vatten.

I skötsel och användningsplanen fastställdes saimenvikaren, sjöekosystemet och skärgårdslandskapet, insjö- och fågelbeståndet, den mångsidiga skogsnaturen i insjöskärgården, de vårdbiotoper och skogar som formats av svedjekulturen, naturtyperna och arterna i habitatdirektivet, kulturarvet samt rekreativ användning och turismens företagsverksamhet som Linnansaaris centrala skydds- och bruksvärden.

Syftet med skötseln och användningen av Linnansaari Natura-område är att trygga 1) saimenvikarbeståndets tillväxt och bevarandet av området som en helhet som lämpar sig för vikarens fortplantning, 2) skötseln av nationalparkens vårdbiotoper och representativiteten hos de landskapsdrag och arter som är kännetecknande för dem, 3) värdena hos Linnansaaris kulturarvsobjekt, 4) skärgårdens mångsidiga skogsbeklädda livsmiljöer, bevarandet av dem som representativa, arternas framgång och främjande av naturlig förekomst, 5) bevarande av ett mångsidigt och livskraftigt sjö- och vattenfågelbestånd, 6) bevarande av sjöns ekosystem i ett utmärkt skick i fråga om kvalitet och funktion, där livsvillkoren för saimenvikaren och annat vattenlevande liv skyddas och vattenmiljöerna är representativa, samt bevarande av Saimen skärgårdslandskap i dess naturliga tillstånd, 7) hållbar rekreation och turism i området, 8) hållbar och ansvarsfull affärsverksamhet inom turismen. Nationalparkens ordningsstadga kommer att uppdateras.

I planeringsområdet planeras inga nya rutter eller servicestrukturer, utan de befintliga upprätthålls och man förbättrar tillgängligheten. Dessutom förbättras guidningen av rekreativ användning med hjälp av guidningskommunikation. I området iaktas principerna för hållbar naturturism och man satsar på företagarnas samarbetsavtal samt principerna för vikarvänlig turism. Med hjälp av zonindelningen i parken, placeringen av servicestrukturerna och uppföljningsmätarna styrs besökarna att röra sig i parken så att arterna inte störs för mycket och slitskadorna blir så små som möjligt. Friluftskonstruktionerna och guidningen av besökarna koncentreras till Linnansaari friluft- och naturturismzon. En betydande del av planeringsområdet (24 %) betraktas som en zon där rörelsefriheten är begränsad under tiden 1.1–30.4 och 1.1–31.7 för att man i framtiden ska kunna trygga särskilt saimenvikarens och de hotade fåglarnas häckning i området.

Syftet med skötsel- och användningsplanen är att identifiera och samordna Naturaområdets centrala skydds- och bruksvärden och skyddsbehov, så att olika användargrupperns synpunkter på natur- och kulturarvsskyddet, rekreativ användning och naturturismen samt statens mark beaktas. Planperioden är cirka 10–15 år. Skötsel- och användningsplanen styr verksamheten på statens mark. Planen har utarbetats i samarbete med olika aktörer i området med iakttagande av ett inkluderande planeringssätt. Skötsel- och användningsplanen uppdateras som en del av det EU-finansierade LIFE-projektet Vår saimenvikare (LIFE19 NAT/FI/000832).

Nyckelord	skötsel- och användningsplan		
Övriga uppgifter	Projektledare i början av processen Mari Eskelinen och senare Meeri Koivuniemi. I projektgruppen som utarbetat skötsel- och användningsplanen ingick Mervi Niirani, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio och Raisa Tiilikainen.		
Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 185		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-107-9		
Sidantal	157 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS	27
1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	27
2 Perustamistarkoitukset	34
3 Vesistöt ja geologia	35
4 Luontodirektiivin luontotyypit	37
5 Yhteenveto lajistosta	39
6 Kulttuuriympäristö	41
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	43
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	48
8 Erätalous	49
9 Tutkimus	53
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	54
KESKEISET ARVOT JA UHKAT	56
11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat	56
TAVOITTEEN ASETTELU	69
12 Päämäärät ja tavoitteet	69
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	75
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	76
13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet	77
TOTEUTUS	79
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	79
15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	82
16 Erätalouden toimenpiteet	84
17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö	86
18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto	89
19 Resurssit	92
20 Vaikutusten arviointi	94
21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta	115
22 Osallistaminen	124
LÄHTEET	126
LIITTEET	129
Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista	129
Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit	130
Liite 3 Lausuntokooste	136
Liite 4 Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta	144
Liite 5 Kartat	145
Liite 6 Ympäristöministeriön lausunto Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta	153
Liite 7 Metsähallituksen hyväksymispäätös	157

YHTEENVETO

Suunnittelualan nimi, sijainti ja pinta-ala

Linnansaaren kansallispuisto; Rantasalmi, Savonlinna, Varkaus; 26 972,77 ha.

I Suunnittelualan yleiskuvaus

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

Suunnittelualan valtion maat ovat Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa. Yksityisiä maita, vesiä ja luonnonsuojelualueita hallinnoivat niiden maanomistajat.

Suunnittelun kohteena on Linnansaaren kansallispuiston, Linnansaaren Natura 2000 -alueen ja niihin kiinteästi liittyvien valtion omistamien luonnonsuojeluun varattujen alueiden muodostama kokonaisuus, jonka yhteispinta-ala on noin 26 970 ha. Alue sijaitsee Rantasalmen kunnassa sekä Savonlinnan ja Varkauden kaupungeissa. Linnansaaren kansallispuisto (n. 9 700 ha) ja Natura 2000 -alue (FI0500002, SAC, n. 26 525 ha) ovat osin limittäiset. Mukana suunnitelmassa on pieni osa Hevonniemen Natura-alueesta (FI0500171, SAC), koska kansallispuisto ulottuu sen puolelle (n. 10 ha). Suunnittelualueeseen kuuluu myös valtion omistamaa luonnonsuojeluun varattua aluetta (Tuores-Haapio ja Ukonsaari, yht. n. 11 ha) ja yksityisiä luonnonsuojelualueita (yht. n. 27 ha) sekä yksityisiä vesialueita, joita tarkastellaan suunnitelmassa siltä osin kuin ne kytkeytyvät kohdealueen hoitoon ja käyttöön.

Linnansaaren kansallispuisto on perustettu vuonna 1956 annetulla lailla (634/1956), ja sitä laajennettiin vuonna 1982 (laki 674/1981). Rauhoitusmääräyksistä on säädetty luonnonsuojelulaissa (9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle. Suunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa Natura-alueen valtion mailla. Yksityisten maiden ja vesien osalta se on suositusluontoinen ja tuo maanomistajille tietoa Natura-verkoston suojelutavoitteiden huomioonottamisesta alueella. Yksityisille luonnonsuojelualueille (YSA) tai muille Natura-alueeseen kuuluville yksityisalueille ei osoiteta suunnitelmalla velvoitteita tai rajoitteita. Linnansaaren Natura-alueen pääasialliset toteutuskeinot maa-alueilla ovat luonnonsuojelulaki ja rakennuslaki sekä vesialueilla sopimukset, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki.

Kansallispuiston tärkeimpiä luonnonsuojellisia arvoja ovat luontotyypeistä vanhat runsaslajipuustoiset sekametsät sekä kalliometsät, lehdot, niityt ja kaskimetsät. Alue on Pihlajaveden jälkeen merkittävimpin saimaannorpan lisääntymisalue. Yksi Linnansaaren erityispiirteistä on erityisen tiheä sääksen pesimäkanta; myös alueen vesi- ja lokkilinnusto on monipuolista. Linnansaaren muita erityisarvoja ovat kulttuuriperintö, järviluonto ja saaristomaisemat sekä monipuoliset vesiretkeilymahdollisuudet. Linnansaaren kansallispuiston tärkein käyntikohde on puiston pääsaari, jossa sijaitsevat mm. Sammakkoniemen leirintäalue, Linnansaaren torppa ja tunnettu näköalapaikka Linnavuori. Linnansaaren torppa ympäristöineen on valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema, jossa säilytetään ihmisen kaskiviljelykaudella aikaansaamaa maisemaa ja suojellaan siitä riippuvaisia lajeja. Alue onkin poikkeuksellisen hyvin säilynyt esimerkki 1900-luvun alun aikaisesta saaristoasutus- ja kaskiviljelykausien kulttuuriperinnöstä, maisemasta ja rakennuksista.

Linnansaaren Natura 2000-alue sijaitsee Etelä- ja Pohjois-Savon maakunnissa Savonlinnan, Rantasalmen ja Varkauden alueilla ja kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen. Alue sijoittuu Haukivedelle ja on yksi tärkeimmistä saimaannorpan lisääntymisalueista. Keskeisessä asemassa on Linnansaaren kansallispuisto. Linnansaari on kytköksissä Joutenveden–Pyyveden ja etelässä Hevonniemen Natura-alueisiin. Natura-alue on nimetty erityisalueeksi EU:n vesipuitelidirektiivin mukaiseen suojelualuerekisteriin

erittäin uhanalaisen saimaannorpan levinneisyys- ja lisääntymisalueena (13). Alueella on merkitystä myös Saimaan järvilohen ja järvitaimenen syönnösalueina ja vaellusreitteinä. BirdLife Suomi on listannut FINIBA-hankkeessa Haukivesi–Joutenvesi-alueen kansallisesti tärkeäksi lintualueeksi. Alueella on myös IBA-status (18).

Luontomatkailulla sekä suojelualueilla että myös niiden lähiseuduilla on paikallisesti suuri taloudellinen merkitys Savonlinnan alueella (19). Linnansaaren kansallispuistolla on merkitystä koko seudun imagoille. Savonlinnan seutu on Suomen tiheimpiä vapaa-ajan asutuksen alueita. Natura-alueen ulkopuolella, Oravissa ja Porosalmella on matkailun yritystoimintaa. Oravin Puistoniemeen on vahvistettu asemakaava ja alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue.

Ympäristöministeriö ja Metsähallitus valmistelevat Saimaannorppasaaristojen hakemusprosessia UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Kohde lisättiin Suomen aieluetteloon v. 2021, hakemuksen valmisteltu yhdessä sidosryhmien kanssa alkoi v. 2021 ja ensimmäinen esitarkastus tapahtui v. 2022 aikana. Aluerajaukseen esitetään saimaannorpan levinneisyysalueen Natura-alueita, joihin myös Linnansaari kuuluu.

Suunniteltu Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto ulottuu Linnansaaren Natura-alueen eteläosiin. Hakemus on parhaillaan uudelleen käsittelyssä Ympäristöministeriössä hallinto-oikeuden kumottua 30.9.2021 tehdyn perustamispäätöksen. Kaupunkipuiston rooli kansallisten kaupunkipuistojen verkostossa nähdään linna- ja norppasaaristokaupunkina.

Linnansaaren torpan perinnemaisema kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Linnansaaren kulttuuri- maisema- alueeseen. Alueen arkeologiset kohteet liittyvät pääasiassa historiallisen ajan asumiseen ja maanviljelyyn ja ovat kiinteässä yhteydessä perinnebiotooppeihin. Linnansaaren torppa on sekä arkeologinen että rakennusperintökohde. Uudessa inventoinnissa löytyi historiallisen ajan asuinpaikka Ruissaareissa ja asuinpaikat Suuri- ja Pieni-Horkassa ja Kukkoludolla (20).

Suunnittelualue on tärkeä virkistyskohde niin paikallisille, vapaa-ajan asukkaille kuin matkailijoillekin. Alueella retkeillään, marjastetaan, sienestetään, veneillään, melotaan ja talvisin retkiluistellaan ja hiihdetään. Myös kalastus on tärkeässä roolissa ja alueiden käyttö osana hirvenmetsästystä paikallisille metsästyseuroille. Linnansaaren tuottamat ekosysteemipalvelut ovat merkittäviä ja alueella liikkumisen ja oleilun tuottama hyvinvointi sekä asukkaille että matkailijoille on arvokasta.

Alueen valtion maat on perustettu Linnansaaren kansallispuistoksi v. 1956 (634/1956). Kansallispuistoa laajennettiin v. 1982 (laki 674/1981, rauhoitusmääräykset luonnonsuojelulaissa 9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle. Tavoiterajaus on lähes kokonaan saavutettu, minkä lisäksi puistoon kuuluu noin 5000 ha vesialueita. Muu osa Natura-alueesta on yksityisten maanomistajien ja vesialueiden osalta osakaskuntien hallinnassa. Yksityisiä luonnonsuojelualueita on 4 kpl ja luontotyyppin rajauspäätöksiä 1 kpl. Kansallispuiston alueella ei ole yleiskaavaa. Puistoniemen ranta- asemakaava hyväksyttiin 20.3.2020.

Lähes kaikki Natura-rajauksen sisäpuolella olevat maa-alueet kuuluvat kansallispuistoon, mukaan lukien Ison Virkasaaren vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyskohde. Loppuosa maa-alueista on laadituissa osayleiskaavoissa pääasiassa SL-alueita. Valtion omistamat vesialueet kuuluvat kansallispuistoon, ja myös maa- alueet lähes kokonaan.

Vesialueilla on voimassa kalastusta rajoittavia osakaskuntien ja ELY-keskusten välisiä sopimuksia sekä valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla (VA 259/2016). Valtion vesialueet kuuluvat Haukiveden pyydyslupa-alueeseen, jolla verkkokalastus on vapaa-ajan kalastajien osalta kielletty ympäri vuoden. Kaupallinen kalastus alueella on muikun ja suomukalojen pyyntiä. Valtion vesialueille on myönnetty kaupallisen kalastuksen lupia lupakaudelle 2020–2024. Verkkolupia (142 kpl) on myönnetty kolmelle kalastajalle ja luvat ovat voimassa vuosittain 1.7.–30.11. Lisäksi on myönnetty nuotta- (2 kpl), rysä- ns. norppaturvallisille rysille (9 kpl) ja troolilupia (6 kpl).

Kansallispuiston alueella metsästys on kielletty lukuun ottamatta hirven ajoa, josta on tehty kahdeksan metsästysvuokrasopimusta. Tuores-Haapion valtion alueilla hirvieläinten, pienriistan ja villisian metsästys on sallittu.

Linnansaaren kansallispuisto on yleiseksi nähtävyydeksi varattu luonnonsuojelualue, jonka tehtävänä on säilyttää alkuperäistä Suur-Saimaan järviluontoa sekä entisaikaisten maankäyttömuotojen luomia luontotyyppisiä ja kulttuurimaisemia.

Alueen valtionmaat on perustettu Linnansaaren kansallispuistoksi vuonna 1956 (634/1956). Kansallispuistoa laajennettiin vuonna 1982 (laki 674/1981, rauhoitusmääräykset luonnonsuojelulaissa 9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle (liittämistä odottaa 11 ha, Tuores-Haapio ja Ukonsaari). Tällä hetkellä tavoiterajaus on lähes kokonaan saavutettu, minkä lisäksi puistoon kuuluu noin 5 000 ha vesialueita. Muu osa Linnansaaren Natura-alueesta on yksityisten maanomistajien ja vesialueiden osalta osakaskuntien hallinnassa. Yksityisiä luonnonsuojelualueita on yhteensä 4 kpl ja luontotyyppin rajauspäätöksiä 1 kpl. Kansallispuistoon rajautuvassa Tuores-Haapiossa on n. 20 ha luonnonsuojelutarkoituksiin hankittua aluetta, jota ei ole vielä perustettu luonnonsuojelualueeksi.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen: pääpiirteittäin.

Linnansaaren edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2010 (21). Tässä suunnitelmassa on hyödynnetty edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman sisältöä.

Suunnittelualueen maankäytön, luonnon, kulttuuriympäristön, virkistyskäytön, erätalouden ja muun käytön nykytilaa on kuvattu tarkemmin hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeilla 1–10. Keskeisiä suojelu- ja käyttöarvoja on tarkasteltu myös alueeseen sisältyvien Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA). (kts. kohta lisätietoa suunnittelusta).

II Keskeiset arvot ja uhat

Arvojen määrittely perustuu alueen nykytilan tarkasteluun, ja keskeisiksi arvoiksi on määritelty:

- Luontodirektiivin liitteen II lajit ja muut uhanalaiset lajit:
Linnansaareissa esiintyy saimaannorpan lisäksi 2 kpl luontodirektiivin liitteen II lajeja sekä runsaasti uhanalaisia lajeja useista eri eliöryhmistä. Lajistoon kuuluu myös valtakunnallisia harvinaisuuksia. Linnansaari on huomattava haapalajiston esiintymisalue osana lähiseudun suurten luonnonsuojelualueiden muodostamaa kokonaisuutta. Haapajatkumon turvaaminen olisi ensiarvoisen tärkeää lajiston elinmahdollisuuksien turvaamiseksi.
- Monimuotoinen metsäluonto:
Haukiveden sisäsaariston metsät ovat puustoisilta luontotyypeiltään monimuotoisia. Luonnonmetsien määrä ja edustavuus lisääntyy alueella puuston ikääntyessä ja luonnontilaistuessaa. Kehitys näkyy esimerkiksi linnustossa: vanhojen metsien lintulajien määrä on merkittävä, ja niiden osuus metsien linnustosta on entisestään kasvanut. Merkillepantavaa on lehtojen runsaus, ja metsälehmäksi esiintyy alueella melko yleisesti. Harjumetsät ja -saaret sekä pienialaiset suot monipuolistavat saariston metsäluontoa. Kallioluontotyypeistä näkyvimpiä ovat saarten rantakalliot, mutta myös saarten sisäosissa esiintyy kallioalueita.
- Perinnebiotoopit, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja vanhat kaskimetsät sekä lehtipuuvaltaiset vanhat metsät:
Kaskeamisen myötä kansallispuiston alueelle on muodostunut edustava kokonaisuus arvokkaita niittyjä, hakamaita, metsälaitumia ja eri-ikäisiä nuoria kaskimetsiä. Perinnemaisemaintoinnissa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun Linnansaaren torpan kulttuurimaisema-alueen ohella edustavia hoidossa olevia perinnebiotooppeja löytyy myös mm. Ruissaaaresta ja Suuri-Horkasta. Valtaosa saariston vanhoista laidunalueista on ollut hoidotta jo vuosikymmeniä, ja vanhat kaskimetsät sekä entiset metsälaitumet ovat kehittyneet lehtipuuvaltaisiksi vanhoiksi metsiksi, jotka ovat erityisen tärkeitä elinympäristöjä monille vaateliaille eri eliöryhmien lajeille. Niiden metsälinnustoon kuuluu myös uhanalaisia lajeja, kuten valkoselkätikka.

- **Saimaannorppa:**
Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymisaluetta ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenvenen kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.
- **Järvi- ja selkävesilinnusto:**
Sisämaan suurjärvilinnusto on alueella monipuolista vesi- ja lokkilinnustoa. Lisäksi sääksen pesimäkanta on Linnansaaren alueen pienipiirteisessä saarimosaiikissa merkittävän suuri ja harvinaisen tiheä. Alueen järvilinnustoon lukeutuu kuusi uhanalaista ja kolme silmällä pidettävää lajia, lintudirektiivin liitteen I lajeja ja lintudirektiivin muuttolintuja järvilinnustossa esiintyy yhdeksän.
- **Järviekosysteemi ja saaristomaisema:**
Haukivesi kuuluu Saimaan pohjoisosan suuriin altaisiin ja on maisemakuvaltaan kaunista Saimaan sisäsaaristoa. Suunnittelualueeseen kuuluva osa järvestä on pintavesien ekologiselta tilaltaan erinomaisessa kunnossa. Järviekosysteemin hyvä tila on edellytys saimaannorpan, uhanalaisten lohikalojen, järvilinnuston ja muun lajiston esiintymiselle, sekä alueen käytölle. Valtaosin rakentamaton rantamaisema kallioineen ja vaihtelevine metsineen miellyttää kulkijan silmää.
- **Arkeologiset kohteet:**
Linnansaaren arkeologiset- ja rakennusperintökohteet kuvaavat ja säilyttävät erityisesti alueen kaskiviljelyyn ja muuhun metsänkäyttöön tukeutuneen asumisen historiaa. Kaskikulttuurin keskiössä on Linnansaaren torppa, jonka lähiympäristössä on hoidettu perinnemaisemia kaskeamalla Metsähallituksen toimesta jo yli neljännesvuosisadan ajan. Lähes vuosittain jatkunut kaskenpoltto on merkittävää elävän ja aineettoman kulttuurin ylläpitoa.
- **Linnansaaren kansallispuisto on tärkeä virkistyskäyttökohde, etenkin kesäisin.** Linnansaaren käyntimäärät ovat kasvusuunnassa. Niin retkeilijät kuin paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat kalastavat, veneilevät ja melovat Haukivedellä. Saarissa retkeillään, marjastetaan ja sienestetään, sekä metsästetään (hirvenajo). Talvisin aluetta halkoo retkiluistelu- ja hiihtoreitti.
- **Matkailun yritystoiminta Linnansaaren kansallispuisto on tärkeä luontomatkailukohde ja veto-voimatekijä alueella.** Alueella toimii luontomatkailupalveluja tarjoavia toimijoita. Tarjolla on yritysjävetoinen leirintäalue palveluineen, risteilyjä, venekuljetuksia, opastettuja retkiä sekä majoitustoimintaa.

Suunnittelualan keskeisimmiksi arvoiksi määriteltiin saimaannorppa, järviekosysteemi ja saaristomaisema, järvi- ja selkävesilinnusto, monimuotoinen metsäluonto, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja metsät, luontodirektiivin luontotyypit ja lajit, kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö ja matkailun yritystoiminta. Uhka-analyyseissä on tarkasteltu alueen eri käyttömuotojen ja toimintojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia suunnittelualan keskeisiin arvoihin. Linnansaaren suunnittelualan alueella etenkin saimaannorpan, perinneympäristöjen ja lehtipuustoisten metsien sekä niiden lajiston suojelun tarve korostuu. Kulttuuriperintökohteiden, kuten Linnansaaren torpan, säilymisen turvaaminen on yhtä lailla tärkeää.

Metsien luontoarvoja ovat heikentäneet etenkin aiemmat metsätaloustoimet, jotka näkyvät lahoppuun puuttumisena ja puustorakenteessa mm. lehtipuiden vähäisyytenä ja sitä kautta vanhasta lehtipuustosta riippuvaisten lajien elinmahdollisuuksissa. Uhkia haapajatkumolle syntyy kanadanmajavan vaikutuksessa rantojen haapoihin ja sitä kautta haapalajiston selviytymiseen ja myös hirvet hävittävät lehtipuiden taimia alueella. Lisäksi lehtojen kuusettuminen ja paahderinteiden umpeutuminen heikentää niille ominaisen aluskasvillisuuden elinolosuhteita.

Perinnebiotoopeilla niittyjen säilyttäminen vaatii säännöllisiä niittoja ja metsälaidunten hoito laiduneläinten saatavuutta. Natura-alueella kaskeaminen, niittäminen ja laidunnus tukevat niin kulttuuriperinnön- ja maiseman säilymistä, kuten myös virkistyskäyttöä. Linnansaaren virkistys- ja luontomat-

kailukohteella esiintyy sesongilla ruuhkaisuutta. Riittämättömät resurssit kävijäpaineeseen nähden voivat johtaa palveluverkoston laadun ja määrän huononemiseen, kävijätyytyväisyyden alenemiseen, yhä edelleen ruuhkautumiseen. Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyuden varmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen kohteella vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja riittäviä resursseja.

Merkittävät Natura-alueen arvoja uhkaavat tekijät kohdistuvat saimaannorpan pesintään ja elinolosuhteisiin. Talviaikainen alueen monipuolinen käyttö alueella lisääntynyt ja on häiriötekijä pesinnälle. Myös rakentamisesta vapaiden rantojen väheneminen heikentää norpan pesimismahdollisuuksia. Lisäksi karvanvaihtoaikainen häiriö on alueella kasvussa ja kaavoituksessa sallittu lisää matkailupalvelujen rakentamista tulevaisuudessa. Samalla ilmastonmuutos ja huonot lumitalvet vaikuttavat pesintään ja sen myötä myös petoriski kasvaa. Muita uhkia saimaannorpan näkökulmasta ovat sivusaalis-kuolleisuus kalaverkkoihin, Saimaan vedenpinnan säännöstely ja sattuman vaikutus populaation. Ilmastonmuutos luo uhkaa myös lintujen pesinnälle sään ääri-ilmiöiden myötä, samalla kun lisääntynyt liikkuminen alueella luo häiriöriskiä ja vieraspedot heikentävät lintujen pesimätulosta.

Järviekosysteemin tilaan vaikuttavat mm. hajakuormitus ja kaukolaskeumat, myös metsäojitusten sekä tulvien kautta. Lisäksi ilmastonmuutoksen myötä lisääntyneet talvitulvat sekä alueella lisääntynyt vapaa-ajan asuntojen käyttö voivat heikentää veden laatua. Natura-alueen läheisyydessä olevat malminetsintäkohteet voivat kaivosteollisuuteen toteutuessaan synnyttää negatiivisia vesistövaikutuksia. Vieraslajien riski on olemassa, ja nykyisellään jo täplärapu uhkaa uhanalaisten lohikalojen lisääntymismenestystä. Syväväylä lisää alueella kemikaali- tai öljyonnettomuuden riskiä.

III Tavoitteen asettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnitelmassa alueen hoidolle ja käytölle asetetaan seuraavat **päämäärät** ja tavoitteet (•):

Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana.

- Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiirin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetovoimaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norpasta ollaan ylpeitä!
- Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.
- Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.
- Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.
- Suunnittelualueella vältytään norppien kalanpyydyskuolemilta.

Matkailun yritystoiminta on kestävä ja vastuullista.

- Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.
- Tunnistetaan tarvittavat sopimukset ja pidetään sopimuskanta ajan tasalla.

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä ja turvallista.

- Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä. Virkistyskäytön kasvu alueella ohjataan kesäkaudelle, tavoite ei ole lisätä talviaikaista käyttöä.

- Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.
- Linnansaaren palveluiden tuotannossa ja asiakasviestinnässä huomioidaan eri asiakasryhmät (esteettömyys ja yhdenvertaisuus).
- Linnansaaren torpan perinnemaisemakokonaisuuden kunnossapidosta ja esittelystä huolehditaan.
- Rakenteissa ja reiteissä huomioidaan asiakasturvallisuus.
- Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti.

Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvot ovat turvattuja.

- Kulttuuriperintökohteet ovat hyvin hoidettuja ja niitä esitellään kestävästi kävijöille. Hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.
- Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään kaskimaisemaa sekä elävää kulttuuriperintöä kaskeamalla edelleen parin vuoden välein.

Kansallispuiston perinnebiotoopit ovat hoidossa ja niille ominaiset maisemapiirteet sekä lajisto ovat edustavia.

- Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään 1900-luvun alun kaskimaisemaa ja -luontotyyppejä polttamalla kaskea parin vuoden välein.
- Linnansaaren valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen perinnebiotoopit säilyvät edustavina. Linnansaaren niittyjä torpan ympäristössä ja Perpulanluhdalla niitetään ja laidunnetaan vuosittain.
- Metsälaidunsaarten laidunnus jatkuu ja niiden arvo perinnemaisemina kasvaa hoidon myötä.
- Perinnemaisemien uhanalaisten lajien esiintymät säilyvät.

Saariston monimuotoiset metsäiset elinympäristöt säilyvät edustavina, lajit menestyvät ja luonnontilaistuminen etenee.

- Ikääntyviä havupuuvaltaisia metsiä kasvaa runsaasti kansallispuiston saarten karummilla kasvupaikoilla. Pääpuulajeittain tarkasteltuna mäntyvaltaiset metsät ovat alueella yleisimpiä. Lahopuusukessio on käynnistynyt 2010-luvun voimakkaiden myrskyjen seurauksena näissä noin satavuotiaissa tai vähän vanhemmissa metsissä. Ajan kuluessa sekä lahopuusto että metsien rakenne tulevat monipuolistumaan entisestään, jolloin luonnonmetsien määrä lisääntyy ja edustavuus paranee. Jo nykyisellään on alueella nähtävissä vanhan metsän lintulajien runsastumista, ja myös muille vanhojen metsien eliöille tarjoutuu uutta elinympäristöä.
- Kansallispuistoon on sisällytetty saaria, joiden metsätalouskäytön loppumisesta ei ole vielä kovin kauan aikaa. Niiden metsät muistuttavat vielä monin paikoin talousmetsiä puulajiston yksipuolisuudeltaan, puuston tasaikäisyydeltä ja tasaiselta tiheältä tilarakenteelta sekä vähäiseltä lahopuumäärältään. Metsänkäsittelyn päätyttyä näiden kehittyminen luonnonmetsiksi on kovin hidasta, mutta ennallistamistoimenpiteillä voidaan antaa alkusysäys niiden muotoutumiseen kohti luonnontilaisempaa suuntaa.
- Lehtipuuvaltaisten vanhojen metsien taustalta löytyy pitkään jatkunut kulttuurivaikutus, mm. metsälaidunnus saarissa oli yleistä vielä 1900-luvun alkupuolella. Nykyisellään järeät lehtimetsät toimivat elinympäristönä valkoselkätikalle, joka kuuluu kansallispuiston keskeisiin suojeluarvoihin. Tikkametsissä viihtyy myös monia muita, elinympäristövaatimuksiltaan vaatimattomampia lintuja ja muita lajeja. Lehtipuuston uudistumisen turvaaminen kansallispuiston saarissa on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna ensiarvoisen tärkeää lehtimetsien lajiston kannalta.

- Linnansaaren kansallispuiston lehdot säilyvät edustavina. Metsänpohjan puolivarjoiset valaistusolosuhteet ovat edellytys eri lehtotyypeille ominaisen aluskasvillisuuden menestymiselle. Lehtojen puusto on joko lehtipuuvaltaista tai sekametsää, ja lahopusukessio on käynnistynyt. Lehdoille luontaista kuusettumista ehkäistään raivauksiin, ja samalla voidaan edesauttaa uuden lehtipuusukupolven syntymistä.
- Metsälehmäksi esiintyy kansallispuiston saarissa useimmiten muutaman puun ryhminä, vain muutamassa saareissa ne muodostavat varsinaisia metsiköitä. Lähellä levinneisyytensä pohjoisrajaa kasvavien metsälehmusten elinolosuhteita parannetaan varjostavaa havupuustoa poistamalla, mikä edesauttaa myös metsälehmusten uudistumista.
- Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä ovat järeät haavat, joiden varassa elää lukuisa joukko lajeja useista eri lajiryhmistä. Linnansaareissa haapaa kasvaa yleisesti sekapuuna, mutta alueella on myös erittäin edustavia lähes puhtaita haavikoita. Haapalajisto alueella on edustavaa, ja alueen sijaitessa maantieteellisesti kohtuullisen lähellä Etelä-Suomen arvokkaimpia haapalajistokohteita on haapajatkumon turvaaminen alueella erittäin tärkeää. Haapaa ravinnokseen käyttävien kanadanmajavan ja hirven kantoihin alueella on kiinnitettävä huomiota.
- Saariston metsäluontoa monipuolistavat avoimet ja metsäiset kalliot, joita näkee etenkin rannoilla. Saarten sisäosissa kallioisia alueita on runsaasti. Harjumetsät ja -saaret sekä pienialaiset puustoiset suot ja avoimet luhdet tuovat lisää vaihtelua saariston metsäluontoon. Kuten muillakin luontotyypeillä, myös niissä on nähtävissä ihmisen toiminnan jälkiä. Suopainanteita on ojitettu aikojen saatossa ja harjumetsät ovat kasvaneet hakkuiden jälkeen luontaista tiheämmiksi.
- Uhanalaisia, huomionarvoisia ja vaateliaita lajeja useista eri eliöryhmistä esiintyy alueella runsaasti. Lajistoon kuuluu myös valtakunnallisia harvinaisuuksia. Laajan ja elinympäristöltään monimuotoisen alueen uhanalaisten metsälajien elinympäristöt säilyvät lajeille elinkelpoisina ja tarvittaessa niitä hoidetaan kunkin lajin vaatimukset huomioiden.
- Yleisellä tasolla Linnansaaren kansallispuiston arvo osana eteläsavolaisten vanhojen metsien suojelualueiden ketjua kasvaa, ja kytkeytyminen läheisiin laajoihin luonnonsuojelualueisiin turvataan.

Järvi- ja selkävesilinnusto säilyy monipuolisena ja elinvoimaisena.

- Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.
- Sääksen pesimäkanta säilyy vahvana. Saariston pienipiirteisyys mahdollistaa harvinaisen tiheän sääsikannan esiintymisen alueella.

Järviekosysteemi on laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, jolloin saimaannorpan ja muun vesielöstön elinolosuhteet ovat turvattuja ja vesiluontotyypit edustavia. Saimaan saaristomaisema säilyy luonnontilaisena.

- Kansallispuiston maisemakuva koostuu alkuperäisestä Saimaan pohjoisosan suurjärven saaristoluonnosta sekä entisaikaisten maankäyttömuotojen luomista kulttuurimaisemista. Valtaosin rakentamaton maisema rantakallioineen säilyttää kauneutensa.
- Uhanalaisten lohikalajien elinolosuhteet ovat turvattuja. Myös muiden alueella esiintyvien luontaisten kalalajien kannat säilyvät elinvoimaisina. Alueelle levinneen täpläravun kanta on vakiintunut, eikä sen poistaminen alueelta ole mahdollista.
- Vedenlaatu Haukivedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut (ks. karttaliite)

Alueelle on määritelty käytön ohjaamiseksi seuraavat vyöhykkeet:

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke 236,73 ha (0,9 %)

Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.

Osa-alueet:

- Linnansaaren retkeily - ja luontomatkailuvyöhyke. Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyyshakkeisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin Natura-alueen luontoarvot huomioiden. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa suunnittelualueen vetovoimaista palvelurakenteista, mm. luontopolkuja, leirintäalue, retkisatama, laivalaituri, taukopaikkoja ja nähtävyyshakkeita. Suuri osa kansallispuiston kävijöistä vieraillee tässä osassa puistoa. Vyöhyke toimii suunnittelualueen virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta ylläpidetään ja esteettömyyttä lisätään. Esimerkiksi Linnansaaren esteettömiä rakenteita kehitetään ja viitoitusta parannetaan. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle on myös mahdollista lisätä palvelurakenteita, mikäli tulevaisuudessa se katsotaan tarpeelliseksi.

Alla esitetyt prosenttiosuudet ovat osuus koko Natura-alueesta, mutta vain valtion omistuksessa oleville ja yksityisille suojelualueille on tehty vyöhykkeet.

Syrjävyöhyke 3 053,01 ha (11,3 %)

Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeuksien mukaisesti.

Osa-alueet:

- Linnansaaren syrjävyöhyke. Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden Natura-alueen suojeluarvot. Syrjävyöhykkeelle ei lähtökohtaisesti rakenneta uutta retkeilyn palveluvarustusta. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Linnansaaren syrjävyöhykkeelle sijoittuu retkisatamia ympäri suunnittelualueita. Olemassa olevien retkisatamien ylläpito on mahdollista. Syrjävyöhykkeessä on mukana valtion suojellut alueet, suojeluun varatut alueet ja yksityiset suojelualueet YSA:t, mutta ei yksityisiä vesi- ja maa-alueita.

Alla esitetyt prosenttiosuudet ovat osuus koko Natura-alueesta, mutta vain valtion omistuksessa oleville ja yksityisille suojelualueille on tehty vyöhykkeet.

Rajoitusvyöhyke 6 422,21 ha (23,8 %)

Yleismääräys: Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyhdistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumis-kieltövyöhyke ja rajavyöhyke.

Osa-alueet:

- Linnansaaren lounaisrannan rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty. Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä.

- Moottoriliikennekielto valtion vesialueella. Rajoitusosalla on moottoriliikenne kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi. Moottoriliikennekielto toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä. Kiellon piiriin kuuluvat myös moottoriveneet.
- Rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty. Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä.

Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Suunnitelmassa esitetään keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi tarpeelliset toimenpiteet.

Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Luonnonsuojelu

- Metsän ennallistaminen. Lehtipuuston uudistumisedellytyksiin kiinnitetään huomiota etenkin ennestään lehtipuuvaltaisilla alueilla, vaikka lehtipuita suositaan kaikissa kansallispuiston metsissä. Toimenpiteet ovat samoja kuin muissakin metsäisissä luontotyypeissä.
- Metsän ennallistaminen. Haapojen vapautukselle on tarvetta eri-ikäisissä haavikoissa. Jo järjestyneiden haapojen hengissä säilymistä turvataan poistamalla niiden vieressä kasvavia, varjostavia havupuita. Nuorempien haapojen tai haaparyhmien vapauttamiseksi voidaan tehdä pienaukkoja. Alikasvoskuusten poisto haavikoista vapauttaa kasvutilaa uudelle haapasukupolvelle, joka saa yleensä alkunsa juurivesoista.
- Metsän ennallistaminen. Kansallispuiston nuoremmissa metsissä ennallistamistoimenpiteitä tehdään tarpeen mukaan ja resurssien sallimissa rajoissa. Toimenpidetarpeet ilmenevät päivitysinventointien yhteydessä, esimerkiksi harjumetsissä voi olla tarpeita paahdeympäristöjen hoitamiseksi. Toimenpidelajeja ovat yleisimmin lehtipuuston vapauttamiseen tähtäävä pienaukotus tai lahoppun lisäys, mutta tarvittaessa voidaan tehdä myös hoitohakkuita tai ennallistamispoltoja.
- Avoimen perinneympäristön hoito. Niittylajiston säilyminen edustavana edellyttää niittoa ja heinäkorjuuta joka vuosi. Niittämällä ylläpidetään harvinaisten perinnebiotooppiyppien ohella perinteistä kulttuurimaisemaa Linnansaaren torpan ympäristössä.
- Avoimen perinneympäristön hoito. Perinnemaisemien ylläpitoraivauksia tarvitaan kaskialueilla, niityillä ja laitumilla määrävälein tehtynä. Vesakkoa nousee jatkuvasta hoidosta huolimatta ja ylläpitoraivausta on tarpeen tehdä muutaman vuoden välein luontotyypin edustavuuden turvaamiseksi. Ylläpitorauvaukset tukevat myös perinteisen maisemakuvan säilymistä.
- Puustoisien perinneympäristön hoito. Linnansaaren kansallispuisto on Kolin kansallispuiston ja Telkkämäen perinnetilan ohella ainoita alueita Suomessa, joissa kasketaan säännöllisesti. Kaskenpolttooperinteen ylläpito on elävää kulttuuriperintöä, ja kaskialat ovat merkityksellisiä myös kansallispuiston virkistyskäyttäjien kannalta. Kaskenpoltton käytännön osaaminen nojaa vahvasti Metsähallituksen henkilökunnan harteilla, ja osaamisen välittäminen tuleville sukupolville on varmistettava. Kaskeamisen avulla huolehditaan kaskiluontotyypin ja -lajien säilymisestä. Linnansaaren kasket ovat lehtipuukaskia, toisin kuin Telkkämäellä ja Kolilla, joissa poltetaan huuhta- eli havupuukaskia. Linnansaareissa kasketaan noin joka toinen vuosi siten, että alueella olisi aina nähtävissä joko valmisteilla oleva tai juuri poltettu kaskiala. Kaskinaurista kasvatetaan näytösluontoisesti.

- Puustoisen perinneympäristön hoito. Linnansaaren kansallispuistossa laidunnetaan torpan kulttuurimaisema-alueen lisäksi kolmella metsälaidunalueella, jotka ovat Suuri- ja Pieni-Horkka, Lehtiluoto- Ruissaari ja Lamposaari. Eläimet saavat liikkua laidunalueilla vapaasti, joten varsinaisten perinnebiotooppien ohella laidunalueisiin sisältyy myös metsiä. Laiduneläinten saatavuus hankalasti saavutettaville saarikohteille voi olla hankalaa, koska yleisen maatalouden rakennemuutoksen myötä eläintilojen määrä on vähenemässä koko maassa. Lisäksi maatalouspolitiikan linjaukset, kuten esimerkiksi CAP-ohjelman ympäristösopimusten tukiehdot ja korvaustasot, vaikuttavat merkittävästi laiduntajien kiinnostukseen laiduntaa alueilla.
- Lehtolajiston hoito. Alikasvoskuusten poistolle on tarvetta niin lehdoissa kuin tikkametsissä. Alikasvoskena ja välikerroksessa kasvavat kuuset varjostavat maanpintaa, jolloin lehtokasvillisuus taantuu. Valkoselkätikka pystyy ruokailemaan maalahopuilla vain alueilla, joiden metsänpohja on riittävän avara ja valoisa. Alikasvoskuusten poistoa tehdään tärkeimmillä alueilla resurssien sallimissa rajoissa.
- Jalopuiden hoito. Metsälehmukset kasvavat yleensä pieninä ryhminä, ja niiden elintilan lisäämiseksi voidaan poistaa liian lähellä kasvavia havupuita. Metsälehmusten järetyminen ja etenkin siementuotto vaatii riittävän valoisat olosuhteet. Alikasvoskuusten poistolla voidaan ehkäistä kuusettumista jo ennakoivasti. Toimenpiteitä toteutetaan resurssien mukaan.
- Muun lajin elinympäristön hoito. Toimenpidetarpeet arvioidaan lajiseurantojen tai lajistoselvitysten yhteydessä, ja toimenpiteiden suunnitteluun osallistetaan eri lajiryhmien spesialisteja.
- Muun lajin elinympäristön hoito. Sääksen pesä- ja reviiriverkoston ylläpitämiseksi on mahdollista rakentaa pesiä tukevia rakenteita. Tarvittaessa pesäpaikkojen ylläpitämiseksi pesimiskuntoisena voidaan suunnitella pieniä hoitotoimenpiteitä. Ehdotuksia tarvittavista toimenpiteistä voidaan saada esim. rengastajilta.
- Muun lajin elinympäristön hoito. Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaannorpalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keinopesiä vuosittain.
- Haitallisen lajin vähentäminen/poisto. Tehokasta ja hyvin kohdennettua ketunpyyntiä voidaan kokeilla ja selvittää sen vaikutuksia alueen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen.
- Haitallisen lajin vähentäminen/poisto. Metsähallitus voi hakemuksesta myöntää alueelle lupia pienpetojen pyyntiin. Vesilintukantojen jatkuvasti pienentyessä pienpetojen aiheuttamien pesintöjen tuhoutumista on pyrittävä estämään, mistä johtuen vieraspienpetojen pyynti on erittäin kannatettavaa toimintaa ja metsästyksen yhteensovittaminen kansallispuiston muuhun käyttöön on tärkeää.
- Muu luonnonsuojelutyö. Linnansaaren kanadanmajavakanta on vahva, ja alueella on lajin kannalta runsaasti erinomaisia elinympäristöjä. Kanadanmajavat muodostavat kuitenkin suuren ongelman kansallispuistossa kaataessaan ja käyttäessään ravinnoksi haapoja, jotka ovat kriittinen elementti alueen tärkeiden suojeluarvojen kannalta. Kanadanmajavakannan tilaa on selvitetty viimeksi 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, ja silloin lajia myös poistettiin alueelta. Jatko-toimenpiteille on kuitenkin ilmeinen tarve. Kanadanmajavakannan nykytilan selvityksen ja kansallispuiston tärkeimpien turvattavien haavikoiden määrittelyn jälkeen pystytään arvioimaan, tarvitaanko lajin esiintymisen rajoittamiseksi metsästystä. Mikäli tähän päädytään, tulee majavanmetsästys toteuttaa saimaannorpan asettamat rajoitukset huomioiden, erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.
- Luontotyyppi-inventointi (maa-alueet). Luontotyyppitiedon päivitys hallinnollisten tarpeiden mukaan ja resurssien sallimissa rajoissa. Inventointien yhteydessä saadaan ajantasaista tietoa myös toimenpidetarpeista, ja tarvittaessa toimenpiteitä voidaan toteuttaa toimenpidesuunnitelman myötä. Tiedot tallennetaan Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmään.
- Sisävesiluontotyyppien inventointi. Vesiluontotyyppitiedon inventointi ja tietojen tallennus Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmään.

- Laji- tai lajistoinventointi. Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisen pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.
- Seuranta. Sääksen osalta seurantatietoja saadaan rengastajilta, joille myönnetään rengastuslupia kansallispuiston alueella toimimiseen.
- Seuranta. Lajiesiintymien tilaa seurataan säännöllisesti. Kiireellisesti ja erityisesti suojeltavien lajien sekä direktiivilajien esiintymät tarkastetaan vuoden 2024 loppuun mennessä ja sen jälkeen noin 5-10 vuoden välein ajantasaisen tiedon ylläpitämiseksi. Muiden uhanalaisten lajien esiintymiä tarkastetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Seurantatiedot tallennetaan Laji-Gis-järjestelmään. Alkuperäisen lajiston esiintymisen turvaamiseksi vierasperäisten koristekasvien ja alueelle mahdollisesti ilmaantuvien haitallisten vieraslajiputkilokasvien kasvustot hävitetään viipymättä.
- Seuranta. Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkälun avulla.

Kulttuuriperinnön suojelu

- Rakennusperinnön kunnossapito. Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.
- Rakennusperinnön kunnostaminen ja restaurointi. Oravin Luotsitupa remontoidaan vuokra-kohteeksi majoituskäyttöön. Luotsituvan ulkopuoli on jo remontoitu ja sisätiloihin remontoidaan talon henkeen sopiva vuokramajoituskohde, rakennusperinnön asiantuntijan avustuksella.
- Maisemanhoito. Säännöllistä luonnonhoitoa jatketaan.
- Kulttuuriperintökohteen seuranta. Arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti.
- Muu kulttuuriperinnön suojelu ja hoito. Kulttuuriperinnön asiantuntijoiden riittävät resurssit varmistetaan.
- Muu kulttuuriperinnön suojelu ja hoito. Kaskeamiseen varataan riittävät resurssit.

Luonnon virkistyskäytön toimenpiteet

Linnansaaren kansallispuiston retkisatamat ja pääsaaren monipuoliset palvelurakenteet mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne tukevat myös luontomatkailuyrittäjyyttä. Yrittäjät mahdollistavat myös Linnansaaren pääsaaren saavutettavuuden päiväretkikohteena. Kansallispuiston käyntimäärät ovat maltillisia ja rauhallisessa nousutahdissa. Kansallispuiston virkistyskäyttö ja matkailu painottuvat voimakkaasti kesäkauteen ja silloinkin kohteeseen pääsee vain vesitse. Käyntimäärien määritystä haastavat alueen pirstaleisuus ja se että varsinaisia kävijälaskureita on vain pääsaarella, Linnansaarella. Käyntimäärät ovat vuosien 2018–2022 pysyneet keskimäärin 37 000 käynnissä. Poikkeuksellisesti korona-aika ei näkynyt Linnansaaren kävijämäärissä. Virkistys- ja matkailukäytön kestävyyttä seurataan LAC-mittariston avulla. Kansallispuiston kestävyuden seurannan mittareissa on tällä hetkellä määritelty kestävyuden ylärajaksi 45 000 käyntiä.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

- Luontomatkailun yhteistyösopimusten laatiminen ja ylläpito. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovietaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävästä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus. Metsähallituksen julkaisussa ”Kestävä matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet” linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävä matkailun linjauksia tarkemmin (28).

- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Valtaosa pääsaaren Sammakkoniemen palveluista on kaikkien kohderyhmien saavutettavissa, lukuun ottamatta historiallista Linnansaaren torppaa.
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen em. arvoihin ja rakenteiden kestävyteen ja toimivuuteen liittyen.
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Olemassa oleva palveluvarustus pidetään hyvässä kunnossa. Erityishuomio kestävädyissä, esteettömissä reiteissä ja rakenteissa.
- Muu retkeily tai luontomatkailun toimenpide. Alueella toimivien matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä Linnansaaren kansallispuiston matkailukäytön ja saimaannorpan suojelun yhteensovittamiseksi. Erityisesti pyritään edistämään saimaannorpan pesä- ja karvanvaihtorauhaa sekä norppaturvallisten pyyntimenetelmien käyttöä kalastuksessa.

Opastus ja viestintä

- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Pyritään säilyttämään lintujen pesimärauhaa ja saimaannorppien pesimä- ja karvanvaihtorauhaa aktiivisella viestinnällä ja ajantasaisella opastustiedolla.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Ylläpidetään ajantasaisia alueella liikkujille suunnattuja kartoja (Luontoon.fi, Retkikartta ja maasto-opasteet), joista näkyvät liikkumiskiellot ja -rajoitukset. Muita keinoja norppatietoisuuden lisäämiseksi ovat esim. paikallisiin tilaisuuksiin osallistuminen, sidosryhmäyhteistyö, vapaaehtoisten pesälaskijoiden ja apukinosten tekijöiden rekrytointi sekä erävalvonnan näkyvyyden lisääminen. Vuodenkierron mukaan muistutetaan pesimä- ja karvanvaihtorauhan merkityksestä.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Viestitään medialle, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille uudesta järjestyssäännöstä ja erityisesti liikkumisrajoituksista. Päivitetään muuttuneet vyöhykkeet esitekarttoihin ja opastustauluihin sekä viestitään päivitetystä rajoitusalueista aktiivisesti. Pyritään lisäämään esite- ja opaskarttoihin tapoja korostaa pieniä rajoitusluotoja alueella, jotka eivät näy yksittäisinä kohteina (mm. Tikansaaren edustan luodot yhdeksi vyöhykkeeksi).
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Viestintäkanaviin laaditaan ja ylläpidetään todellisuutta vastaavaa ennakkoinformaatiota kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Esteettömien palveluiden viestinnässä kehitetään valtakunnallista viestintämallia. Kehitteillä myös näkörajoitteisille uusia palveluita, esim. äänitiedostot.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Viestintäkanaviin laaditaan todellisuutta vastaava ennakkoinformaatio kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Linnansaaren kansallispuiston Retkikartta, Luontoon.fi- sekä Facebook-sivut ovat ajan tasalla. Muiden alustojen, kuten Google my business ja Visit Finlandin datahub sekä alueellisten visit -sivustojen ylläpito on kunnossa. Uusi Luontoon-sovellus otetaan käyttöön. Saimaannorppaviestintää, erityisesti talviaikaiset liikkumisrajoitukset ja moottoriveneilykieltoalueet. Retkietiketiviestintä ja viestintä yritysille.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY-keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yritysille ja niitä levitetään muille alueen matkailuyrityksille ja jokamiesretkeilijöille.
- Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito. Linnansaaren maasto-opasteiden uusinta, viitoitukset ja reittikartat kuntoon.

- Näyttelyn laatiminen/päivitys. Riihisaassa toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Vuonna 2021 rakennettu retkinäyttely (maksuton omatoimiseen perehtymiseen ja retkisuunnitteluun varattu tila Riihisaaren maksullisen näyttelyn yhteydessä) pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta toimii kiinnostavana, houkuttelevana ja retkeilijöitä palvelevana tilana jatkossakin.
- Muu opastuksen tai viestinnän toimenpide. Viestitään vuosittain monikanavaisesti ja aktiivisesti saimaannorpan pesärauhasta ja karvanvaihtoajan merkityksestä saimaannorpalle sekä toistuvan häiriön vaikutuksista. Tuotetaan ja jaetaan materiaalia saimaannorpan huomioimiseen pesinnän aikaan talvella ja avovesiaikaan Saimaalla liikuttaessa. Lauhoina talvina kiinnitetään erityistä huomiota viestintään, kun kuutteja on jäällä ilman pesän suojaa.

Erätalouden toimenpiteet

Metsästyskäytön muutos: Metsästys järjestetään Linnansaaren kansallispuistosta annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisesti (hirven ja valkohäntäpeuran ajo metsästyksen yhteydessä sallittu).

Kalastuskäytön muutos: Linnansaaren lammessa kalastus on ollut aikaisemmin kielletty. Tulevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kalastus tulee olemaan lammessa sallittu liikkumiskiellon määrittelemien rajoitusten ja yhteiskalastusoikeuksien puitteissa.

Valtion maa- ja vesialueilla valvontaa suorittavat Metsähallituksen erätarkastajat.

Toimenpiteet

- Metsästysseuroille metsästysoikeuksia hirvenajoon. Linnansaari on merkittävä haapalajiston esiintymisalue. Hirvi laiduntaa tehokkaasti lehtipuiden, etenkin haavan, taimia ja estää lehtipuiden uudistumista. Vuokraamalla metsästysoikeuksia hirven ajoon kansallispuiston alueella, mahdollistetaan paikallinen metsästysseuratoiminta, erityisesti hirvenmetsästyksen osalta ja näin hirvikannan säätely suunnittelualueella sekä sen ulkopuolella.

Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Maastoliikenne ja muu liikenne

Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana. Ei muutu. Liikkuminen moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla on kielletty 1.1.–30.4. aikana rajoitusvyöhykkeeseen merkityillä kansallispuistoon kuuluvilla vesialueilla. Rajoitukset eivät kuitenkaan koske kaupallisen kalastuksen tai rajoitusalueiden sisään jääville yksityisille kiinteistöille kulkemista. Rajoitusvyöhykkeellä on väylä, joka mahdollistaa sitä pitkin liikkumisen. Väylän tarkoituksena on mahdollistaa laajan moottorikieltoalueen läpi kulkeminen, virkistyskäyttö ja retkeilyreitit ylläpito. Väylällä voidaan kieltää poikkeuksellista häiriötä (mm. melua) aiheuttava liikkuminen, vaikka lähtökohtaisesti moottoriliikenne on väylällä mahdollista (esim. kelirikkoalusta koskeva ELY-keskuksen päätös Dnro ESAELY/159/2023).

Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (29). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.

Maastoliikenne lumettomana aikana. Ei muutu. Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (29). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.

Muu liikenne. Suunnittelualueella moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu, liikumisrajoitukset huomioiden.

Liikkuminen ja leiriytyminen

Pyöräily. Ei muutu. Pyöräily on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoitukset huomioiden. Sulan maan aikana Linnansaassa on paljon kulkijoita, joten pyöräilyä ei suositella päänsaaren poluilla.

Ratsastus. Laajenee. Kansallispuiston alueella on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoituksen huomioiden. Yritystoiminta harkitaan erikseen.

Koiravaljakkotoiminta. Laajenee. Koiravaljakkotoiminta on sallittu talviaikana vain rajoitusvyöhykkeeseen merkattulla liikkumisväylällä. Yritystoiminta harkitaan erikseen.

Kalliokiipeily. Kiipeily ja laskeutuminen on kansallispuistossa sallittua jokaisenoikeudella. Pysyvien pulttien tms. kiinnittäminen edellyttää Metsähallituksen / maanomistajan suostumusta. Kallioiden harjaaminen kasvillisuuden poistamiseksi on kielletty eli jokaisenoikeudella tapahtuva kiipeily ei oikeuta poistamaan tai vahingoittamaan kallioilta sammalta, jäkälää tai muuta kasvillisuutta.

Leiriytyminen. Ei muutu. Leiriytyminen kansallispuistossa on kielletty 1.1.–30.4. Tilapäinen leiriytyminen on sallittu 1.5.–31.12. vain Metsähallituksen tähän tarkoitukseen osoittamissa paikoissa.

Tulenteko. Ei muutu. Kansallispuiston alueella avotulen tekeminen on sallittu vain tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kokonaan kielletty metsäpalovaroituksen aikana.

Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta

Muu järjestetty maastotapahtuma. Laajenee. Kansallispuiston alueelle voidaan harkinnan mukaan myöntää suostumuksia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunniteltualueelle. Talvella norpan pesimäaika 1.1.–30.4. ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan 31.7. asti ovat ajankohtia, jolloin tapahtumien järjestäminen vaatii erityistä harkintaa.

Luonnonvarojen käyttö

Polttopuun otto. Ei muutu. Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty. Metsähallitus voi käyttää puustoa pienimuotoisesti palveluvarustuksen ylläpidon tarpeisiin tai myydä puuta luonnonhoitokohteilta, mikäli puuston poisvienti on tarpeen luonnonsuojelullisten arvojen perusteella.

Muu käyttö

Matkailuun liittyvä yritystoiminta. Supistuu. Metsähallitus voi myöntää kansallispuiston alueelle suostumuksen matkailun yritystoiminnan harjoittamiseen, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen tai muun edellä mainittuihin verrattavan toiminnan järjestämiseen. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailemisen yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävä luontomatkailemisen periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.

Muu käyttö. Ei muutu. Alueelle myönnettäviin tutkimus-, tapahtuma-, maastoliikenne- ym. lupiin ja suostumuksiin liitetään tarvittaessa ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan alueen suojeluarvot. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään mahdollisista maankäyttöhankkeista aiheutuvia, suojelualueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

Muu käyttö. Lupia ei myönnetä veneiden säilytykseen kansallispuiston alueella.

Muu käyttö. Ei muutu. Valtion moottoriliikennekieltoalueella on väylä, jolla yrittäjät ylläpitävät maksullista luistelu- ja monikäyttöreittiä (potkurit, maastopyörät, kävely). Retkiluistelua harrastetaan syksyn ensijäillä ennen lumipeitteen tuloa jäätalanteen mukaan lähinnä ohjattujen retkien muodossa, sekä myöhemmin talvella Oravista Porosalmelle yrittäjien pitämää aurattua ja ylläpidettyä maksullista luistelu-reittiä pitkin. Varsinkin moottoroiduilla kulkuneuvoilla tapahtuva pesimäaikainen liikkuminen saamaannon lisäntymisalueilla voi häiritä pesintää ja lisätä kuuttien menehtymisriskiä. Tämän vuoksi retkiluistelualueiden huollossa käytetään kansallispuistossa merkittyä väylää, jota voidaan hyödyntää myös puiston muissa huoltoajoissa. Retkiluistelualueiden vaikutuksia saamaannon pesintään seurataan, ja reitin linjaus tarkistetaan vuosittain ajantasaisen pesäpaikka-aineiston perusteella.

Luontaiselinkeinot

Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.

Metsätalous

Alueella ei ole metsätaloustoimintaa.

Metsähallituksen hallinnassa olevasta alueesta 0 ha on metsätaloukskäytössä ja 0 ha rajoitetussa metsätaloukskäytössä.

Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Suojelualan perustamistoimet

- Suojelualan/-eiden laajentaminen. Tuores-Haapion (nat/Metso/muu suojelukohde), Ukonsaaren (nat) ja ympäröivien pienien saarien liittämisen mahdollisuuksia kansallispuistoon selvitettävä Pohjois-Savon suojelualan kiinteistönmuodostamisen yhteydessä.
- Rauhoitusmääräysten päivittäminen. Suunnittelualan pohjoisosassa olevien, luonnonsuojelutarkoituksiin hankittujen alueiden (n. 31 ha) mahdollisen kansallispuistoon liittämisen tai luonnonsuojelualueeksi muodostamisen yhteydessä tarkasteltava, onko niille syytä asettaa liikkumisrajoituksia joko 30.4. saakka saimaannorpan tai 31.7. saakka linnuston pesimärauhan turvaamiseksi, ja liitettävä ne tarvittavin osin rajoitusalueisiin. Vastaava tarkastelu tehdään aina, jos valtion omistukseen tulee uusia alueita luonnonsuojelutarkoituksiin kansallispuistorajauksen sisäpuolelle tai sen välittömään läheisyyteen.
- Kiinteistönmuodostamistoimet. Vattuselän Hirvisaaren pään kiinteistö liitettävä kansallispuistoon osana suojelualan kiinteistönmuodostusta.
- Rajojen merkintä. Linnansaaren kansallispuiston rajojen ja rajoitusosien merkintä maastoon suunniteltava saariston ominaispiirteet huomioiden. Rajoja ei ole tarkoitus avata maastoon, kuten yleensä mantereella sijaitsevilla kansallispuistoissa.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

- Käytön ohjaus vyöhykkeiden tai rajoitusalueiden avulla. Uhanalaiset lajit huomioidaan virkistyskäytön ja matkailun järjestämisessä alueella. Vaikutuksia uhanalaiseen lajistoon seurataan LAC-mittareiden avulla.
- Käytön ohjaus vyöhykkeiden tai rajoitusalueiden avulla. Pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan norpan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).
- Käytön ohjaus vyöhykkeiden tai rajoitusalueiden avulla. Kansallispuiston linnuston pesimärauhan turvaamiseksi aiemmin 15.7. saakka voimassa ollut liikkumisrajoitusta jatketaan 31.7. asti turvaamaan linnuston pesintää. Heinäkuun loppuun asti yltävä rajoitusaika on linjassa muiden järvialueiden kansallispuistojen ja luonnonsuojelualan linnustorajoitusten kanssa.
- Järjestyssäännön laatiminen/päivitys. Karvanvaihtoaikaisen häiriön määrää seurataan ja tarvittaessa asetetaan liikkumisrajoituksia turvaamaan norppien kevätaikaista karvanvaihtoa.
- Järjestyssäännön laatiminen/päivitys. Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajoja kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivityksessä huomioidaan viimeisin tieto muidenkin uhanlaisten lajien tarpeista, jota on koottu tämän suunnitelman vyöhykkeiden päivitystä varten. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.

- Valvonta (mm. erävalvonta). Säännöllistä erävalvontaa etenkin talviaikana keskittyen erityisesti moottoriliikenne- ja maihinnousukieltojen noudattamisen valvontaan.
- Valvonta (mm. erävalvonta). Kalastuksenvalvojat kiinnittävät erityistä huomiota pyydysten norppaturvallisuuteen. Erävalvonnan näkyvyyttä suunnittelualueella pyritään lisäämään. Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää.
- Edunvalvonta. Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suojelutoimista sekä huomioidaan tärkeimmät linnuston pesimäalueet. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden (mm. tuulivoima) vaikutuksiin alueen maisemakuvaan.
- Edunvalvonta. Edunvalvonta (mm. lausunto- ja sidosryhmäyhteistyö) vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä (teollisuus, malminetsintä, matkailurakentaminen jne.). Pyritään vähentämään suojelualueisiin ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.
- Edunvalvonta. Opastavalla valvonnalla ohjataan vesillä tapahtuvaa liikkumista ja virkistyskäyttöä huomioimaan pesimärauhan säilyminen.
- Edunvalvonta. Edistetään sidosryhmäyöskentelyssä Linnansaaren kansallispuiston kytkeytyneisyyttä lähiseudun laajoihin luonnonsuojelualueisiin ja kiinnitetään huomiota ekologisten yhteysverkostojen toimivuuteen.
- Sidoryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Metsähallituksen, ELY-keskuksen ja matkailuyrittäjien kanssa yhdessä tehtyjä Norppaystävällisen matkailun pelisääntöjä tuodaan esille ja niihin liittyvää materiaalia tuotetaan sekä jaetaan parantamaan norppien huomioon ottamista erityisesti pesimäaikana ja karvanvaihtoaikana.
- Sidoryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Norppaturvallisesta kalastuksesta viestitään Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman periaatteiden ja ohjeistusten mukaisesti. Paikallisten kalastajien, mökkiläisten, matkailuyrittäjien ja matkailijoiden tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään. Osallistutaan norppaturvallisten kalanpyydysten kehitystyöhön.
- Muu käytön ohjauksen toimenpide. Seurataan vesiliikennevälineiden (esim. vesijettien) käytöstä syntyvän häiriön määrää alueella ja selvitetään kohdistettujen käyttö- ja tai nopeusrajoitusten tarvetta tulevaisuudessa.
- Muu käytön ohjauksen toimenpide. Öljyvahinkoihin ja kemikaalionnettomuuksiin varautumiseen olemassa olevien toimintatapaohjeistusten ylläpitoon osallistuminen.

Muu rakennuskanta

- Muun rakennuksen vuokraus/omaan käyttöönotto. Hirvisaaren pään rakennukset ovat satunnaisessa käytössä maastotukikohtana viranomaiskäytössä toistaiseksi niin pitkään kuin rakennusten kunto sallii. Saaren pää on tästä syystä määritetty vyöhykejaossa syrjävyöhykkeeksi. Rakennusten kohtalo tulee tulevaisuudessa ratkaista ja vyöhykejako tarkastella seuraavan kerran hoito- ja käyttösuunnitelmaa päivitettäessä.
- Muun rakennuskannan inventointi. Linnansaaren Natura-alueen rakennuskannasta tehdään selvitys ja toimenpidesuunnitelma rakennusten kunnan ja tulevan kohtalon määrittämiseksi. Esimerkiksi. Suuri— Horkan torpan inventointiin tulisi kiinnittää huomiota Alueella sijaitsee yhteensä useita kymmeniä rakennuksia kansallispuistoon kuuluvilla ja myös suojeluun varatuilla saarilla. Rakennusten purkaminen vaatii sitä edeltävät lepakkoinventoinnit. Osan näiden rakennusten lepakkotilannetta inventoitiin kesällä 2022 järjestetyllä lepakkoleirillä.

VI Ympäristövaikutusten arviointi

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppisiin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luonnonarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti sisällytetä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perustana olevia luonnonarvoja. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Linnansaaren Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviointia ole katsottu tarpeelliseksi tässä tapauksessa. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000 -luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan. Esitetyt toimenpiteet ennemminkin edistävät luontotyyppien ja -lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Yksityisillä luonnonsuojelualueilla rauhoitussäädökset ja muilla yksityisalueilla kunkin kohteen toteutustavan mukainen Natura-arvojen huomioonottaminen mm. metsänhoidossa, lupamenettelyssä ja muussa maankäytön suunnittelussa turvaavat Natura-luontotyyppien säilymistä.

Merkittäviä lisäyksiä palveluvarustukseen tai reitteihin ei ole suunnitelman linjauksissa ole tulossa, vaan ylläpidetään olevassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä kohteella. Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5–6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyden ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain seuraavan 10–15 vuoden kuluttua.

Taulukkoon kirjattujen vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Osa mittareista on LAC-mittareita, joiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja tarvittaessa tehdään korjavia toimenpiteitä. LAC-kestävyydenseurantajärjestelmällä arvioidaan luontomatkailun ympäristövaikutuksia Metsähallituksen suojelualueilla. LAC-mittareiden lisäksi Linnansaaren Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vaikuttavuuden seurannan mittareina luontoarvoista käytetään saimaannorpan osalta kannan koon ja syntyvien kuuttien määrää sekä ennen vierotusta kuolleiden kuuttien osuutta. Lisäksi seurataan vesiluontotyyppien inventoinnin kattavuutta, perinnebiotooppien laidunnuksen ja niitokohteiden pinta-alan suuruutta sekä selkälökkien parimäärää.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatuilla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla. Suunnittelualueella esiintyvistä luontodirektiivin luontotyypeistä Linnansaaren Natura-alueen suojeluperusteina ovat luonnonmetsät, lehdot, silikaattikalliot, kallioiden pioneerikasvillisuus, runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt sekä hakamaat ja kaskilaitumet. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisen tavoitteena on edistää näiden luontotyyppien säilymistä ja parantaa pitkällä aikavälillä niiden edustavuutta. Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien tilaan. Yksityisillä luonnonsuojelualueilla rauhoitussäädökset ja muilla yksityisalueilla kunkin kohteen toteutustavan mukainen Natura-arvojen huomioonottaminen mm. metsänhoidossa, lupamenettelyssä ja muussa maankäytön suunnittelussa turvaavat Natura-luontotyyppien säilymistä.

Linnansaaren Natura-alueen merkittävä suojeluperuste on luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji saimaannorppa. Suunnitelmaan kirjatuilla toimenpiteillä pyritään turvaamaan saimaannorpan pesimärauhaa ja lisäämään viestinnän keinoin tietoisuutta norpan elinpiiriin vaatimuksista, siihen kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista. Suunnitelman tavoitteiden täyttymisen ja toimenpiteiden toteuttamisen voidaan olettaa vaikuttavan suotuisasti saimaannorppakannan kehitykseen Natura-alueella. Kaikki tämän suunnitelman toimenpiteet ovat sellaisia, ettei niillä ole kielteisiä vaikutuksia saimaannorpan esiintymiseen alueella. Positiivisia vaikutuksia syntyy mm. apukinosten ja keipopesien käytöstä, saimaannorppakannan seurannasta, norppaturvallisten kalastusmenetelmien käytöstä ja paikallisten vapaaehtoisten osallistuminen sitouttaa paikallisia norpan suojeluun.

Liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan turvaavat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua, ja erävalvonta tukee niiden käytännön toteutumista. Norppaystävällisen matkailun periaatteiden noudattaminen ja niistä viestiminen auttaa toimimaan yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti saimaannorpan osalta, mikä vähentää norppien pesimä- ja karvanvaihtoaikaista häirintää.

Muiden Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä edistävät ennallistaminen ja luonnonhoidon sekä perinnebiotooppien hoitotoimenpiteet. Haapajatkumon säilymistä tuetaan hirven metsästyksellä, jolla voidaan vaikuttaa suoraan kansallispuiston arvokkaimpien haavikoiden säilymiseen. Kanadanmajavan ja haitallisten vierasperäisten kasvien poistamisen tarve arvioidaan erikseen. Suunnitelmaan on kirjattu myös vesiluontotyyppien tarkemmat inventoinnit ja vesiluonnonsuojelu edunvalvonnan keinoin. Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla. Tiedot alueen lajistosta pidetään ajantasaisina suojeluarvojen tilan arvioimiseksi luotettavasti. Esiintymätarkastusten yhteydessä selviävät myös mahdolliset toimenpidetarpeet, joita tarvitaan esiintymien säilymistä turvaamiseksi. Pienpeitojen metsästyksellä vähentää lintujen pesintämenetyksiä ja mahdollinen ketun metsästyksellä voi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta. Linnuston pesimäaikaisen rauhoituksen pidentäminen 31.7. asti parantaa pesintöiden onnistumismahdollisuutta. Linnunpoikaset voivat hyödyntää pidempään pesää suojaisana levähdyspaikkanaan.

Kestävään luontomatkailuun panostaminen tukee kohteen luontoarvojen säilymistä ja sopimuksellinen yhteistyö alueen matkailuyrittäjien kanssa auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti. Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella ja selkeillä maasto-opasteilla kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Aktiivisen viestinnän keinoin tieto sallituista, rajoitetuista ja kielletyistä toimista kasvaa.

Lajien suojeleminen ja luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat tulevaisuudessa ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet pyritään kohdentamaan ja toteuttamaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta, joka on vahvasti linkittynyt ilmastonmuutokseen. Ilmaston lämpenemisen synnyttämiä muutoksia järviökosysteemeissä ja kohteen talviolosuhteissa on ollut havaittavissa jo vuosia. Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkeytyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Edunvalvonnalla turvataan kansallispuiston kytkeytyneisyyttä ympäröiviin suojelualueisiin ja näin pyritään mahdollistamaan lajien selviytyminen. Joustavilla suojele- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Konkreettisia suojeletoimia tehdään mm. vähentämällä lauhojen talvien saimaannorppalle aiheuttamaa poikaskuolleisuutta apukinosten ja keinopesien avulla. Mahdollisimman nopean saimaannorppakannan kasvun turvaaminen on tärkein keino mahdollistaa sen sopeutuminen muuttuvaan ympäristöön. Saimaan alueella on havaittu, että vedet tummenevat ja nuhraantuvat esimerkiksi valunnan lisääntymisen ja lumipeitteen vähenemisen myötä, mistä syystä toimenpiteiksi kirjatut vesiluontotyyppien inventoinnit ovat hyvin ajankohtaisia ja tärkeitä. Ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkiä Linnansaaren torpan tilan perinnebiotooppeja ja metsälaitumia hoidetaan umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätälanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä – ja siten myös ilmastoystävällisiä. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös jo toteutettu kesäaikaiseen huoltoon siirtyminen ja huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden rakennukset voivat kärsiä ilmastonmuutoksen vaikutuksista, vähentyvän tuulettumisen ja hirsien lisääntyvän kastumisen myötä, mistä syystä rakennusten ympäristöt tulisi pyrkiä pitämään avoimina. Myös ilmastonmuutoksen välillisiä vaikutuksia virkistyskäytön trendeihin (esim. veneilykauden pidentymistä) on suositeltavaa seurata. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin alueella pyritään vastaamaan myös asiakas ja sidosryhmäviestinnän keinoin. Viestitään aktiivisesti retkietiketistä ja avotulenteesta etenkin metsäpalovaroituksen aikaan mahdollisesti lisääntyvien maastopalojen välttämiseksi sekä huomioidaan planetaarisen terveyden näkökulmat viestinnässä. Kansallispuiston saavutettavuutta julkisilla kulkuvälineillä pyritään lisäämään yhdessä sidosryhmien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman (30) mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta ja varautumaan ilmastonmuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Virkistyskäytön ja luontomatkaillen ympäristövaikutuksia arvioidaan myös menetelmällä, joka perustuu hyväksyttävän muutoksen rajan (Limits of Acceptable Change, LAC) määrittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suunnittelualan yleisen tilan lisäksi suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Joitakin mittareita seurataan vuosittain. Laajemmin suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein. Samassa yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Osallistaminen

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen sekä ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa sekä näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualan hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Savonlinnan kaupunki, Rantasalmen kunta, Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Savon maakuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri, Järvi-Suomen kylät ry, Haukiveden kalatalousalue, Jannilan, Pohjois-Haukiveden, Haukniemen, Pyyvilän ja Haukiveden osakaskunnat, Savonlinnan, Rantasalmen ja Etelä-Soisalons riistahoitoyhdistykset, Saimaa Holiday Oravi ja Järvisydän. Yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa, jolloin suunnitelman sisältöjä käsiteltiin vaiheittain. Lisäksi kansallispuiston yhteistyöryrittäjille järjestettiin etäwebinaari yhteistyössä Luonto-Saimaa hankkeen kanssa, missä sai kertoa toiveitaan kansallispuiston kehittämisestä työpajassa.

Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa alkuvuodesta 2022. Kansalaisia osallistettiin karttakyselyn avulla kesällä 2022, jolloin kysely oli avoinna 1.7.–15.8. Suunnitelmien luonnosvaiheessa järjestetystä yleisötilaisuudesta 2.5.2023 tiedotettiin mediatiedotteella, lehti-ilmoituksella ja suorilla kutsuilla. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse.

Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Linnansaaren kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.

Vahvistaminen

Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 5.9.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualan hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 14.11.2023.

Lisätietoa suunnittelusta

Projektipäällikkö prosessin alussa Mari Eskelinen ja myöhemmin Meeri Koivuniemi. Suunnitelma laaditaan yhdessä Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kanssa osana Yhteinen Saimaannorppamme LIFE - hanketta. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat Mervi Niiranen, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio, Raisa Tiilikainen ja Jari Ilmonen Metsähallitukselta.

Suunnittelun tukena on lisäksi toiminut paikallisista toimijoista koostunut yhteistyöryhmä.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne			
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden koti-seutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelu-alueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.		
Suunnittelualan nimi	Linnansaaren kansallispuisto	Pinta-ala (ha)	26 972,77
		Josta vesialuetta (ha)	22 885,48
Maakunta	Kunta		
Etelä-Savon maakunta	Savonlinna		
	Rantasalmi		
Pohjois-Savon maakunta	Varkaus		
Suunnittelualan yleiskuvaus			
<p>Suunnittelun kohteena on Linnansaaren kansallispuiston, Linnansaaren Natura 2000 -alueen ja niihin kiinteästi liittyvien valtion omistamien luonnonsuojeluun varattujen alueiden muodostama kokonaisuus, jonka yhteispinta-ala on noin 26 970 ha. Alue sijaitsee Rantasalmen kunnassa sekä Savonlinnan ja Varkauden kaupungeissa. Linnansaaren kansallispuisto (n. 9 700 ha) ja Natura 2000 -alue (FI0500002, SAC, n. 26 525 ha) ovat osin limittäiset. Mukana suunnitelmassa on pieni osa Hevonniemen Natura-alueesta (FI0500171, SAC), koska kansallispuisto ulottuu sen puolelle (n. 10 ha). Suunnittelualueeseen kuuluu myös valtion omistamaa luonnonsuojeluun varattua aluetta (Tuores-Haapio ja Ukonsaari, yht. n. 11 ha) ja yksityisiä luonnonsuojelualueita (yht. n. 27 ha) sekä yksityisiä vesialueita, joita tarkastellaan suunnitelmassa siltä osin kuin ne kytkeytyvät kohdealueen hoitoon ja käyttöön.</p> <p>Linnansaaren kansallispuisto on perustettu vuonna 1956 annetulla lailla (634/1956), ja sitä laajennettiin vuonna 1982 (laki 674/1981). Rauhoitusmääräyksistä on säädetty luonnonsuojelulaissa (9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle. Suunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa Natura-alueen valtion mailla. Yksityisten maiden ja vesien osalta se on suositusluontoinen ja tuo maanomistajille tietoa Natura-verkoston suojelutavoitteiden huomiointamisesta alueella. Yksityisille luonnonsuojelualueille (YSA) tai muille Natura-alueeseen kuuluville yksityisalueille ei osoiteta suunnitelmalla velvoitteita tai rajoitteita. Linnansaaren Natura-alueen pääasialliset toteutuskeinot maa-alueilla ovat luonnonsuojelulaki ja rakennuslaki sekä vesialueilla sopimukset, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki.</p> <p>Kansallispuiston tärkeimpiä luonnonsuojelullisia arvoja ovat luontotyypeistä vanhat runsaslahopuustoiset sekametsät sekä kalliometsät, lehdot, niityt ja kaskimetsät. Alue on Pihlajaveden jälkeen merkittävin saimaannorpan lisääntymisalue. Yksi Linnansaaren erityispiirteistä on erityisen tiheä sääksen pesimäkanta; myös alueen vesi- ja lokkilinnusto on monipuolista.</p> <p>Linnansaaren muita erityisarvoja ovat kulttuuriperintö, järviluonto ja saaristomaisemat sekä monipuoliset vesiretkelymahdollisuudet. Linnansaaren kansallispuiston tärkein käyntikohde on puiston pääsaari, jossa sijaitsevat mm. Sammakkoniemen leirintäalue, Linnansaaren torppa ja tunnettu näköalapaikka Linnavuori. Linnansaaren torppa ympäristöineen on valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema, jossa säilytetään ihmisen kaskiviljelykaudella aikaansaamaa maisemaa ja suojellaan siitä riippuvaisia lajeja. Alue onkin poikkeuksellisen hyvin säilynyt esimerkki 1900-luvun alun aikaisesta saaristoasutus- ja kaskiviljelykausiin kulttuuriperinnöstä, maisemasta ja rakennuksista.</p>			

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Hevonniemi	FI0500171	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki, rakennuslaki, metsälaki, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki, sopimus	10,24	0,0
Linnansaari	FI0500002	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki, rakennuslaki, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki, sopimus	26 524,76	100,0
Suunnittelualueen maankäyttö					
Perustetut suojelualueet		Kohdetyyppi	Perustamisajan-kohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Linnansaaren kansallispuisto		Kansallispuisto	1956	9 700,68	10.01.2018
Yksityismaiden suojelukohteet		Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja	
Yksityinen luonnonsuojelualue (LsL 24 §)		4	26,04	Linnansaari 1/99 (YSA065925, 6,96 ha), Hanikon luonnonsuojelualue (YSA203922, 3,11 ha). Markkalinsaaren ranta (YSA255388, 3,70 ha). Maijan ja Martin muistopuisto (YSA257669, 12,27 ha). Natura 2000 -alueella.	
Suojeltu luontotyyppi (LsL 29 §)		1	0,98	Kaija-saaren lehmusmetsikkö (LTA200684). Natura 2000 -alueella.	
Suojeluun varatut valtion alueet		Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja	
Luonnonsuojeluohjelmien alue (MH)		2	11,11	Linnansaari (nat). Tuores-Haapio, Lamminluhta, 6,66 ha ja Ukonsaari, 4,45 ha. Natura-ohjelman toteutuksena luonnonsuojelutarkoituksiin hankitut alueet kansallispuiston reunalla, Natura 2000 -alueen sisällä.	
METSO-ohjelman alue (MH)		1	0,67	Tuores-Haapio, Kupsanmäki. METSO-kohde Natura 2000 -alueen rajalla.	
Muu suojelukohde (MH)		1	19,09	Tuores-Haapio, Lamminluhta. Suojelutarkoituksiin hankittu kiinteistö Natura 2000 -alueen rajalla.	
Muut alueet		Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja	
Muut alueet			17 234,61	Yksityisomistuksessa olevat vesialueet.	
Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat					
Nimi	Tyyppi		Lisätietoja		
Linnansaari	Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA)		24,006 ha		

Saamelaisten kotiseutualueet				
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella				
	Osittain		Kokonaan	X Ei ollenkaan
Lisätietoja				
Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu				
Kaava				
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa	
VAT Vuoksi	2007	100	VAT Vuoksi tarkoittaa VAT:n yleistavoitteita ja Vuoksen vesistöalueen erityispiirteitä. Niiksi on määritelty arvotetut maisema-alueet, muinaisrannat, reliktilajit, taigalajit, asutuksen sijoittuminen vesistöjä ja muinaisrantoja mukaillen, kaskiviljelykulttuurin jäänteet, historialliset puolustusvarustukset, kalliomaalaukset, vesitierakennelmat, itäiset vaikutteet ja ortodoksisuus sekä arvotetut kulttuurikohteet. Erityispiirteiden lisäksi erotettiin useita ominaispiirteitä, joista merkittävin oli suuri vesistöisyys. (1)	
Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava	2016	100	Aiemmat kehittämisperiaatemerkinnot kumotaan. Linnansaari kuuluu osana Saimaata matkailun kansainvälistämisen painopistealueelle. Veneilyn yhteystarve -merkintä (Veneilyn kehittämisen kannalta tarpeellisia uusia yhteyksiä). Linnansaaren kulttuurimaisema (poistetaan merkintä maV -> Ei enää V, poistetaan, sisältyy SL-alueeseen ja kansallispuistoon). Linnansaaren läheisyydessä Porosalmella merkittävä kallioalue (ge). Alueen ulkopuolella muutamia SL-merkintöjä (Savonlinnan puolella Niiranniemen, Niiralan, Pesälähdän ja Laurilan luonnonsuojelualueet ja Rantasalmen puolella Lehmusniemen, Muntin ja Rasharjun-Kavauksen luonnonsuojelualueet). Linnansaaren laajennus 11 ha. (2)	
Etelä-Savon maakuntakaava	2010	100	Linnansaaren Natura-alue merkitty SL- ja nat -merkinnöillä. Linnansaaren kulttuurimaisema on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue (maV). Yleispiirteisesti alue rajattu vesistömatkailun kehittämisvyöhykkeeseen (jrm). Retkisatamia (V1) on merkitty yhteensä 14 kpl. Syväväylä (lvs) osoitettu Haponlahden kanavalta pohjoisen ja etelän suuntaan. Linnansaaren eteläosassa, Seurasaaren ympäristöön osoitettu pohjavesialue (pv). Kolme Uiton toimintapaikkaa. Muinaismuistokohde (SM) Tappuniemessä (hieman Natura-alueen ulkopuolella). Matkailupalvelujen alueet (rm) Porosalmella ja Oravissa. Oravin kylän alueelle osoitettu valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue (maV). (3)	
Pohjois-Savon maakuntakaava	2018	6	S1- ja nat-merkintä. Honkapellavissa muinaismuistokohde (sm 503), kivikautinen asuinpaikka. Natura-alueelle osoitettu vesimatkailun kehittämisalue. Varkauden alueella sijaitsevan Linnansaaren Natura-alueen vesimatkailun kehittämisessä tulee ottaa huomioon erittäin uhanalaisen saimaannorpan esiintyminen näillä vesialueilla. Laiva- tai veneväylä -merkintä. Maakunnallisesti merkittävä maisema -alue (MA1). (4)	
Tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava (2016)	2014	0	Linnansaaren Natura 2000-alueen ulkopuolella, Haukiniemestä etelään osoitettu tuulivoimaloiden alue, joka sijoittuu osin Savonlinnan ja osin Enonkosken kuntien puolelle. Alue on maakunnallisesti merkittävä tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuva alue. (5)	
Harjuranta-Härmäniemi osayleiskaava (Varkaus)	2003	1	Pieni osa Linnansaaren Natura -alueen vesialueesta (W-merkintä) ulottuu kaava-alueelle. (6)	

Oravin-Joutenveden osayleiskaava (Savonlinna)	2001	20	Valtaosa kaava-alueen Natura 2000-alueen saarista merkitty SL-merkinnällä ja kuuluvat Linnansaaren kansallispuistoon. RA-paikkoja Kaija -saassa (19 kpl), Kaskesaassa (3kpl), Issakassa (5 kpl). Mannerrannoille, kuten Kuivaniemeen osoitettu RA-paikkoja. Haponlahden Oravin kanavalta lähtee laivaväylät. Iso-Hanikon ja Pieni-Hanikon ympäristö merkitty erityisten luonnonarvojen vyöhykkeeksi (ev). Iso-Hanikkoon osoitettu RA-paikkoja etelärannalle, muuten SL-merkintä.
Haukiveden-Haapaselän rantayleiskaava (Rantasalmi)	2002	8	Merkittävä osa kaava-alueesta koskee vesialueita Linnansaaren Natura-alueen osalta, maa-alueet rajattu pois Natura-alueesta. Natura 2000 -alueen rajauksen ulkopuolella oleviin saariin (esim Peonsaari, Suvisaari) ja mannerrannoille on osoitettu rantarakennuspaikkoja (RA). Peonsaaren ja Poronsalmen välisellä alueella Maisemallisesti merkittävä aluekokonaisuus -merkintä (m). Peonsaaren pohjoisrannalla uiton suo- jasatama -merkintä (LV-3). Natura -alueen ulkopuolella olevan Hietaniemen pohjoispuolella Selvitysalue -merkintä (alueen tehokkaampi käyttö edellyttää ranta-asemakaavaa). Hietaniemeen on osoitettu matkailu- palvelujen alue (RM). Häikiänmäen Lapikaskallion kohdalla rantakaistaleella SLmerkintä. Peiniä saaria, kuten Purnosaaret ja Korkeinen, merkitty SL-merkinnällä. Selkäniemessä on kaksi RA-paikkaa ja osalla pohjois-itärannasta SL-merkintä.
Joutenvesi-Äimisvesi osayleiskaava (Varkaus)	2001	5	Etelä-Savon ympäristökeskus on hyväksynyt osayleiskaavan 31.12.2001. Suuri osa Natura-alueen pienemistä saarista (Otrasaari, Kaukaleena, Ukonsaari, Mätässaari) ja suurempien saarten (TuoresHaapio, Lehtipellavi, Markkalinsaari) rannoista on merkitty SL-merkinnällä ja RA-paikat merkitty korvattaviksi. Natura-alue on merkitty luonnonarvoiltaan merkittäväksi. LINNANSAARI 1/99 suojeluvaraus on toteutettu. Tuores-Haapion Lamminluhta Natura 2000 -alueen ulkopuolella on osoitettu omarantaisten loma-asuntojen rakentamisalueeksi. (7)
Haukiveden-Haapaveden osayleiskaava (Savonlinna)	2001	5	Natura 2000 -alueen vesialueita merkitty W-1 -merkinnällä. Natura 2000 -alueen saaret merkitty SL merkinnällä (Seurasaaari, Petäsaari, Lamposaari, Pieni-Lampo, Korkeasaari, Läpisyöstö ja Huovinsaari). Seurasaaaren ympärillä tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue ja Seurasaaassa yksi RA-paikka.
Puistoniemen ranta-asemakaava (Savonlinna)	2020	0	Natura-alueen ulkopuolella. Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM-1).
Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto			
Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Linnansaaren kansallispuiston toimenpidesuunnitelmat (4 kpl)	2009	15	Linnansaaren kansallispuistoon on laadittu 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä 4 kpl laajempia toimenpidesuunnitelmia, valtaosin Metsä-LIFE-hankkeessa. Toimenpidesuunnitelmat kattavat käytännössä koko kansallispuiston maa-alueet. Toimenpidesuunnitelmissa on toimenpiteitä mm. ennen suojelua metsätaloussuunnitelmien metsien ennallistamiseksi, luonnonhoitotoimenpiteitä lehtoihin ja tikkametsiin, jalopuiden ja uhanalaisten lajien hoitoa sekä perinnebiotooppien kunnostusta. Toimenpiteitä on esitetty kaikkiaan n. 450 hehtaarille ja ne on toteutettu käytännössä kokonaan. 2010-luvulla toimenpiteitä on jatkettu pienimuotoisemmin enimmäkseen työkohdesuunnittelulla kiireellistä hoitoa vaativissa kohdissa edellisten suunnitelmien linjauksia noudattaen. (8)

Saimaan suojelualueiden luontomatkailusuunnitelma	2022	100	Luontomatkailusuunnitelma on laadittu Savonlinnan seudulle viideksi seuraavaksi vuodeksi. Saimaan veto-voimana on hyvinvoiva luonto, jonka hyödyntäminen edellyttää kestävästi kehittyvää matkailua ja muita elinkeinoja. Suunnitelmaan on kirjattu kolme keskeistä tavoitetta: 1) kasvattaa vetovoimaa, matkailijoiden viipymää ja vaikutuksia alueen talouteen, 2) säilyttää luonto- ja kulttuuriarvot ja toimia siksi kestävä matkailun ehdoilla huolehtien käyntikohteiden ekologisesta kestäväydestä, 3) tarjota luontoelämyksiä, virkistytymismahdollisuuksia ja luonnon hyvinvointivaikutuksia kaikille, myös esteettömien palveluiden avulla. Suunnitelmassa esitellään Linnansaaren kansallispuisto kohteena, jossa on saariston ja selkävesien muodostama järvi-alue, jossa on paljon retkisatamia. Puistoa ympäröivät monipuoliset matkailupalvelut. Toimenpiteiksi Linnansaaren osalta on kirjattu mm. Sammakkoniemen venepaikkojen lisääminen ja viitoitusten parantaminen, muiden saarten ja retkisatamien esillä pito, talviretkelyreitit esilletuominen ja telta-alustojen lisääminen. (9)
Linnansaaren Natura 2000-alueen tilan arviointi	2020	99	Arviointi käsittää luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien tilan arvioinnin, Linnansaaren suojelu- ja käyttöarvojen ja niihin kohdistuvien uhkatekijöiden määrittelyn, sekä suojelutoimenpiteiden suunnittelun arvojen tavoitteen säilyttämiseksi. (10)
Vesien tila hyväksi yhdessä: Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022– 2027	2022	100	Toimenpideohjelmalla toteutetaan Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa vuosiksi 2022-2027 (11). Linnansaaren Natura-alue sijoittuu Haukivedelle, joka kuuluu ns. erityisalueisiin, joilla on merkittäviä vesiin liittyviä suojeluarvoja, Haukivesi on tunnistettu erityiseksi alueeksi sekä pintavesien talousveden ottamisen että pintavesiin liittyvien Natura 2000 -alueen suojeluarvojen perusteella. Jälkimmäisen valintaperusteena on saimaannorpan suojelu. Erityisten alueiden vesien osalta tavoite on vesien tilan oleminen niin hyvällä tasolla, että se kykenee ylläpitämään alueen käyttö- ja suojeluarvoja (12).
Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma	2022	100	Suunnitelma päivitettiin v. 2022. Sen tavoitteena on, että saimaannorppakanta kasvaa vakaasti ja kannan koko, rakenne ja levinneisyysalue saavuttavat suotuisan suojelun tason. Toimenpidesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet on mitoitettu sellaisiksi, että tavoite on mahdollista saavuttaa. Keskeisiä seurattavia mittareita on kolme, jotka yhdessä toteutuessaan osoittavat, että edetään kohti suotuisaa suojelutasoa. Erityisesti mittarin 1 sisältöä harkitessaan suojelutyöryhmä on ottanut huomioon sosioekonomiset näkökohdat suojelun paikallisen hyväksyttävyyden saavuttamiseksi. Asetettu tavoitekasvun minimitaloite on siten pienempi kuin mitä kannan pitkäntähtäimen kasvun suojelubiologiset seikat puoltaisivat. Keskeiset seurattavat mittarit strategisen tavoitteen saavuttamiseen: 1) Ylläpidetään saimaannorppakannan kasvua siten, että kannan keskimääräinen kasvunopeus on 3–6 % vuodessa. Kasvunopeus arvioidaan vuosittain viiden vuoden jaksoina liukuvalla keskiarvolla, sattuman ja luontaisen vaihtelun vaikutusten vähentämiseksi. 2) Saimaannorppa palaa takaisin alueille, joilla sitä on aiemminkin esiintynyt, ja levinneisyyttä kuvaavat tiedot osoittavat norpan pystyvän lisääntymään kaikissa osissa levinneisyysaluettaan. 3) Näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa ei ole ilmastonmuutoksen lisäksi muita epävarmuustekijöitä, jotka viittaisivat kannan kehityksen muuttuvan epävakaksi. (13)

Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen			
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Maantieläin mukainen yleissuunnitelma maantielle 468: Tappuvirran lossin korvaaminen sillalla	2010		Suunnitelman tavoitteena on korvata nykyinen lossiyhteys Savonlinnan ja Varkauden kaupunkien rajalla sijaitsevan Tappuvirran yli toteuttamiskelpoisella ja teknistaloudellisella siltaratkaisulla. Jatkosuunnittelun pohjana on ratkaisu, jossa syväväylä siirretään Haponlahteen. Haponlahden nykyinen silta korvataan rakentamalla sen itäpuolelle 24,5 m ja Tappuvirtaan, nykyisen lossin itäpuolelle 8,5 m korkea silta. Hanketta koskevan uuden ls-lain (9/2023) 35 §:n mukainen Natura -vaikutusten arviointi on laadittu vuonna 2009. Siinä ja silloisen ympäristökeskuksen 17.9.2009 antamassa lausunnossa todetaan, ettei siltojen rakentaminen merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Linnansaaren ja Joutenveden-Pyyveden Natura-alueet on valittu Natura 2000 -verkostoon. Laivaväylien käytössä tapahtuvat muutokset saattavat jopa parantaa saimaannorpan elinolosuhteita, kun talviaikainen laivaväylän käyttö loppuu ko. alueiden norpalle tärkeissä osissa. (14)
Haukiveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma	2022	100	Kalastuslaki (379/2015) velvoittaa kalatalousaluetta laatimaan alueensa kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelman (v. 2021 loppuun mennessä), missä huomioidaan kalakantojen käytölle ja hoidolle muun lainsäädännön asettamat vaatimukset, kuten esimerkiksi kalavarojen valtakunnallinen hoitosuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on turvata alueen kalavarojen kestävä käyttö ja tuotto, sekä biologinen monimuotoisuus. Haukiveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma on hyväksytty vuonna 2022. (15)
Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma	2015		Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa torjuntatöiden nopea ja tehokas käynnistäminen, loppuun saattaminen ja eri viranomaisten yhteistoiminta suunnitelma-alueella. Lisäksi alueellisilla pelastuslaitoksilla on omaa aluetta koskevia torjuntasuunnitelmia (16).
Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2021	2021	80	Linnansaaren neljäs kävijätutkimus tehtiin kesällä v. 2021. Kävijätutkimuksessa tunnistettiin vetovoimatekijöiksi järviluonto ja saaristomiljö, vesiretkeily ja saimaannorppa. Yli 20 retkisatamaa sekä vierasvenesatama ja leirintäalue. Linnavuoren näköalapaikka, kulttuurihistoriallinen torppa ja polkureitit pääsaarella. (17)

Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita

Linnansaaren Natura 2000-alue sijaitsee Etelä- ja Pohjois-Savon maakunnissa Savonlinnan, Rantasalmen ja Varkauden alueilla ja kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen. Alue sijoittuu Haukivedelle ja on yksi tärkeimmistä saimaannorpan lisääntymisalueista. Keskeisessä asemassa on Linnansaaren kansallispuisto. Linnansaari on kytköksissä Joutenveden-Pyyveden ja etelässä Hevonniemen Natura-alueisiin. Natura-alue on nimetty erityisalueeksi EU:n vesipuitedirektiivin mukaiseen suojelualuerekisteriin erittäin uhanalaisen saimaannorpan levinneisyys- ja lisääntymisalueena (13). Alueella on merkitystä myös Saimaan järviöhen ja järviäinen syönnösalueina ja vaellusreitteinä. BirdLife Suomi on listannut FINIBA-hankkeessa Haukivesi-Joutenvesi-alueen kansallisesti tärkeäksi lintualueeksi. Alueella on myös IBA-status (18).

Luontomatkailulla sekä suojelualueilla että myös niiden lähiseuduilla on paikallisesti suuri taloudellinen merkitys Savonlinnan alueella (19). Linnansaaren kansallispuistolla on merkitystä koko seudun imagolle. Savonlinnan seutu on Suomen tiheimpiä vapaa-ajan asutuksen alueita. Natura-alueen ulkopuolella, Oravissa ja Porosalmella on matkailun yritystoimintaa. Oravin Puistonieheen on vahvistettu asemakaava ja alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue.

Ympäristöministeriö ja Metsähallitus valmistelevat Saimaannorppasaaristojen hakemusprosessia UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Kohde lisättiin Suomen aieluetteloon v. 2021, hakemuksen valmistelu yhdessä sidosryhmien kanssa alkoi v. 2021 ja ensimmäinen esitarkastus tapahtui v. 2022 aikana. Aluerajaukseen esitetään saimaannorpan levinneisyysalueen Natura-alueita, joihin myös Linnansaari kuuluu.

Suunniteltu Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto ulottuu Linnansaaren Natura-alueen eteläosiin. Hakemus on parhaillaan uudelleen käsittelyssä Ympäristöministeriössä hallinto-oikeuden kumottua 30.9.2021 tehdyn perustamispäätöksen. Kaupunkipuiston rooli kansallisten kaupunkipuistojen verkostossa nähdään linna- ja norppasaaristokaupunkina.

Linnansaaren torpan perinnemaisema kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Linnansaaren kulttuurimaisema-alueeseen. Alueen arkeologiset kohteet liittyvät pääasiassa historiallisen ajan asumiseen ja maanviljelyyn ja ovat kiinteässä yhteydessä perinnebiotoopeihin. Linnansaaren torppa on sekä arkeologinen että rakennusperintökohde. Uudessa inventoinnissa löytyi historiallisen ajan asuinpaikka Ruissaaressa ja asuinpaikat Suuri- ja Pieni-Horkassa ja Kukkoluodolla (20).

Suunnittelualue on tärkeä virkistyskohde niin paikallisille, vapaa-ajan asukkailla kuin matkailijoillekin. Alueella retkeillään, marjastetaan, sienestetään, veneillään, melotaan ja talvisin retkiluistellaan ja hiihdetään. Myös kalastus on tärkeässä roolissa ja alueiden käyttö osana hirvenmetsästystä paikallisille metsästysseuroille. Linnansaaren tuottamat ekosysteemipalvelut ovat merkittäviä ja alueella liikkumisen ja oleilun tuottama hyvinvointi sekä asukkailla että matkailijoille on arvokasta.

Perustietojen yhteenveto

Alueen valtion maat on perustettu Linnansaaren kansallispuistoksi v. 1956 (634/1956). Kansallispuistoa laajennettiin v. 1982 (laki 674/1981, rauhoitusmääräykset luonnonsuojelulaissa 9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle. Tavoiterajaus on lähes kokonaan saavutettu, minkä lisäksi puistoon kuuluu noin 5000 ha vesialueita. Muu osa Natura-alueesta on yksityisten maanomistajien ja vesialueiden osalta osakaskuntien hallinnassa. Yksityisiä luonnonsuojelualueita on 4 kpl ja luontotyypin rajauspäätöksiä 1 kpl. Kansallispuiston alueella ei ole yleiskaavaa. Puistonien ranta-asemakaava hyväksyttiin 20.3.2020.

Lähes kaikki Natura-rajauksen sisäpuolella olevat maa-alueet kuuluvat kansallispuistoon, mukaan lukien Ison Virkasaaren vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyskohde. Loppuosa maa-alueista on laadituissa osayleiskaavoissa pääasiassa SL-alueita. Valtion omistamat vesialueet kuuluvat kansallispuistoon, ja myös maa-alueet lähes kokonaan.

Vesialueilla on voimassa kalastusta rajoittavia osakaskuntien ja ELY-keskusten välisiä sopimuksia sekä valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla (VA 259/2016). Valtion vesialueet kuuluvat Haukiveden pyydyslupa-alueeseen, jolla verkkokalastus on vapaa-ajan kalastajien osalta kielletty ympäri vuoden. Kaupallinen kalastus alueella on muikun ja suomukalojen pyyntiä. Valtion vesialueille on myönnetty kaupallisen kalastuksen lupia lupakaudelle 2020-2024. Verkkolupia (142 kpl) on myönnetty kolmelle kalastajalle ja luvat ovat voimassa vuosittain 1.7.-30.11. Lisäksi on myönnetty nuotta- (2 kpl), rysä- ns. norppaturvallisille rysille (9 kpl) ja troolilupia (6 kpl).

Kansallispuiston alueella metsästys on kielletty lukuun ottamatta hirven ajoa, josta on tehty kahdeksan metsästysvuokrasopimusta. Tuores-Haapion valtion alueilla hirvieläinten, pienriistan ja villisian metsästys on sallittu.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

Pääpiirteittäin

Lisätietoja

Linnansaaren edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2010 (21). Tässä suunnitelmassa on hyödynnetty edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman sisältöä.

2 Perustamistarkoitukset

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).
---------------	---

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Hanikon luonnonsuojelualue	Yksityinen luonnonsuojelu-alue (LsL 24 §)	Perustamispäätös (YSA203922)	Natura 2000 -verkoston suojelutavoitteiden sekä yleiskaavan suojeluvarauksen toteuttaminen.
Linnansaaren kansallispuisto	Kansallispuisto	Kansallispuistolaki (1981), perustuu vanhaan luonnonsuojelulakiin (1923)	Luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen.
LINNANSAARI 1/99	Yksityinen luonnonsuojelu-alue (LsL 24 §)	Perustamispäätös (YSA065925)	Natura 2000 -verkoston ja rantayleiskaavan suojeluvarauksen toteuttaminen.
Maijan ja Martin muistopuisto	Yksityinen luonnonsuojelu-alue (LsL 24 §)	Perustamispäätös (YSA257669)	Natura 2000 -verkoston ja yleiskaavan suojeluvarauksen toteuttaminen.
Markkalinsaaren ranta	Yksityinen luonnonsuojelu-alue (LsL 24 §)	Perustamispäätös (YSA255388)	Natura 2000 -verkoston ja yleiskaavan suojeluvarauksen toteuttaminen.
Tuores-Haapio	METSO-ohjelman alue (MH)	(MMO356747)	Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuuden suojelu

Yhteenveto

Linnansaaren kansallispuisto on yleiseksi nähtävyydeksi varattu luonnonsuojelualue, jonka tehtävänä on säilyttää alkuperäistä Suur-Saimaan järviluontoa sekä entisaikaisten maankäyttömuotojen luomia luontotyyppejä ja kulttuurimaisemaa.

Alueen valtionmaat on perustettu Linnansaaren kansallispuistoksi vuonna 1956 (634/1956). Kansallispuistoa laajennettiin vuonna 1982 (laki 674/1981, rauhoitusmääräykset luonnonsuojelulaissa 9/2023). Laajennusta koskevassa laissa määrättiin raja, jonka sisäpuolella olevat maa-alueet tulevat kuulumaan kansallispuistoon sitä mukaa kuin ne ostetaan valtiolle (liittämistä odottaa 11 ha, Tuores-Haapio ja Ukonsaari). Tällä hetkellä tavoiterajaus on lähes kokonaan saavutettu, minkä lisäksi puistoon kuuluu noin 5 000 ha vesialueita. Muu osa Linnansaaren Natura-alueesta on yksityisten maanomistajien ja vesialueiden osalta osakaskuntien hallinnassa. Yksityisiä luonnonsuojelualueita on yhteensä 4 kpl ja luontotyypin rajauspäätöksiä 1 kpl. Kansallispuistoon rajautuvassa Tuores-Haapiossa on n. 20 ha luonnonsuojelutarkoituksiin hankittua aluetta, jota ei ole vielä perustettu luonnonsuojelualueeksi.

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Pinta-alaltaan 469 km²:n laajuinen oligodystrofinen Haukiveden keskusallas kuuluu Saimaan vesistöalueeseen, jonka vedet kulkeutuvat valuma-alueiden latvoilta Saimaan altaiden kautta Suur-Saimaan keskusaltaaseen, ja edelleen Imatrankosken kautta Venäjän puolelle Vuokseen. Sieltä vedet virtaavat Laatokan kautta Suomenlahteen.

Haukiveden selkävedet ovat keskittyneet alueen etelä- ja pohjoisosiin. Kansallispuiston keskiosa koostuu kapeikkoisten vesien ja saarten mosaiikista. Keskiyvyys on 9,13 m ja suurin syvyys 55 m. Joroisselän ja Haapaselän vedet purkautuvat Haukiveteen lähellä Varkautta ja virtaavat edelleen Hietavirran kautta Peonselälle. Vuoksen vesistön latvavedet taas virtaavat Haukiveteen sen koillisrannalta Tappuvirran salmen sekä Oravin ja Haponlahden kanavien kautta. Haukiveden vedet purkautuvat edelleen Savonlinnan syvän ja jyrkkärantaisen Kyrönsalmen sekä virtaamaltaan vähäisempien Haapasalmen ja Laitaatsalmen kautta keskimäärin 15 cm alempana olevaan Pihlajaveteen.

Kuvaus alueen pohjavesistä

Seurasaaren pohjavesialue.

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Suunnittelualueeseen ei kuulu merialueita.

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

Haukiveden pääaltaan pintavesityyppi on suuret humusjärvet (Sh) ja ekologinen tila erinomainen. Alueen pintavedet soveltuvat erinomaisesti esimerkiksi vedenhankintaan, kalavesiksi ja virkistyskäyttöön. Suunnittelualueen ulkopuolisen Haukiveden luoteisosaan kuuluvan Siitinselkä–Vuoriselkä-vesimuodostuman pintavesityyppi on suuret humusjärvet ja ekologinen tila tyydyttävä. Vesimuodostumaa kuormittavat lähinnä kemiallinen puunjalostusteollisuus sekä puhdistetut asumajätevedet Varkauden suunnalta. Uhkatekijänä on myös haja-asutuksen ja maa- ja metsätalouden hajakuormituksen kasvu (12). Lisäksi kalojen elohopeapitoisuus on silmällä pidettävällä tasolla nykyisen laatumormin mukaan.

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta	
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä			
Järvet p-ala	22 885,48	84,8	Tyydyttävä	0,5		Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	0,00	0,0	Välttävä/huono	0,0		Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	0,0	X	Säännöstelty vesistö

Geologia	
Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)	
<p>Haukiveden saaristossa kallioperä on näkyvissä kallioalueilla, jotka paikoitellen muodostavat laajoja avokallioita. Kallioperän paljastumat ovat ominaisia varsinkin rannoille. Rantakalliot jyrkänteineen ovatkin olennainen osa saariston maisemakuvaa.</p> <p>Haukiveden saarten kallioperä on pääasiassa karuja graniitteja ja gneissejä. Vain paikoin tavataan kiilleliusketta ja kalkkikiveä. Linnansaaren etelä- ja lounaispuolen kallioperä muodostuu suonigneissistä; pohjoispuoli ja Eteläniemi ovat garbograniittia. Kalkkikiveä tiedetään esiintyvän kolmella saarella: Eevansaarella, Kapustalla ja Kaarnetsaaren itäpuolella olevalla pienellä saarella.</p> <p>Haukiveden alue kuuluu suureen graniittialueeseen, joka saa erityispiirteensä vallitsevasta keskusgraniitista. Se esiintyy massiivikomplekseina ympäröiden eräitä vanhempia graniitteja sekä varsinkin kiillegneissejä ja -liuskeita. Suuren graniittialueen liuskeista tavataan Haukiveden saaristossa sarvivälkegneissejä, kalkkikiveä ja kvartsiittia. Sarvivälkegneissejä esiintyy laajalla alueella Linnansaaren kansallispuiston lounaisosassa. Merkittävimmät alueet ovat Vuorisaari, Laattaansaari, Mustikkasaari, Mäntysaari ja Eevansaaret. Samaa kivilajia esiintyy pieninä erillisalueina myös esimerkiksi Kapustansaarella. Kvartsiitteja tavataan paikoitellen Haukiveden pohjoisessa saaristossa, esimerkiksi Peonsaaren eteläosassa ja Kaarnetsaaren pohjoispuolella. Kapustasaarella on sarvivälkeliuskeen ympäröimä kerros harmaanvalkoista kalkkikiveä, jota on myös louhittu. Muut Kaarnetsaaren ja Iso-Lapin välisellä luodolla sekä Eevansaarella sijaitsevat kalkkiesiintymät ovat vähäisempiä.</p>	
Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)	
<p>Haukiveden saaristoalue on suurimmaksi osaksi moreenipeitteistä; harju- ja turvemuodostumia on hyvin vähän. Harjumuodostumat, kuten mm. Punkaharjun kanssa samaan harjujaksoon kuuluvat Seurasaaren – Hietasaaren itä-länsisuuntaiset harjusaaret monipuolistavat maisemakuvaa, vaikka ne eivät olekaan lajistollisesti erityisen arvokkaita.</p>	
Muuta	
X	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
X	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytketyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		2,27	2,27	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 19.01.2022
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		5 900,31	5 900,31	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 19.01.2022
3260 - Pikkujoet ja purot		0,04	0,00	0,0	0,04	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 19.01.2022
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	2,59	0,00	0,0	1,01	39,0	1,58	61,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
6430 - Kosteat suurruohoniityt		0,72	0,00	0,0	0,00	0,0	0,19	26,2	0,53	73,8		Sakti 19.01.2022
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		21,61	3,76	17,4	12,68	58,7	4,56	21,1	0,61	2,8		Sakti 19.01.2022
7160 - Lähteet ja lähdesuot		0,00	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	100,0	0,00	0,0		Sakti 19.01.2022
8220 - Silikaattikalliot	P	2,67	0,58	21,7	1,26	47,1	0,68	25,4	0,15	5,8	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
8230 - Kallioiden pioneerikasvillisuus	P	17,63	1,36	7,7	5,07	28,7	11,20	63,5	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
9010 - Luonnonmetsät	P	1 046,34	0,00	0,0	207,51	19,8	835,73	79,9	3,10	0,3	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
9050 - Lehdot		269,07	2,03	0,8	105,14	39,1	155,32	57,7	6,58	2,4	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
9060 - Harjumetsät		78,09	0,00	0,0	0,00	0,0	68,69	88,0	9,41	12,0		Sakti 19.01.2022
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet		16,81	0,00	0,0	1,97	11,7	14,50	86,2	0,35	2,1	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 19.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
9080 - Metsäluhdat	P	0,29	0,00	0,0	0,00	0,0	0,29	100,0	0,00	0,0		Sakti 19.01.2022
91D0 - Puustoiset suot	P	64,34	6,82	10,6	27,41	42,6	22,83	35,5	7,28	11,3		Sakti 19.01.2022

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-alatiedot	
Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	7 409,17
Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha)	2 285,40
Inventoimaton alue (ha)	17 278,20
Lisätietoja	
<p>Inventoimaton alue koostuu valtaosin vesialueista, joita ei ole inventoitu lainkaan. Luonnonsuojelulla toteutetusta maa-alueesta on inventoimatta vain muutamia hehtaareita. Toteuttamatonta maa-alaa on vähän ja se on kokonaan inventoimatta. Maa-alueiden luontotyyppi-inventointi on tehty lähes kokonaan vuosina 2002–2005, minkä takia inventointitiedoissa olisi jo päivitystarpeita. Etenkin kallioluontotyyppien osalta on suuria tietopuutteita, ja myös harjumetsissä on päivitysinventointitarvetta. Luonnonmetsien ja perinnebiotooppien osalta täydennysinventointia on jo tehty.</p>	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
<p>Linnansaaren kansallispuisto on luontotyypeiltään monimuotoinen. Kansallispuiston saarten koko vaihtelee pienistä luodoista aina Linnansaaren 450 hehtaariin, mistä johtuen saarten metsiin mahtuu runsaasti vaihtelua. Karut ja kalliiset rantametsät ovat vallitsevina maisemakuvassa, mutta saarten sisäosista löytyy monipuolisesti lehtoja, vanhoja lehti- ja havumetsiä, suopainanteita ja metsälehmusesiintymiä. Valtaosa kansallispuiston metsistä on ollut metsätalouskäytössä 1900-luvulla, ja metsien luonnontilaistuminen etenee eriasteisesti.</p> <p>Lahopuusuknessio on käynnistynyt viimeistään 2010-luvun myrskytuhojen myötä. Talousmetsien piirteitä on vielä näkyvissä monin paikoin. Metsien havupuuvaltaisuus sekä puuston yhtenäisen ikä-, koko- ja tilajakauma hälvenevät vasta seuraavan puusukupolven myötä.</p> <p>Luontotyypeistä yleisin (sisävesiluontotyypin humuspitoiset järvet ja lammet jälkeen) on boreaaliset luonnonmetsät, joita alueella on 1 046 ha. Niistä 78 %:lla pääpuulajina on mänty, kuusivaltaisia luonnonmetsiä on 8 % ja lehtipuuvaltaisia 14 % kokonaispinta-alasta. Luonnonmetsien määrä lisääntyy ajan kuluessa metsien ikääntyessä, ja myös niiden edustavuus ja luonnontila paranevat luontaisen suknession myötä. Linnansaaren lehtipuuvaltaiten vanhojen metsien huomattavaan määrään on vaikuttanut mm. kaskeaminen ja metsälaidunnus. Järeät koivikot ja haavikot ovat erittäin edustavia etenkin tikkametsinä. Alueella esiintyy myös harjumetsiä ja kallioluontotyyppisiä, joista osa omaa vanhan metsän piirteitä siinä määrin, että ne voidaan sisällyttää luonnonmetsä-luontotyyppiin.</p> <p>Boreaalisia lehtoja on alueella noin 269 hehtaaria, mikä tekee niistä toiseksi yleisimmän maaluontotyypin. Yleisin lehtotyyppi alueella on tuore keskiravinteinen lehto, joita on 75 % koko lehtopinta-alasta. Muita lehtotyyppisiä alueella esiintyy harvalukuisempina. Lehtojen edustavuuden säilyminen edellyttää monin paikoin aktiivisia luonnonhoitotoimenpiteitä, luontaisen kuusettumisen estäminen on edellytyksenä edustavan aluskasvillisuuden säilymiselle.</p> <p>Kansallispuistossa esiintyy harvakseltaan pienialaisia soita, jotka luetaan kuuluviksi luontotyypeihin puustoiset suot, ranta- ja vaihettumissuot tai metsäluhdat. Yleisimmin saarissa olevat suot ovat korkeampien kohtien välisiä kapeita korpjuotteita tai luhtaisia rantanevoja. Ojituksia on alueella tehty vain vähän. Pienestä koostaan johtuen kansallispuiston suot ovat edustavuudeltaan enimmäkseen merkittäviä.</p> <p>Perinnemaisemaluontotyyppien osalta kansallispuistossa korostuvat kaskeamisperinteeseen liittyvät luontotyypit. Linnansaaren ollessa yksi Suomen kolmesta kaskeamisperinnettä ylläpitävästä luonnonsuojelualueesta Kolin ja Telkkämäen ohella, löytyy torpan ympäristöstä nuoria kaskettuja kaskilaidun-luontotyyppiin kuuluvia kuvioita. Hakamaita on pienialaisesti laidunalueilla, ja niittäjä hoidetaan myös niittämällä. Kallioisia ketolaikkuja esiintyy monipuolistamassa perinnemaisemia.</p>	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.

Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	6
Muut uhanalaiset lajit	43
Silmälläpidettävät lajit	52
Alueellisesti uhanalaiset lajit	20
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	4
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	27
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	4
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	0

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Linnansaaren kansallispuisto on lajistoltaan erittäin monipuolinen ja arvokas. Alueelta on tehty runsaasti lajistoselvityksiä vuosikymmenten saatossa: putkilokasveja, lintuja, perhosia, lepa-koita, käävääkkäitä, kovakuoriaisia, sammalia ja jäkäliä. Lisäksi on tehty vuosittaista lajiseurantaa saimaannorpan ja valkoselkätikan osalta 1980-luvulta lähtien. Linnustosta on varsin hyvät tiedot: linjalaskenta-aineistoja on viideltä vuosikymmeneltä yht. 149,4 km joista 46,9 km 2020-luvulla. 2005 on tehty kattava saaristolintulaskenta (22), ja joidenkin lajien osalta tietoja on täsmennetty harrastajilta ja rengastustiedoista saaduilla tiedoilla.

Saimaannorppia on Linnansaaren kansallispuistossa 60–70 yksilöä, poikasia syntyy vuosittain keskimäärin 12. Haukivesi yhdessä Pihlajaveden kanssa on vahvimman saimaannorppakannan aluetta, jolta etenkin nuoret liikkuvaiset yksilöt voivat siirtyä viereisten vesialueiden populaatioihin. Linnansaaren kansallispuistossa esiintyviä muita luontodirektiivin liitteen II lajeja ovat vaarantuneeksi luokiteltu idänlehväsammal ja kirjoverkkoperhonen. Molempien osalta havaintotiedot ovat melko vanhoja, ja niissä olisi tarkentamisen varaa. Idänlehväsammalen kasvupaikka on varjoisassa kuusilehdossa. Kirjoverkkoperhonen elää rehevissä metsissä, ja hyötyy mm. laidunnuksesta. Alueella esiintyy - hieman yllättäen kansallispuiston sijoituessa kokonaan saaristoon - myös vaarantunut liito-orava, mutta se ei kuulu alueen keskeisiin suojeluperusteisiin.

Linnansaaren kansallispuisto on linnustoarvoiltaan kansallisesti merkittävä. Alueen saaristolinnusto kytkeytyy moniin läheisiin selkävesiin. Vesilinnusto on melko karuksi järveksi monipuolinen, ja lokkilinnustolle se on merkittävä pesimäalue. Sääksen pesäpaikkoja on kansallispuiston saarissa runsaasti. Saaristolintujen kannanvaihtelut voivat olla suuria. Linnuston häiriöttömän pesimärauhan turvaamiseksi kansallispuistoon on asetettu pesimäaikaista liikkumisrajoituksia. Vieraspetojen vaikutus saaristolintujen pesintään on todennäköisesti suuri, ja sitä olisi hyvä selvittää tarkemmin poistojen tarpeen arvioimiseksi ja kohdentamiseksi. Lintuluotojen lajiston ohella metsälinnustossa ovat hyvin edustettuina vanhojen metsien lajit, etenkin lehtipuuvaltaiset vanhat metsät ovat tärkeä alueella esiintyvien uhanalaisten lintulajien elinympäristö. Valkoselkätikkoja pesii kansallispuiston alueella, ja lajin kanta on kasvussa. Tikkametsiä on hoidettu 1980-luvun lopulta alkaen, ja toimenpiteille on jatkuva tarve vanhojen lehtipuuvaltaisen metsien luontaisen kuusettumisen estämiseksi. Kansallispuiston lähiympäristön metsät tarjoavat myös sopivia pesimäympäristöjä tikoille. Alueen linnusto muuttuu vauhdilla mm. metsien puulajimuutosten ja ikääntymisen takia. Linjalaskenta-aineistot kertovat, että vanhojen metsien lajiston osuus metsälinnuista on kasvanut tasaisesti vuosikymmenten aikana.

Linnansaaren kansallispuisto on lajistoltaan erittäin monipuolinen, ja uhanalaisten sekä huomionarvoisten lajien määrä alueella on suuri. Saaristometsien ikääntyessä alue tarjoaa entistä laajemmin elinympäristöjä vanhojen metsien lajeille. Kansallispuiston saarissa on runsaasti vanhoja lehtipuuvaltaisia metsiä, joissa kasvavat järeät haavat ylläpitävät harvinaista ja uhanalaista haapalajistoa. Linnansaaren kansallispuisto muodostaa läheisten Koloveden kansallispuiston, Kakonsalon järvialueen sekä Kermajärven ja Kivimäensalon luonnonsuojelualueiden kanssa merkittävän haapalajistokeskittymän, jossa haapajatkumon turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Linnansaari on lahoppukovakuoriaislajiston kannalta erittäin arvokas ja monipuolinen kohde. Vanhoilla lehtipuilla elävät kovakuoriaiset hyötyvät vanhojen metsien alikasvoskuusten raivauksesta, jonka myötä valon ja lämmön määrä lisääntyy. Linnansaari on ainoa tunnettu lattarikkasepän elinalue Suomessa. Karvakukkajäärän elinympäristössä niityn vuosittainen niittohoito on edellytys kukkivien ravintokasvien säilymiselle.

Käävääksilajiston kannalta Linnansaaren metsät ovat vielä nuorehkoja, ja alueen kaski- ja metsätaloushistorian myötä lahoppumäärät ovat vielä vaatimattomia. Jäkäliden osalta kansallispuisto on erinomainen elinympäristö, ja niiden vaatiman pienilmaston säilyminen on tarpeen huomioida toimenpiteiden suunnittelussa. Alueella on merkitystä myös uhanalaisten Saimaan järvilohen ja järvitaimenen syönnösalueina ja vaellusreitteinä.

6 Kulttuuriympäristö

Selite Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Linnansaaren kansallispuiston maisemalliset arvot kulminoituvat Suur-Saimaan luonnontilaiseen saaristoluontoon, jota elävöittävät entisen saaristoasutuksen ja kaskiviljelykauden piirteet. Kivikaudella (8900–1800 eaa) alueen vesistöhistoriassa tapahtui suuria muutoksia. Saimaan kurouduttua Ancylusjärvestä suurin osa Haukivedestä on ollut kuivaa maata. Maankohoamisen myötä vedet valuivat etelään ja vedenpinta nousi, kunnes Vuoksi puhkesi noin 4000 eaa. Tämä aiheutti voimakkaan ja pitkään jatkuneen vedenpinnan laskun. Nykyisin Haukiveden pinnan korkeus on 75,8 metriä mpy, joten laskua on tapahtunut huippuvaiheen jälkeen yli 13 metriä. Kansallispuiston alueelta ei tunneta kivikaudelle ajoittuvia asuinpaikkoja. Linnansaareissa sijaitsevaa kalliota pidetään mahdollisesti esihistorialliselle ajalle ajoittuvana linnavuorena, koska sieltä on hieno näkymä ohi kulkevalle vesireitille.

Linnansaaren arkeologiset kohteet liittyvät pääasiassa historiallisen ajan asumiseen ja maanviljelyyn ja ovat kiinteässä yhteydessä perinnebiotooppeihin. Arkeologisia kohteita ja vanhoja asuinpaikkoja löytyy useista saarista. Linnansaaren kansallispuiston alueella pysyvä asutus alkoi vasta myöhään historiallisella ajalla ja oli silloinkin melko vähäistä. Alue oli pitkään Vaahersalon kartanon nautinta-alue ja saarten metsiä käytettiin kaskeamiseen ja puutavaraksi. Metsiä käytettiin erityisesti kaskeamiseen, jopa niin, että Rantasalmella oli jo 1700-luvulla pula rakennuspuuksi kelpaavasta metsästä. Haukiveden saarilla metsät säästyivät hieman paremmin.

Linnansaareen 1850-luvulla perustettu Linnansaaren torppa on sekä arkeologinen että rakennusperintökohde. Suuri-Horkan torppa on todennäköisesti myös 1800-luvun perua. Linnansaaren torpan pihapiirissä ovat alkuperäisellä paikallaan riihi ja aitta 1920-luvun tienoilta. Torpan ympäristössä on nähtävissä useita eri aikoina pihapiiriin kuuluneiden rakennusten ja rakenteiden jäännöksiä sekä kymmenittäin viljelyyn liittyviä raivausröykkiöitä.

Kohteet

Arkeologiset kohteet

Luokka	Lkm	Kuvaus
Muinaismuistolailta suojellut kiinteät muinaisjäännökset	11	Honka-Pellavi tervahauta; Iso-Mäntysaari tervahauta; Iso-Tuunas tervahauta; Kytösaari tervahauta; Linnansaari linnavuori; Pirttisaari 2 tervahauta; Ruissaari asuinpaikka; Saavisaari tervahauta; Seurasaari tervahauta; Suuri-Horkka 2 tervahauta; Toivosaaari tervahauta
Muut suojellut arkeologiset kohteet (kaava)	9	Kukkoluoto 2 asuinpaikka; Lehtiluoto 1 rajamerkki; Lehtiluoto 2 rajamerkki; Linnansaaren torppa; Linnansaaren torppa kiviäitä; Linnansaaren torppa röykkiö; Pieni-Horkka asuinpaikka; Pöllänsaari 2 asuinpaikka; Suuri-Horkka asuinpaikka
Muut arkeologiset kohteet	2	Kukkoluodot löytöpaikka; Vuorisaari hylky

Rakennusperintö

Luokka	Lkm	Kuvaus
Muu rakennusperintö	2	Kamarluoto tutkimusasema; Linnansaari torppa

Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja
Linnansaari linnavuori	Arkeologinen kohde	Keskinkertainen	
Linnansaari torppa	Rakennus	Hyvä	
Linnansaari torppa kuivakäymälä	Rakennelma	Keskinkertainen	
Torppa heinälato	Rakennus	Keskinkertainen	
Torppa riihi	Rakennus	Keskinkertainen	
Torppa sauna	Rakennus	Huono	
Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja			
<p>Perinnebiotooppien jatkuva hoito Metsähallituksen työnä aloitettiin Linnansaaren torpan ympäristössä vuonna 1990. Kaskea on poltettu Linnansaarella vuodesta 1993 lähtien lähes vuosittain. Kaskeamalla avattiin umpeenkasvaneita entisiä niittyjä, ja niiton sekä laidunnuksen turvin valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema on muuttunut avoimemmaksi. Myös eräitä muita kansallispuiston saaria laidunnetaan perinnemaisema-arvojen turvaamiseksi. Kaskeaminen on aineetonta ja elävää kulttuuriperintöä, jota ainoastaan Metsähallitus toteuttaa säännöllisesti.</p> <p>Hoidossa olevien arvokohteiden ryhmä muodostettiin vuonna 2018 tehdyssä kulttuuriperintökohteiden priorisointityössä korjausvelan laskemisen pohjaksi. Arvokohteilla on hoitotavoite ja suunnitelma ja niiden kuntoa seurataan säännöllisesti.</p>			

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.

Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Linnansaaren kansallispuisto on saaristo- ja vesiretkeilykohde, joka soveltuu erinomaisesti melonta- ja soutuveneretkeilyyn sekä matkailuveneilyyn. Suosittua on myös päiväretkeily pääsaarella, jonne kesäaikaan pääsee oman veneen lisäksi reittiveneillä ja venetaksojen palveluilla. Talviaikaista aktiviteettia tarjoaa yrittäjien ylläpitämä, puistoa halkova talviretkeilyreitti jäällä. Kansallispuistossa on 22 Metsähallituksen ylläpitämää retkisatamaa sekä pääsaarella yrittäjävetoinen kesäaikaan toimiva leirintäalue. Vetovoimatekijöitä ovat järviluonto, saaret, saimaannorppa sekä kulttuurihistoria.

Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus tehtiin vuonna 2021 (17). Aineisto on siis kerätty toisen koronavuoden aikana, mikä vaikuttaa vertailuun ja johtopäätöksiin. Ulkomailta tulevia matkailijoita on vastaajista yhdeksän prosenttia, mitä voi pitää Linnansaareissa melko pienenä osuutena, kun vertaa sitä vuonna 2012 tehtyyn kävijätutkimukseen, jolloin ulkomaalaisten osuus oli 20 %.

Noin kolmannes vastaajista oli Linnansaaren kansallispuistossa nimenomaan tämän käyntikohteen vuoksi. Heille puisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Joka kymmenes saapui paikalle suunnittelematta. Ensimmäistä kertaa alueella oli vastaajista valtaosa, 62 prosenttia. Suosituimmat aktiviteetit kansallispuistokäynnillä ovat kävely, retkeily, luonnon tarkkailu, eväsretkeily, maiseman katselu ja luonnosta nauttiminen.

Tavanomainen päiväkäynti puistossa kestää vastaajilla kolmesta neljään tuntia. Tyypillinen esimerkki tällaisesta päiväkäynnistä on saapuminen pääsaarelle venekuljetuksella, parin tunnin kävely merkityillä reiteillä, evästauko ja paluu takaisin. Yöpyvät vastaajat viipyivät yleisimmin yhden yön, mutta yöpyjien joukossa on niitäkin, jotka viettävät puiston alueella hyvin pitkän ajan. Kävijöiden odotuksiin vastasi parhaiten kansallispuiston luonnonympäristö. Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset vuonna 2021 olivat noin 2,8 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus 23 henkilötyövuotta. Linnansaaren kansallispuiston aluekohtainen, valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,18 (arvoasteikko 1–5). Alue on myös tärkeä paikallisten veneilyn lähivirkistyskohde ja reittiveneilyn välipysähdys.

Patikointimahdollisuuksia Linnansaaren kansallispuistossa tarjoavat Torpan polku (vaativa esteetön reitti, 700 m suuntaansa), Linnonpolku (2 km), jonka osana Linnon kurkistus (vaativa esteetön reitti, 500 m suuntaansa), Perpulan pyörähdys (2 km) ja Linnavuoren polku (7 km), joista kaksi jälkimmäistä kulkee näköalapaikan kautta. Luontopolut ovat saavutettavissa ainoastaan vesitse. Veneillen lähtöpaikoista yleisimmät ovat Oravi ja Rantasalmen Järvisydän. Molemmista paikoista puistoon on helppo saapua myös päiväretkelle reittiveneillä tai venetakseilla.

Linnansaareissa sijaitsee Sammakkoniemen leirintäalue, jossa on tarjolla mökkejä, telttailupaikkoja, kioski ja sauna. Sammakkoniemeen on rakennettu esteettömiä rakenteita, jotka mahdollistavat rantautumisen veneellä ja kanootilla, pääsyn mm. nuotiopaikoille ja huussiin sekä liikkumisen lähipoluilla avustajan kanssa. Lisäksi Metsähallitus ylläpitää saaristossa 29 nuotiopaikkaa ja 22 telttailualueita. Linnansaaren vanha torppa ympäristöineen on suosittu vierailukohde.

Retkeilykäyttö määrä

Kävijälaskenta kohteet

Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)
851	Linnansaaren kansallispuisto	36

Kävijälaskentatiedot		Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta
Vuosi	Käyntimäärä	Kävijälaskentaan Linnansaassa liittyy normaalia enemmän epävarmuutta, koska vesillä liikkuu runsaasti ihmisiä, joita laskurit eivät tavoita. Puun kulutus on ilmoitettu pinokuutiometreinä, siinä on kausittain suurta vaihtelua, johtuen mm. metsäpalovaroitusten kestosta. Sekajätekeräys on Oravissa kaupan yhteydessä, mistä Metsähallitus maksaa vuosittain. Jätteen määrästä ei ole tietoa, koska samaan keräykseen menevät kaupan, ravintolan ja Oravin vierasvenesataman jätteet.
2018	35 496	
2019	39 380	
2020	34 657	
2021	35 973	
2022	36 100	
Polttopuun käyttö ja jäte		
	Vuosi	Määrä (m ³)
Sekajäte		
Polttopuu	2022	115

Kävijäprofiili			
Kävijätutkimuksen nimi	Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2021		Vuosi
			2021
Kävijätyytyväisyys		Matkailijoiden osuus	
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,183	Paikalliset kävijät (%)	13,0
Tyytyväisyys palveluihin	3,965	Kotimaiset matkailijat (%)	13,0
Tyytyväisyys ympäristöön	4,232	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	9,0
Odotusten täyttyminen	4,378		
Häiriötekijöiden kokeminen	4,501		
Paikallistaloudelliset vaikutukset		Viipymä	
Vuosi	2021	Päiväkävijät (%)	52,0
Työllisyysvaikutus (htv)	24	Yöpyjät (%)	48,0
Tulovaikutus (milj. €)	2,90	Päiväkävijät (h)	4
		Yöpyjät (vrk)	3
		Kävijävuorokaudet	46 970

Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista

Kävijälaskentaan liittyy normaalia enemmän epävarmuutta, koska vesillä liikkuu runsaasti ihmisiä, joita laskurit eivät tavoita.

Matkailun yhteistyö										
Matkailun yhteistyön kuvaus										
Linnansaaren kansallispuistossa toimii erittäin aktiivisia yhteistyöyrittäjiä, jotka järjestävät venekuljetuksia, vuokraavat melontakalustoa ja muuta vesillä liikkumiskalustoa sekä järjestävät opastettuja retkiä. Kansallispuiston lähistöllä on tarjolla runsaasti majoitusta ja ruokapalveluita. Linnansaaren yhteistyöyrittäjämäärä on kasvussa. Oravi ja Rantasalmen Järvisydän toimivat sekä reittiveneiden että talvireittien lähtöpisteinä sekä monen omatoimiretkelijän lähtöpisteenä. Linnansaaren Sammakkoniemen leirintäaluetta pyörittää yhteistyöyrittäjä.										
Vuosi	2022	Yhteistyöyritysten lukumäärä	20	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	4,100			
Lisätietoja										
Matkailun yhteistyöyrittäjien palautekysely tehtiin vuodesta 2022, siihen saatiin koko Saimaan osalta kymmenen vastausta. Vastausten perusteella yritykset ovat tyytyväisiä yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa.										
Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Keittokatos	2		1	1			2			Sammakkoniemi esteetön keittokatos polttopuusoja; Sammakkoniemi katettu esteetön nuotiokehä

Tulentekopaikka	29		11	4	14		29		Harronsaari tulentekopaikka; Myhkyrä tulentekopaikka; Hirvisaari tulentekopaikka itä; Kirvessaari pohjoinen tulentekopaikka; Perpulanluhta tulentekopaikka; Hirvisaari tulentekopaikka; Pieni Lappi tulentekopaikka; Huuhinsaari tulentekopaikka pohjoinen; Huuhinsaari tulentekopaikka; Kaitasaari tulentekopaikka; Sammakkoniemi esteetön tulentekopaikka; Paavalinsaari tulentekopaikka; Perpulanluhta tulentekopaikka; Taivalsaari tulentekopaikka; Hietasaari etelä tulentekopaikka; Hietasaari pohjoinen tulentekopaikka; Iso-Tuunas eteläinen tulentekopaikka; Iso-Tuunas pohjoinen tulentekopaikka pohjoinen; Louhisaari tulentekopaikka; Petäikköluoto tulentekopaikka pohjoinen; Petäikköluoto tulentekopaikka länsi; Vuorikiukas tulentekopaikka; Kirvessaari etelä tulentekopaikka; Mäntyluoto tulentekopaikka; Hietasaari läntinen tulentekopaikka; Hietasaari länsi tulentekopaikka; Seurasaaari itäinen tulentekopaikka; Seurasaaari läntinen tulentekopaikka; Pöllänsaari tulentekopaikka
Telttailualue	22		22				22		Hietasaari etelä telttailualue; Pieni-Lappi, telttailualue; Kirvessaari telttailualue; Hirvisaari telttailualue; Mäntyluoto telttailualue; Petäikköluoto telttailualue; Kaitasaari, telttailualue; Hietasaari läntinen telttailualue; Harronsaari telttailualue; Vuorikiukas telttailualue; Taivalsaari, telttailualue; Paavalinsaari, telttailualue; Huuhinsaari telttailualue; Hirvisaari, telttailualue itä; Kirvessaari telttailualue; Perpulanluhta telttailualue; Myhkyrä telttailualue; Louhisaari telttailualue; Iso-Tuunas telttailualue; Seurasaaari telttailualue; Pöllänsaari, telttailualue; Hietasaari pohjoinen telttailualue
Leirintäalue	1	38	1					1	Sammakkoniemi, leirintäalue, yrittäjä hoitaa vuokraamisen. Kioski, sauna ja viisi mökkiä sekä telttailualue.
Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)									
Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)			7,4						
Talvireitit yhteensä (km)									
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)			7,4						

Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti	7,2	1,3	1,3	7,2	0,1		Luontopolut: Linnansaaren luontopolku, Linnonpolku, Torpanpolku, Linnon kurkistus ja Perpulan pyörähdys. Poluista Torpanpolku ja Linnon kurkistus ovat vaativia esteettömiä reittejä.
Huoltoreitti, kesä	0,2			0,2			Riihipelto huoltoreitti
Muu reitti	16,1		0,0	0,1	16,1	11,1	Linnansaari talviretkeilyreitti; Vuorikiuas rantapolku
Lisätietoja							
Linnansaaren pääsaarella ovat Kamarluodon laituri ja sen 8 poijua, Linnavuoren yhteysvenelaituri ja Sammakkoniemessä laivalaituri, esteetön vierasvenelaituri ja sen 13 poijua, esteetön huolto-/yhteysvenelaituri, saunan laituri ja esteetön kanoottilaituri. Poijuja on lisäksi Louhisaarella (2), Perpulanluhdalla (2), Mäntyluodolla (3), Myhkyrällä (3) ja Vuorikiukaalla (2).							

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.
---------------	--

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2017	33 421			
2018	32 584	Asiakastytyväisyys Riihisaari, keruu tabletin suosittelijalomakkeella	2022	4,6
2019	34 396			
2020	19 945			
2021	31 217			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2022	83 000	2021	0	0

Lisätietoja

Linnansaaren ainoa asiakaspalvelupiste on Riihisaari, jossa toimivat Savonlinnan museo ja Saimaan luontokeskus. Vuonna 2022 asiakaspalvelupisteen kävijämäärät olivat 32 000 hnk.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
Asiakaspalvelupisteet	1	0	0	1
Luontoon.fi-sivut	19	3	0	22
Luontopolut	1	0	3	4
Esitteet ja muu painomateriaali	1	1	0	2
Luontomatkaileusuunnitelma	1	0	0	1
Opastusviestintäsuunnitelma	1	0	0	1

Lisätietoja

Linnonpolun taulut 12 kpl, uusittu vuonna 2022. Muut polut uusitaan 2023. Sammakkoniemen viitoitus ja opasteet uusitaan 2023. Sisääntulojen kartat on uusittu 2020 ja retkisatamien opastaulumateriaalit karttoineen 2021. Linnansaaren Luontoon.fi-sivustolle on luotu kansallispuiston esteettömiä palveluita esittelevä Esteettömyys-alasivu kesällä 2022. Saimaan luontomatkaileu- ja opastusviestintäsuunnitelmat valmistuivat 2022.

8 Erätalous

Selite Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.

Metsästys

Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä

Linnansaaren kansallispuistossa metsästys on kielletty. Metsähallitus voi kuitenkin myöntää luvan hirvenajoon metsästyksen yhteydessä luonnonsuojelulain (9/2023) mukaisesti. Metsähallitus voi myöntää luvan kansallispuistoon kaatuneen riistaeläimen haltuun ottamiseen. Metsähallitus voi myöntää lupia myös vierasperäisten lajien pyyntiin.

Metsähallitus on vuokrannut kansallispuiston maa- ja vesialueita laajasti alueella toimiville metsästyseuroille hirven ajoon metsästyksen yhteydessä. Metsähallituksen hallinnoimista muista alueista 25,66 ha on vuokrattu alueella toimivalle metsästysseuralle hirvieläinten, pienriistan ja villisian metsästykseseen. SotkaHELMi-hankkeen vieraspetojen minkin ja supikoiran pyyntiä toteutetaan 6.10.2022-31.12.2023 välisenä aikana, lupaehdoissa mainituin aika- ja alue rajoituksin.

Suunnittelualueella on voimassa yhdeksän metsästysvuokrasopimusta seitsemän eri metsästysseuran kanssa; Härmäniemen Erä ry, Rantasalmen Pohjoinen Erä ry, Kangaslammin Metsästäjät ry, Rantasalmen Metsästysseura ry, Ahvensalmen hirviseurie, Asikkalan kylän Metsästysseura ry ja Rantasalmen Eräveikot ry.

Kuvaus alueen riistakannoista

Hirvi on hirvieläimistä yleisin. Hirvikannan tiheys suunnittelualueella on samansuuntainen tai hieman alhaisempi kuin ympäröivällä samalla hirvitalousalueella. Hirvikanta on alhaisempi Linnansaaren kansallispuistoon kuuluvilla saarilla kuin suunnittelualueen rajoilla mantereella metsikköjen rakenteen vuoksi. Suurpedoista ilves on yleisin. Karhukanta on suunnittelualueen rajoilla elinvoimainen. Pienriistan kannanvaihtelu trendeissä ei todennäköisesti ole merkittäviä eroavaisuuksia verrattuna ympäröiviin alueisiin. Suunnittelualueella ei ole aktiivisia riistakolmioita. Kanadanmajavakanta suunnittelualueella on elinvoimainen.

Arvio metsästyspaineesta alueella	☐	Suuri	☐	Keskinkertainen	☒	Pieni
-----------------------------------	--------------------------	-------	--------------------------	-----------------	-------------------------------------	-------

Tarkennus

Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	0,00	
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	0,00	
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	0,00	
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00	

Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	25,66	
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	2 591,40	Suunnittelualan metsästysalueista 25,66 ha suurin ala ei kuulu Linnansaaren kansallispuistoon. Tällä alueella on hirvieläinten metsästys sallittu. Muut metsästysalueet kuuluvat Linnansaaren kansallispuistoon, jossa on sallittu ainoastaan hirven ajo metsästyksen yhteydessä.
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue		
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset	0,00	
YSA-alueiden metsästyskieltoalueet		
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla		

Kalastus
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä
<p>Suunnittelualueella harjoitetaan monipuolisesti sekä kaupallista että vapaa-ajankalastusta. Kalastusmatkailu on ollut viime vuosina jatkuvassa kasvussa. Kansallispuiston vesiä koskevat tavanomaiset valtion vesialueiden kalastuslupajärjestelyt, paitsi, että verkkokalastus on kielletty. Eräillä kaupallisilla kalastajilla on kuitenkin voimassa verkkokalastusta koskeva lupa vuoteen 2024 asti, joka mahdollistaa verkkojen käytön vuosittain 1.7.–30.11. välisenä aikana. Onkiminen ja pilkkiminen on luvallista maksutta. Viehevälinein kalaa pyytävän 18–64-vuotiaan henkilön tulee suorittaa valtion kalastonhoitomaksu. Pyydyskalastukseen tarvitaan valtion kalastonhoitomaksun lisäksi Metsähallituksen Haukiveden lupa-alueen pyydyslupa. Kotitarve- ja virkistyskalastajien tärkeimmät saalisalat ovat ahven, hauki, kuha ja muikku. Vetouistelijat tavoittelevat ensisijaisesti kalastusta varten kuhaa sekä istutettua taimenta ja järvilohia. Vapaa-ajan kalastaminen Linnansaaren kansallispuiston vesialueilla on pääasiassa viehekalastusta.</p> <p>Suunnittelualueella toimii useita kaupallisia kalastajia, jotka kalastavat troolilla, nuotalla, isorysällä, katiskalla ja verkolla. Metsähallituksen omalle vesialueelle ammattikalastusluvut myönnetään keskitetyn haun perusteella, viimeksi syksyllä 2019 vuosille 2020–2024. Lisäksi ammattikalastajille voidaan myöntää kalastuslain (286/1982) 18. §:n mukaisia lupia Metsähallituksen osuuksien käyttöön osakaskuntien vesillä. Ammattikalastajien tärkein saalisala on muikku, mutta myös kuha, hauki, ahven ja made ovat tärkeitä lajeja etenkin talvella. Myös särkikalaja (mm. särki, lahna, säyne) pyydetään enenevässä määrin kaupallisesti avovesikaudella etenkin rysillä.</p> <p>Haukivedellä on pitkä historia kaupallisen kalastuksen harjoittamisessa, jota harjoitetaan nykypäivänakin monipuolisesti ja alue soveltuu hyvin eri pyyntimuotojen kehittämiseen. Vesistön kaupallisesti pyydetty kalalaji ovat elinvoimaisia ja niiden valikoitu pyynti edesauttaa kantojen kehitystä.</p>
Vesistön tila kalaston kannalta
<p>Haukiveden päältäan ekologisen tilan luokitus on erinomainen. Kalasto on monipuolinen pitäen sisällään kaikki Suomen sisävesien tyypilliset kalalajit. Petokaloista kuha, ahven sekä hauki ovat elinvoimaisia ja kannat vahvoja. Petokalojen elinvoimaisuutta vahvistavat kalatalousalueella tehtyjen Nordic -koeverkkokalastusten tulokset, joissa ahvenkalojen osuus yksikkösaaliista on runsas.</p>
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet
Kansallispuiston alueella ei ole kunnostettavia virtavesiä. Ämmänkoskeen on valmistunut vuonna 2022 merkittävä kalojen kulun mahdollistava ohitusuoma.

Arvio kalastuspaineesta alueella		Suuri	X	Keskinkertainen		Pieni
Tarkennus						
Vaikka alueella on runsaasti kaupallista ja vapaa-ajan kalastusta, pyydettyjen lajien kannat ovat vahvoja.						
Alueella on	X	Kaupallista kalastusta		Kalastusopastustoimintaa		
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus		Kielletty	X	Sallittu osittain		
Lisätieto						
Liikkumisrajoitukset huomioitava myös kalastuksessa. Verkkosivulta kalastusrajoitus.fi löytyy ajankohtainen tieto sallituista ja kielletyistä pyyntimenetelmistä.						
Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoi- keudet	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	0,00					
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hal- linnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	5 951,80	Pyydyslupa-alueita 5949,69 ha, vapalupa-alueita 5951,8 ha				
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue						
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
YSA -alueiden kalastuskieltoalueet						
Kalastusrajoitukset						
Paikalliset erityisoikeudet						
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ul- kopuolella oleva alue						
Kalasto						
Muikku, hauki, ahven, kuha, made, lahna, särki, säynävä, siika, järvilohi, taimen.						
Lisätietoja kalavesien hoidosta						

Lisätietoa kalavesien hoidosta saa Haukiveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta.

- Järvilohistrategia (23)
- Vuoksen vesistöalueen järvitaimenkantojen toimenpideohjelma (24)
- Kansallinen kalatiestrategia (25)
- Kansallinen rapustrategia (26)
- Vuoksen vesistön harjuskantojen toimenpideohjelma (27).

9 Tutkimus

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.				
Alueella tehty tutkimus					
Itä-Suomen yliopisto on pitkään tehnyt alueella saimaannorppatutkimusta, keskittyen erityisesti suojelun kannalta merkityksellisiin tutkimusaiheisiin.					
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys					
Saimaannorpan suojelututkimus, mm. photo-ID ja keinopesien kehittäminen osana Yhteinen Saimaannorppamme LIFE –hanketta.					
Tutkimustahot					
Itä-Suomen yliopisto					
☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon	☒	Alueella on koealoja	☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon
Lisätietoja	Alueella on vanhoja kasvillisuuskoaloja.				

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset

Metsätalous

Metsähallituksen alueet				
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				
Yksityinen maa				
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet

Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	0,41	Vesiväylän turvalaite. Sopimusnumero 37480, ei päättymispäivää.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	4	0,51	Laiteasema. Sopimusnumerot 31183, 25529, 25526 ja 25525, ei päättymispäivää.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	0,21	Automaattisen sääaseman sijoituspaikka, hirsimökki. Sopimusnumero 11180, ei päättymispäivää.

Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	9	2 565,74	Hirvenajoalue. Sopimusnumerot ja päättymispäivät 31681 ei päättymispäivää 43388 36766 päättymispäivä 31.12.2024. 46804 43333 ei päättymispäivää 44413 45360 päättymispäivä 31.5.2025 45600
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	25,66	Hirvieläinten, pienriistan ja villisian metsästys sekä koirien koulutus. 47135
Laidunvuokrasopimus	4	99,98	Laidunalue perinnebiotooppi. Sopimusnumerot 110320 ja 123968, päättymispäivämäärä 30.4.2028.

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.

Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Luontodirektiivin liitteen II lajit ja muut uhanalaiset lajit: Linnansaarella esiintyy saimaannorpan lisäksi 2 kpl luontodirektiivin liitteen II lajeja sekä runsaasti uhanalaisia lajeja useista eri eliöryhmistä. Lajistoon kuuluu myös valtakunnallisia harvinaisuuksia. Linnansaari on huomattava haapalajiston esiintymisalue osana lähiseudun suurten luonnonsuojelualueiden muodostamaa kokonaisuutta.	Kanadanmajava kaataa järeitä haapoja rantojen läheisyydestä, eivätkä sen kaatamat rungot sovellu uhanalaisten haapalajien tiukkoihin elinympäristövaatimuksiin.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Jonkin verran. Majavanmetsästyksellä voidaan parantaa haavikoiden säilymistä, mutta metsästyksjärjestelyt kansallispuistossa vaativat erityistä suunnittelua.
Haapajatkumon turvaaminen olisi ensiarvoisen tärkeää lajiston elinmahdollisuuksien turvaamiseksi.	Metsissä hirvi laiduntaa tehokkaasti lehtipuiden taimia, jolloin etenkin haapojen uudistuminen ja haapajatkumon ylläpito on vaikeaa, mikä uhkaa haavalla elävää vaateliasta lajistoa.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Jonkin verran. Vuokraamalla kansallispuiston alueita hirven ajoon mahdollistetaan metsästyseuratoiminta ja näin hirvikannan säätely suunnittelualueella sekä ulkopuolella.
	Valtaosa kansallispuiston metsistä on ollut metsätalouskäytössä, vaikkakin sen loppumisesta on aikaa enimmäkseen jo vuosikymmeniä. Metsien hidas luonnontilaistuminen ajan kanssa parantaa niiden piirteitä useiden vaatelioiden metsälajien kannalta lahoppuun määrän lisääntyessä. Toisaalta entiset talousmetsät ovat tiheitä ja varjostus maanpinnalla on luonnontilaiseen ympäristöön verrattuna voimakkaampaa etenkin paahteisilla kasvupaikoilla, mikä heikentää niillä elävien lajien menestymistä. Metsätaloushistoria näkyy puustorakenteessa mm. lehtipuuston (etenkin haavan) vähäisyytenä, mikä pienentää vanhasta lehtipuustosta riippuvaisten lajien elinmahdollisuuksia.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Jonkin verran. Haapojen ja lehmusten vapauttaminen viljeltyä havupuustoa poistamalla lisää niiden elintilaa ja mahdollistaa sekä puiden järeytymisen että edesauttaa uuden haapasukupolven syntymistä.

<p>Monimuotoinen metsäluonto: Haukiveden sisäsaariston metsät ovat puustoisilta luontotyypeiltään monimuotoisia. Luonnonmetsien määrä ja edustavuus lisääntyy alueella puuston ikääntyessä ja luonnontilaistuessa. Kehitys näkyy esimerkiksi linnustossa: vanhojen metsien lintulajien määrä on merkittävä, ja niiden osuus metsien linnustosta on entisestään kasvanut. Merkillipantavaa on lehtojen runsaus, ja metsälehmäksi esiintyy alueella melko yleisesti. Harjumetsät ja -saaret sekä pienialaiset suot monipuolistavat saariston metsäluontoa. Kallioluontotyypeistä näkyvimpiä ovat saarten rantakalliot, mutta myös saarten sisäosissa esiintyy kallioalueita.</p>	<p>Harjumetsät muuttuvat puuston ikääntymisen myötä luonnonmetsiksi. Lehtojen kuuseettuminen ja paahterinteiden umpeutuminen heikentää niille ominaisen aluskasvillisuuden elinolosuhteita, koska entiset talousmetsät ovat tiheitä ja varjotus maanpinnalla on voimakkaampaa verrattuna luonnontilaisiin ympäristöihin.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Jonkin verran. Edustavimpia lehtoja ja paahteisia elinympäristöjä hoidetaan resurssien sallimissa rajoissa.
	<p>Valtaosa kansallispuiston metsistä on ollut metsätalouskäytössä, vaikkakin sen loppumisesta on aikaa enimmäkseen jo vuosikymmeniä. Metsätalouskäytön jäljet ovat edelleen ja pitkälle tulevaisuuteen nähtävissä puuston rakenteessa. Lehtipuuosuuden vähäisyys, metsiköiden yksilajisuus, lahoppuuston puuttuminen lähes tyystin nuoremmista kehitysvaiheista, sekä istutusalkuperästä kielivä tilarakenne ja ylitiheys hävinnevät vasta seuraavan puusukupolven vallatessa kasvutilan.</p>	Kohtalainen	Aiempi/ nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Jonkin verran. Metsien hidas luonnontilaistuminen ajan kanssa parantaa niiden piirteitä useiden luonnonmetsä- ja vaateliiden metsälajien kannalta mm. lahoppuun määrän lisääntyessä. Metsätaloushistoria näkyy puustorakenteessa erityisesti lehtipuuston vähäisyytenä, mihin on pyritty vaikuttamaan metsien ennallistamistoimilla. Nykyisellään pienaukotusta ja lahoppuun lisääntymistä tehdään kuitenkin erittäin vähän. Aktiivisilla ennallistamistoimenpiteillä hoidetaan vain erityisen merkittäviä pienialaisia kohteita resurssien sallimissa puitteissa.
<p>Perinnebiotoopit, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja vanhat kaskimetsät sekä lehtipuuvaltaiset vanhat metsät: Kaskeamisen myötä kansallispuiston alueelle on muodostunut edustava kokonaisuus arvokkaita niittyjä, hakamaita, metsälaitumia ja eri-ikäisiä nuoria kaskimetsiä.</p>	<p>Arvokkaiden niittyjen säilyttäminen edellyttää vuosittaista niittoa ja heinänkorjuuta, mikä vaatii paljon resursseja.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Riittävien resurssien turvaaminen laadukkaan hoidon jatkamiseksi vuosittain on ensiarvoisen tärkeää.

<p>Perinnemaisemainventoinnissa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun Linnansaaren torpan kulttuurimaisema-alueen ohella edustavia hoidossa olevia perinnebiotooppeja löytyy myös mm. Ruissaaresta ja Suuri-Horkasta. Valtaosa saariston vanhoista laidunalueista on ollut hoidotta jo vuosikymmeniä, ja vanhat kaskimetsät sekä entiset metsälaitumet ovat kehittyneet lehtipuuvaltaisiksi vanhoiksi metsiksi, jotka ovat erityisen tärkeitä elinympäristöjä monille vaateliaille eri eliöryhmien lajeille. Niiden metsälinnustoon kuuluu myös uhanalaisia lajeja, kuten valkoselkätikka.</p>	<p>Hirvi laiduntaa tehokkaasti lehtipuiden, etenkin haavan, taimia ja estää lehtipuiden uudistumista.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p>75-100%</p>	<p>Jonkin verran. Vuokraamalla kansallispuiston alueita hirven ajoon mahdollistetaan metsästysseuratoiminta ja näin hirvikannan sääätely suunnittelualueella sekä ulkopuolella.</p>
<p>Perinnebiotoopit, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja vanhat kaskimetsät sekä lehtipuuvaltaiset vanhat metsät: Kaskeamisen myötä kansallispuiston alueelle on muodostunut edustava kokonaisuus arvokkaita niittyjä, hakamaita, metsälaitumia ja eri-ikäisiä nuoria kaskimetsiä.</p> <p>Perinnemaisemainventoinnissa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun Linnansaaren torpan kulttuurimaisema-alueen ohella edustavia hoidossa olevia perinnebiotooppeja löytyy myös mm. Ruissaaresta ja Suuri-Horkasta. Valtaosa saariston vanhoista laidunalueista on ollut hoidotta jo vuosikymmeniä, ja vanhat kaskimetsät sekä entiset metsälaitumet ovat kehittyneet lehtipuuvaltaisiksi vanhoiksi metsiksi, jotka ovat erityisen tärkeitä elinympäristöjä monille vaateliaille eri eliöryhmien lajeille. Niiden metsälinnustoon kuuluu myös uhanalaisia lajeja, kuten valkoselkätikka.</p>	<p>Kansallispuiston saarissa laidunnettiin runsaasti sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Arvokkaimmat metsälaitumet on saatu valtaosin uudelleen laidunnuksen piiriin, mutta yleinen maatilojen vähentyminen ja laiduneläinten saatavuuden heikkeneminen aiheuttaa haasteita laidunnuksen järjestämiseen.</p>	<p>Suuri</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Jonkin verran. Laiduneläinten saatavuuteen vaikuttaa yleinen maatalouden rakennemurros ja mm. maatalouden tukipolitiikka, kuten ympäristösopimusten tukiehdot.</p>
<p>Luontaisesti tapahtuva lehtipuuvaltaisten metsien ja lehtojen kuusettuminen heikentää niiden edustavuutta ja niissä viihtyvien lintulajien elinympäristön laatua. Myös perinnemaisemissa umpeenkasvu on jatkuva.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p>75-100%</p>	<p>Jonkin verran. Alikasvopuustoa raivataan arvokkaimmilla alueilla resursien mukaan, mutta kaikkien alueiden käsittely ei ole mahdollista. Perinnemaisemien ylläpitoon tarvitaan jatkuvaa hoitoa: niittoa, raivauksia, kaskeamista ja laidunnusta.</p>	
<p>Saimaannorppa: Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymis-alueita ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenveden kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.</p>	<p>Alueen retkisatamat ja niiden kasvava käyttö talviaikana voivat aiheuttaa saimaannorpalle pesimäaikaista häiriötä.</p>	<p>Vähäinen</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p>25-50%</p>	<p>Kyllä: Valtaosa retkisatamista sijaitsee rannoissa, joissa on talviaikainen mairinnouskielto, eikä niiden talviaikainen käyttö ole sallittua. Lisäksi yöpyminen kansallispuistossa on talvisin kiellettyä. Kielloista viestiminen on tärkeää.</p>

	<p>Huonoina lumitalvina kuutit ovat ilman pesäkinoksen suojaa alttiita saalistajille. Etenkin ketun tiedetään jo nykyisellään saalistavan kuutteja, ja tulevaisuudessa todennäköinen merikotkan pesiminen alueella luo uudenlaisen uhkan.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Norppien pesimäolosuhteita voidaan heikkolumisina talvina parantaa apu-kinoksilla ja keinopesillä. Lisäksi tehokasta ja hyvin kohdennettua ketunpyyntiä voidaan kokeilla ja selvittää sen vaikutuksia alueen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen.
<p>Saimaannorppa: Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymis-alueetta ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenveden kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.</p>	<p>Ilmaston lämpenemisen negatiiviset vaikutukset ovat suuria lisääntymismenetykseltään jäätä ja lumesta riippuvaisen saimaannorpan kannalta. Saimaalla huonojen lumitalvien todennäköisyys kasvaa, mitä etelämmäksi mennään. Lämpiminä talvina riittäviä pesäkinoksia ei välttämättä muodostu ollenkaan, ja jääolosuhteet ovat heikot.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Norppien pesimäolosuhteita voidaan heikkolumisina talvina parantaa apu-kinoksilla ja keinopesillä sekä vähentämällä ihmislähtöistä häiriötä.
	<p>Kemikaali-/ öljyonnettomuuden riski. Syväväylän mahdollinen ympärivuotinen käyttö voi aiheuttaa häiriötä saimaannorpan pesinnälle ja lisää haveririskiä talviaikana. Laivaväylät kulkevat halki koko kansallispuiston.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Jonkin verran: Mahdollisten öljy- ja kemikaalihuojen haittojen minimointiin pyritään varautumaan mm. SÖKÖSaimaa -hankkeessa, jossa on laadittu toimintamalli öljyvahingon torjuntaan sisävesillä yhteistyössä viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen toimenpiteet kohdennetaan Saimaan syväväylän tunnistettuihin riskikohteisiin ja suojasatamiin. Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa torjuntatöiden nopea ja tehokas käynnistäminen, loppuun saattaminen ja eri viranomaisten yhteistoiminta suunnitelma-alueella. Lisäksi alueellisilla pelastuslaitoksilla on omaa aluettaan koskevia torjuntasuunnitelmia.

<p>Saimaannorppa: Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymis- aluetta ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenveden kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.</p>	<p>Matkailurakentamista on suunnittelualueen läheisyydessä Porosalmella ja Oravissa. Puistoniemeen on laadittu asema-kaava, jossa alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue. Suunnittelualueen ulkopuolella, Haukiveden eteläosissa on voimassa Haukiveden-Haapaveden osayleiskaava, johon on tehty muutos vuonna 2021, missä on osoitettu uusi matkailupalvelujen alue Varparannan kyläkeskuksen alueelle.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Pesäpaikkojen ja karvanvaihtoalueiden huomioiminen liikkumisen ohjaamisessa ja viestinnässä. Kaa-voitus, sidosryhmäyhteistyö ja luontomatkojen ohjaus.
	<p>Saimaan vedenpinnan säännöstely norpan pesimäaikaan.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Ulkopuolella	75-100%	Kyllä: Norpan pesinnän turvaamiseksi talviaikaisen (jäätymisestä 20.3. asti) vedenkorkeuden sallittu muutos on korkeintaan 20 cm. ELY-keskus seuraa vedenkorkeuden ennusteita ja käynnistää tarvittaessa poikkeusjuoksutukset. Tulvaisuudessa mahdollisuus vaikuttaa riippuu yhteistyöstä Venäjän kanssa.
	<p>Sattuman vaikutus korostuu pienessä ja pirstaloituneessa saimaannorppapopulaatiossa.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Kannan koon mahdollisimman nopea kasvataminen, jota voidaan toteuttaa muilla toimenpiteillä, pienentää sattuman haitallisen vaikutuksen todennäköisyyttä.
	<p>Seudulla on tiheästi haja- ja vapaa-ajan asutusta ja etenkin Natura-rajauksen ulkopuolella on vielä rakennusoikeuksia. Vapaiden rantojen väheneminen heikentää norpan pesimismahdollisuuksia. Ympäri vuotisiksi varusteltujen vapaa-ajan asuntojen käyttöaika laajenee myös talvi-aikaan, jolloin jäällä liikkuminen lisää häiriötä norpan pesimäaikaan ja keväinen vesillä liikkuminen karvanvaihto-aikaan. Vesistön nuhraantuminen lisääntyy.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Pesäpaikkojen ja karvanvaihtoalueiden huomioiminen liikkumisen ohjaamisessa, viestinnässä ja kaa-voituksessa.

<p>Saimaannorppa: Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymis- aluetta ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenveden kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.</p>	<p>Sivusaaliskuoilleisuuden etenkin kalaverkkoihin tiedetään olevan merkittävä norppien kuolinsyy. Suunnittelualueeseen kuuluvat vedet ovat kalastusrajoitusasetuksen (374/2021) piirissä: kevätaikainen verkkokalastus on kielletty ja ympärivuotisesti alueella on kielletty tiettyjen norpille vaarallisten pyydystyyppien käyttö. Valtion omistamilla vesialueilla (noin 26 % suunnittelualueen vesialueesta) Haukivedellä kaupallisen kalastuksen aiheuttama uhka saimaannorpalle on pääsääntöisesti käytettyjen, norppaturvallisten pyyntimenetelmien, kuten troolaukset, nuottaus, rysien käyttö, vuoksi vähäinen. Virkistyskalastus on alueella erittäin suosittua ja verkkokalastus valtion omistamilla vesialueilla Haukivedellä on vapaa-ajan kalastajien osalta kielletty ympäri vuoden. Yksityisten osakaskuntien vesialueilla kaupalliset ja vapaa-ajan kalastajat voivat käyttää muiden pyyntimenetelmien ohella verkkoja kalastukseen kalastusrajoitusasetuksen mukaisesti.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Käytettäviä kalastusmenetelmiä valtion vesialueilla voidaan säädellä. Lisäksi kaikilla vesialueilla kalastusta säädel- lään valtioneuvoston asetuksella. Valtion vesialueilla kaupallisten kalastajien harjoittama verkkokalastus tulee loppumaan luonnonsuojeluun varatuilla valtion vesialueilla, joiden yhtenä suojeluperusteena on saimaannorppa, nykyisen lupakauden päätty- essä vuonna 2024.
	<p>Talvella hiihtäminen ja muu kulkeminen rannoilla voi aiheuttaa häiriötä saimaannorpan pesinnälle ja imetykselle. Alueen halki avataan talvisin retkiluistelu- reitti. Rantautuminen tai veneily/melominen liian lähellä rantaa keväisin ja alkukesällä voi häiritä saimaannorpan keväistä karvanvaihtoa samoin kuin nopeasti yleistynyt norppaturismi. Nopeat veneet ja lisääntynyt liikenne aiheuttavat myös törmämisriskin norppaan.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Pesäpaikkojen ja karvanvaihtoalueiden huomioiminen liikkumisen ohjaamisessa ja viestinnässä sekä törmäysriskistä tiedottaminen veneilijöille.

<p>Saimaannorppa: Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu laji ja liitteen IV laji. Haukivesi on tärkeää saimaannorpan lisääntymis- aluetta ja kanta alueella on vahva. Haukivesi on keskeisessä asemassa myös sijaintinsa vuoksi. Haukivedeltä norpat pääsevät liikkumaan kohti Saimaan pohjoisempia osia Joutenveden kautta sekä kohti Saimaan eteläisempiä osia. Haukivesi on yhteydessä Pihlajaveteen Hevonniemen Natura-alueen kautta.</p>	<p>Ympäristön kaavoituksen mahdollistama loma- ja matkailurakentaminen lisää todennäköisesti moottorikelkkailua jääpeitteisellä vesialueella.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisä- ja ulkopuolella</p>	<p>75-100%</p>	<p>Kyllä: Vuonna 2014 ELY-keskus asetti maastoliikennekiellon Haukivedelle. Vesialueella rajoitetaan jäällä liikkumista moottorikäyttöisellä kulku- neuvolla aikavälillä 1.1.– 30.4. Maastoliikennekielto- alue koostuu Linnansaaren kansallispuistoon sisälty- vistä valtion vesialueista (lähes 5000 ha) sekä yksi- tyisistä vesialueista näiden länsipuolella. Kielto ei koske Haukiveden ylittävää 50 metriä leveää kulku- väylää Porosalmen ja Ora- vin välillä. Valtion vesialu- eilla kielto perustuu kansal- lispuiston järjestyssään- töön.</p>
<p>Luontoarvot: Eliöyhteisöt/ lajisto</p>						
<p>Arvon kuvaus</p>	<p>Uhkan kuvaus</p>	<p>Merkittävyys</p>	<p>Ajoittuminen</p>	<p>Kohdistumi- nen</p>	<p>Laajuus</p>	<p>Mahd. vaikuttaa</p>
<p>Järvi- ja selkävesilinnusto: Sisämaan suurjärvilinnusto on alueella monipuolista vesi- ja lokkilinnustoa. Lisäksi sääksen pesimäkanta on Linnansaaren alueen pienipiirteisessä saarimosaiikissa merkittävän suuri ja harvinaisen tiheä. Alueen järvilinnustoon lukeutuu kuusi uhan- alaista ja kolme silmällä pidettävää lajia, lintudirektiivin liitteen I lajeja ja lintudirektiivin muuttolintuja järvilinnustossa esiintyy yh- deksän.</p>	<p>Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät sään ääri-ilmiöt, kuten kesämyrskyt, voi- vat olla tuhoisia etenkin lintujen pesimä- kaudelle osuessaan. Esimerkiksi avoimilla paikoilla tyypillisesti mäntyjen latvoissa si- jaitsevat sääksen pesät ovat erityisen alt- tiina myrskytuulille, ja yhdenkin oksan re- peytyminen voi muuttaa paikan pesimä- kelvottomaksi. Myrskyjen nostattama aal- lokko tuhoaa lintuluotojen pesintöjä.</p>	<p>Suuri</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisä- ja ulkopuolella</p>	<p>75-100%</p>	<p>Jonkin verran: Sääksen pesille aiheutuvia myrskytuhoja voi tarvitta- essa korjata tai enna- koivasti ehkäistä pesiä tu- kevilla rakenteilla tai teko- pesillä.</p>

<p>Järvi- ja selkävesilinnusto: Sisämaan suurjärvilinnusto on alueella monipuolista vesi- ja lokkilinnustoa. Lisäksi sääksen pesimäkanta on Linnansaaren alueen pienipiirteisessä saarimosaiikissa merkittävän suuri ja harvinaisen tiheä. Alueen järvilinnustoon lukeutuu kuusi uhanalaista ja kolme silmällä pidettävää lajia, lintudirektiivin liitteen I lajeja ja lintudirektiivin muuttolintuja järvilinnustossa esiintyy yhdeksän.</p>	<p>Rantautuminen ja liikkuminen liian lähellä rantaa (melominen/veneily) keväällä ja alkukesällä voi häiritä lintujen pesintää. Häirittynä ilman emolintujen suojaa jääneet pesät (munat/poikaset) ovat alttiita sääolosuhteille ja predaatiolle. Rantautuminen tärkeille pesimäluodoille voi aiheuttaa myös suoraan pesien tallautumista.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	50-75%	Jonkin verran: Pesimäaikaisen mairinnouskiellon osoittaminen linnuston kannalta arvokkaille pesimäluodoille ja –saarille edesauttaa pesimärauhan säilymistä. Vesillä tapahtuvan liikkumisen osalta opastus lintujen perimärauhan huomioimisesta sekä massatapahtumien ajankohdan ja paikan suunnittelu ja ohjaus on myös tärkeää.
	<p>Vierasperäiset pienpedot, minkki ja supikoira, voivat heikentää merkittävästi lintujen pesimätulosta.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran: Laaja-alaisella ja toistuvalla pienpeppopyynnillä voidaan vähentää haitallisten vieraslajien aiheuttamia pesimätappioita.
Luontoarvot: Ekosysteemit (rakenne, toiminta)						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
<p>Järviekosysteemi ja saaristomaisema: Haukivesi kuuluu Saimaan pohjoisosan suuriin altaisiin ja on maisemakuvaltaan kaunista Saimaan sisäsaaristoa. Suunnittelualueeseen kuuluva osa järvestä on pintavesien ekologiselta tilaltaan erinomaisessa kunnossa. Järviekosysteemin hyvä tila on edellytys saimaannorpan, uhanalaisten lohikalojen, järvilinnuston ja muun lajiston esiintymiselle, sekä alueen käytölle. Valtaosin rakentamaton rantamaisema kalliioineen ja vaihtelevine metsineen miellyttää kulkijan silmää.</p>	<p>Hajakuormitus, kaukolaskeumat. Humuskuormitusta aiheutuu mm. metsäojituksesta ja tulvista. Pitkällä aikavälillä Saimaan kuormitus on vähentynyt merkittävästi teollisuuslaitosten jätevesien käsittelyn parantumisen myötä. Vesienhoidon toimenpidesuunnitelma vuosille 2022–2027 (12) mukaan teollisuuslaitosten osalta ei Etelä-Savossa ole tiedossa vesistökuormituksen kannalta merkittäviä muutoksia lähivuosina. Merkittävää vesistökuormitusta lisäävää teollisuutta ei maakuntaan olla lähitulevaisuudessa perustamassa.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ei.

<p>Järviekosysteemi ja saaristomaisema: Haukivesi kuuluu Saimaan pohjoisosan suuriin altaisiin ja on maisemakovaltaan kaunista Saimaan sisäsaaristoa. Suunnittelualueeseen kuuluva osa järvestä on pintavesien ekologiselta tilaltaan erinomaisessa kunnossa.</p> <p>Järviekosysteemin hyvä tila on edellytys saimaannorpan, uhanalaisten lohikalojen, järvilinnuston ja muun lajiston esiintymiselle, sekä alueen käytölle. Valtaosin rakentamaton rantamaisema kallioineen ja vaihtelevine metsineen miellyttää kulkijan silmää.</p>	<p>Kemikaali-/öljyonnettomuuden riski. Syväväylän mahdollinen ympärivuotinen käyttö lisää haveririskiä talviaikana. Laivaväylät kulkevat halki koko kansallispuiston.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran. Mahdollisten öljy- ja kemikaalituhojen haittojen minimointiin pyritään varautumaan mm. SÖKÖSaimaa -hankkeessa, jossa on laadittu toimintamalli öljyvahingon torjuntaan sisävesillä yhteistyössä viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen toimenpiteet kohdennetaan Saimaan syväväylän tunnistettuihin riskikohteisiin ja suojasatamiin. Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa torjuntatöiden nopea ja tehokas käynnistäminen, loppuun saattaminen ja eri viranomaisten yhteistoiminta suunnitelma-alueella. Lisäksi alueellisilla pelastuslaitoksilla on omaa aluettaan koskevia torjuntasuunnitelmia.
	<p>Lyhyellä aikavälillä ilmaston lämpenemisen vaikutukset ovat suurimpia saimaannorpan, järviekosysteemin ja linnuston kannalta. Talvitulvat voivat heikentää veden laatua.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ei.
	<p>Mahdollisesti käynnistyvillä ja toteutuvilla tuulivoimahankkeilla saattaa olla negatiivinen vaikutus alueen erämaisyyteen, maisemaan ja virkistysarvoihin.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Ulkopuolella	50-75%	Jonkin verran. Alueen keskeisten arvojen säilymistä voidaan edistää pitkäjänteisillä yhteistyöllä ja aktiivisella edunvalvonnalla alueen toimijoiden kanssa.

<p>Järviekosysteemi ja saaristomaisema: Haukivesi kuuluu Saimaan pohjoisosan suuriin altaisiin ja on maisemakuvaltaan kaunista Saimaan sisäsaaristoa. Suunnitelualueeseen kuuluva osa järvestä on pintavesien ekologiselta tilaltaan erinomaisessa kunnossa. Järviekosysteemin hyvä tila on edellytys saimaannorpan, uhanalaisten lohikalojen, järvilinnuston ja muun lajiston esiintymiselle, sekä alueen käytölle. Valtaosin rakentamaton ranta-maisema kalliioineen ja vaihtelevine metsineen miellyttää kulki-jan silmää.</p>	<p>Malminetsinnästä esimerkkinä Laukun-kankaan kaivospiirin ympäristön malmin-etsintäalueet ja varausilmoitukset, joissa varattua aluetta 150 km² Laukunkankaan ja Hälvälän lakkautettujen nikkeli-kaivos-ten lähellä. Toteutusvaiheessa ympäröi-ville alueille voi tulla vesistövaikutuksia.</p>	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Jonkin verran. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäyttöhankeiden ym. suojelualueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.
	<p>Seudulla on tiheästi haja- ja vapaa-ajan asutusta ja etenkin alueen ulkopuolella on vielä rakennusoikeuksia. Ympäri- vuotisiksi varustettujen vapaa-ajan asuntojen käyttöaika laajenee myös talviaikaan. Vesistön nuhraantuminen lisääntyy.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ei.
	<p>Sivusaalisuolleisuuden myötä kalastuk- sella on vaikutusta myös uhanalaisten järvilohen ja -taimenen menestymiseen.</p>	Vähäinen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ei.
	<p>Uhka laivaliikenteen mukana tulevista vieraslajeista. Haitallisten tulokaslajien riski voi nousta, mikäli ulkomaisen tava- raliikenteen määrä kasvaa Saimaalla (11). Täpläravun kanta Haukivedellä on jo vahva, ja laji jatkaa leviämistään ja runsastumistaan edelleen. Laji uhkaa etenkin Saimaan uhanalaisten lohikalo- jen lisääntymismenestymistä.</p>	Vähäinen	Nykyinen /tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ei. Täpläravun osalta tehokas ravustus voi alentaa kan- nan kokoa, mutta lajin pois- taminen on mahdotonta.
Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat						
Arvon kuvaus		Merkittävyys		Kohdistumi- nen		Mahd. vaikuttaa
<p>Arkeologiset kohteet: Linnansaaren arkeologiset- ja rakennuserintökohteet kuvaavat ja säilyttävät erityisesti alueen kaskiviljelyyn ja muuhun metsänkäyttöön tukeutuneen asumisen historiaa. Kaskikulttuu- rin keskiössä on Linnansaaren torppa, jonka lähiympäristössä on hoidettu perinnemaisemia kaskeamalla Metsähallituksen toimesta jo yli neljännesvuosisadan ajan. Lähes vuosittain jat- kunut kaskenpolto on merkittävää elävän ja aineettoman kult- tuurin ylläpitoa.</p>	<p>Ilmastonmuutoksen aiheuttama kosteu- den lisääntyminen uhkaa arvokkaan ra- kennuskannan suojelua.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: Varmistetaan riittävät re- sursit kohteiden hoidon suunnitteluun ja toteutuk- seen. Jatkuva vuosihuolto on tässä keskeisessä ase- massa.
	<p>Kaskenpolton lopettaminen päättäisi pit- kään jatkunen elävän kulttuuriperinteen.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Riittävien resurssien var- mistaminen. Nostetaan elä- vää kulttuuriperintöä esille viestinnässä.

	Laidunnus tukee kulttuuriperintökohteiden säilymistä.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Jonkin verran. Laiduneläinten saatavuuteen vaikuttaa mm. maatalouden ympäristösopimusten tukiehdot.
Arkeologiset kohteet: Linnansaaren arkeologiset- ja rakennusperintökohteet kuvaavat ja säilyttävät erityisesti alueen kaskiviljelyyn ja muuhun metsänkäyttöön tukeutuneen asumisen historiaa. Kaskikulttuurin keskiössä on Linnansaaren torppa, jonka lähiympäristössä on hoidettu perinnemaisemia kaskeamalla Metsähallituksen toimesta jo yli neljännesvuosisadan ajan. Lähes vuosittain jatkunut kaskenpolto on merkittävää elävän ja aineettoman kulttuurin ylläpitoa.	Resurssipula uhkaa kulttuuriarvoja. Rakennusten ylläpito suojelustatuksen mukaisesti vaikeutuisi resurssipulan myötä.	Suuri	Tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Riittävien resurssien varmistaminen hoito-, huolto- ja ylläpitotöihin sekä erillisrahoituksen hakemiseen.
	Säännöllinen niittäminen ylläpitää arvokasta kulttuurimaisemaa, mutta vaatii paljon resursseja.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä. Varmistetaan riittävät resurssit. Pidetään huoli niiton jatkumisesta sopimalla siitä yrittäjien kanssa. Edistetään vapaaehtoistyötä.

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Linnansaaren kansallispuisto on tärkeä virkistyskäyttökohde, etenkin kesäisin. Linnansaaren käyntimäärät ovat kasvusuunnassa. Niin retkeilijät kuin paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat kalastavat, veneilevät ja melovat Haukivedellä. Saarissa retkeillään, marjastetaan ja sienestetään, sekä metsästetään (hivenajoi). Talvisin aluetta halkoo retkiluistelu- ja hiihtoreitti.	Kävijämäärien painottuminen tiettyihin sesonkeihin voi aiheuttaa erityisesti pääsaarella ruuhkaisuutta, maaston kulumista ja roskaantumista, luonnon häiriintymistä sekä vaikuttaa negatiivisesti askastyytyväisyyteen. Myös reittiveneiden käyttö on lisääntynyt alueella.	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Jonkin verran. Kävijäopastuksella, viestinnällä. Kävijäpaineen jakaminen mm. retkisatamiin.
	Laidunnuksen lopettaminen heikentäisi kohteen virkistys- ja matkailukäytön arvoa.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Laidunnuksen jatkaminen turvaa kohteen virkistys- ja matkailuarvoa.
	Mielikuvan ja todellisuuden ero viestinnässä aiheuttaa tyytymättömyyttä.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Voidaan vaikuttaa ajantaisaisella ja totuudenmukaisella viestinnällä.
	Norppa on alueen suuri vetovoimatekijä ja sen häviäminen vaikuttaisi myös kohteen vetovoimaan.	Suuri	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran. Saimaannorpan suojelun keinot.

	Riittämättömät resurssit kävijäpaineeseen nähden voivat johtaa palveluverkoston laadun ja määrän huononemiseen, kävijätyytyväisyyden alenemiseen, kohteiden ruuhkaantumiseen ja jopa loukkaantumisiin.	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Me itse määrittelemme resurssien jaon.
	Torpan niityn hoitamisen lopettaminen heikentäisi kohteen virkistys- ja matkailukäytön arvoa.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Perinneympäristön hoidon jatkaminen turvaa kohteen virkistys- ja matkailuarvoa.

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Matkailun yritystoiminta

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Matkailun yritystoiminta Linnansaaren kansallispuisto on tärkeä luontomatkailukohde ja vetovoimatekijä alueella. Alueella toimii luontomatkailupalveluja tarjoavia toimijoita. Tarjolla on yrittäjävetoinen leirintäalue palveluineen, risteilyjä, venekuljetuksia, opastettuja retkiä sekä majoitustoimintaa.	Norpan häviäminen häittäisi matkailutoimintaa erityisesti keväisin.	Suuri	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Jossain määrin.
	Puutteellinen markkinointi ja yritysten palvelutarjonnan vaihtelu vaarantavat matkailun kestävyuden ja asiakkaiden tyytyväisyyden.	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Jossain määrin.
	Uudet toimintaympäristöä huonosti tuntevat yritykset ja yhteistyön puute voivat vaarantaa kestävä matkailun periaatteiden toteutumisen kansallispuistossa.	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, jos resursseja riittää.

Yhteenveto

Suunnittelualan keskeisimmiksi arvoiksi määriteltiin saimaannorppa, järvi- ja selkävesilinnusto, monimuotoinen metsäluonto, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja metsät, luontodirektiivin luontotyytit ja lajit, kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö ja matkailun yritystoiminta. Uhka-analysissä on tarkasteltu alueen eri käyttömuotojen ja toimintojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia suunnittelualan keskeisiin arvoihin. Linnansaaren suunnittelualueella etenkin saimaannorppan, perinneympäristöjen ja lehtipuustoisten metsien sekä niiden lajistojen suojelun tarve korostuu. Kulttuuriperintökohteiden, kuten Linnansaaren torpan, säilymisen turvaaminen on yhtä lailla tärkeää.

Metsien luontoarvoja ovat heikentäneet etenkin aiemmat metsätaloustoimet, jotka näkyvät lahoppuun puuttumisena ja puustorakenteessa mm. lehtipuiden vähäisyytenä ja sitä kautta vanhasta lehtipuustosta riippuvaisten lajien elinmahdollisuuksissa. Uhkia haapajatkumolle syntyy kanadanmajavan vaikuttaessa rantojen haapoihin ja sitä kautta haapalajiston selviytymiseen ja myös hirvet hävittävät lehtipuiden taimia alueella. Lisäksi lehtojen kuusettuminen ja paahderinteiden umpeutuminen heikentää niille ominaisen aluskasvillisuuden elinolosuhteita.

Perinnebiotoopeilla niittyjen säilyttäminen vaatii säännöllisiä niittoja ja metsälaidunten hoito laiduneläinten saatavuutta. Natura-alueella kaskeaminen, niittäminen ja laidunnus tukevat niin kulttuuriperinnön- ja maiseman säilymistä, kuten myös virkistyskäyttöäkin. Linnansaaren virkistys- ja luontomatkoille esiintyy sesongilla ruuhkaisuutta. Riittämättömät resurssit kävijäpaineeseen nähden voivat johtaa palveluverkoston laadun ja määrän huononemiseen, kävijätyytyväisyyden alenemiseen, yhä edelleen ruuhkautumiseen. Virkistyskäytön ja luontomatkoille kestävyyden varmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen kohteella vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja riittäviä resursseja.

Merkittävät Natura-alueen arvoja uhkaavat tekijät kohdistuvat saimaannorppan pesintään ja elinolosuhteisiin. Talviaikainen alueen monipuolinen käyttö alueella lisääntynyt ja on häiriötekijä pesinnälle. Myös rakentamisesta vapaiden rantojen väheneminen heikentää norppan pesimismahdollisuuksia. Lisäksi karvanvaihtoaikainen häiriö on alueella kasvussa ja kaavoituksessa sallittu lisää matkailupalvelujen rakentamista tulevaisuudessa. Samalla ilmastonmuutos ja huonot lumitalvet vaikuttavat pesintään ja sen myötä myös petoriski kasvaa. Muita uhkia saimaannorppan näkökulmasta ovat sivusaaliskuolet kalaverkkoihin, Saimaan vedenpinnan säännöstely ja sattuman vaikutus populaation. Ilmastonmuutos luo uhkaa myös lintujen pesinnälle sään ääri-ilmiöiden myötä, samalla kun lisääntynyt liikkuminen alueella luo häiriöriskiä ja vieraspedot heikentävät lintujen pesimätulosta.

Järviekosysteemin tilaan vaikuttavat mm. hajakuormitus ja kaukolaskeumat, myös metsäojitusten sekä tulvien kautta. Lisäksi ilmastonmuutoksen myötä lisääntyneet talvitulvat sekä alueella lisääntynyt vapaa-ajan asuntojen käyttö voivat heikentää veden laatua. Natura-alueen läheisyydessä olevat malminetsintäkohteet voivat kaivosteollisuuteen toteutuessaan synnyttää negatiivisia vesistövaikutuksia. Vieraslajien riski on olemassa, ja nykyisellään jo täplärapu uhkaa uhanalaisten lohikalajien lisääntymismenestystä. Syväväylä lisää alueella kemikaali- tai öljyonnettomuuden riskiä.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.	
Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana, edistäen myös kannan vahvistamista reuna-alueilla.	Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiirin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetovoimaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norpasta ollaan ylpeitä!	Saimaannorpan näkyvyyttä lisätään alueen viestinnässä ja ylläpidetään opastusaineistossa. Edunvalvonta.
	Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.	Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keinopesillä. Ketunpyynnin kokeilu ja vaikutusten selvittäminen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen. Saimaannorppakannan seuranta. Matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä saimaannorpan suojelun turvaamiseksi. Järjestyssäännön päivitys.
	Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.	Turvataan saimaannorpan karvanvaihtorauhaa viestinnällä. Tarvittaessa liikkumista rajoitetaan tärkeillä karvanvaihtoalueilla. Norppaystävällisen matkailun periaatteet.
	Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.	Turvataan saimaannorpan pesimä- ja karvanvaihtorauhaa viestinnällä.

		Saimaannorpan pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan tärkeillä alueilla (valtion maat).
		Järjestyssääntö päivitetään liikkumisrajoitusten osalta suojelemaan paremmin norppien pesäpaikkoja.
		Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa.
Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana, edistäen myös kannan vahvistumista reuna-alueilla.	Suunnittelualueella vältetään norppien kalanpyydykskuolemilta.	Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi.
		Alueella suoritetaan säännöllistä kalastuksenvälvontaa.
		Tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään.
Matkailun yritystoiminta on kestävä ja vastuullista.	Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	Sovitaan yrittäjien kanssa kestävä luontomatkailun periaatteiden noudattamisesta.
		Norppaystävällisen matkailun periaatteiden noudattaminen.
	Tunnistetaan tarvittavat sopimukset ja pidetään sopimuskanta ajan tasalla.	Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.
Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä ja turvallista.	Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä. Virkistyskäytön kasvu alueella ohjataan kesäkaudelle, tavoite ei ole lisätä talviaikaista käyttöä.	Järjestyssäännön ja liikkumisrajoitusten selkeä viestintä.
		Omien ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien ajantasaisuus.
		Saimaannorppaystävällisen matkailun viestintä.
		Maasto-opasteiden uusinta.
		Riihisaaren retkinäyttelyn ajantasaisena pitäminen.
	Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.	Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen.
	Linnansaaren palveluiden tuotannossa ja asiakasviestinnässä huomioidaan eri asiakasryhmät (esteettömyys ja yhdenvertaisuus).	Oravin Luotsituvan kunnostaminen vuokramajotuskäyttöön.
		Pääsaarella rakenteiden uusimisessa tavoitteena on esteettömyys.

		Linnansaaren luontoon.fi -sivujen esteettömät palvelut -alasisivun ylläpito.
	Linnansaaren torpan perinnemaisemakokonaisuuden kunnossapidosta ja esittelystä huolehditaan.	Laidunnus. Niittyjen niitto ja heinäkorjuu vuosittain. Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi. Torpan ylläpito.
	Rakenteissa ja reiteissä huomioidaan asiakasturvallisuus.	Rakenteiden ja reittien hyvä ylläpito.
	Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti.	LAC-työkalun käyttöönotto.
Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvot ovat turvattuja.	Kulttuuriperintökohteet ovat hyvin hoidettuja ja niitä esitellään kestävästi kävijöille. Hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Ajantasainen tieto kohteista ja niiden kunnosta. Asiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat ja hoidon toteutus.
Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvot ovat turvattuja.	Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään kaskimaisemaa sekä elävää kulttuuriperintöä kaskeamalla edelleen parin vuoden välein.	Kulttuuriympäristöjä hoidetaan laiduntamalla, niittämällä, kaskeamalla ja raivauksin. Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi.
Kansallispuiston perinnebiotoopit ovat hoidossa ja niille ominaiset maisemapiirteet sekä lajisto ovat edustavia.	Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään 1900-luvun alun kaskimaisemaa ja -luontotyyppiä polttamalla kaskea parin vuoden välein. Linnansaaren valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen perinnebiotoopit säilyvät edustavina. Linnansaaren niittyjä torpan ympäristössä ja Perpulanluhdalla niitetään ja laidunnetaan vuosittain. Metsälaidunsaarten laidunnus jatkuu ja niiden arvo perinnemaisemina kasvaa hoidon myötä. Perinnemaisemien uhanalaisten lajien esiintymät säilyvät.	Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi. Laidunnus. Niittyjen niitto ja heinäkorjuu vuosittain. Ylläpitorauvaukset tarvittaessa. Laidunnus. Ylläpitorauvaukset tarvittaessa. Lajiston hoitotoimenpiteet tarvittaessa. Ajantasaisen lajitiedon ylläpito.

Saariston monimuotoiset metsäiset elinympäristöt säilyvät edustavina, lajit menestyvät ja luonnontilaistuminen etenee.	Ikääntyviä havupuuvaltaisia metsiä kasvaa runsaasti kansallispuiston saarten karummilla kasvupaikoilla. Pääpuulajeittain tarkasteltuna mäntyvaltaiset metsät ovat alueella yleisimpiä. Lahopuusukkersio on käynnistynyt 2010-luvun voimakkaiden myrskyjen seurauksena näissä noin satavuotiaissa tai vähän vanhemmissa metsissä. Ajan kuluessa sekä lahopuusto että metsien rakenne tulevat monipuolistumaan entisestään, jolloin luonnonmetsien määrä lisääntyy ja edustavuus paranee. Jo nykyisellään on alueella nähtävissä vanhan metsän lintulajien runsastumista, ja myös muille vanhojen metsien eliöille tarjoutuu uutta elinympäristöä.	Luontotyyppitiedon ylläpito.
	Kansallispuistoon on sisällytetty saaria, joiden metsätaloustalouden loputtamisesta ei ole vielä kovin kauan aikaa. Niiden metsät muistuttavat vielä monin paikoin talousmetsiä puulajiston yksipuolisuudeltaan, puuston tasaikäisyydeltä ja tasaiselta tiheältä tilarakenteelta sekä vähäiseltä lahopuumäärältään. Metsänkäsittelyn päätyttyä näiden kehittyminen luonnonmetsiksi on kovin hidasta, mutta ennallistamistoimenpiteillä voidaan antaa alkusysäys niiden muotoutumiseen kohti luonnontilaisempaa suuntaa.	Lahopuun tuottaminen ja pienaukutus, mahdollisia myös hoitohakkuut ja ennallistamispolto.
	Lehtipuuvaltaisten vanhojen metsien taustalta löytyy pitkään jatkunut kulttuurivaikutus, mm. metsälaidunnus saarissa oli yleistä vielä 1900-luvun alkupuolella. Nykyisellään järeevät lehtimetsät toimivat elinympäristönä valkoselkätikalle, joka kuuluu kansallispuiston keskeisiin suojeluarvoihin. Tikkametsissä viihtyy myös monia muita, elinympäristövaatimuksiltaan vaatimattomampia lintuja ja muita lajeja. Lehtipuuston uudistumisen turvaaminen kansallispuiston saarissa on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna ensiarvoisen tärkeää lehtimetsien lajiston kannalta.	Lehtipuuston uudistumisedellytyksien parantaminen. Alikasvoskuusten poisto.
Saariston monimuotoiset metsäiset elinympäristöt säilyvät edustavina, lajit menestyvät ja luonnontilaistuminen etenee.	Linnansaaren kansallispuiston lehdot säilyvät edustavina. Metsänpohjan puolivarjoiset valaistusolosuhteet ovat edellytys eri lehotyypeille ominaisen aluskasvillisuuden menestymiselle. Lehtopuusto on joko lehtipuuvaltaista tai sekametsää, ja lahopuusukkersio on käynnistynyt. Lehdoille luontaista kuusetumista ehkäistään raivauksiin, ja samalla voidaan edesauttaa uuden lehtipuusukupolven syntymistä.	Alikasvoskuusten poisto.
	Metsälehmäksi esiintyy kansallispuiston saarissa useimmiten muutama puun ryhminä, vain muutamassa saareissa ne muodostavat varsinaisia metsiköitä. Lähellä levinneisyytensä pohjoisrajaa kasvavien metsälehmusten elinolosuhteita parannetaan varjostavaa havupuus- toa poistamalla, mikä edesauttaa myös metsälehmusten uudistumista.	Metsälehmusten vapautus ja järeytymisen mahdollistaminen.
		Haapojen vapautus ja järeytymisen mahdollistaminen.

	<p>Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä ovat järeät haavat, joiden varassa elää lukuisa joukko lajeja useista eri lajiryhmistä. Linnansaassa haapaa kasvaa yleisesti sekapuuna, mutta alueella on myös erittäin edustavia lähes puhtaita haavikoita. Haapalajisto alueella on edustavaa, ja alueen sijaitessa maantieteellisesti kohtuullisen lähellä Etelä-Suomen arvokkaimpia haapalajistokohteita on haapajakumon turvaaminen alueella erittäin tärkeää. Haapaa ravinnokseen käyttävien kanadanmajavan ja hirven kantoihin alueella on kiinnitettävä huomiota.</p>	<p>Kanadanmajavakannan seuranta, ja tarvittaessa metsästys.</p>
		<p>Metsästyseuroille metsästysoikeuksia hirvenajoon.</p>
	<p>Saariston metsäluontoa monipuolistavat avoimet ja metsäiset kalliot, joita näkee etenkin rannoilla. Saarten sisäosissa kallioisia alueita on runsaasti. Harjumetsät ja -saaret sekä pienialaiset puustoiset suot ja avoimet luhdat tuovat lisää vaihtelua saariston metsäluontoon. Kuten muillakin luontotyypeillä, myös niissä on nähtävissä ihmisen toiminnan jälkiä. Suopainanteita on ojitettu aikojen saatossa ja harjumetsät ovat kasvaneet hakkuiden jälkeen luontaista tiheämmiksi.</p>	<p>Luontotyyppitiedon ylläpito- ja toimenpidetarpeiden arviointi.</p>
	<p>Uhanalaisia, huomionarvoisia ja vaateliaita lajeja useista eri eliöryhmistä esiintyy alueella runsaasti. Lajistoon kuuluu myös valtakunnallisia harvinaisuuksia. Laajan ja elinympäristöiltään monimuotoisen alueen uhanalaisten metsälajien elinympäristöt säilyvät lajeille elinkelpoisina ja tarvittaessa niitä hoidetaan kunkin lajin vaatimukset huomioiden.</p>	<p>Lajiston hoitotoimenpiteet tarvittaessa.</p>
		<p>Ajantasaisen lajitiedon ylläpito.</p>
		<p>Virkistys- ja matkailukäytön ohjaaminen lajistollisesti kaikkein herkimpien kohteiden ulkopuolelle.</p>
	<p>Yleisellä tasolla Linnansaaren kansallispuiston arvo osana eteläsavolaisten vanhojen metsien suojelualueiden ketjua kasvaa, ja kytkeytyminen läheisiin laajoihin luonnonsuojelualueisiin turvataan.</p>	<p>Metsäluonnon kytkeytyneisyys ja ekologiset verkostot.</p>
Järvi- ja selkävesilinnusto säilyy monipuolisena ja elinvoimaisena.	<p>Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.</p>	<p>Pienpetopyynti.</p>
		<p>Luontoon.fi -sisällöt, maasto-opasteet ym.</p>
		<p>Maihinnousukielto 31.7. saakka tärkeillä pesimäluodoilla ja -saarilla turvaa linnuston pesimärauhaa.</p>
Järvi- ja selkävesilinnusto säilyy monipuolisena ja elinvoimaisena.	<p>Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.</p>	<p>Vesillä tapahtuvan liikkumisen ja virkistyskäytön ohjaus.</p>
	<p>Sääksen pesimäkanta säilyy vahvana. Saariston pienipiirteisyys mahdollistaa harvinaisen tiheän sääksikannan esiintymisen alueella.</p>	<p>Pesäalustojen rakentaminen ja pesäpaikkojen ylläpitäminen.</p>
		<p>Rengastus.</p>

<p>Järviökosysteemi on laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, jolloin saimaannorpan ja muun vesieläöstön elinolosuhteet ovat turvattuja ja vesiluontotyypit edustavia. Saimaan saaristomaisema säilyy luonnontilaisena.</p>	<p>Kansallispuiston maisemakuva koostuu alkuperäisestä Saimaan pohjoisosan suurjärven saaristoluonnosta sekä entisaikaisten maankäyttömuotojen luomista kulttuurimaisemista. Valtaosin rakentamaton maisema rantakallioineen säilyttää kauneutensa.</p>	<p>Edunvalvonta.</p>
	<p>Uhanalaisten lohikalajien elinolosuhteet ovat turvattuja. Myös muiden alueella esiintyvien luontaisten kalalajien kannat säilyvät elinvoimaisina. Alueelle levinneen täpläravun kanta on vakiintunut, eikä sen poistaminen alueelta ole mahdollista.</p>	<p>Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaiset kalastusrajoitukset.</p>
	<p>Vedenlaatu Haukivedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena.</p>	<p>Ravustuslupien myöntäminen.</p>
		<p>Vesiluontotyyppien inventointi.</p>
		<p>Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä.</p> <p>Öljyvahinkoihin ja kemikaalionnettomuuksiin varautumiseen osallistuminen.</p>
<p>Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)</p>	<p>Tavoite</p>	<p>Toimenpide</p>

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite	Suunnittelualan yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
Linnansaaren retkeily - ja luontomatkailuvyöhyke.	Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyysskohteisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin Natura-alueen luontoarvot huomioiden.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	236,73
	Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa suunnittelualan vetovoimaista palvelurakenteista, mm. luontopolkuja, leirintäalue, retkisatama, laivalaituri, taukopaikkoja ja nähtävyysskohteita. Suuri osa kansallispuiston kävijöistä vierailee tässä osassa puistoa. Vyöhyke toimii suunnittelualan virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta ylläpidetään ja esteettömyyttä lisätään. Esimerkiksi Linnansaaren esteettömiä rakenteita kehitetään ja viitoitusta parannetaan. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle on myös mahdollista lisätä palvelurakenteita, mikäli tulevaisuudessa se katsotaan tarpeelliseksi.		
	Alla esitetyt prosentiosuudet ovat osuus koko Natura-alueesta, mutta vain valtion omistuksessa oleville ja yksityisille suojelualueille on tehty vyöhykkeet.		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	236,73	0,9
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityismaille ei ohjata retkeily- ja luontomatkailukäyttöä.			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Yleismääräys:	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittaa myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokaisenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Linnansaaren syrjävyöhyke.	Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden Natura-alueen suojeluarvot.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	3 053,01
	Syrjävyöhykkeelle ei lähtökohtaisesti rakenneta uutta retkeilyn palveluvarustusta. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Linnansaaren syrjävyöhykkeelle sijoittuu retkisatamia ympäri suunnittelualueetta. Olemassa olevien retkisatamien ylläpito on mahdollista. Syrjävyöhykkeessä on mukana valtion suojellut alueet, suojeluun varatut alueet ja yksityiset suojelualueet YSA:t, mutta ei yksityisiä vesi- ja maa-alueita. Alla esitetyt prosentiosuudet ovat osuus koko Natura-alueesta, mutta vain valtion omistuksessa oleville ja yksityisille suojelualueille on tehty vyöhykkeet.		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	3 053,01	11,3
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Suunnittelualueeseen sisältyvät yksityiset luonnonsuojelualueet sijoittuvat syrjävyöhykkeelle. Vyöhykeratkaisu ei vaikuta yksityisten alueiden nykyiseen käyttöön, eikä niille yksityisiä luonnonsuojelualueita lukuun ottamatta ole laitettu myöskään syrjävyöhykettä tässä suunnitelmassa.			

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.			
Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (9/2023) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoitus päätöksellä. Luonnonsuojeluyöstä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 53 ja 56 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.			
Erytisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.			
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Linnansaaren lounaisrannan rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty.	01.01	30.04	72,29	Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä.
Moottoriliikennekielto valtion vesialueella.	01.01	30.04	4 987,10	Rajoitusosalla on moottoriliikenne kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi. Moottoriliikennekielto toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä. Kiellon piiriin kuuluvat myös moottoriveneet.
Rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty.	01.01	30.04	1 140,48	Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Linnansaaren kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä. Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä.

Rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty.	01.01	31.07	222,34	<p>Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–31.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi ja muiden uhanalaisten lajien elintarpeiden turvaamiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla.</p> <p>Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä.</p> <p>Alla esitetyt prosenttiosuudet ovat osuus koko Natura-alueesta, mutta vain valtion omistuksessa oleville ja yksityisille suojelualueille on tehty vyöhykkeet.</p>	
Pinta-ala yhteensä (ha):			6 422,21	Osuus suunnittelualueesta (%):	23,8
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet					
Rajoitusvyöhykkeet on sijoitettu suojeluun varatuille valtion maa- ja vesialueille. Erityisen luontoarvovyöhykettä ei ole käytetty.					

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet		
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.	
Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Lehtipuuston uudistumisedellytyksien parantaminen.	Lehtipuuston uudistumisedellytyksiin kiinnitetään huomiota etenkin ennestään lehtipuuvaltaisilla alueilla, vaikka lehtipuita suositaan kaikissa kansallispuiston metsissä. Toimenpiteet ovat samoja kuin muissakin metsäisissä luontotyypeissä.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Haapojen vapautus ja järeytymisen mahdollistaminen.	Haapojen vapautukselle on tarvetta eri-ikäisissä haavikoissa. Jo järeytyneiden haapojen hengissä säilymistä turvataan poistamalla niiden vieressä kasvavia, varjostavia havupuita. Nuorempien haapojen tai haaparyhmien vapauttamiseksi voidaan tehdä pienaukkoja. Alikasvoskuusten poisto haavikoista vapauttaa kasvutilaa uudelle haapasukupolvelle, joka saa yleensä alkunsa juurivesoista.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Lahopuun tuottaminen ja pienaukutus, mahdollisia myös hoitohakkuut ja ennallistamispolto.	Kansallispuiston nuoremmissa metsissä ennallistamistoimenpiteitä tehdään tarpeen mukaan ja resurssien sallimissa rajoissa. Toimenpidetarpeet ilmenevät päivitysinventointien yhteydessä, esimerkiksi harjumetsissä voi olla tarpeita paahdeympäristöjen hoitamiseksi. Toimenpidelajeja ovat yleisimmin lehtipuuston vapauttamiseen tähtäävä pienaukutus tai lahopuun lisäys, mutta tarvittaessa voidaan tehdä myös hoitohakkuuta tai ennallistamispoltoja.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Niittyjen niitto ja heinäkorjuu vuosittain.	Niittylajiston säilyminen edustavana edellyttää niittoa ja heinäkorjuuta joka vuosi. Niittämällä ylläpidetään harvinaisten perinnebiotooppityyppien ohella perinteistä kulttuurimaisemaa Linnansaaren torpan ympäristössä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Ylläpitoraivaukset tarvittaessa.	Perinnemaisemien ylläpitoraivauksia tarvitaan kaskialueilla, niityillä ja laitumilla määrävälein tehtynä. Vesakkoa nousee jatkuvasta hoidosta huolimatta ja ylläpitoraivausta on tarpeen tehdä muutaman vuoden välein luontotyyppien edustavuuden turvaamiseksi. Ylläpitoraivaukset tukevat myös perinteisen maisemakuvan säilymistä.	Kiireellinen (3-5 v)
Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi.	Linnansaaren kansallispuisto on Kolin kansallispuiston ja Telkkämäen perinnetilan ohella ainoita alueita Suomessa, joissa kasketaan säännöllisesti. Kaskenpolttoperinteen ylläpito on elävää kulttuuriperintöä, ja kaskialat ovat merkityksellisiä myös kansallispuiston virkistyskäyttäjien kannalta. Kaskenpolton käytännön osaaminen nojaa vahvasti Metsähallituksen henkilökunnan harteilla, ja osaamisen välittäminen tuleville sukupolville on varmistettava. Kaskeamisen avulla huolehditaan kaskiluontotyyppien ja -lajien säilymisestä. Linnansaaren kasket ovat lehtipuukaskia, toisin kuin Telkkämäellä ja Kolilla, joissa poltetaan huuhta- eli havupuukaskia. Linnansaareissa kasketaan noin joka toinen vuosi siten, että alueella olisi aina nähtävissä joko valmisteilla oleva tai juuri poltetu kaskiala. Kaskinaurista kasvatetaan näytösluontoisesti.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Laidunnus.	Linnansaaren kansallispuistossa laidunnetaan torpan kulttuurimaisema-alueen lisäksi kolmella metsälaidunalueella, jotka ovat Suuri- ja Pieni-Horkka, Lehtiluoto-Ruissaari ja Lamposaari. Eläimet saavat liikkua laidunalueilla vapaasti, joten varsinaisten perinnebiotooppien ohella laidunalueisiin sisältyy myös metsiä. Laiduneläinten saatavuus hankalasti saavutettaville saarikohteille voi olla hankalaa, koska yleisen maatalouden rakennemuutoksen myötä eläintilojen määrä on vähenemässä koko maassa. Lisäksi maatalouspolitiikan linjaukset, kuten esimerkiksi CAP-ohjelman ympäristösopimusten tukiehdot ja korvaustasot, vaikuttavat merkittävästi laiduntajien kiinnostukseen laiduntaa alueilla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Alikasvoskuusten poisto.	Alikasvoskuusten poistolle on tarvetta niin lehdoissa kuin tikkametsissä. Alikasvoskena ja välikerroksessa kasvavat kuuset varjostavat maanpintaa, jolloin lehtokasvillisuus taantuu. Valkoselkätikka pystyy ruokailemaan maalahopuilla vain alueilla, joiden metsänpohja on riittävän avara ja valoisa. Alikasvoskuusten poistoa tehdään tärkeimmillä alueilla resurssien sallimissa rajoissa.	Kiireellinen (3-5 v)
Metsälehmusten vapautus ja järeytymisen mahdollistaminen.	Metsälehmukset kasvavat yleensä pieninä ryhminä, ja niiden elintilan lisäämiseksi voidaan poistaa liian lähellä kasvavia havupuita. Metsälehmusten järeytyminen ja etenkin siementuotto vaatii riittävän valoisat olosuhteet. Alikasvoskuusten poistolla voidaan ehkäistä kuusettumista jo ennakoivasti. Toimenpiteitä toteutetaan resurssien mukaan.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Lajiston hoitotoimenpiteet tarvittaessa.	Toimenpidetarpeet arvioidaan lajiseurantojen tai lajistoselvitysten yhteydessä, ja toimenpiteiden suunnitteluun osallistetaan eri lajiryhmien spesialisteja.	Kiireellinen (3-5 v)
Pesäalustojen rakentaminen ja pesäpaikkojen ylläpitäminen.	Sääksen pesä- ja reviiriverkoston ylläpitämiseksi on mahdollista rakentaa pesiä tukevia rakenteita. Tarvittaessa pesäpaikkojen ylläpitämiseksi pesimiskuntoisena voidaan suunnitella pieniä hoitotoimenpiteitä. Ehdotuksia tarvittavista toimenpiteistä voidaan saada esim. rengastajilta.	Kiireellinen (3-5 v)
Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keino-pesillä.	Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaannorpalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keino-pesiä vuosittain.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Ketunpyynnin kokeilu ja vaikutusten selvittäminen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen.	Tehokasta ja hyvin kohdennettua ketunpyyntiä voidaan kokeilla ja selvittää sen vaikutuksia alueen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen.	Kiireellinen (3-5 v)
Pienpetopyynti.	Metsähallitus voi hakemuksesta myöntää alueelle lupia pienpetojen pyyntiin. Vesilintukantojen jatkuvasti pienentyessä pienpetojen aiheuttamien pesintöjen tuhoutumista on pyrittävä estämään, mistä johtuen vieraspienpetojen pyynti on erittäin kannatettavaa toimintaa ja metsästyksen yhteensovittaminen kansallispuiston muuhun käyttöön on tärkeää.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kanadanmajavakannan seuranta, ja tarvittaessa metsästys.	Linnansaaren kanadanmajavakanta on vahva, ja alueella on lajin kannalta runsaasti erinomaisia elinympäristöjä. Kanadanmajavat muodostavat kuitenkin suuren ongelman kansallispuistossa kaataessaan ja käyttäessään ravinnoksi haapoja, jotka ovat kriittinen elementti alueen tärkeiden suojeluarvojen kannalta. Kanadanmajavakannan tilaa on selvitetty viimeksi 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, ja silloin lajia myös poistettiin alueelta. Jatkotoimenpiteille on kuitenkin ilmeinen tarve. Kanadanmajavakannan nykytilan selvityksen ja kansallispuiston tärkeimpien turvattavien haavikoiden määrittelyn jälkeen pystytään arvioimaan, tarvitaanko lajin esiintymisen rajoittamiseksi metsästystä. Mikäli tähän päädytään, tulee majavanmetsästys toteuttaa saimaannorpan asettamat rajoitukset huomioiden, erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Luontotyyppitiedon ylläpito- ja toimenpidetarpeiden arviointi.	Luontotyyppitiedon päivitys hallinnollisten tarpeiden mukaan ja resurssien sallimissa rajoissa. Inventointien yhteydessä saadaan ajantasaista tietoa myös toimenpidetarpeista, ja tarvittaessa toimenpiteitä voidaan toteuttaa toimenpidesuunnittelun myötä. Tiedot tallennetaan Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmään.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Vesiluontotyyppien inventointi.	Vesiluontotyyppitiedon inventointi ja tietojen tallennus Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmään.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)

Saimaannorppakannan seuranta.	Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisten pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Rengastus.	Sääksen osalta seurantatietoja saadaan rengastajilta, joille myönnetään rengastuslupia kansallispuiston alueella toimimiseen.	Kiireellinen (3-5 v)
Ajantasaisen lajittiedon ylläpito.	Lajiesiintymien tilaa seurataan säännöllisesti. Kiireellisesti ja erityisesti suojeltavien lajien sekä direktiivilajien esiintymät tarkastetaan vuoden 2024 loppuun mennessä ja sen jälkeen noin 5–10 vuoden välein ajantasaisen tiedon ylläpitämiseksi. Muiden uhanalaisten lajien esiintymiä tarkastetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Seurantatiedot tallennetaan LajiGis-järjestelmään. Alkuperäisen lajiston esiintymisen turvaamiseksi vierasperäisten koristekasvien ja alueelle mahdollisesti ilmaantuvien haitallisten vieraslajiputkilokasvien kasvustot hävitetään viipymättä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
LAC-työkalun käyttöönotto.	Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkalun avulla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Torpan ylläpito.	Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Oravin Luotsituvan kunnostaminen vuokramajoituskäyttöön.	Oravin Luotsitupa remontoidaan vuokrakohteeksi majoituskäyttöön. Luotsituvan ulkopuoli on jo remontoitu ja sisätiloihin remontoidaan talon henkeen sopiva vuokramajoituskohde, rakennusperinnön asiantuntijan avustuksella.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kulttuuriympäristöjä hoidetaan laiduntamalla, niittämällä, kaskeamalla ja raivauksin.	Säännöllistä luonnonhoitoa jatketaan.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Ajantasainen tieto kohteista ja niiden kunnosta.	Arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Asiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat ja hoidon toteutus.	Kulttuuriperinnön asiantuntijoiden riittävät resurssit varmistetaan.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi.	Kaskeamiseen varataan riittävät resurssit.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet		
Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet		

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.		
---------------	---	--	--

Käyntimääräennuste	40 000	Vuosi	2027
--------------------	--------	-------	------

Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan

Linnansaaren kansallispuiston retkisatamat ja pääsaaren monipuoliset palvelurakenteet mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne tukevat myös luontomatkailuyrittäjyyttä. Yrittäjät mahdollistavat myös Linnansaaren pääsaaren saavutettavuuden päiväretkikohteena. Kansallispuiston käyntimäärät ovat maltillisia ja rauhallisessa nousutahdissa. Kansallispuiston virkistyskäyttö ja matkailu painottuvat voimakkaasti kesäkauteen ja silloinkin kohteeseen pääsee vain vesitse. Käyntimäärien määrittäminen haastavat alueen pirstaleisuus ja se että varsinaisia kävijälaskureita on vain pääsaareissa, Linnansaareissa. Käyntimäärät ovat vuosien 2018–2022 pysyneet keskimäärin 37 000 käynnissä. Poikkeuksellisesti korona-aika ei näkynyt Linnansaaren kävijämäärissä. Virkistys- ja matkailukäytön kestävyttä seurataan LAC-mittariston avulla. Kansallispuiston kestävyuden seurannan mittareissa on tällä hetkellä määritelty kestävyuden ylärajaksi 45 000 käyntiä.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Sovitaan yrittäjien kanssa kestävän luontomatkailun periaatteiden noudattamisesta.	Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus. Metsähallituksen julkaisussa ”Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet” linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävän matkailun linjauksia tarkemmin (28).	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Pääsaarella rakenteiden uusimisessa tavoitteena on esteettömyys.	Valtaosa pääsaaren Sammakkoniemen palveluista on kaikkien kohderyhmien saavutettavissa, lukuun ottamatta historiallista Linnansaaren torppaa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen.	Suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen em. arvoihin ja rakenteiden kestävyteen ja toimivuuteen liittyen.	Kiireellinen (3-5 v)
Rakenteiden ja reittien hyvä ylläpito.	Olemassa oleva palveluvarustus pidetään hyvässä kunnossa. Erityishuomio kestävydyissä, esteettömissä reiteissä ja rakenteissa.	Kiireellinen (3-5 v)
Matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä saimaannorpan suojelun turvaamiseksi.	Alueella toimivien matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä Linnansaaren kansallispuiston matkailukäytön ja saimaannorpan suojelun yhteensovittamiseksi. Erityisesti pyritään edistämään saimaannorpan pesä- ja karvanvaihtorauhaa sekä norppaturvallisten pyyntimenetelmien käyttöä kalastuksessa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Opastus ja viestintä

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Luontoon.fi-sisällöt, maasto-opasteet ym.	Pyritään säilyttämään lintujen pesimärauhaa ja saimaannorppien pesimä- ja karvanvaihtorauhaa aktiivisella viestinnällä ja ajantasaisella opastustiedolla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Saimaannorpan näkyvyyttä lisätään alueen viestinnässä ja ylläpidetään opastusaineistossa.	Ylläpidetään ajantasaisia alueella liikkujille suunnattuja kartoja (Luontoon.fi, Retkikartta ja maasto-opasteet), joista näkyvät liikkumiskiellot ja -rajoitukset. Muita keinoja norppatietoisuuden lisäämiseksi ovat esim. paikallisiin tilaisuuksiin osallistuminen, sidosryhmäyhteistyö, vapaaehtoisten pesälaskijoiden ja apukinosten tekijöiden rekrytointi sekä erävalvonnan näkyvyyden lisääminen. Vuodenkierron mukaan muistutetaan pesimä- ja karvanvaihtorauhan merkityksestä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Järjestyssäännön ja liikkumisrajoitusten selkeä viestintä.	Viestitään medialle, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille uudesta järjestyssäännöstä ja erityisesti liikkumisrajoituksista. Päivitetään muuttuneet vyöhykkeet esitekarttoihin ja opastustauluihin sekä viestitään päivitetystä rajoitusalueista aktiivisesti. Pyritään lisäämään esite- ja opaskarttoihin tapoja korostaa pieniä rajoitusluotoja alueella, jotka eivät näy yksittäisinä kohteina (mm. Tikansaaren edustan luodot yhdeksi vyöhykkeeksi).	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Linnansaaren luontoon.fi -sivujen esteettömät palvelut -alisivun ylläpito.	Viestintäkanaviin laaditaan ja ylläpidetään todellisuutta vastaavaa ennakkoinformaatiota kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Esteettömien palveluiden viestinnässä kehitetään valtakunnallista viestintämallia. Kehitteillä myös näkörajoitteisille uusia palveluita, esim. äänitiedostot.	Kiireellinen (3-5 v)
Omien ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien ajantasaisuus.	Viestintäkanaviin laaditaan todellisuutta vastaava ennakkoinformaatio kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Linnansaaren kansallispuiston Retkikartta, Luontoon.fi- sekä Facebook-sivut ovat ajan tasalla. Muiden alustojen, kuten Google my business ja Visit Finlandin datahub sekä alueellisten visit -sivustojen ylläpito on kunnossa. Uusi Luontoon-sovellus otetaan käyttöön. Saimaannorppaviestintää, erityisesti talviaikaiset liikkumisrajoitukset ja moottoriveneilykieltoalueet. Retkietikettiviestintä ja viestintä yrityksille.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Saimaannorppaystävällisen matkailun viestintä.	Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY-keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yrityksille ja niitä levitetään muille alueen matkailuyrityksille ja jokamiesretkeilijöille.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Maasto-opasteiden uusinta.	Linnansaaren maasto-opasteiden uusinta, viitoitukset ja reittikartat kuntoon.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Riihisaaren retkinäyttelyn ajantasaisena pitäminen.	Riihisaarella toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Vuonna 2021 rakennettu retkinäyttely (maksuton omatoimiseen perehtymiseen ja retkisuunnitteluun varattu tila Riihisaaren maksullisen näyttelyn yhteydessä) pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta toimii kiinnostavana, houkuttelevana ja retkeilijöitä palvelevana tilana jatkossakin.	Kiireellinen (3-5 v)
Turvataan saimaannorpan pesimä- ja karvanvaihtorauhaa viestinnällä.	Viestitään vuosittain monikanavaisesti ja aktiivisesti saimaannorpan pesärauhasta ja karvanvaihtoajan merkityksestä saimaannorpalle sekä toistuvan häiriön vaikutuksista. Tuotetaan ja jaetaan materiaalia saimaannorpan huomioimiseen pesinnän aikaan talvella ja avovesiaikaan Saimaalla liikuttaessa. Lauhoina talvina kiinnitetään erityistä huomiota viestintään, kun kuuetteja on jäällä ilman pesän suojaa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Metsästys järjestetään Linnansaaren kansallispuistosta annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisesti (hirven ja valkohäntäpeuran ajo metsästyksen yhteydessä sallittu).

Alueen metsästysjärjestelyt

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Riistanhoitoyhdistys laatii vuosittain hirvikannan verotussuunnitelman, joka perustuu hirvikannan kestäväan verotukseen. Suunnitelman pohjalta Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvat pyyntilupien hakijoille.

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet

Haitallisten vieraslajien minkin ja supikoiran pyynnin jatkuvuutta pyritään edistämään. HELMI-hankkeen vieraspetojen minkin ja supikoiran pyyntiä toteutetaan 6.10.2022-31.12.2023 välisenä aikana Linnansaaren kansallispuistossa.

Toimenpiteet

Toimenpide		
Metsästysseuroille metsästysoikeuksia hirvenajoon.	Linnansaari on merkittävä haapalajiston esiintymisalue. Hirvi laidunaa tehokkaasti lehtipuiden, etenkin haavan, taimia ja estää lehtipuiden uudistumista. Vuokraamalla metsästysoikeuksia hirven ajoon kansallispuiston alueella, mahdollistetaan paikallinen metsästysseuratoiminta, erityisesti hirvenmetsästyksen osalta ja näin hirvikannan sääätely suunnittelualueella sekä sen ulkopuolella.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus

Alueen kalastuskäytön muutos

Linnansaaren lammessa kalastus on ollut aikaisemmin kielletty. Tulevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kalastus tulee olemaan lammessa sallittu liikkumiskiellon määrittelemien rajoitusten ja yhteiskalastusoikeuksien puitteissa.

Alueen kalastuskäyttö

Kalaveden ja kalakantojen hoito

Kansallispuiston vesialue kuuluu suuren vesistökokonaisuuden selkävesiin, jonka kalakantojen tilaan vaikuttaa koko altaalla ja reitillä tehtävät hoitotoimenpiteet. Itsessään kansallispuiston vesialueella ei ole erikseen määritettäviä hoitotoimenpiteitä. Kalakantojen ja -hoidon kannalta keskeistä on saadun ja hankitun tiedon (esim. saalistiedot) hyödyntäminen mahdollisissa hoitotoimenpiteissä sekä kalastuksen järjestämisessä. Istutuksia ei alueelle ole perusteltua ainakaan toistaiseksi tehdä minkään lajin osalta.

Toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Ravustuslupien myöntäminen.	Linnansaaren suunnittelualue on täpläravun esiintymisaluetta. Kansallisen rapustrategian 2019–2022 (26) mukaan täpläräpukannan kasvua ja leviämistä tulee pyrkiä estämään. Suositellaan kannan leviämistä rajoittavaa pyyntiä. Haukiveden valtion vesialueelle myydään yksityishenkilöillekin lupia (max. 20 kertaa per henkilö).	Kiireellinen (3-5 v)
Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaiset kalastusrajoitukset.	Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa (15) lakeja ja asetuksia tiukemmat säädökset koskevat pinta- ja välivesiverkkojen silmäharvuutta, joka on säädetty 80 mm tai suurempaan solmuväliin. Solmuvälirajoitus ei koske alle 21 mm muikkuverkkoja. Lisäksi kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on ohjeistettu vesialueen omistajia erityisharkintaan kalastusjärjestelyiden osalta järvilohen keskeisellä vaellusreitillä, joka kulkee Oravista Savonlinnaan. Kansallispuiston alue kuuluu edellä mainittuun reittiin ja ympärivuotinen verkkokalastus noudattaa tältä osin säädöksenä kalatalousalueen suositusta.	
Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi.	Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Kalastusta suunnittelualueella ohjaavat kalastuslaki (379/2015), kalastusta rajoittava asetus VA 374/2021 sekä osakaskuntien ja ELY-keskuksen väliset sopimukset verkkokalastuksen kevätaikaisista rajoituksista. Metsähallitus voi tarvittaessa asettaa omassa hallinnassaan oleville vesialueille kalastuslakia ja norppasetusta tiukempia kalastusrajoituksia. Yksityishenkilöt eivät saa verkkolupia kansallispuiston alueelle ja kaupallisen kalastuksen myönnetty verkkoluvat päättyvät nykyisen lupakauden v. 2024 lopussa. Kansallispuiston vesialueelle on luvitettu kaupallista kalastusta ns. norppaturvallisille rysille kolmelle eri kalastajalle ja vuosittain pyydysmäärät on olleet n. 10–20 rysän välillä. Norppaturvallisten pyyntimuotojen ja käytäntöjen kehittämistä valtion vesialueilla on jatkettava. Hyviksi todettujen käytäntöjen jakaminen edistää norppaturvallisen kalastuksen kehittämistä koko asetusalueella.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset		
Erävalvonta		
Valtion maa- ja vesialueilla valvontaa suorittavat Metsähallituksen erätarkastajat.		

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on sallittu jokaisenoikeudella suunnittelualueella, voimassa olevat kansallispuiston liikkumisrajoitukset huomioiden. Kansallispuistossa muiden kasvinosien tai kasvien, sienten, jäkälien, hyönteisten, kivien tai muiden luonnonesineiden kerääminen tai vahingoittaminen on kielletty.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus		
Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.		
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto		Kuvaus
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Ei muutu	Liikkuminen moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla on kielletty 1.1.–30.4. aikana rajoitusvyöhykkeeseen merkityillä kansallispuistoon kuuluvilla vesialueilla. Rajoitukset eivät kuitenkaan koske kaupallisen kalastuksen tai rajoitusalueiden sisään jääville yksityisille kiinteistöille kulkemista. Rajoitusvyöhykkeellä on väylä, joka mahdollistaa sitä pitkin liikkumisen. Väylän tarkoituksena on mahdollistaa laajan moottorikieltoalueen läpi kulkeminen, virkistyskäyttö ja retkeilyreitien ylläpito. Väylällä voidaan kieltää poikkeuksellista häiriötä (mm. melua) aiheuttava liikkuminen, vaikka lähtökohtaisesti moottoriliikenne on väylällä mahdollista (esim. kelirikkoalusta koskeva ELY-keskuksen päätös Dnro ESAELY/159/2023). Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (29). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.
Maastoliikenne lumettomana aikana	Ei muutu	Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (29). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.
Muu liikenne		Suunnittelualueella moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu, liikkumisrajoitukset huomioiden.
Liikkuminen ja leiriytyminen		
Toiminto		
Pyöräily	Ei muutu	Pyöräily on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoitukset huomioiden. Sulan maan aikana Linnansaareissa on paljon kulkijoita, joten pyöräilyä ei suositella päänsaaren poluilla.
Ratsastus	Laajenee	Kansallispuiston alueella on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoituksen huomioiden. Yritystoiminta harkitaan erikseen.
Koiravaljakkotoiminta	Laajenee	Koiravaljakkotoiminta on sallittu talviaikana vain rajoitusvyöhykkeeseen merkatulla liikkumisväylällä. Yritystoiminta harkitaan erikseen.

Kalliokiipeily		Kiipeily ja laskeutuminen on kansallispuistossa sallittua jokaisenoikeudella. Pysyvien pulttien tms. kiinnittäminen edellyttää Metsähallituksen / maanomistajan suostumusta. Kallioiden harjaaminen kasvillisuuden poistamiseksi on kielletty eli jokaisenoikeudella tapahtuva kiipeily ei oikeuta poistamaan tai vahingoittamaan kallioilta sammalta, jäkälää tai muuta kasvillisuutta.
Leiriytyminen	Ei muutu	Leiriytyminen kansallispuistossa on kielletty 1.1.–30.4. Tilapäinen leiriytyminen on sallittu 1.5.–31.12. vain Metsähallituksen tähän tarkoitukseen osoitettavissa paikoissa.
Tulenteko	Ei muutu	Kansallispuiston alueella avotulen tekeminen on sallittu vain tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kokonaan kielletty metsäpalovaroituksen aikana.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu järjestetty maastotapahtuma	Laajenee	Kansallispuiston alueelle voidaan harkinnan mukaan myöntää suostumuksia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät koontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle. Talvella norpan pesimäaika 1.1.–30.4. ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan 31.7. asti ovat ajankohtia, jolloin tapahtumien järjestäminen vaatii erityistä harkintaa.
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty. Metsähallitus voi käyttää puustoa pienimuotoisesti palveluvarustuksen ylläpidon tarpeisiin tai myydä puuta luonnonhoitokohteilta, mikäli puuston poisvienti on tarpeen luonnonsuojelullisten arvojen perusteella.
Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Supistuu	Metsähallitus voi myöntää kansallispuiston alueelle suostumuksen matkailun yritystoiminnan harjoittamiseen, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen tai muun edellä mainittuihin verrattavan toiminnan järjestämiseen. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.
Muu käyttö	Ei muutu	Alueelle myönnettäviin tutkimus-, tapahtuma-, maastoliikenne- ym. lupiin ja suostumuksiin liitetään tarvittaessa ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan alueen suojeluarvot. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään mahdollisista maankäyttöhankkeista aiheutuvia, suojelualueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.
Muu käyttö		Lupia ei myönnetä veneiden säilytykseen kansallispuiston alueella.

Muu käyttö	Ei muutu	Valtion moottoriliikennekieltoalueella on väylä, jolla yrittäjät ylläpitävät maksullista luistelu- ja monikäyttöreittiä (potkurit, maastopyörät, kävely). Retkiluistelua harrastetaan syksyn ensijäillä ennen lumipeitteen tuloa jäätilanteen mukaan lähinnä ohjattujen retkien muodossa, sekä myöhemmin talvella Oravista Porosalmelle yrittäjien pitämää aurattua ja ylläpidettyä maksullista luistelu-reittiä pitkin. Varsinkin moottoroiduilla kulkuneuvoilla tapahtuva pesimäaikainen liikkuminen saimaannorpan lisääntymisalueilla voi häiritä pesintää ja lisätä kuuttien menehtymisriskiä. Tämän vuoksi retkiluistelu-reitin huollossa käytetään kansallispuistossa merkittyä väylää, jota voidaan hyödyntää myös puiston muissa huoltoajoissa. Retkiluistelu-reitin vaikutuksia saimaannorpan pesintään seurataan, ja reitin linjaus tarkistetaan vuosittain ajantasaisen pesäpaikka-aineiston perusteella.
Metsätalous		
Tavoitteet		
Kansallispuiston alueella ei harjoiteta metsätaloutta.		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuvioilla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualan hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualan mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
---------------	--

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Suunnittelualueen valtion maat ovat Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa. Yksityisiä maita, vesiä ja luonnonsuojelualueita hallinnoivat niiden maanomistajat.

Toimenpiteet

Suojelualan perustamistoimet

Toimenpide	Kuvaus
Tuores-Haapion ja Ukonsaaren kansallispuistoon liittäminen selvitys.	Tuores-Haapion (nat/Metso/muu suojelukohde), Ukonsaaren (nat) ja ympäröivien pienien saarien liittäminen mahdollisuuksia kansallispuistoon selvitettävä Pohjois-Savon suojelualan kiinteistönmuodostamisen yhteydessä.
Liikkumisrajoitustarpeiden selvitys kansallispuistoon mahdollisesti liitettävien alueiden osalta.	Suunnittelualueen pohjoisosassa olevien, luonnonsuojelutarkoituksiin hankittujen alueiden (n. 31 ha) mahdollisen kansallispuistoon liittämisen tai luonnonsuojelualueeksi muodostamisen yhteydessä tarkasteltava, onko niille syytä asettaa liikkumisrajoituksia joko 30.4. saakka saimaannorpan tai 31.7. saakka linnuston pesimärauhan turvaamiseksi, ja liitettävä ne tarvittavin osin rajoitusalueisiin. Vastaava tarkastelu tehdään aina, jos valtion omistukseen tulee uusia alueita luonnonsuojelutarkoituksiin kansallispuistorajauksen sisäpuolelle tai sen välittömään läheisyyteen.
Hirvisaaren osa liitettävä kansallispuistoon.	Vattuselän Hirvisaaren pään kiinteistö liitettävä kansallispuistoon osana suojelualan kiinteistönmuodostusta.
Kansallispuiston rajojen merkintä.	Linnansaaren kansallispuiston rajojen ja rajoitusosien merkintä maastoon suunniteltava saariston ominaispiirteet huomioiden. Rajoja ei ole tarkoitus avata maastoon, kuten yleensä mantereella sijaitsevilla kansallispuistoissa.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

Toimenpide	Kuvaus
Virkistys- ja matkailukäytön ohjaaminen lajistollisesti kaikkein herkimpien kohteiden ulkopuolelle.	Uhanalaiset lajit huomioidaan virkistyskäytön ja matkailun järjestämisessä alueella. Vaikutuksia uhanalaiseen lajistoon seurataan LAC-mittareiden avulla.
Saimaannorpan pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan tärkeillä alueilla (valtion maat).	Pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan norpan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).
Maihinnousukielto 31.7. saakka tärkeillä pesimäluodoilla ja -saarilla turvaa linnuston pesimärauhaa.	Kansallispuiston linnuston pesimärauhan turvaamiseksi aiemmin 15.7. saakka voimassa ollut liikkumisrajoitusta jatketaan 31.7. asti turvaamaan linnuston pesintää. Heinäkuun loppuun asti yltävä rajoitusaika on linjassa muiden järviolueiden kansallispuistojen ja luonnonsuojelualan kiinteistöjen kanssa.
Tarvittaessa liikkumista rajoitetaan tärkeillä karvanvaihtoalueilla.	Karvanvaihtoaikaisen häiriön määrää seurataan ja tarvittaessa asetetaan liikkumisrajoituksia turvaamaan norppien kevätaikeista karvanvaihtoa.

Järjestyssäännön päivitys.	Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajauksia kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivityksessä huomioidaan viimeisin tieto muidenkin uhanlaisten lajien tarpeista, jota on koottu tämän suunnitelman vyöhykkeiden päivitystä varten. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.
Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa.	Säännöllistä erävalvontaa etenkin talviaikana keskittyen erityisesti moottoriliikenne- ja maihinnousukieltojen noudattamisen valvontaan.
Alueella suoritetaan säännöllistä kalastuksenvälvontaa.	Kalastuksenvälvojat kiinnittävät erityistä huomiota pyydysten norppaturvallisuuteen. Erävalvonnan näkyvyyttä suunnittelualueella pyritään lisäämään. Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää.
Edunvalvonta.	Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suojelutoimista sekä huomioidaan tärkeimmät linnuston pesimäalueet. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden (mm. tuulivoima) vaikutuksiin alueen maisemakuvaan.
Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä.	Edunvalvonta (mm. lausunto- ja sidosryhmäyhteistyö) vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä (teollisuus, malminetsintä, matkailurakentaminen jne.). Pyritään vähentämään suojelualueisiin ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.
Vesillä tapahtuvan liikkumisen ja virkistyskäytön ohjaus.	Opastavalla valvonnalla ohjataan vesillä tapahtuvaa liikkumista ja virkistyskäyttöä huomioimaan pesimärauhan säilyminen.
Metsäluonnon kytkeytyneisyys ja ekologiset verkostot.	Edistetään sidosryhmätyöskentelyssä Linnansaaren kansallispuiston kytkeytyneisyyttä lähiseudun laajoihin luonnonsuojelualueisiin ja kiinnitetään huomiota ekologisten yhteysverkostojen toimivuuteen.
Norppaystävällisen matkailun periaatteet.	Metsähallituksen, ELY-keskuksen ja matkailuyrittäjien kanssa yhdessä tehtyjä Norppaystävällisen matkailun pelisääntöjä tuodaan esille ja niihin liittyvää materiaalia tuotetaan sekä jaetaan parantamaan norppien huomioon ottamista erityisesti pesimäaikana ja karvanvaihtoaikana.
Tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään.	Norppaturvallisesta kalastuksesta viestitään Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman periaatteiden ja ohjeistusten mukaisesti. Paikallisten kalastajien, mökkiläisten, matkailuyrittäjien ja matkailijoiden tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään. Osallistutaan norppaturvallisten kalanpyydysten kehitysohjelmaan.
Vesiliikennevälineiden käytön seuranta ja rajoitusten tarpeen selvitys.	Seurataan vesiliikennevälineiden (esim. vesijettien) käytöstä syntyvän häiriön määrää alueella ja selvitetään kohdistettujen käyttö- ja tai nopeusrajoitusten tarvetta tulevaisuudessa.
Öljyvahinkoihin ja kemikaalionnettomuuksiin varautumiseen osallistuminen.	Öljyvahinkoihin ja kemikaalionnettomuuksiin varautumiseen olemassa olevien toimintatapaohjeistusten ylläpitoon osallistuminen.
Muu rakennuskanta	
Toimenpide	Kuvaus
Hirvisaaren pään maastotukikohdan tulevaisuus.	Hirvisaaren pään rakennukset ovat satunnaisessa käytössä maastotukikohtana viranomaiskäytössä toistaiseksi niin pitkään kuin rakennusten kunto sallii. Saaren pää on tästä syystä määritetty vyöhykejaossa syrjävyöhykkeeksi. Rakennusten kohtalo tulee tulevaisuudessa ratkaista ja vyöhykejako tarkastella seuraavan kerran hoito- ja käyttösuunnitelmaa päivitettäessä.
Toimenpidesuunnitelma alueen rakennuskannasta.	Linnansaaren Natura-alueen rakennuskannasta tehdään selvitys ja toimenpidesuunnitelma rakennusten kunnan ja tulevan kohtalon määrittämiseksi. Esimerkiksi. Suuri—Horkan torpan inventointiin tulisi kiinnittää huomiota Alueella sijaitsee yhteensä useita kymmeniä rakennuksia kansallispuistoon kuuluvilla ja myös suojeluun varatuilla saarilla. Rakennusten purkaminen vaatii sitä edeltävät lepakkoinventoinnit. Osan näiden rakennusten lepakkotilannetta inventoitiin kesällä 2022 järjestetyllä lepakkoleirillä.

Muut toimenpiteet				
Toimenpide		Kuvaus		
Valmiudet				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Palvelurakenteiden turvallisuus				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Yhteistyö				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta				
Kohde (nimi)		Omistaja	Kpl	Kuvaus
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet				

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		2023	
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	8 000	120 000	Huopakatteiden uusinta rakennuksissa, ulkomaalaukset ja lisäksi muut ylläpitohuollot.
Rakennelmat	10 000	400 000	Palvelurakenteiden mm. tulipaikat, huussit, liiterit rakenteiden uusimiset (kehälankut, tulisijat, katot, laiturit, poijut ym.)
Rakennelmat		100 000	Tässä arviossa mukana ketjujen uusinta laitureihin sekä mahdolliset muut ulkopuoliset tuhot laitureille, kuten jäiden rikkomat rakenteet.
Rakennelmat	35 000		Ulkoistettu huolto (alv 0 %). Huoltokäynnit 3*kausi/kohde sis. polttopuut toimitettuna/huussihuolto/perushuolto.
Reitit	2 000	14 000	Polkujen ja esteettömien reittien ylläpitosorastus.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	10 000	25 000	Asiakasviestintä monikanavaisesti, www-sivut, some, esitteet, opasteet, kuvat, kartat. Ostopalvelut Riihisaareen, näyttelyn uusinta
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	2 000	20 000	Kävijätutkimukset.
Virkistyskäyttö yhteensä	67 000	679 000	
Lajistonhoito	10 000		Apukinokset, keinopesät, kannanseuranta, materiaalit, vapaaehtoistyö ja urakointi.
Muu luonnonhoito		25 000	Luonnonhoitotoimenpiteet (Helmi)
Muu luonnonhoito	6 000		Perinnebiotooppien jatkuva hoito (niitot, pisteaitojen ylläpito, eläinten venkuljetukset).
Muu luonnonhoito	3 500		Kaskeaminen joka toinen vuosi, á 7 000 €.
Luonnonsuojelun seurannat		25 000	Linnustoseuranta 1 kpl
Luonnonsuojelu yhteensä	19 500	50 000	
Rakennusperintö	5 000	150 000	Oravi luotsiaseman rakennuksen kunnostaminen varaus / toimisto /huoltokäyttöön sopivaksi.

Kulttuuriperintö yhteensä	5 000	150 000	
Suojelualan perustaminen ja merkintä		90 000	Linnansaaren kansallispuiston rajojen merkintä maastoon, rajojen mitaus sekä kiinteistön muodostamistoimet. Rajoitusvyöhykkeiden infotaulut tarvittaviin paikkoihin, esim. Linnansaaren laivalaiturille.
Muihin kuin virkityskäytössä oleviin rakennuksiin liittyvät kulut	3 000	110 000	Purettavat rakennukset. Rakennuskannan selvitykseen perustuvat kulut tarpeettomien rakennusten purkamisesta. Jatkuvia kuluja mm. verot ja jätehuollon perusmaksut.
Muut hallintokulut	43 000		Luonnonsuojeluprosessin töiden henkilöstökulut perinnebiotoopit, norppa ym yht. 5 htkk.
Muut hallintokulut	145 000		Virkistyskäytön henkilöstökulut, arviot: kenttä: 1 htv, asiakaspalvelu 0,5 htv ja matkailu muutamia päiviä.
Muut kulut	50 000		Luonnonsuojeluprosessin töiden osalta kalustokulut: erikokoiset veneet, hydrokopterit, moottorikelkat ym. kalusto, käyttökulut ja polttoaineet, varastointi, huollot
Muut kulut	60 000	100 000	Virkistyskäyttöprosessin töiden osalta kalustokulut: erikokoiset veneet, moottorikelkat, mönkijät, Avant-kuormaaja, autot, perävaunut, sahat ja muut pienkoneet. Käyttökulut, polttoaineet, varastointi, huollot.
Hallinto- ja muut kulut yhteensä	301 000	300 000	
Kaikki yhteensä	392 500	1 179 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €
			7 066 500

20 Vaikutusten arviointi

Selite	Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin sisältyvät riskit ja riskien torjunta.
---------------	---

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luonnonarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti sisällytetä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perustana olevia luonnonarvoja. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Linnansaaren Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviointia ole katsottu tarpeelliseksi tässä tapauksessa. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000-luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan. Esitetyt toimenpiteet ennemminkin edistävät luontotyyppien ja -lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Yksityisillä luonnonsuojelualueilla rauhoitussäädökset ja muilla yksityisalueilla kunkin kohteen toteutustavan mukainen Natura-arvojen huomioonottaminen mm. metsänhoidossa, lupamenettelyssä ja muussa maankäytön suunnittelussa turvaavat Natura-luontotyyppien säilymistä.

Merkittäviä lisäyksiä palveluvarustukseen tai reitteihin ei ole suunnitelman linjauksissa ole tulossa, vaan ylläpidetään olevassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä kohteella. Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5–6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyuden ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain seuraavan 10–15 vuoden kuluttua.

Taulukkoon kirjattujen vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Osa mittareista on LAC-mittareita, joiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja tarvittaessa tehdään korjaavia toimenpiteitä. LAC-kestävyyden seurantajärjestelmällä arvioidaan luontomatkojen ympäristövaikutuksia Metsähallituksen suojelualueilla. LAC-mittareiden lisäksi Linnansaaren Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vaikuttavuuden seurannan mittareina luontoarvoista käytetään saimaannorpan osalta kannan koon ja syntyvien kuuttien määrää sekä ennen vierotusta kuolleiden kuuttien osuutta. Lisäksi seurataan vesiluontotyyppien inventoinnin kattavuutta, perinnebiotooppien laidunnuksen ja niittokohteiden pinta-alan suuruutta sekä selkälökkien parimäärää.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla. Suunnittelualueella esiintyvistä luontodirektiivin luontotyypeistä Linnansaaren Natura-alueen suojeluperusteina ovat luonnonmetsät, lehdot, silikaattikalliot, kallioiden pioneerikasvillisuus, runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt sekä hakamaat ja kaskilaitumet. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisen tavoitteena on edistää näiden luontotyyppien säilymistä ja parantaa pitkällä aikavälillä niiden edustavuutta. Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien tilaan. Yksityisillä luonnonsuojelualueilla rauhoitussäädökset ja muilla yksityisalueilla kunkin kohteen toteutustavan mukainen Natura-arvojen huomioonottaminen mm. metsänhoidossa, lupamenettelyssä ja muussa maankäytön suunnittelussa turvaavat Natura-luontotyyppien säilymistä.

Linnansaaren Natura-alueen merkittävä suojeluperuste on luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji saimaannorppa. Suunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä pyritään turvaamaan saimaannorpan pesimärauhaa ja lisäämään viestinnän keinoin tietoisuutta norpan elinpiirin vaatimuksista, siihen kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista. Suunnitelman tavoitteiden täyttymisen ja toimenpiteiden toteuttamisen voidaan olettaa vaikuttavan suotuisasti saimaannorppakannan kehitykseen Natura-alueella. Kaikki tämän suunnitelman toimenpiteet ovat sellaisia, ettei niillä ole kielteisiä vaikutuksia saimaannorpan esiintymiseen alueella. Positiivisia vaikutuksia syntyy mm. apukinosten ja keinopesien käytöstä, saimaannorppakannan seurannasta, norppaturvallisten kalastusmenetelmien käytöstä ja paikallisten vapaaehtoisten osallistuminen sitouttaa paikallisia norpan suojeluun. Liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan turvaavat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua, ja erävalvonta tukee niiden käytännön toteutumista. Norppaystävällisen matkailun periaatteiden noudattaminen ja niistä viestiminen auttaa toimimaan yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti saimaannorpan osalta, mikä vähentää norppien pesimä- ja karvanvaihtoaikeista häirintää.

Muiden Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä edistävät ennallistaminen ja luonnonhoidon sekä perinnebiotooppien hoitotoimenpiteet. Haapajatkumon säilymistä tuetaan hirven metsästyksellä, jolla voidaan vaikuttaa suoraan kansallispuiston arvokkaimpien haavikoiden säilymiseen. Kanadanmajavan ja haitallisten vierasperäisten kasvien poistamisen tarve arvioidaan erikseen. Suunnitelmaan on kirjattu myös vesiluontotyyppien tarkemmat inventoinnit ja vesiluonnonsuojelu edunvalvonnan keinoin.

Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla. Tiedot alueen lajistosta pidetään ajantasaisina suojeluarvojen tilan arvioimiseksi luotettavasti. Esiintymätarkastusten yhteydessä selviävät myös mahdolliset toimenpidetarpeet, joita tarvitaan esiintymien säilymistä turvaamiseksi. Pienpetojen metsästys vähentää lintujen pesintämenetyksiä ja mahdollinen ketun metsästys voi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta. Linnuston pesimäaikaisen rauhoituksen pidentäminen 31.7. asti parantaa pesintöiden onnistumismahdollisuutta. Linnunpoikaset voivat hyödyntää pidempään pesää suojaisana levähdyspaikkanaan.

Kestävään luontomatkailuun panostaminen tukee kohteen luontoarvojen säilymistä ja sopimuksellinen yhteistyö alueen matkailuyrittäjien kanssa auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti. Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella ja selkeillä maasto-opasteilla kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Aktiivisen viestinnän keinoin tieto sallituista, rajoitetuista ja kielletyistä toimista kasvaa.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Lajien suojelu ja luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat tulevaisuudessa ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet pyritään kohdentamaan ja toteuttamaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta, joka on vahvasti linkittynyt ilmastonmuutokseen. Ilmaston lämpenemisen synnyttämiä muutoksia järviökosysteemissä ja kohteen talviolosuhteissa on ollut havaittavissa jo vuosia. Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkytyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Edunvalvonnalla turvataan kansallispuiston kytkytyneisyyttä ympäröiviin suojelualueisiin ja näin pyritään mahdollistamaan lajien selviytymisen. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Konkreettisia suojelutoimia tehdään mm. vähentämällä lauhojen talvien saimaannorpalle aiheuttamaa poikaskuolleisuutta apukinosten ja keinopesien avulla. Mahdollisimman nopean saimaannorppakannan kasvun turvaaminen on tärkein keino mahdollistaa sen sopeutuminen muuttuvaan ympäristöön. Saimaan alueella on havaittu, että vedet tummenevat ja nuhraantuvat esimerkiksi valunnan lisääntymisen ja lumipeitteen vähenemisen myötä, mistä syystä toimenpiteiksi kirjatut vesiluontotyyppien inventoinnit ovat hyvin ajankohtaisia ja tärkeitä. Ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkiä Linnan-saaren torpan tilan perinnebiotooppeja ja metsälaitumia hoidetaan umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä – ja siten myös ilmastoystävällisiä. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös jo toteutettu kesäaikaiseen huoltoon siirtyminen ja huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkuamisen päästöt vähenevät. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden rakennukset voivat kärsiä ilmastonmuutoksen vaikutuksista, vähentyvän tuulettumisen ja hirsien lisääntyvän kastumisen myötä, mistä syystä rakennusten ympäristöt tulisi pyrkiä pitämään avoimina. Myös ilmastonmuutoksen välillisiä vaikutuksia virkistyskäytön trendeihin (esim. veneilykauden pidentymistä) on suositeltavaa seurata. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin alueella pyritään vastaamaan myös asiakas ja sidosryhmäviestinnän keinoin. Viestitään aktiivisesti retkietiketistä ja avotulenteosta etenkin metsäpalovaroituksen aikaan mahdollisesti lisääntyvien maastopalojen välttämiseksi sekä huomioidaan planetaarisen terveyden näkökulmat viestinnässä. Kansallispuiston saavutettavuutta julkisilla kulkuvälineillä pyritään lisäämään yhdessä sidosryhmien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman (30) mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta ja varautumaan ilmastonmuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä.

Tavoite: Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiirin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetoaavaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norppasta ollaan ylpeitä!

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta. Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suojelutoimista sekä huomioidaan tärkeimmät linnuston pesimäalueet. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden (mm. tuulivoima) vaikutuksiin alueen maisemakuvaan.	Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston läheisyyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luonto- ja maisema-arvoille aiheutuisi merkittäviä haittoja. Metsähallitus on Linnansaaren kansallispuiston maanhaltija, yksi Natura-alueen haltijaviranomaisista ja vastaa saimaannorpan kannan seurannasta sekä useista suojelutoimista norpan levinneisyysalueella. Metsähallitus edistää saimaannorpan suojelua ja huomioon ottamista mm. osallistamalla alueiden suunnitteluun, kaavoitukseen ja hankkeiden vaikutusten arviointeihin. Lisäksi Metsähallitus tekee sidosryhmäyhteistyötä Saimaan alueella.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Tunnistetaan negatiivisesti alueeseen ja sen luontoarvoihin mahdollisesti vaikuttavat hankkeet. Mikäli edunvalvontaan ei ole riittävästi resursseja ja eri alojen asiantuntijoita, vaarantuu edunvalvonnan laatu ja vaikuttavuus.

Tavoite: Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Järjestyssäännön päivitys. Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajauksia kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivityksessä huomioidaan viimeisin tieto muidenkin uhanlaisten lajien tarpeista, jota on koottu tämän suunnitelman vyöhykkeiden päivitystä varten. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.	Vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta laadittavan järjestyssäännön avulla sekä siitä viestimällä kävijöiden tieto sallituista, rajoitetuista tai kielletyistä toimista puistossa kasvaa.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Järjestyssäännön, liikkumisrajoitusten ja -suositusten noudattamista voidaan edellyttää vain, jos tieto luonnonsuojelualueen rajoista, järjestyssäännön sisällöstä ja rajoitusalueista on helposti alueella liikkuvien saatavilla. Rajoituksista viestintään kohteella merkitsemällä liikkumisrajoitusalueet maastoon tarkoituksenmukaisella tavalla, joka on myös alueen liikkujan oikeusturvan kannalta tärkeää

<p>Ketunpyynnin kokeilu ja vaikutusten selvittäminen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen. Tehokasta ja hyvin kohdennettua ketunpyyntiä voidaan kokeilla ja selvittää sen vaikutuksia alueen petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen.</p>	<p>Pienpetojen pyynnillä pyritään vähentämään erityisesti ketutujen määrä norppien pesimäympäristössä ja kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta. Lisäksi voidaan testata menetelmiä petojen karkottamiseksi norppien pesäpaikoilta.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Kansallispuiston liikkumisrajoitukset ja retkeilijät sekä saimaannorpan asettamat rajoitukset, asettavat haasteita metsästyksen järjestämiselle. Metsästys ja mahdollinen menetelmien kokeilu petojen karkottamiseksi norpan pesäpaikoilta tulee huolellisesti yhteensovittaa alueen suojelevarvojen ja muiden käyttötarkoitusten kanssa. Toimenpiteen tehokkuutta ja vaikutuksia tulee myös suunnitelmallisesti arvioida ja seurata (esim. saalistietojen ja norpan pesäpaikkojen riistakameraseurannan avulla), jotta tulevaisuudessa mahdollinen toimenpiteen jatkaminen perustuu analysoituun tietoon.</p>
<p>Matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä saimaannorpan suojelun turvaamiseksi. Alueella toimivien matkailuyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä Linnansaaren kansallispuiston matkailukäytön ja saimaannorpan suojelun yhteensovittamiseksi. Erityisesti pyritään edistämään saimaannorpan pesä- ja karvanvaihtorauhaa sekä norppaturvallisten pyyntimenetelmien käyttöä kalastuksessa.</p>	<p>Laadukas ja vastuullinen luontomatkailu minimoi häiriöt saimaannorpalle, vähentää ympäristön kulutusta, kasvattaa kansallispuiston kävijämäärää, syventää luontosuhdetta, tuottaa hyvinvointia ja parantaa paikallistalouden tilaa.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Yrittäjyhteistyöhön ei ole tarpeeksi resursseja tai se ei onnistu muuten. Resursoidaan matkailuyhteistyö ja priorisoidaan alueellisesti Linnansaarta.</p>
<p>Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keinopesillä. Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaannorpalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keinopesiä vuosittain.</p>	<p>Apukinoksilla ja tulevaisuudessa myös keinopesillä on merkittävä vaikutus saimaannorpan poikasten selviytymiseen lauhoina talvina. Suojaisat pesäpaikat ovat tärkeitä myös norpille, joilla ei ole poikasta huolehdittavanaan. Lisääntyvien naaraiden lisäksi tulee turvata pesäpaikkoja muillekin alueen norpille. Paikalliset vapaaehtoiset osallistuvat toimenpiteeseen, mikä lisää tietoisuutta ja sitoutumista uhanalaisen saimaannorpan suojeluun.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Apukinos- ja keinopesäpaikkojen sijoittelussa otetaan hylkeiden pesäpaikkojen lisäksi huomioon häiriölähteet. Heikot lumi- ja jääolosuhteet vaikeuttavat erityisesti apukinosten tekemistä, minkä vuoksi keinopesien kehittämistä ja sijoitussuunnitelman tekemistä tulee jatkaa. Ilmaston lämpenemisen myötä painopiste tulee siirtymään apukinoksista keinopesiin, mikä voi aiheuttaa haasteita vapaaehtoisverkostolle ja suojeletoimenpiteen toteutukselle.</p>
<p>Saimaannorppakannan seuranta. Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisten pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.</p>	<p>Saimaannorppakannan (syntyvyys, kuolleisuus, kannan koko ja terveys) mahdollisimman tarkka tunteminen on välttämätöntä, jotta suojeletoimien tehokkuutta voidaan seurata ja havaita mahdolliset kannan säilymiseen ja toipumiseen kohdistuvat uhat. Paikalliset vapaaehtoiset osallistuvat toimenpiteeseen, mikä lisää kanta-arvion läpinäkyvyyttä ja tietoisuutta sekä sitoutumista uhanalaisen saimaannorpan suojeluun.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Ilmastonmuutoksen myötä perinteisen lumipesiin perustuvan kannanseurannan luotettavuus heikkenee samaan aikaan, kun aikaisempaa tarkempi tieto nopeasti muuttuvan ympäristön vaikutuksista olisi ensi arvoisen tärkeää. Uusia jää- ja lumiolosuhteista riippumattomia kannanseurannan menetelmiä (kuten photo-ID) tulee ottaa käyttöön ja hyödyntää eri menetelmien kautta saatavaa tietoa aikaisempaa joustavammin.</p>

Tavoite: Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Norppaystävällisen matkailun periaatteet. Metsähallituksen, ELY-keskuksen ja matkailuyrittäjien kanssa yhdessä tehtyjä Norppaystävällisen matkailun pelisääntöjä tuodaan esille ja niihin liittyvää materiaalia tuotetaan sekä jaetaan parantamaan norppien huomioon ottamista erityisesti pesimäaikana ja karvanvaihto- toaikana.	Laadukas ja vastuullinen luontomatkailu minimoi häiriöt saimaannorpalle, vähentää ympäristön kulutusta, kasvat- taa kansallispuiston kävijämäärää, syventää luontosuh- detta, tuottaa hyvinvointia ja parantaa paikallistalouden ti- laa.	x	x	x	Mahdollinen vai- kutus	Yrittäjäyhteistyöhön ei ole tarpeeksi resursseja tai se ei onnistu muuten. Resursoidaan matkailuyhteistyö ja priori- soidaan alueellisesti Linnansaarta.
Tarvittaessa liikkumista rajoite- taan tärkeillä karvanvaihtoalu- eilla. Karvanvaihtoaikaisen häi- riön määrää seurataan ja tarvitta- essa asetetaan liikkumisrajoituk- sia turvaamaan norppien kevätai- kaista karvanvaihtoa.	Liikkumisen rajoittaminen keväisin tärkeillä karvanvaihto- paikoilla, joilla on havaittu runsasta ihmisen aiheuttamaa häiriötä, turvaa norppien karvanvaihtorauhaa sekä vähentää niiden stressiä ja energian kulutusta.	x	x		Mahdollinen vai- kutus	Liikkumisen rajoittaminen osalla karvanvaihtoalueista voi aiheuttaa ihmisten aiheuttaman häiriön määrän lisäänty- mistä muilla alueilla. Puutteelliset resurssit rajoitusaluei- den perustamisessa, tiedottamisessa ja valvonnassa hei- kentävät niiden hyväksyttävyyttä ja tehoa.
Tavoite: Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa. Säännöllistä erä- valvontaa etenkin talviaikana keskittyen erityisesti moottoriliik- kenne- ja maihinnousukieltojen noudattamisen valvontaan.	Säännöllisellä ja näkyvällä erävalvonnalla lisätään yleistä ja alueen kävijöiden sekä toimijoiden tietoisuutta voi- massa olevista säännöistä, mikä vähentää ihmisen ai- heuttamaa häiriötä saimaannorppien pesintäaikaan.	x	x		Mahdollinen vai- kutus	Valvontaan ei ole riittävästi resursseja.
Saimaannorpan pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoite- taan tärkeillä alueilla (valtion maat). Pesimäaikaista (1.1.– 30.4.) liikkumista rajoitetaan nor- pan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).	Liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan turvaa- vat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua.	x	x		Mahdollinen vai- kutus	

Tavoite: Suunnittelualueella vältetään norppien kalanpyydyskuolemilta.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alueella suoritetaan säännöllistä kalastuksenvalvontaa. Kalastuksenvalvojat kiinnittävät erityistä huomiota pyydysten norppaturvalisuuteen. Erävalvonnan näkyvyyttä suunnittelualueella pyritään lisäämään. Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää.	Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Säännöllisen erävalvonnan myötä tieto lainmukaisista pyydyksistä lisääntyy ja tiedonpuutteen vuoksi käytettävät, norpalle vaaralliset pyydykset alueella vähenevät. Kohtaamiset erävalvojan kanssa lisäävät kävijöiden tietoisuutta alueen suojelutavoitteista sekä vähentävät rauhoitusmääräysten ja kalastuslain asetusten vastaista toimintaa.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, ettei erävalvontaan ole osoitettavissa riittävästi resursseja.

<p>Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi. Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Kalastusta suunnittelualueella ohjaavat kalastuslaki (379/2015), kalastusta rajoittava asetus VA 374/2021 sekä osakaskuntien ja ELY-keskuksen väliset sopimukset verkkokalastuksen kevätaikaisista rajoituksista. Metsähallitus voi tarvittaessa asettaa omassa hallinnassaan oleville vesialueille kalastuslakia ja norppasetusta tiukempia kalastusrajoituksia. Yksityishenkilöt eivät saa verkkolupia kansallispuiston alueelle ja kaupallisen kalastuksen myönnetty verkkoluvat päättyvät nykyisen lupakauden v. 2024 loppussa. Kansallispuiston vesialueelle on luvitettu kaupallista kalastusta ns. norppaturvallisille rysille kolmelle eri kalastajalle ja vuosittain pyydysmäärät on olleet n. 10-20 rysän välillä. Norppaturvallisten pyyntimuotojen ja käytäntöjen kehittämistä valtion vesialueilla on jatkettava. Hyviksi todettujen käytäntöjen jakaminen edistää norppaturvallisen kalastuksen kehittämistä koko asetusalueella.</p>	<p>Kalastuslaki (379/2015) ja norppa-asetus (VA 374/2021) sekä osakaskuntien ja ELY-keskuksen väliset sopimukset verkkokalastuksen kevätaikaisesta rajoittamisesta ohjaavat kalastusta suunnittelualueella. Lainsäädännön ja sopimusten taustalla on pyrkimys minimoida saimaannorppien kalanpyydyskuolleisuutta, joka on merkittävin tunnettu yksittäinen saimaannorppien kuolinsyy.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Kaikilla, etenkin satunnaisesti, alueella kalastavilla ei välttämättä ole ajantasaista tietoa norppa-asetuksen mukaisista kalastusrajoitusalueista tai norppalle turvallisista kalanpyydysistä. Tieto alueen kalastusrajoituksista tulee olla helposti kalastajien saatavilla. Tiedottamisessa avainasemassa ovat kalastusalueet ja osakaskunnat sekä Metsähallitus hallinnoimiensa vesialueiden osalta. Tietoa välitetään mm. verkkoviestinnällä (Eräluvut.fi) ja kalastusrajoitus.fi.</p>
---	---	----------	----------	----------	-----------------------------	--

Tavoite: Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Sovitetaan yrittäjien kanssa kestävän luontomatkailun periaatteiden noudattamisesta. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus. Metsähallituksen julkaisussa "Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historia-kohteet sekä maailmanperintökohteet" linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävän matkailun linjauksia tarkemmin (28).	Sopimuksellinen yhteistyö auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Sopimukset jäävät tekemättä tai yrittäjät eivät sitoudu kestävän luontomatkailun periaatteisiin tai sopimuksen ehtoihin, kuten käyttöoikeuskorvauksen maksamiseen. Yhteistyöllä ja vastavuoroisella viestinnällä ja maastovalvonnalla vähennetään väärinkäytöksiä.

Tavoite: Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä. Virkistyskäytön kasvu alueella ohjataan kesäkaudelle, tavoite ei ole lisätä talviaikaista käyttöä.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen		Riskit ja niiden torjunta
<p>Järjestyssäännön ja liikkumisrajoitusten selkeä viestintä. Viestitään medialle, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille uudesta järjestys-säännöstä ja erityisesti liikkumisrajoituksista. Päivitetään muuttuneet vyöhykkeet esitekarttoihin ja opastustauluihin sekä viestitään päivitetystä rajoitusalueista aktiivisesti. Pyritään lisäämään esiteja opaskarttoihin tapoja korostaa pieniä rajoitusluotoja alueella, jotka eivät näy yksittäisinä kohteina (mm. Tikansaaren edustan luodot yhdeksi vyöhykkeeksi).</p>	<p>Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietuille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Viestitään roskattomasta retkeilystä ja retkietiketistä</p>		x			
<p>Maasto-opasteiden uusinta. Linnansaaren maasto-opasteiden uusinta, viitoitukset ja reittikartat kuntoon.</p>	<p>Selkeällä opastuksella ja viitoituksella ohjataan kävijät liikkumaan vain merkatuilla reiteillä ja alueilla, jolloin ympäröivät alueet säilyvät mahdollisimman luonnontilaisina.</p>	x	x			
<p>Omien ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien ajantasaisuus. Viestintäkanaviin laaditaan todellisuutta vastaava ennakkoinformaatio kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Linnansaaren kansallispuiston Retkikartta, Luontoon.fi sekä Facebook-sivut ovat ajan tasalla. Muiden alustojen, kuten Google my business ja Visit Finlandin datahub sekä alueellisten visit sivustojen ylläpito on kunnossa. Uusi Luontoon-sovellus otetaan käyttöön. Saimaannorppaviestintää, erityisesti talviaikaiset liikkumisrajoitukset ja moottoriveneilykieltoalueet. Retkietikettiviestintä ja viestintä yrityksille.</p>	<p>Monitahoisella viestinnällä tavoitetaan eri-ikäistä ja erityyppistä käyttäjäkuntaa ja saadaan tietoa eteenpäin mahdollisimman tehokkaasti.</p>	x	x			<p>Pyrkimys tietojen ajantasaisuuteen lukuisissa kanavissa haastavaa. Tiedonkulku tärkeässä roolissa. Muiden tahojen tuottaman aineiston oikeellisuuden varmistus!</p>

Riihisaaren retkinäyttelyn ajantasaisena pitäminen. Riihisaaressa toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Vuonna 2021 rakennettu retkinäyttely (maksuton omatoimiseen perehtymiseen ja retkisuunniteluun varattu tila Riihisaaren maksullisen näyttelyn yhteydessä) pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta toimii kiinnostavana, houkuttelevana ja retkeilijöitä palvelevana tilana jatkosakin.	Ajantasainen, vetovoimainen, maksuton ja elämyksellinen retkinäyttely on mielekäs istahtamispaikka, jossa Linnansaareen ja sen retkeilymahdollisuuksiin voi tutustua niin sähköisen kuin esitemuotoisen infon välityksellä	x	x			Näyttelyelementtien kuluminen / rikkoutuminen ja näyttelyn vanheneminen voivat heikentää kävijöiden kiinnostusta retkinäyttelyyn pysähtymiseen.
Saimaannorppaystävällisen matkailun viestintä. Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY-keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yrityksille ja niitä levitetään muille alueen matkailuyrityksille ja jokamiesretkeilijöille.	Periaatteiden noudattaminen ja niistä viestiminen auttaa toimimaan yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti saimaannorpan osalta. Norppien pesimä- ja karvanvaihtoaikainen häirintä vähenee ja kaikki osaavat kohdata norpan oikein, kaikkina vuodenaikoina.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Yrittäjät eivät sitoudu norppaystävällisen matkailun periaatteisiin. Norppakanta Haukivedellä jatkaa hiipumistaan, osasyynä häirintä pesillä ja karvanvaihtoaikana. Yhteistyö, viestintä ja maastovalvonta torjuvat riskiä.
Tavoite: Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen. Suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen, arvoihin ja rakenteiden kestävyteen ja toimivuuteen liittyen.	Virkistyskäytön rakenteiden kunto ja turvallisuus säilyvät hyvinä, mikä parantaa käyttäjien kokemusta alueesta ja ehkäisee huonokuntoisista rakenteista johtuvia tapaturmia. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä	x	x			Mahdollinen resurssien puute heikentää myös käyttäjien turvallisuutta.

Tavoite: Linnansaaren palveluiden tuotannossa ja asiakasviestinnässä huomioidaan eri asiakasryhmät (esteettömyys ja yhdenvertaisuus).						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Pääsaarella rakenteiden uusimisessa tavoitteena on esteettömyys. Valtaosa pääsaaren Sammakkoniemen palveluista on kaikkien kohderyhmien saavutettavissa, lukuun ottamatta historiallista Linnansaaren torppaa.	Sammakkoniemen palveluiden kehittäminen siten, että myös liikunta- ja näkörajoitteisten mahdollisuus luontokokemukseen paranee. Tällöin parannetaan myös kaikkien muiden kohderyhmien palveluita.	x	x			
Tavoite: Linnansaaren torpan perinnemaisemakokonaisuuden kunnossapidosta ja esittelystä huolehditaan.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Torpan ylläpito. Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.	Turvataan kulttuuriperintöarvojen säilyminen tuleville sukupolville.		x		Ei vaikutusta	Jatkuvalla ylläpidolla turvataan perinnetiedon säilyminen.
Tavoite: Rakenteissa ja reiteissä huomioidaan asiakasturvallisuus.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Rakenteiden ja reittien hyvä ylläpito. Olemassa oleva palveluvälineistö pidetään hyvässä kunnossa. Erityishuomio kestävässä, esteettömissä reiteissä ja rakenteissa.	Jatkuvalla huollolla ylläpidetään palveluvälineistön kuntoa, jolloin asiakasturvallisuus ei vaarannu. Varsinkin esteettömissä kuvattujen palveluiden laadun säilyminen ja resurssit niiden ylläpitoon turvattava.	x		x	Ei vaikutusta	Huollon ja ylläpidon laiminlyönnillä vaarannetaan varsinkin erityisryhmille suunnattujen palveluiden saavutettavuus.
Tavoite: Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
LAC-työkalan käyttöönotto. Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkalan avulla.	Säännöllisen seurannan ja LAC-mittareiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoidaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin luontoarvojen turvaamiseksi.	x			Mahdollinen vaikutus	LAC-seurannan onnistuminen edellyttää hyvin valittuja mittareita, jotta luonnonolojen muutoksia ja hyväksyttävän muutoksen rajojen ylittymistä pystytään luotettavasti mittaamaan.

Tavoite: Kulttuuriperintökohteet ovat hyvin hoidettuja ja niitä esitellään kestävästi kävijöille. Hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Asiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat ja hoidon toteutus. Kulttuuriperinnön asiantuntijoiden riittävät resurssit varmistetaan.	Rakennusperinnön inventoinnilla saadaan uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää historiallisten rakennusten suojelussa ja hoidossa. Rakennuksia hoidetaan tulevaisuudessa niiden kulttuurihistoriallisen arvon edellyttämällä tavalla. Alueelle erityisen rakennusperinnön ja siihen kytkeytyvän maiseman suojelu vahvistaa paikallista kulttuurista identiteettiä.	x	x		Ei vaikutusta	Ilman hoitotoimia on mahdollista, että rakennetut kulttuuriympäristöt voivat vahingoittua. Suunnitellaan ja toteutetaan toimet yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa.

Tavoite: Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään kaskimaisemaa sekä elävää kulttuuriperintöä kaskeamalla edelleen parin vuoden välein.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi. Kaskeamiseen varataan riittävät resurssit.	Kaskeamisella ylläpidetään elävän kulttuuriperinnön ohella perinteistä kaskimaisemaa.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Kaskeamisen lopettamisen myötä käytännön menetelmien tietotaito häviäisi nopeasti. Linnansaaren torpan lähiympäristön umpeenkasvu kiihtyisi ja maisemalliset arvot heikentyisivät merkittävästi.
Kulttuuriympäristöjä hoidetaan laiduntamalla, niittämällä, kaskeamalla ja raivauksin.. Säännöllistä luonnonhoitoa jatketaan.	Kulttuuriympäristöjen säilyminen edellyttää jatkuvia, perinteisiä hoitotapoja. Maisemaa hoitavat eläimet huolehtivat sen avoimuudesta ja edustavuudesta, ja tuovat läsnäololleen lisäarvoa kulttuuriympäristöön.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Kulttuuriympäristön vuosittaisen hoidon loppuminen näkyisi hyvin nopeasti maiseman pusikoitumisena ja umpeenkasvuna. Riittävät resurssit luonnonhoitoon on turvattava.

Tavoite: Linnansaaren torpan ympäristössä ylläpidetään 1900-luvun alun kaskimaisemaa ja -luontotyyppisiä polttamalla kaskea parin vuoden välein.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Kaskenpolton jatkaminen noin joka toinen vuosi. Linnansaaren kansallispuisto on Kolin kansallispuiston ja Telkkämäen perinnetilan ohella ainoita alueita Suomessa, joissa kasketaan säännöllisesti.</p> <p>Kaskenpolttoperinteen ylläpito on elävää kulttuuriperintöä, ja kaskialat ovat merkityksellisiä myös kansallispuiston virkistyskäyttäjien kannalta. Kaskenpolton käytännön osaaminen nojaa vahvasti Metsähallituksen henkilökunnan harteilla, ja osaamisen välittäminen tuleville sukupolville on varmistettava. Kaskeamisen avulla huolehditaan kaskiluontotyyppien ja -lajien säilymisestä. Linnansaaren kasket ovat lehtipuukaskia, toisin kuin Telkkämäellä ja Kolilla, joissa poltetaan huuhta- eli havupuukaskia. Linnansaareissa kasketaan noin joka toinen vuosi siten, että alueella olisi aina nähtävissä joko valmisteilla oleva tai juuri poltetu kaskiala. Kaskinaurista kasvatetaan näytösluontoisesti.</p>	<p>Kaskeamisella ylläpidetään elävän kulttuuriperinnön ohella perinteistä kaskimaisemaa ja siihen kuuluvia luontotyyppisiä sekä lajien elinympäristöjä.</p>	x	x		Mahdollinen vaikutus	<p>Kaskeamisen lopettamisen myötä käytännön menetelmien tietotaito häviäisi nopeasti. Linnansaaren torpan lähiympäristön umpeenkasvu kiihtyisi ja maisemalliset arvot heikentyisivät merkittävästi. Kaskeamisen jatkamiseen on turvattava riittävät resurssit.</p>

Tavoite: Linnansaaren valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen perinnebiotoopit säilyvät edustavina. Linnansaaren niittyjä torpan ympäristössä ja Perpulanluhdalla niitetään ja laidunnetaan vuosittain.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Niittyjen niitto ja heinäkorjuu vuosittain. Niittylajiston säilyminen edustavana edellyttää niittoa ja heinäkorjuuta joka vuosi. Niittämällä ylläpidetään harvinaisten perinnebiotooppityyppien ohella perinteistä kulttuurimaisemaa Linnansaaren torpan ympäristössä.	Vuosittainen niittäminen ylläpitää niittoniittyjen luontotyyppisiä ja lajistoa. Perinnemaisemien luontotyyppit ovat korkealla uhanalaisuusluokissa ja niillä elää runsaasti vaateliasta ja uhanalaista lajistoa.	x			Mahdollinen vaikutus	Säännöllisen niiton ja heinäkorjuun loppuminen näkyisi hyvin nopeasti luontotyyppien edustavuuden heikkenemisenä ja lajiston heikkenemisenä. Uhanalaiset lajit häviäisivät ensimmäisten joukossa. Niitto on kallis toimenpide, mutta siihen on löydettävä riittävät resurssit.
Ylläpitorauvaukset tarvittaessa. Perinnemaisemien ylläpitorauvauksia tarvitaan kaskialueilla, niityillä ja laitumilla määrävällein tehtynä. Vesakkoa nousee jatkuvasta hoidosta huolimatta ja ylläpitorauvausta on tarpeen tehdä muutaman vuoden välein luontotyyppien edustavuuden turvaamiseksi. Ylläpitorauvaukset tukevat myös perinteisen maisemakuvan säilymistä.	Ylläpitorauvauksia tarvitaan täydentämään muita perinnebiotooppien hoitotoimia.	x			Mahdollinen vaikutus	Ylläpitorauvauksien toteuttamiseen aika ajoin varattava resursseja.

Tavoite: Metsälaidunsaarten laidunnus jatkuu ja niiden arvo perinnemaisemina kasvaa hoidon myötä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Laidunnus. Linnansaaren kansallispuistossa laidunnetaan torpan kulttuurimaisema-alueen lisäksi kolmella metsälaidunalueella, jotka ovat Suuri- ja Pieni-Horkka, Lehtiluoto-Ruissaari ja Lampsaaari. Eläimet saavat liikkua laidunalueilla vapaasti, joten varsinaisten perinnebiotooppien ohella laidunalueisiin sisältyy myös metsiä. Laiduneläinten saatavuus hankalasti saavutettaville saarikohteille voi olla hankalaa, koska yleisen maatalouden rakennemuutoksen myötä eläintilojen määrä on vähenemässä koko maassa. Lisäksi maatalouspolitiikan linjaukset, kuten esimerkiksi CAP-ohjelman ympäristösopimusten tukiehdot ja korvaustasot, vaikuttavat merkittävästi laiduntajien kiinnostukseen laiduntaa alueilla.	Laidunnus on ensisijainen hoitomuoto kansallispuiston metsälaitumille. Ilman vuosittaista laidunnusta perinnemaisemien luontotyypit häviävät aikaa myöten. Linnansaaren torpan ympäristössä laidunnus pitää kulttuurimaiseman elävänä.	x		x	Mahdollinen vaikutus	Laidunnuksen järjestymiseen kansallispuiston saarilaitumuilla vaikuttaa olennaisesti ympäröivän yhteiskunnan maatalouden rakennemuutos sekä tukipolitiikka. Eläintilojen vähentyessä laiduneläinten saanti syrjäisille saarikohteille on iso haaste tulevaisuudessa. Laidunnus kansallispuistossa on nykyisellään mahdollista maatalouden CAP-ohjelman ympäristötuella, jonka ehdot ja tukitasot muuttuvat viisivuotiskausittain. Täydentävien toimenpiteiden osalta (esim. venekuljetukset MH:n huoltoveneillä, perinteisten pisteaitojen ylläpito) riittävä resurssointi MH:n rahoituksessa on ehdoton edellytys alueiden säilymiselle laidunnettuna.
Tavoite: Lehtipuuvältaisten vanhojen metsien taustalta löytyy pitkään jatkunut kulttuurivaikutus, mm. metsälaidunnus saarissa oli yleistä vielä 1900-luvun alkupuolella. Nykyisellään järeät lehtimetsät toimivat elinympäristönä valkoselkätikalle, joka kuuluu kansallispuiston keskeisiin suojeluarvoihin. Tikkametsissä viihtyy myös monia muita, elinympäristövaatimuksiltaan vaatimattomampia lintuja ja muita lajeja. Lehtipuuston uudistumisen turvaaminen kansallispuiston saarissa on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna ensiarvoisen tärkeää lehtimetsien lajiston kannalta.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Lehtipuuston uudistumisedellytyksien parantaminen. Lehtipuuston uudistumisedellytyksiin kiinnitetään huomiota etenkin ennestään lehtipuuvältaisilla alueilla, vaikka lehtipuita suositaan kaikissa kansallispuiston metsissä. Toimenpiteet ovat samoja kuin muissakin metsäisissä luontotyypeissä.	Lehtipuuston ja järeiden lehtimetsien väheneminen muuttaa merkittävästi alueen maisemakuvaa, luontotyyppejä ja lehtipuustosta riippuvaisen lajiston mahdollisuuksia menestyä alueella. Uhanalaisten lajien esiintymiä voi vaarantua.	x			Mahdollinen vaikutus	Lehtipuuston uudistumisen turvaamiseen liittyviä haasteita.

Tavoite: Linnansaaren kansallispuiston lehdot säilyvät edustavina. Metsänpohjan puolivarjoiset valaistusolosuhteet ovat edellytys eri lehtotyypeille ominaisen aluskasvillisuuden menestymiselle. Lehtojen puusto on joko lehtipuuvaltaista tai sekametsää, ja lahopusuknessio on käynnistynyt. Lehdolle luontaista kuusettumista ehkäistään raivauksiin, ja samalla voidaan edesauttaa uuden lehtipuusukupolven syntymistä.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alikasvoskuusten poisto. Alikasvoskuusten poistolle on tarvetta niin lehdossa kuin tikkametsissä. Alikasvosena ja välikerroksessa kasvavat kuuset varjostavat maanpintaa, jolloin lehtokasvillisuus taantuu. Valkoselkätikka pystyy ruokailemaan maalahoilla vain alueilla, joiden metsänpohja on riittävän avara ja valoisa. Alikasvoskuusten poistoa tehdään tärkeimmillä alueilla resurssien sallimissa rajoissa.	Kuusettuminen heikentää niin lehtoluontotyyppien kuin tikkametsien ominaisuuksia, jolloin niille ominainen lajisto on vaarassa taantua.	x			Mahdollinen vaikutus	Luonnonhoitotoimenpiteiden jatkaminen pitää alueet kunnossa.

Tavoite: Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä ovat järeät haavat, joiden varassa elää lukuisa joukko lajeja useista eri lajiryhmistä. Linnansaareissa haapaa kasvaa yleisesti sekapuuna, mutta alueella on myös erittäin edustavia lähes puhtaita haavikoita. Haapalajisto alueella on edustavaa, ja alueen sijaitessa maantieteellisesti kohtuullisen lähellä Etelä-Suomen arvokkaimpia haapalajistokohteita on haapajatkumon turvaaminen alueella erittäin tärkeää. Haapaa ravinnokseen käyttävien kanadanmajavan ja hirven kantoihin alueella on kiinnitettävä huomiota.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Haapojen vapautus ja järeytymisen mahdollistaminen. Haapojen vapautukselle on tarvetta eri-ikäisissä haavikoissa. Jo järeytyneiden haapojen hengissä säilymistä turvataan poistamalla niiden vieressä kasvavia, varjostavia havupuita. Nuorempien haapojen tai haaparyhmien vapauttamiseksi voidaan tehdä pienaukoja. Alikasvoskuusten poisto haavikoista vapauttaa kasvutilaa uudelle haapasukupolvelle, joka saa yleensä alkunsa juurivesoista.	Mikäli haavikot eivät uudistu, tulee niitä elinympäristösään vaativa lajisto taantumaan. Haapojen vapautuksen ohella uudistumista voidaan edistää pitämällä hirvieläinkanta riittävän alhaisena.	x			Mahdollinen vaikutus	Haapojen uudistumisen turvaaminen on hankalaa.

<p>Kanadanmajavakannan seuranta, ja tarvittaessa metsästys. Linnansaaren kanadanmajavakanta on vahva, ja alueella on lajin kannalta runsaasti erinomaisia elinympäristöjä. Kanadanmajavat muodostavat kuitenkin suuren ongelman kansallispuistossa kaataessaan ja käyttäessään ravinnoksi haapoja, jotka ovat kriittinen elementti alueen tärkeiden suoje-luarvojen kannalta. Kanadanmajavakannan tilaa on selvitetty viimeksi 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, ja silloin lajia myös poistettiin alueelta. Jatkotoimenpiteille on kuitenkin ilmeinen tarve.</p> <p>Kanadanmajavakannan nykytilan selvityksen ja kansallispuiston tärkeimpien turvattavien haavikoiden määrittelyn jälkeen pystytään arvioimaan, tarvitaanko lajin esiintymisen rajoittamiseksi metsästystä. Mikäli tähän päädytään, tulee majavanmetsästys toteuttaa saimaannorpan asettamat rajoitukset huomioiden, erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Tuloksellisella kanadanmajavien metsästyksellä voidaan vaikuttaa suoraan kansallispuiston arvokkaimpien haavikoiden säilymiseen. Metsästyksen tarpeellisuus perustuu arvioon alueen kanadanmajavakannan sekä turvattavien haavikoiden nykytilasta.</p>	x	x		Mahdollinen vaikutus	Kansallispuiston liikkumisrajoitukset ja retkeilijät sekä saimaannorpan asettamat rajoitukset, asettavat haasteita metsästyksen järjestämiselle. Mahdollisen metsästyksen järjestämisen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kansallispuiston suoje-luarvot sekä muut alueen käyttäjät.
<p>Metsästysseuroille metsästys-oikeuksia hirvenajoon. Linnansaari on merkittävä haapalajiston esiintymisalue. Hirvi laiduntaa tehokkaasti lehtipuiden, etenkin haavan, taimia ja estää lehtipuiden uudistumista.</p> <p>Vuokraamalla metsästys-oikeuksia hirven ajoin kansallispuiston alueella, mahdollistetaan paikallinen metsästysseuratoiminta, erityisesti hirvenmetsästyksen osalta ja näin hirvikannan säätely suunnittelu-alueella sekä sen ulkopuolella.</p>	<p>Hirvenajon salliminen kansallispuistossa helpottaisi hirvikannan säätelyä alueella ja sen ympäristössä. Hirven ajo-metsästys toteutetaan metsästysvuokrasopimusten kautta. Hirvikannan pieneminen kansallispuistossa vähentäisi haapavesakoiden syöntiä.</p>	x	x		Mahdollinen vaikutus	Hirven ajometsästyksellä ei aiheuta riskejä puiston luontotai virkistysarvoille. Metsästysturvallisuudesta huolehtiminen kuuluu olennaisena osana hyvin organisoituun ja johdettuun hirvijhtiin.

Tavoite: Uhanalaisia, huomionarvoisia ja vaatelaita lajeja useista eri eliöryhmistä esiintyy alueella runsaasti. Lajistoon kuuluu myös valtakunnallisia harvinaisuuksia. Laajan ja elinympäristöiltään monimuotoisen alueen uhanalaisten metsälajien elinympäristöt säilyvät lajeille elinkelpoisina ja tarvittaessa niitä hoidetaan kunkin lajin vaatimukset huomioiden.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Lajiston hoitotoimenpiteet tarvittaessa. Toimenpidetarpeet arvioidaan lajiseurantojen tai lajistonselvitysten yhteydessä, ja toimenpiteiden suunnitteluun osallistetaan eri lajiryhmien spesialisteja.	Tiedot alueen lajistosta on oltava ajantasaisia suojeluarvojen tilan arvioimiseksi luotettavasti. Esiintymätarkastusten yhteydessä selviävät myös mahdolliset toimenpidetarpeet, joita tarvitaan esiintymien säilymisen turvaamiseksi.	x			Mahdollinen vaikutus	Lajitietojen ollessa vanhoja esiintymien nykytilaa ei tunneta, ja mahdolliset niiden säilymiseen tarvittavat toimenpiteet jäävät toteuttamatta. Esiintymien heikentymisen ja pahimmassa tapauksessa häviämisen riski kasvaa, ellei lajitöihin ole käytettävissä riittävää panostusta.

Tavoite: Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Maihinnousukielto 31.7. saakka tärkeillä pesimäluodoilla ja saarilla turvaa linnuston pesimärauhaa. Kansallispuiston linnuston pesimärauhan turvaamiseksi aiemmin 15.7. saakka voimassa ollutta liikkumisrajoitusta jatketaan 31.7. asti turvaamaan linnuston pesintää. Heinäkuun loppuun asti yltävä rajoitusaika on linjassa muiden järvialueiden kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden linnustorajoitusten kanssa.	Linnuston pesimäaikaisen rauhoituksen pidentäminen heinäkuun loppuun asti parantaa pesintöjen onnistumismahdollisuutta. Linnunpoikaset voivat hyödyntää pidempään pesää suojaisana levähdyspaikkana, kun alueella liikkuminen on rajoitettua.	x			Mahdollinen vaikutus	Alueella liikkuvat eivät kaikissa tapauksissa tiedä rajoituksista. Liikkumisrajoitusten saaminen näkyviin erilaisiin kartta-aineistoihin on ensiarvoisen tärkeää.

Pienpetopyynti. Metsähallitus voi hakemuksesta myöntää alueelle lupia pienpetojen pyyntiin. Vesi-lintukantojen jatkuvasti pienenty-essä pienpetojen aiheuttamien pesintöjen tuhoutumista on pyrit-ävä estämään, mistä johtuen vie-raspienpetojen pyynti on erittäin kannatettavaa toimintaa ja met-sästyksen yhteensovittaminen kansallispuiston muuhun käyttöön on tärkeää.	Pienpetojen, erityisesti vieraspetojen minkin ja supikoiran pyynti vaikuttaa maassa pesivien lintulajien pesintäme-nestykseen ja kannankehitykseen. Lisäksi ketunmetsäs-tyt voi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta.	x	x	x	Mahdollinen vai- kutus	Minkin ja supikoiranpyynti kansallispuistossa ei motivoi metsästäjiä. Vieraspetojen pyynti tulisi olla alueellisesti kattavaa ja toistuvaa sekä kattaa myös yksityisiä alueita. Kansallispuiston liikkumisrajoitukset ja retkeilijät sekä sai-maannorpan asettamat rajoitukset, asettavat suunnittelua vaativia haasteita pyynnin järjestämiselle.
--	--	---	---	---	---------------------------	--

Tavoite: Sääksen pesimäkanta säilyy vahvana. Saariston pienipiirteisyyden mahdollistaa harvinaisen tiheän sääksikannan esiintymisen alueella.

Toimenpide		Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen		
Pesäalustojen rakentaminen ja pesäpaikkojen ylläpitäminen. Sääksen pesä- ja reviiiriverkoston ylläpitämiseksi on mahdollista rakentaa pesiä tukevia rakenteita. Tarvittaessa pesäpaikkojen ylläpi-tämiseksi pesimiskuntoisena voi-daan suunnitella pieniä hoitotoi-menpiteitä. Ehdotuksia tarvitta-vista toimenpiteistä voidaan saada esim. rengastajilta.	Ilmastonmuutoksen aiheuttama lisääntyvä tuulisuus tu-hoaa puissa olevia pesiä. Rengastajilta saadaan tietoa korjauksen tai tukemisen tarpeesta olevista pesistä ja rengastuslupien myöntämisen yhteydessä mahdolliste-taan korjaustoimenpiteet.	x			Mahdollinen vai- kutus	Sääksen pesimäkannan pieneneminen, voidaan ehkäistä pesiä vahvistamalla.

Tavoite: Uhanalaisten lohikalajien elinolosuhteet ovat turvattuina. Myös muiden alueella esiintyvien luontaisten kalalajien kannat säilyvät elinvoimaisina. Alueelle levinneen täplä-ravun kanta on vakiintunut, eikä sen poistaminen alueelta ole mahdollista.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktii- viarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Ravustuslupien myöntäminen. Linnansaaren suunnittelualue on täpläravun esiintymisalue. Kan-sallisen rapustrategian 2019 -2022 (26) mukaan täpläravukan-nan kasvua ja leviämistä tulee pyrkiä estämään. Suositellaan kannan leviämistä rajoittavaa pyyntiä. Haukiveden valtion vesi-alueelle myydään yksityishenki-löillekin lupia (max. 20 kertaa per henkilö).	Kasvua ja levittämistä rajoittavalla pyynnillä voi olla posi-tiivisia ekologisia vaikutuksia ekosysteemiin. Ravustuk-sella on myös virkistyskäyttöön positiivinen vaikutus.	x	x			Ravustajien puute voi olla riski vuosittaiselle ravustukselle. Ekologista riskiä suurentaa ihmisen aiheuttama mahdolli-nen täpläravujen levittäminen tai siirtäminen ravustuksen yhteydessä. Täpläravuja ei tulisi siirtää tai vapauttaa toi-saalle.

Tavoite: Vedenlaatu Haukivedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä. Edunvalvonta (mm. lausunto- ja sidosryhmäyhteistyö) vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä (teollisuus, malminetsintä, matkailurakentaminen jne.). Pyritään vähentämään suojelualueisiin ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.	Edunvalvonnalla voidaan edesauttaa vesiensuojelunäkökohtien huomiointia erityyppisissä hankkeissa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Vedenlaatuun mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden tunnistaminen.
Vesiluontotyyppien inventointi. Vesiluontotyyppitiedon inventointi ja tietojen tallennus Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmään.	Vesiluontotyyppien inventoinnin myötä saadaan lisää tietoa vesistön tilasta. Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla.				Mahdollinen vaikutus	Vesistön tilasta yleisluontoisilla mittareilla saatava kuva ei ole riittävän tarkka, ja negatiivisiin muutoksiin järvi-ekosysteemissä ei pystytä reagoimaan riittävän nopeasti.

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi

Vaikuttavuuden seurannan mittarit

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä ja turvallista.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Lähialueella asuvien käyntimäärä (kpl)	x	Laskettu käyntimäärä (34 657 vuodelta 2020) x 0,13 (paikallisen asukkaan osuus) kävijätutkimus 2021.	4505	Tavoitteena, että käynnit säilyvät samalla tasolla	4100		kpl	2026	
Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien palvelukokonaisuuksien määrä alueella	x		1	1, Sammakkoniemi	1		kpl		
Kulttuuriperintöarvojen tila	Kulttuuriperintöön (torppaan) tutustuneiden määrä. Käytetään Linnan saaren torpan polun laskurin antamaan käyntimäärää	x			Tulossa 2023	4	5			
Kävijätyytyväisyysindeksi	Kävijätyytyväisyys (valtakunnal.vertk.indeksi)	x	Kävijätutkimus 2021	4,20	Valtakunnallinen tavoite 4,4	4,20	5	1-5 (5paras)	2026	

Kävijöiden arvio ennakko-odotusten täytymisestä	Kävijöiden arvio ennakko-odotusten toteutumisesta	x	Kävijätutkimus & käyntimäärä 2021	4,40	Valtakunnallinen tavoite 4,4	4,30	5	1-5 (5paras)	2026	
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Kävijöiden arvio palveluiden laadusta (Kohdasta kävijätyytyväisyys osatekijöittäin Palvelut, vertailukelpoinen keskiarvo)	x	Kävijätutkimus 2021, 4,0	4	Tavoitetaso valtakunnallinen kävijätyytyväisyys tavoite 4,4	3,90	5	1-5 (5paras)	2026	
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttamasta häiriöstä	x	Kävijätutkimus 2021	4,50	Nykytason säilyttäminen, Valtakunnallinen tavoite 4,4	4,30	5	1-5 (5paras)	2026	Säädetty minimiä v 23, koska minimi ja tavoite samat
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen kävijämäärän aiheuttamasta häiriöstä	x	Kävijätutkimus 2021	4,40	Valtakunnallinen tavoite 4,4	4,30	5	1-5 (5paras)	2026	Säädetty minimiä v 23, koska minimi ja tavoite samat
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulovaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x	Kävijätutkimus & käyntimäärä 2021	729290	Tavoite että rahankäyttö lisääntyy	729290		€	2026	
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonais-työllisyysvaikutukset	x	Kävijätutkimus & käyntimäärä 2021	23	Tavoite että työllisyysvaikutus kasvaa	23		htv	2026	

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulo-vaikutukset	x	Kävijätutkimus & käyntimäärä 2021	2778446	Tavoite että rahankäyttö lisääntyy	2778446		€	2026	
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x	Kävijätutkimus & käyntimäärä 2021	6	Tavoite että työllisyysvaikutus kasvaa	6		htv	2026	
Kävijöiden viipymä (vrk)	Viipymä/Suojelualueella käyneiden matkailijoiden kokonaisviipymä puistossa ja sen matkailu (lähi)alueella (kokonaisviipymä, kävijävuorokausia)	x	Kävijätutkimus & kävijämäärä 2021	45257	Tavoite kasvattaa viipymää	45257		vrk	2026	
Käytön määrä maastossa (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (käyntimäärä)	x	2021 kävijämäärä	34657	40000	32000	45000	kpl	2026	
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikerrat luontoon.fi-sivuilla		Luontoon.fi käyntikerrat Linnansaaren sivuilla 2021	121000	20%:n kasvu 145200	121000		kpl	2026	
Maaston kuluneisuus	Maaston kuluneisuus/kävijöiden arvio kävijätutkimuksessa	x		4,50	Nykytila 4,49. Tavoitteena että pysytään valtakunnallisen kävijätyt.ind. yläpuolella	4,40	5	1-5 (5paras)	2026	

Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)	Matkailunyhdistysten alueella käyttämien asiakkaiden määrä (kpl)	x			alkaan 2023 kun uudessa järjestelmässä (katsotaan että mihin maankäyttökokonaaisuuteen pystytään erittelemään)					
Palvelurakenteiden kunto	Palvelurakenteiden kunto/Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus (%)	x	411 kpl/ huonoja 60 kpl, PAVE	14,60	Sallitaan 10%:a huonokuntoisia (PAVE)	0	10	%	2023	
Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyön määrä (osallistujien määrä)	x			Määritään nykyja tavoitetaso v 2023					
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Maksaruohosiintymä Linnavuorella (arviointi määritelty asteikolla 1-5)	x	2022 versojen kokonaismäärä: 2152, köyden yläpuolella vaurioituneiden versojen osuus noin 2/3 (arvio, ei laskettu v. 2022), köyden alapuolella olevien vaurioituneiden määrä vähäinen (ei laskettu tai arvioitu).	3	Määritetään kunhan menetelmä otetaan käyttöön	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: Vaateliaat/uhanalaiset kasvilajit	x		5	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: linnut	x		5	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			

Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: muu lajisto	x		5	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Sääksen pesin- töjen onnistu- minen/asian- tuntija-arvio, vastaa yleismit- tarin luokitusta	x		4	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Saimaan- norppa/ häiriöiden määrä	x	Saimaan- norppaan kohdistuvaa virkistyskäy- tön aiheutta- maa häiriötä pesimä- ja karvanvaihto aikana arvioi- daan 3-vuo- tiskausina asiantuntija- arviona pe- rustuen mm. pesälasken- nassa ja turk- kikuvausten kuvaamisen yhteydessä kertyneisiin havaintoihin häiriöstä. Li- säksi aineis- tona käyte- tään norppien pesä- ja ma- kuupaikka-ai- neistoa.	2	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			
Virkistyskäytölle herkkien luontotyyppien tila	Yleismittari: Herkät/uhanalai- set luontotyypit	x		5	Ei havaintoja häiriintymisestä	3	5			
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden ko- kemus terveys- ja hyvinvointi- vaikutuksista, "Terveysindeksi "	x	Kävijätutki- mus 2021	4,20	Valtakunnallinen tavoite 4,4	4,20	5	1-5 (5paras)	2026	

Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivai- kutukset	Omin voimin kuljettu matka per vuosi (yh- teensä kaikki ki- lometrit vähen- nettynä motori- soidut vaihtoeh- dot)	x	Kävijätutki- mus 2021 + käyntimäärä/ ASTA 2021	242479	Tavoite ett' kuljettu määrä li- sääntyy	242479		km	2026	
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivai- kutukset	Omin voimin kuljettu matka per kävijä	x	Kävijätutki- mus 2021	7	Tavoite että matka kasvaa	7		km	2026	
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	LIFEn norppa- periaatteisiin si- toutumisen määrä risteily- yrittäjien jou- kossa	x	5 yrittäjää tekee alu- eella ristei- lyjä, kaikki sitoutuneita	100	100%sitoutunut	95		%		
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyyty- väisyys Metsä- hallituksen toi- mintaan (Sopi- musyrittäjiltä vuosittain ke- rätty palaute)	x	Koko Sai- maan arvio	4,10	4,4	4,10	5		2026	Säädetty minimi ä v 23, koska mi- nimi ja tavoitetaso samat.
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yh- teistyösopimus- ten määrä	x		100	100% alueen yrittäjistä on sopimuksen pii- rissä	95		%	2026	
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Kävijöiden ko- kemus roskai- suudesta	x	Kävijätutki- mus 2021, 4,6	4,60	Tavoitetila, että säilytään yli 4,5 (2021 4,59)	4,40	5	1-5 (5paras)	2026	
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Julkisen liiken- teen määrä alu- eelle	x			Määritetään v 2023					
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun me- nekki, kuutio (Polttopuun me- nekki, PAVE 2019-2021 ka)	x	Polttopuun menekki, kuutio (Polttopuun menekki, 3 v. kes- kiarvo) (2019- 2021) 111 m3.	111	Tavoitetila, että kulutus ei kasva nykytasosta		120	m³	2023	

Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana, edistäen myös kannan vahvistumista reuna-alueilla.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys) (kpl, %)	Saimaannorpan talvikannan koon kasvu Haukivedellä		Talvikannan koko vuonna 2022 oli 91 yksilöä Haukivedellä.	91	Saimaannorpan talvikannan koko kasvaa vuosittain vähintään saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti (4 %).	106		kpl	2026	Haukiveden kannanseuranta-alueelle (Savonlinna-Varkaus) laskettu vuosittaisen kannankasvutavoitteen perusteella tavoiteltavan kannan minimikoko vuodelle 2026 = 106 ja 2027 = 110 yksilöä.
Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys) (kpl, %)	Syntyvien kuuttien määrä suunnittelualueella.		Linnansaaren Natura-alueella vuonna 2022 syntyi 12 kuuttia.	12	Syntyvien kuuttien määrä kasvaa.	14		kpl	2026	Linnansaaren Natura-alueella (30 m bufferi) havaittujen syntyneiden kuuttien määrä.
Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys) (kpl, %)	Ennen vieroitusta kuolleiden kuuttien %osuus suunnittelualueella.				Pesäpoikaskuolleisuus on alle 14 %.		13,90	%	2026	Linnansaaren Natura-alueella (30 m bufferi) ennen vieroitusta havaitun kuolleisuuden osuus syntyneistä (% 5 vuoden aikana).
Järvi- ja selkävesilinnusto säilyy monipuolisena ja elinvoimaisena.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla (kpl)	Uhanalaisen selkälokin parimäärä alueella.		Selkälokin parimäärä alueella vuonna 2021–22.	25	Tavoitteena on nykytason säilyttäminen.	25		p.	2026	Tiedot saatu alueen rengastajalta Risto Juvasteelta.
Järviekosysteemi on laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, jolloin saimaannorpan ja muun vesielöstön elinolosuhteet ovat turvattuja ja vesiluontotyypit edustavia. Saimaan saaristomaisema säilyy luonnontilaisena.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

Pintavesien ekologinen tila (VPD: yleinen taso 60 % erinomaisia ja hyviä) (% kuvaus)	Pintavesien ekologinen tila		Pintavesien ekologinen tila on erinomainen koko kansallispuiston alueella.		Pintavesien ekologinen tila säilyy erinomaisena koko alueella.				2035	
Vedenalaisen luonnon inventoinnin toteutustilanne (= tot /tav) (%)	Vesiluontotyyppien inventointiala.				Inventoinnin kattavuus 100 %.	50	100	%	2035	

Kansallispuiston perinnebiotoopit ovat hoidossa ja niille ominaiset maisemapiirteet sekä lajisto ovat edustavia.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Tilassa hyvä olevien niittöniittyjen määrä (ha).		Vuonna 2022 niittöhoitossa olevat niityt	1	Nykyisin niittöhoitolla olevat Linnansaaressa torpan Pihapelto ja Perpulaluhta säilyvät hyvinhoidettuina.	1	1	ha	2035	
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Laidunnettu perinnebiotooppiuontotyyppien kriteerit täyttävä pinta-ala kansallispuistossa.		Vuonna 2022 laidunnuksessa ollut SAKTIn SA_PEMkohteiden pinta-ala.	52,50	Perinnebiotooppi aineiston mukainen pinta-ala.	52,50	57	ha	2024	

Saariston monimuotoiset metsäiset elinympäristöt säilyvät edustavina, lajit menestyvät ja luonnontilaistuminen etenee.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Luonnonmet-sien määrä kansallispuis-tossa, edusta-vuus hyvä tai erinomainen		SAKTIn kuviotiedoissa kansallispuistossa luonnonmet-siä yhteensä 1046,34 ha, joista edus-tavuudeltaan hyviä tai erinomaisia 19 %	19	Edustavuuksien hyvä tai erinomainen osuus kasvaa ajan myötä	19		%	2035	

Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvot ovat turvattuja.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

Matkailun yritystoiminta on kestävä ja vastuullista.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.
---------------	---

Kohdennettu osallistaminen

Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
Tiedotus verkkokyselystä ja mahdollisuudesta palautteen antamiseen	Yhdistykset, harrastajaryhmät ja muut sidosryhmät sekä kohteen vierailijat	Eri edustajia/osallistujia
Yhteistyöryhmän kokoukset	Tärkeimmät sidosryhmät	Eri tahojen edustajia
Yrittäjien tilaisuus	Matkailuyrittäjät	Eri edustajia

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Natura-alueen yksityisten luonnonsuojelualueiden (YSA) kiinteistörekisteriin merkityille maanomistajille tiedotettiin kirjeellä hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämisestä ja osallistumismahdollisuuksista huhtikuussa 2022. Alueen osakaskunnat kutsuttiin mukaan yhteistyöryhmään. Suunnittelutyön alkaessa julkaistiin mediatiedote, jonka avulla tietoa suunnittelusta saatiin paikallislehtiin. Yleisötilaisuudesta, joka järjestettiin 2.5.2023, tiedotettiin mediatiedotteella sekä ilmoituksilla alueella ilmestyvässä sanomalehdissä.

Avoim osallistaminen	Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)
Karttapohjainen verkkokysely kansalaisille ja sidosryhmille	Internet-kysely	15.08.2022	47
Yleisötilaisuus luonnoksesta	Savonlinna, Riihisaari	02.05.2023	10

Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)

Pyydetty lausunnot (kpl)	36	Saadut lausunnot (kpl)	9	Lausuntoaika	17.5.-19.6.2023
--------------------------	----	------------------------	---	--------------	-----------------

Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan

Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualan hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Savonlinnan kaupunki, Rantasalmen kunta, Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Savon maakuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri, Järvi-Suomen kylät ry, Haukiveden kalatalousalue, Jannilan, Pohjois-Haukiveden, Haukiniemen, Pyyvilän ja Haukiveden osakaskunnat, Savonlinnan, Rantasalmen ja Etelä-Soisalons riistahoitoyhdistykset, Saimaa Holiday Oravi ja Järvisydän. Yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa, jolloin suunnitelman sisältöjä käsiteltiin vaiheittain. Lisäksi kansallispuiston yhteistyöryhtäjille järjestettiin etäwebinaari yhteistyössä Luonto-Saimaa hankkeen kanssa, missä sai kertoa toiveitaan kansallispuiston kehittämisestä työpajassa.

Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa alkuvuodesta 2022. Kansalaisia osallistettiin karttakyselyn avulla kesällä 2022, jolloin kysely oli avoinna 1.7.-15.8. Suunnitelmien luonnosvaiheessa järjestetystä yleisötilaisuudesta 2.5.2023 tiedotettiin mediatiedotteella, lehti-ilmoituksella ja suorilla kutsuilla. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse.

Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Linnansaaren kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojele- ja käyttöarvot huomioiden.

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
01	Kovanen, K (toim)	VAT Vuoksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet Vuoksen vesistöalueella.	Etelä-Savon ympäristökeskuksen raportteja 4/2007	2007
02	Etelä-Savon maakuntaliitto	Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava	Sähköinen aineisto: https://esavo.fi/etela-savon-2.-vaihemaakuntakaava	2016
03	Etelä-Savon maakuntaliitto	Etelä-Savon maakuntakaava	Sähköinen aineisto: https://esavo.fi/etela-savon-maakuntakaava-2010	2009
04	Pohjois-Savon maakuntaliitto	Pohjois-Savon maakuntakaava 2030	Sähköinen aineisto: https://www.pohjoissavo.fi/alue-suunnittelu/vahvistetutmaakuntakaavat/maakuntakaava-2030.html	2018
05	Etelä-Savon maakuntaliitto	Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava	Sähköinen aineisto: https://esavo.fi/etela-savon-1.-vaihemaakuntakaava	2014
06	Varkauden kaupunki	Harjuranta-Härmäniemi osayleiskaava	Varkauden kaupunki. Voimassa olevat kaavat. Sähköinen aineisto: https://varkaus.fi/fi/sivu/kaavoitus/voimassa-olevat-kaavat	2015
07	Varkauden kaupunki	Joutenvesi- Äimisvesi osayleiskaava	Varkauden kaupunki. Voimassa olevat kaavat. Sähköinen aineisto: https://varkaus.fi/fi/sivu/kaavoitus/voimassa-olevat-kaavat	2015
08	Metsähallitus, Luontopalvelut	Metsien ennallistamisen, luonnonhoidon ja perinnemaisemien hoidon toimenpidesuunnitelmat 4 kpl (2004, 2005, 2006, 2009)	Metsähallitus, Luontopalvelut	
09	Metsähallitus, Luontopalvelut	Saimaan suojelualueiden luontomatkailusuunnitelma	Metsähallitus, Luontopalvelut. Sähköinen aineisto: https://storymaps.arcgis.com/stories/b2e08e4f11c2456ba050bf1e5ae57baa	2023
10	Metsähallitus, Luontopalvelut	Linnansaaren Natura 2000-alueen tilan arviointi	Metsähallitus, Luontopalvelut	2021
11	Kotanen, J. (toim.) ym.	Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027	Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskukset. Sähköinen aineisto: https://www.doria.fi/handle/10024/184581	2022
12	Kotanen, J. (toim.) ym.	Vesien tila hyväksi yhdessä: Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022– 2027	Etelä-Savon ELY-keskus. Sähköinen aineisto: https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-398-014-3	2022

13	Saimaannorpan suojelutyöryhmä	Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma	Saimaannorpan suojelutyöryhmä. Sähköinen aineisto: https://ym.fi/documents/1410903/39422803/Saimaannorpan_suojelun_strategia_ja_toimenpidesuunnitelma_2022.pdf/2e943e9b-c1f3-000a-a017e5b55145daec?t=1653982009796	2022
14	Väylävirasto	Väylävirasto Maantielain mukainen yleissuunnitelma maantielle 468: Tappuvirran lossin korvaaminen sillalla	Sähköinen aineisto: https://vayla.fi/tappuvirranlossin-korvaaminen-sillalla	
15	Haukiveden kalatalousalue	Haukiveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma	Sähköinen aineisto: https://www.pohjoishaukivesi.fi/wp-content/uploads/2022/01/Haukivedenkalatalousalue-KHS_LUONNOS_9.12.2021.pdf	2021
16	Toivola, V.	Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 39/2015. Sähköinen aineisto: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/104489/Raportteja_39_2015.pdf?sequence=2	2015
17	Metsähallitus	Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2021	Metsähallitus. Sähköinen aineisto: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Muut/Linnansaari_kavijatutkimus_2021_tiivistelma.pdf	2021
18	Leivo ym.	Suomen tärkeät lintualueet	BirdLife Suomen julkaisuja (nro 4.): https://tiedostot.birdlife.fi/julkaisut/finiba/finibara-portti.pdf	2002
19	Savonlinnan kaupunki	Savonlinnan matkailun kasvuohjelma 2018-2021	Savonlinnan kaupunki. Sähköinen julkaisu: https://dynasty.savonlinna.fi/kokous/20195259-71.PDF	2018
20	Laulumaa, V.	Rantasalmi - Linnansaaren kansallispuiston arkeologinen inventointi 15.-20.8.2020	Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut	2020
21	Metsähallitus, Luontopalvelut	Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallitus, Luontopalvelut. Sähköinen julkaisu: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c77.pdf	2010
22	Yrjölä ym.	Linnansaaren linnustoselvitys	Metsähallituksen julkaisusarja sarja A 177/2008	2008
23	Kaijomaa ym.	Järvilohistrategia	Maa- ja metsätalousministeriö. Kala- ja riistahallinnon julkaisuja 66/2003.	2003
24	Takkunen ym.	Vuoksen vesistöalueen järvitaimenkantojen toimenpideohjelma	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 60/2018.	2018
25	Valtioneuvoston periaatepäätös 8.3.2012	Kansallinen kalatiestrategia	Valtioneuvosto. Sähköinen aineisto: https://mmm.fi/kalat/strategiat-jaohjelmat/kalatiestrategia	2012

26	Erkamo ym.	Kansallinen rapustrategia	Maa- ja metsätalousministeriö. Sähköinen aineisto: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-999-9	2019
27	Korhonen ym.	Vuoksen vesistön harjuskantojen toimenpideohjelma	Pohjois-Savon ELY-keskus. Sähköinen aineisto: https://www.doria.fi/handle/10024/182829	2021
28	Metsähallitus	Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet	Metsähallitus. Sähköinen aineisto: https://storymaps.arcgis.com/stories/4b2693331bc44cd6b776c04b3032ea1f	2016
29	Metsähallitus	Maastoliikenneperiaatteet.	Metsähallituksen, Luontopalvelut 4316/2014.	2014
30	Metsähallitus	Metsähallituksen Ilmasto-ohjelma - ilmastoviisaita ratkaisuja	Metsähallitus: Sähköinen aineisto: https://julkaisut.metsa.fi/as-sets/pdf/MHilmastoohjelma2020.pdf	2020

LIITTEET

Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista					
Sisältö	Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.				
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusimistarve	Lisätietoja
YSA065925	LINNANSAARI 1/99	1999	6,96		Sallittu metsänhoito ja metsänhoidossa välttämätön moottoriajoneuvoliikenne.
YSA203922	Hanikon luonnonsuojelualue	2008	3,11		Sallittu maanomistajalle retkeilyn tarpeisiin tapahtuva vähäinen polttopuun ottaminen.
YSA255388	Markkalinsaaren ranta	2021	3,70		Sallittu olemassa olevien puunkorjuu-urien käyttö alueen halki ja proomujen rantautuminen.
YSA257669	Maijan ja Martin muistopuisto	2022	12,26		Sallittu olemassa olevien puunkorjuu-urien ja proomujen käyttö.
Liikkumisrajoitukset					
Tunnus	Nimi	Alkaa	Päätyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
YSA255388	Markkalinsaaren ranta	15.12.	15.04.	3,70	Kielletty liikkuminen, maihinnousu ja kalastaminen 15.12.-15.4. välisenä aikana norpan pesimärauhan turvaamiseksi
YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)		26,03			
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)		3,70			

Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois Julkl 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suojeluseruste/arvo	Lisätiedot
Linnut	haapana <i>Mareca penelope</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>		U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	harmaalokki <i>Larus argentatus</i>		-						MH:n linnustoselvitykset 2021
Linnut	harmaapäätikka <i>Picus canus</i>	Li I	-				1		Harrastaja- ja rengastustiedot
Linnut	hiirihaukka <i>Buteo buteo</i>	Li m	U				2		Harrastaja- ja rengastustiedot
Linnut	huuhkaja <i>Bubo bubo</i>	Li I	U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	härkälintu <i>Podiceps grisegena</i>	Li m	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	hömötiainen <i>Poecile montanus</i>		U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	idänuunilintu <i>Seicercus trochiloides</i>	Li m	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	isokoskelo <i>Mergus merganser</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	jouhisorsa <i>Anas acuta</i>	Li m	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>		-						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	kuhankeittäjä <i>Oriolus oriolus</i>		U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	kuikka <i>Gavia arctica</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	käenpiika <i>Jynx torquilla</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	mehiläishaukka <i>Pernis apivorus</i>	Li I	U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020

Linnut	naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	nuolihaukka <i>Falco subbuteo</i>	Li m	-						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	närhi <i>Garrulus glandarius</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pajusirkku <i>Schoeniclus schoeniclus</i>		U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pensaskerttu <i>Curruca communis</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pikkulepinkäinen <i>Lanius collurio</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pikkulokki <i>Hydrocoloeus minutus</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pikkusieppo <i>Ficedula parva</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	punavarpunen <i>Erythrina erythrina</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	pyy <i>Tetrastes bonasia</i>	Li I	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	ruokokerttunen <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		-						MH linjalaskennat 2021
Linnut	räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>		U				2		Harrastaja- ja rengastustiedot
Linnut	selkälokki <i>Larus fuscus</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Linnut	silkkiuikku <i>Podiceps cristatus</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	taivaanvuohi <i>Gallinago gallinago</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	teeri <i>Lyrurus tetrix</i>	Li I	-						MH linjalaskennat 2021
Linnut	tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	Li m	-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>		U						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Linnut	varpuspöllö <i>Glaucidium passerinum</i>	Li I	U				1		Harrastaja- ja rengastustiedot
Linnut	viirupöllö <i>Strix uralensis</i>	Li I	-				1		Harrastaja- ja rengastustiedot
Linnut	västäräkki <i>Motacilla alba</i>		-						NATA-arviointi Linnansaari 2020
Sammalet	haapariippusammal <i>Neckera pennata</i>		U				23		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sammalet	idänlelväsammal <i>Plagiomnium drummondii</i>	Lu II	E				1	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 31.03.2022

Sammalet	kantokorvasammal <i>Liochlaena lanceolata</i>		-			17		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sammalet	kantoraippasammal <i>Crossocalyx hellerianus</i>		U			7		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sammalet	lepikkolaakasammal <i>Plagiothecium latebricola</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sammalet	ryytisammal <i>Geocalyx graveolens</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	jumiloisikka <i>Pelecotoma fennica</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	karvakukkajäärä <i>Etorofus pubescens</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	lattarikkaseppä <i>Aulonothroscus laticollis</i>		E			5	Muu keskeinen suoje-luarvo	Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	piilopääaatukainen <i>Phytobaenus amabilis</i>		-			5		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	sysikonnakas <i>Epuraea silesiaca</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kovakuoriaiset	vakohaapakaarnuri <i>Trypophloeus discendens</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kaksisiipiset	<i>Acnemia amoena</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kaksisiipiset	<i>Boletina kivachiana</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kaksisiipiset	<i>Bolitophila ingrica</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kaksisiipiset	<i>Phronia maculata</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Kaksisiipiset	kalkkipahlakirsikäs <i>Adelphomyia punctum</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	<i>Aporpium canescens</i> (sis. <i>Aporpium macroporum</i>)		-			9		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	haapaspi <i>Radulodon erikssonii</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	korpiludekääpä <i>Skeletocutis odora</i>		-			3		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	käpälakääpä <i>Anomoporia bombycina</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	maitosäämikkä <i>Scytinostroma galactinum</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	mesipillikääpä <i>Antrodia mellita</i>		-			3		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	poimukääpä <i>Antrodia pulvinascens</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS

Sienet	raidantuoksukääpä <i>Haploporus odorus</i>		U			4		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Sienet	rustikka <i>Protomerulius caryae</i>		-					LajiGIS 21.2.2022
Sienet	sirppikääpä <i>Sidera lenis</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Nivelkärsäiset	ahovirnalude <i>Halticus major</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	kirjoverkkoperhonen <i>Euphydryas maturna</i>	Lu II,IV	-			5		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	naavamittari <i>Alcis jubatus</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	pihlajayökkönen <i>Trichosea ludifica</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	ruusuruohokiitäjä <i>Hemaris tityus</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	suomennunnamittari <i>Baptria tibiale</i> subsp. <i>fennica</i>		E			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Perhoset	virnasinisipi <i>Glaucopsyche alexis</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	<i>Scutula epiblastematica</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	hentokesijäkälä <i>Scytinium subtile</i>		U			10		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	jauheneulajäkälä <i>Chaenotheca stemonea</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	kalliokeuhkojäkälä <i>Lobarina scrobiculata</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	karstajäkälä <i>Parmeliella triptophylla</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	kelmunahkajäkälä <i>Peltigera membranacea</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	koivunhuhmarjäkälä <i>Sclerophora peronella</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	kuusenneulajäkälä <i>Chaenotheca subroscida</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	kätköhyttelöjäkälä <i>Rostania occultata</i> var. <i>occultata</i>		U					LajiGIS 31.03.2022
Jäkälät	nappinahkajäkälä <i>Peltigera horizontalis</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	nukkamunuaisjäkälä <i>Nephroma resupinatum</i>		U			5		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS

Jäkälät	pajunnuppijäkälä <i>Calicium salicinum</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	raidanhyytelöjäkälä <i>Collema furfuraceum</i>		U			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	raidankeuhkojäkälä <i>Lobaria pulmonaria</i>		-			4		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	samettikesijäkälä <i>Leptogium saturninum</i>		-			14		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	sammallimijäkälä <i>Protopannaria pezizoides</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	silomunuaisjäkälä <i>Nephroma bellum</i>		-			4		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	suonirustojäkälä <i>Ramalina sinensis</i>		U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	varjojäkälä <i>Chaenotheca gracilenta</i>		U			3		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Jäkälät	viherneulajäkälä <i>Chaenotheca chlorella</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Nisäkkäät	isoviiksisippa <i>Myotis brandtii</i>	Lu IV	-			5		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Nisäkkäät	liito-orava <i>Pteromys volans</i>	Lu II,IV	U			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Nisäkkäät	saimaanorppa <i>Pusa hispida saimensis</i>	Lu II,IV	E				Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 19.01.2022
Putkilokasvit	ahokirkiruoho <i>Gymnadenia conopsea</i> subsp. <i>conopsea</i>		U			3		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	hirvenkello <i>Campanula cervicaria</i>		U			9		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	idänkurho <i>Carlina biebersteinii</i>		E			1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	kelta-apila <i>Trifolium aureum</i>		-			1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	ketoneilikka <i>Dianthus deltoides</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022.
Putkilokasvit	ketonoidanlukko <i>Botrychium lunaria</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	metsänemä <i>Epipogium aphyllum</i>		U			17		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	musta-apila <i>Trifolium spadiceum</i>		-			1		PB 2016
Putkilokasvit	pesäjuuri <i>Neottia nidus-avis</i>		-			17		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	pussikämmekkä <i>Coeloglossum viride</i>		-			2		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS

Putkilokasvit	rantaorvokki <i>Viola stagnina</i>		U				11	Muu keskeinen suoje-luarvo	Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	sarjatalvikki <i>Chimaphila umbellata</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	suikeanoidanlukko <i>Botrychium lanceolatium</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Putkilokasvit	tuoksumatara <i>Galium odoratum</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 19.01.2022. 2022-01-19 LajiGIS
Selitykset									
Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji								
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa								
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	1 - Hävinneet (RE), 2 - Luonnosta hävinneet (EW), 3 - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), 4 - Erittäin uhanalaiset (EN), 5 - Vaarantuneet (VU), 6 - Silläpidettävät (NT), 7 - Elinvoimaiset (LC), 8 - Puutteellisesti tunnetut (DD), 9 - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, 11 - Arviointiin soveltumattomat (NA)								

Liite 3 Lausuntokooste

Pyydetyt lausunnot (kpl)	36	Saadut lausunnot (kpl)	9			
Lausuja ja lausunto				Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY):</p> <p>ELY-keskus toteaa, että suunnitelman tärkeä osa on uhka-analyysi, jossa onkin tarkasteltu perusteellisesti alueen eri käyttömuotojen ja toimintojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia suunnittelualueen keskeisiin arvoihin. Metsien luontoarvoja ovat heikentäneet etenkin aiemmat metsätaloustoimet, kuusettumiskehitys ja perinneympäristöjen umpeutuminen. Merkittäviä uhkia kohdistuu myös saimaan-norppaan: rakentamisen myötä pesintään soveltuvien rantojen määrä on vähentynyt ja Linnansaaren alueella liikutaan entistä enemmän myös talviaikana, mistä aiheutuu riski pesinnän onnistumiselle. Ihmisten aiheuttama häiriö on lisääntynyt myös keväällä karvanvaihdon aikaan. Lisäksi ongelmia aiheutuu ilmastonmuutoksesta, mikä koskee paitsi norppaa myös mm. linnustoa. ELY-keskuksen mielestä olisi tärkeää seurata säännöllisesti alueeseen kohdistuvia paineita ja niiden syitä sekä päivittää hoito- ja käyttösuunnitelmaa tarpeen mukaan myös 15 vuoden pituisen suunnittelukauden aikana.</p> <p>Suunnitelmassa esitetyt tavoitteet koskevat pääasiassa alueen luontoarvojen ja ihmistoiminnan (matkailu ja virkistyskäyttö) yhteensovittamista, mikä onkin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tärkeää. Siihen liittyen alueella olevien retkisatamien osalta ELY-keskus toteaa, että Vuorisaaren kupeessa on nykyisin lähellä kolme retkisatamaa: Myhkyrä, Hirvisaari ja Kirvessaari. Retkisatamaverkoston kehittäessä voisi harkita siirtää jokin niistä pohjoisemmaksi, esim. Härmäsaaren lähelle, mikä lyhentäisi nykyään pitkiä välimatkoja satamapaikkojen välillä.</p> <p>Suunnitelmassa oleellisia ovat kuitenkin myös toimenpiteet, joilla hoitotoimin parannetaan eri luontotyyppien luonnontilaa ja lajiston elinolosuhteita. Kunnilla, joissa Natura 2000 -alueet sijaitsevat, tulisi olla samansuuntaiset näkemykset ja tavoitteet, jotta alueen luontoarvot saadaan turvattua parhaalla mahdollisella tavalla esim. maankäytön suunnittelussa ja luvituksessa. Tärkeää on myös, että suunniteltujen toimenpiteiden totuttamiseen olisi käytettävissä riittävästi resursseja</p>				KOKO SUUNNITELMA	<p>Metsähallitus kiittää hyvistä huomioista. Metsähallituksen suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteissa (2023, https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Bsarja/b272 .pdf) on linjattu hoito- ja käyttösuunnitelmien välitarkastelusta seuraavaa: "Hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellään mittarit suunniteltujen toimenpiteiden ja niiden ympäristö- ja muiden vaikutusten seurantaan varten, jotta voidaan arvioida, onko suunnitelmakauden aikana tarpeen tehdä korjaavia toimenpiteitä ja jos on, niin minkälaisia.--Luontopalvelut on linjannut, että HKS:n toteutumista ja vaikutuksia tarkastellaan noin 5–6 vuoden välein.--Välitarkastelussa tarkistetaan, onko HKS:ssa tarpeelliseksi katsotut toimenpidesuunnitelmat laadittu ja toteutus aloitettu. Arvioidaan NATA-tarkastelu(je)n ja HKS:n seuranta-mittareiden perusteella alueella tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia sekä alueeseen kohdistuvan virkistyskäytön ja muun käytön ohjaamisen onnistumista, hyödyntäen muun muassa ns. LAC-menetelystä".</p> <p>Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattiin LAC-seurantamittareiden lisäksi tavoitteiden seurantaan suunnattuja mittareita ja välitarkastelu tulaa tekemään 5-6 vuoden kuluttua. Virkistyskäytön kestävyuden seurantaan tarkoitettuja LAC-mittareita (mm. ekologisen kestävyuden ja kulumisen osalta) seurataan vuosittain ja lisäksi tehdään kävijätutkimus noin viiden vuoden välein. Koemme mainitsemme seurannan myös hyvin tärkeäksi.</p> <p>Retkisatamaverkoston kehitykseen tehdyt huomiot ovat kiinnostavia, mutta vallitseva resurssitilanne valitettavasti rajoittaa muutoksien tekemistä. Tavoitteena on pyrkiä säilyttämään nykyinen retkisatamien kattavuus.</p>	Ei muutoksia suunnitelmaan.

<p>Haukiveden kalatalousalue:</p> <p>Saimaannorppakanta on lisääntynyt ja levittäytynyt laajemmalle laaditun saimaannorppansuojelustrategian aikana. Norpalle on toteutettu useita ihmistoiminnalla tehtyjä toimenpiteitä kannan vahvistamiseksi. Haukiveden kalatalousalueen johtopäätös on, että alueella on vahva norppapopulaatio ja saimaannorppa ei häiriinny ihmistoiminnasta, vaan tulee suojelustrategiasuunnitelman mukaan ennistä riippuvaisemmaksi kaikista ihmisen toteuttamista toimenpiteistä. Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat pääosin ihmislähtöistä ja norpan luontaiselle käytökselle ja sopeutumiseen muuttuvaan ympäristöön ei ole esitetty riittävää arvoa. Saimaannorppakannan kasvutavoitteelle Linnansaaren kansallispuistossa ei ole perusteita, vaan tavoite tulee asettaa norppastrategian ja toimenpidesuunnitelman mukaisesti 3-6% kasvu koko norpan esiintymisalueelle. Alueen erilaisten käyttörajoitusten lisäämisen perusteena ei tule käyttää kansallispuiston kantatavoitetta.</p> <p>Metsähallituksen poikkeavat kalastusrajoitukset hallinnoimillaan alueilla aiheuttavat kalastuspaineen kasvun ympäröiviin osakaskuntiin ja ohjaa kalastuspainetta epätasaisesti. Kalastus tulee huomioida osana alueen kulttuurihistoriaa ja yritystoimintaa, jotta sosioekonomiset vaikutukset voidaan suunnitella huomioida. Haukiveden kalatalousalue on yksi merkittävimmistä norppavesialueista, jossa harjoitetaan kaupallista kalastusta ympärivuotisesti. Metsähallituksen vesien osuus on yli 5000 ha, ja kattaa merkittävän osan tärkeistä selkävesistä. Metsähallitus asettaa kaupalliset kalastajat keskenään eriarvoiseen asemaan norppavesillä, riippuen onko vesialue kansallispuistossa vai ei. Haukiveden kalatalousalue ei hyväksy ympärivuotisia verkkokalastuskieltoja ja kaupallisten kalastajien ympärivuotiset toimintaedellytykset tulee turvata tasapuolisesti kaikilla Metsähallituksen norppavesillä.</p> <p>Linnansaaren kansallispuisto on merkittävä retkeily- ja matkailukohde Etelä-Savossa, joka lisää alueen elinvoimaisuutta. Laaditussa talousarviossa tulisi asettaa minimi kriittisiin toimenpiteisiin, jotta kansallispuistolle kuuluvat arvot, rakenteet, seuranta ja palvelut säilyvät. Metsähallitukselle kuuluvia velvoitteita ei kuulu asettaa kuntien, kaupunkien tai talkoolaisten varaan, vaan riittävä rahoitus on varmistettava suunniteltavalle ajanjaksolle ja toimenpiteisiin. Toimenpiteiden suunnittelu tulisi pohjautua Metsähallituksen olemassa oleviin resursseihin. Saimaannorpan suojelu ei yksinään palvele kansallispuiston kaikkia tarpeita, vaan aluetta tulisi hoitaa kokonaisvaltaisesti yhteistyössä kaikkien käyttäjien kanssa, jotta alueen ominaispiirteet säilyvät ja paikallisten arvostus sekä luottamus ylläpidosta säilyy.</p> <p>Metsähallituksen alueilla on metsästyskielto ja osalla metsästyseuroista on sopimukset ajojähdistä hirvieläinten osalta. Suunnitelmassa esitetyt muutokset vieraslajien pyynnistä ja metsästyslupien saatavuudesta ovat kannatettavia ja parantavat vesilintujen lisääntymistä tärkeillä ruovikkoalueilla. Lähtökohtaisesti Metsähallituksella on vastuu omistamiensa alueiden vieras-, riista- ja pienpetolajeista ja niiden pyynnistä. Täpläravun pyynnin tehostamisen vaikutuksesta kannan kasvun heikentämiseen tai leviämiseen ei ole näyttöä, vaan vaikutukset voivat olla haitalliset, kun luonnollinen lajinsisäinen kannibalismi ei toteudu nykyisillä pyyntirajoituksilla. Täpläravunpyynti tulisi vapauttaa ajallisesti ja määrällisesti</p>	<p>KOKO SUUNNITELMA</p>	<p>Suunnitelman seurannan mittareihin kirjattu norpan kannan tavoite on linjassa Saimaannorpan suojelustrategian kanssa: ” Saimaannorpan talvikannan koko kasvaa vuosittain vähintään saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti (4 %).” Metsähallituksen tehtävä on erityislajin suojelu ja Linnansaaren alue on tärkeimpiä saimaannorpan lisääntymisalueista. Saimaannorppa on yksi Linnansaaren kansallispuiston suojeluperusteista, jonka vuoksi alueen keskeisiä tehtäviä on kannan suojelu. Toisin kun lausunnossa annetaan ymmärtää, saimaannorppakanta ei ole viime vuosina Haukiveden alueella vahvistunut, vaan pysynyt vuodesta 2018 muuttomattomana tai laskenut. Samoin kuin alueelle syntyneiden poikasten määrä. Suunnitelmassa esitetyt saimaannorpan suojelun keinot ovat perusteltuja, ne myös pohjautuvat viimeisimpään Saimaannorpan suojelun strategiaan. Ihmisen aiheuttama ilmastonmuutos on niin nopea, että erityisesti hitaasti lisääntyvillä ja vaarantuneilla eläinkannoilla ei ole mahdollisuutta siihen luontaisesti sopeutua, vaan siihen tarvitaan ihmisen apua.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejaossa on tarkasteltu liikkumis- ja moottoriliikennerajoitusten tarpeellisuus perusteellisesti ja ajankohtaisesti. Nyt tehdyt linjaukset ovat perusteltuja luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla.</p> <p>Täpläravun pyynnin vapauttaminen ei ole Metsähallituksen käsissä, vaan siitä tekee tarvittaessa päätöksen lakia valvova viranomainen, eli tässä tapauksessa Pohjois-Savon ELY-keskus.</p> <p>Linnansaaren alueelle on tulossa suunnitelmaan kirjatus mukaisesti rakennus selvitys, jonka tavoitteena kartoittaa Metsähallituksen omistukseen siirtyneiden rakennusten kunto ja purkutarpeet.</p> <p>Alueen matkailuyrittäjät olivat edustettuina yhteistyöryhmässä ja myös muilla paikallisilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa suunnitelmaan. Suunnitelmaan osallistumiseen on tarjottu vaikutusmahdollisuus koko suunnitellun ajan hankkeen verkkosivuilla. Lisäksi on järjestetty mm. verkkokysely ja yleisötilaisuus. Yhteistyö suunnittelualueen ja sen ympäristön paikallisyhteisöjen kanssa on erittäin tärkeää ja Metsähallitus arvostaa paikallisten aktiivisuutta.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
---	-------------------------	---	------------------------------------

sekä poistaa alamitta kannan heikentämiseksi. Alkuperäisten lajien metsästyksen "norpansuojelun nimissä" tulee suhtautua kriittisesti ja toimenpiteiden tulee perustua pitkäaikaiseen seurantaan ja tarvekartoitukseen, jotta turhaa ihmistöimintaa vältetään.

Tiedottamisella on tärkeä rooli ja esitetyt toimenpiteet saimaannorpan- ja lintujen pesinnähäiritsemisen vähentämiseksi tiedottamisen keinoin on kannatettavaa. Liiallisilla ja laajoilla liikkumis- ja käyttörajoituksilla saatetaan aiheuttaa enemmän haittaa, mikäli toimenpiteille ei ole yleistä hyväksyntää.

Työryhmäkokouksien näkökantoja ei tuotu riittävästi esille ja asioita ei käsitelty ratkaisulähtöisesti. Suunnitelma laaditaan alueelle, jossa on tuhansia asukkaita ja yritystoimintaa. Osallistamisprosessi ja suunnitelma ei tue kaikkien paikallisten asukkaiden ja yrittäjien näkemyksiä. Haukiveden kalatalousalue kannattaa yhteistyötä matkailualanyrittäjien kanssa kestävän matkailun suunnittelemiseksi alueelle. Kestävän kalastuksen ohjaamiseksi tulisi kuulla myös luontaiselinkeinonharjoittajia kaupallisia kalastajia, kuten muitakin yhteistyöyrittäjiä.

Metsähallituksen yksityisiltä hankituilla maa-alueilla sijaitsee käyttökeltvottomia rakennuksia, jotka tulisi purkaa välittömästi. Rikkoutuneet rakennukset ovat eläimien asuinpaikkoja, mutta aiheuttavat alueella roskaantumista (eristevillat, muovit ym.) sekä turvallisuusriskin. Haukiveden kalatalousalue pitää tärkeänä kaskeamisen, niitto- ja laidunperinteen sekä uhanalaisten lajien säilymistä. Lajiston runsaus ja monimuotoisuus ovat tärkeitä kansallispuiston ominaisuuksia ja säilyttävät kulttuuriperintöä Haukiveden alueella. Käyttö- ja hoitosuunnitelma on laaja ja kattaa lajiston vesistöistä lintuihin ja jäkäliin, sen vuoksi on tärkeää tunnistaa ja säilyttää riittävät resurssit alueen säilymiseksi seuraaville sukupolville.

<p>MTK metsänomistajat:</p> <p>MTK metsänomistajat/Etelä-Savo kiittää mahdollisuudesta lausua Linnasaaren Natura alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Luonnos on hyvin seikaperäinen ja luontoarvot sekä nykyinen käyttö ja suunniteltu käyttö ovat hyvin selvitetty.</p> <p>Luonnoksessa todetaan, että hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS) keskittyy valtion, käytännössä Metsähallituksen, hallinnoimille alueille. Suunnitelmalla on tarkoitus toteuttaa kohdealueen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita kohdealueella. Jatkossakin toimintaan liittyvät velvoitteet perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön, joten HKS:n ei tule vaikuttaa esim. ympäröivien alueiden toimintaan.</p> <p>MTK metsänomistajat kiinnittää huomiota luonnoksessa siihen, että maanomistusolot vaatisivat selkeämpiä kirjauksia. Alueen yksityisten maanomistajien omistus, jos sellaisia on, jää epäselväksi.</p> <p>Luonnoksessa todetaan, että metsätaloutta ei harjoiteta aluerajauksen sisäpuolisilla metsähallituksen omistamilla alueille. Alueen sisällä yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta HKS on suositusluontoinen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että alueen sisällä yksityismailla metsätaloutta voidaan harjoittaa voimassa olevan lainsäädännön ja normaalin metsänhoidon mukaisesti.</p> <p>Yksityisiä suojelualueita (YSA) on muutamia. Jos ne eivät ole Metsähallituksen omistuksessa tai hoidossa, niin silloin noudatetaan YSA alueen rahoitusmääräyksiä.</p> <p>Kyseisellä Natura alueella metsästyksessä sallitaan vain hirvien ja valkohäntäpeuran ajo metsästyksen yhteydessä metsästysvuokrasopimuksen tehneille ta hoille. Olisi kuitenkin hirvien kannanhoidon kannalta merkityksellistä, että myös itse saalistus olisi sallittua.</p>	<p>KOKO SUUNNITELMA</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu koko Linnansaaren Natura-alueelle, joka sisältää myös yksityisiä maa- ja vesialueita. Natura 2000 -alueen tarkastelu yhtenä kokonaisuutena on tärkeää suojeluarvojen kattavan huomioimisen ja esim. alueeseen kohdistuvien käyttöpaineiden riittävän käsittelyn kannalta. Metsähallituksen laatima suunnitelma ei kuitenkaan aiheuta velvoitteita yksityisille maanomistajille tai alueille, vaan se ohjaa toimintaa valtion mailla. Yksityismaiden osalta suunnitelmassa todetaan mm. kohdassa 1 suunnittelu alueen maankäytön taulukossa pinta-alan määrät ja kohdassa 13 vyöhykkeet on kirjattu yksityismaiden roolista vyöhykkeissä.</p> <p>Suunnitelmaan lisättiin vielä selvennyt suunnittelualueen yleiskuvaukseen (s.3) ”Hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa Natura-alueen valtion mailla. Yksityisten maiden ja vesien osalta se on suositusluontoinen ja tuo maanomistajille tietoa Natura-verkoston suojelutavoitteiden huomioonottamisesta alueella. Yksityisille luonnonsuojelualueille (YSA) tai muille Natura-alueeseen kuuluville yksityisalueille ei osoiteta suunnitelmalla velvoitteita tai rajoitteita. Linnansaaren Natura-alueen pääasialliset toteutuskeinot maa-alueilla ovat luonnonsuojelulaki ja rakennuslaki sekä vesialueilla sopimukset, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki” sekä lisäys sivulla s. 68 ” Yksityisillä luonnonsuojelualueilla rauhoitussäädökset ja muilla yksityisalueilla kunkin kohteen toteutustavan mukainen Natura-arvojen huomioonottaminen mm. metsänhoidossa, lupamennettelyssä ja muussa maankäytön suunnittelussa turvaavat Natura-luontotyyppien säilymistä”.</p> <p>Linnansaaren kansallispuisto on perustettu lailla 634/1956 ja sen rauhoitusmääräyksistä on säädetty luonnonsuojelulaisissa 9/2023. Lain 50§ mukaan kansallispuistossa saa ajaa hirveä ja valkohäntäpeuraa metsästyksen yhteydessä. Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma laaditaan lain reunaehtojen mukaisesti.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan tarkempi muotoilu yksityisalueista.</p>
<p>Pohjois-Savon liitto:</p> <p>Pohjois-Savon liitolla ei ole huomautettavaa Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman suhteen. Linnansaaren kansallispuistosta vain pieni osa sijaitsee Pohjois-Savon maakunnassa Varkauden kaupungin itäosassa.</p>	<p>KOKO SUUNNITELMA</p>		<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

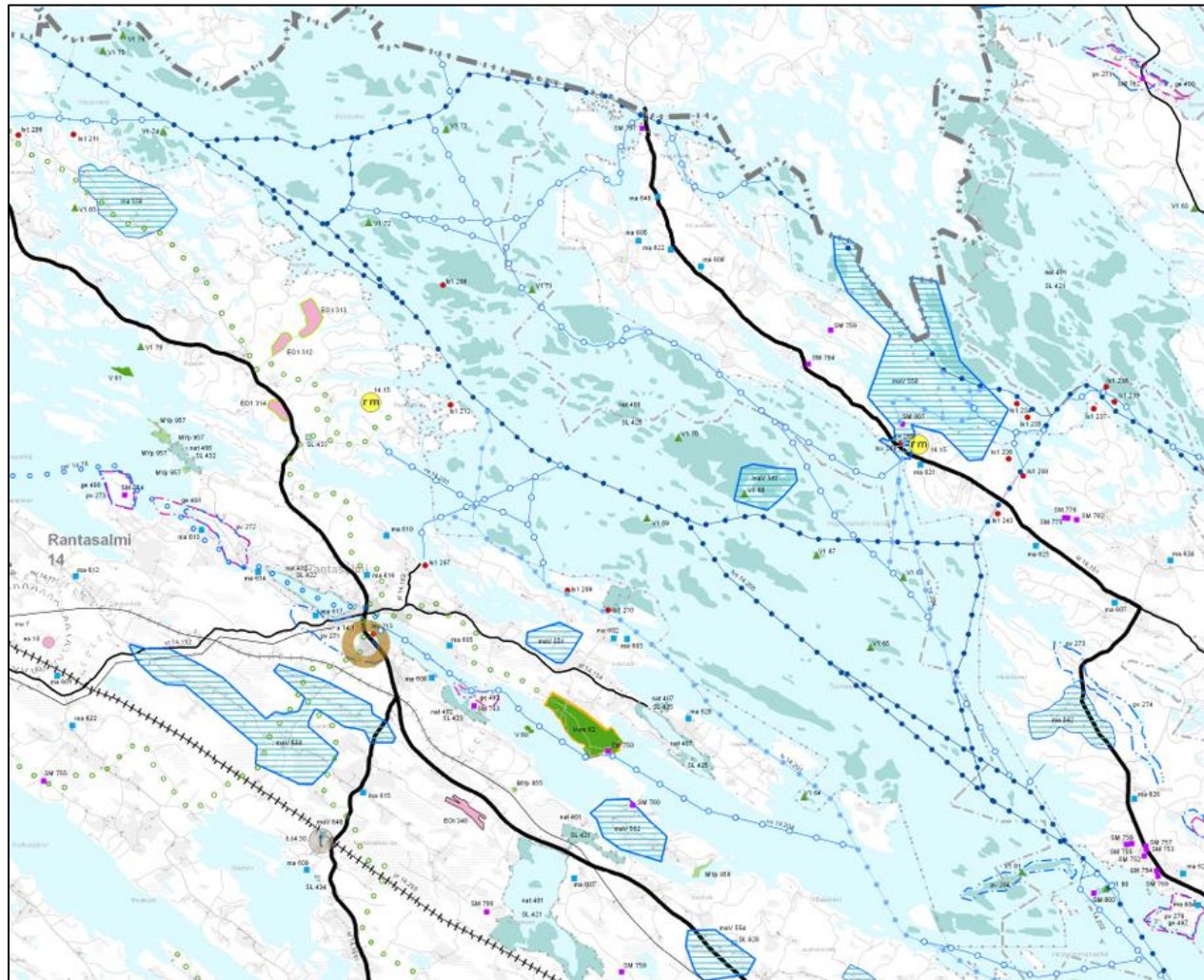
<p>Savonlinnan kaupunki:</p> <p>Monimuotoinen luonto on elämän edellytys. Luontopääomaan tulisi suhtautua kuten muuhunkin pääomaan ja tunnistaa myös sen taloudellinen arvo. Monimuotoisen luonnon säilyminen on asukkaiden viihtyvyyden ja terveyden kannalta tärkeässä roolissa. Virkistyskäyttömahdollisuuksien kasvattaminen ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen lisäävät kaupungin ekologista elinvoimaa. Luonnossa oleskelu tuottaa mielihyvää ja laskee tutkitusti stressitasoja sekä parantaa vastustuskykyä.</p> <p>Toimivat järvekosysteemit ovat erityisen tärkeitä Savonlinnan alueella. Joidenkin vesistöjen ekologinen tila on heikentynyt mm. hajakuormituksen seurauksena. Ilmaston muutoksen vaikutukset sään ääri-ilmiöiden ml. tulvien toistuvuuden lisääntyminen lisäävät vesistöjen hajakuormitusta. Maalta vesiin päätyvien epäpuhtauksien vähentäminen on ensiarvoisen tärkeää vesiensuojelussa. Mm. malmikaivostoiminta voi aiheuttaa merkittävän vesistön pilaantumiskisrin.</p> <p>Vieraslajit valtaavat elinympäristöä perinteisiltä lajeilta, mm. jättiputkiesiintymiä on paljon torjuntatoimista huolimatta. Perinnebiotoopit ovat aikojen saatossa umpeutumassa. Tehostunut maa- ja metsätalous muokkaa ympäristöä. Ilmastonmuutoksen tulevat vaikutukset ovat osittain arvaamattomia. Pitkällä aikavälillä ilmaston muutos aiheuttaa myös ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeiden muutoksia, joiden myötä muutoksia tapahtuu myös eläin- ja kasvilajistoissa vähentäen luonnon monimuotoisuutta ja lisäten tauteja ja tuholaisia.</p> <p>Liikkumisrajoitteiden osalta suunnitelmassa on hyvä huomioida myös vesiskoottereiden ja muiden moottorihärpäkkeiden huvikäyttö ja ottaa harkittavaksi niitä koskevat rajoitteet.</p> <p>Alueen jätehuollon järjestämisessä tulee huomioida muuttunut jätelainsäädäntö sekä paikalliset jätehuoltomääräykset. Kuten myös ympäristönsuojelussa muutunut lainsäädäntö sekä kunnalliset ympäristösuojelu- ja kaavamääräykset.</p>	<p>KOKO SUUNNITELMA</p>	<p>Kiitos huomioista. Kiinnitämme huomiota muuttuneeseen lainsäädäntöön. Biojätteiden kierrätyksen osalta asiakasviestintään on panostettu (mm. kompostoitavien huussien ja retkietiketin noudattamisen osalta). Sammakkoniemestä löytyy kompostiastioita. Kierrätyspisteet Linnansaaren osalta löytyvät Oravista. Huollosta kertyneet jätteet viedään suoraan asianmukaisesti jäteasemalle.</p> <p>Vesiskoottereiden ja muiden moottorihärpäkkeiden huvikäyttöön liittyen suunnitelmassa on toimenpide "Vesiliikennevälineiden käytön seuranta ja rajoitusten tarpeen selvitys".</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
---	-------------------------	---	------------------------------------

<p>Itä-Suomen yliopisto:</p> <p>Metsähallitus on pyytänyt (17.5.2023) Itä-Suomen yliopistolta (UEF) lausuntoa Linnansaaren Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Suunnittelun kohteena on Linnansaaren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen sekä niihin kiinteästi liittyvien Tuores-Haapion suojelualueiden muodostama kokonaisuus. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta. Lausunnossaan UEF ottaa kantaa saimaannorpan suojelua koskeviin näkökulmiin.</p> <p>UEF näkee hyvänä, että Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma päivitetään. Saimaannorpan osalta alue on merkittävä ja suojelutoimenpiteiden merkitys korostuu erityisesti sen takia, että alueellinen kannan kasvutrendi ei ole ollut viime aikoina yhtä positiivinen kuin esimerkiksi Pihlajavedellä. Muuttuva ilmasto yhdessä ihmistoiminnan kanssa ovat suurimmat uhat. UEF näkee, että Haukivedellä keskeiset ja ajankohtaisimmat haasteet kohdistuvat erityisesti siihen miten kasvava matkailu ja alueellisesti suhteellisen suuri kaupallinen verkkokalastus sovitetaan yhteen norpansuojelun tavoitteiden kanssa. Suunnitelmassa kalastuksen merkitys saimaannorpan uhkatekijänä arvioidaan olevan suuri, mutta samalla kuitenkin todetaan (s. 38), että Haukivedellä kaupallisen kalastuksen aiheuttaman uhkan olevan vähäinen.</p> <p>UEF näkee, että ko. vesistöalueen laaja ammatillinen verkkokalastus ei välttämättä tue tätä päätelmää. Myös valtion vesillä on ollut sallittu kaupallinen verkkokalastus vuosittain 1.7.–30.11. Tämä osuu juuri siihen ajankohtaan, joka viimeisimmässä tutkimuksessa (Jounela ym. 2019, Jounela ym. valmisteilla) on noussut kalapyydyksuolleisuuden piikkiä sen jälkeen, kun kevätaikaiset (15.4.–30.6.) verkkokieltoalueet ovat alueellisesti laajentuneet. UEF näkeekin myönteisenä, että suunnitelman mukaan jatkossa verkkokalastusta ei voi enää harjoittaa luonnonsuojeluun varatuilla valtion vesialueilla.</p> <p>Suunnitelma on varsin selkeä ja hyvin laadittu. UEF kommentoi muutamaa yksityiskohtaa: yhteenvedon vyöhykejako; tekstissä ei kerrota miksi prosenttiosuuksissa ei päädytä sataan. Kyseessä lienee valtion ja yksityisten maiden suhteesta, mutta lukijalle ko. merkintätapa aiheuttaa epäselvyyttä. Lisäksi mainitaan Linnansaaren länsirannan 'jäällä liikkuminen kielletty' -alue, olisi selvempi käyttää ilmaisua etelä- tai lounaisrannasta.</p> <p>Moottoriliikennekieltoalueista jää epäselväksi onko myös moottoriveneellä ajo kielletty, jos jäät lähtevät ennen toukokuuta.</p> <p>UEF toteaa lopuksi, että hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen päivittäminen vastaamaan nykytilannetta on tärkeää erityisesti saimaannorpan osalta. Samalla UEF painottaa sääntöjen valvomisen ja myös rikkomuksista koituvien sanktioiden tärkeyttä, erityisesti liikkumis- ja kalastusrajoitusten osalta, jotta asetetut toimenpiteet olisivat myös tehokkaita ja uskottavia.</p>	<p>Lajisto</p>	<p>Metsähallitus kiittää hyvistä huomioista.</p> <p>Tarkennus lisätty tekstiin vyöhykejaon prosenttiosuuksista. Prosenttiosuudet tulevat koko Natura-alueesta, vaikka vain valtion omistamat suojelualueet ja YSA-alueet on vyöhykkeistetty tässä suunnitelmassa.</p> <p>Vyöhykkeen nimeksi muutettu: Linnansaaren lounaisrannan rajoitusvyöhyke liikkuminen kielletty.</p> <p>Moottoriliikennekieltoalueeseen ja myös Linnansaaren lounaisrannan rajoitusvyöhykkeeseen on lisätty selvitys: Kiellon piiriin kuuluvat myös moottoriveneet.</p> <p>Erävalvonnan resurssien tärkeys on lausunnossa hyvin tunnistettu ja tästä pyritään viestimään jatkossa aktiivisesti.</p>	<p>Mainitut kohdat on muokattu suunnitelmaan.</p>
--	----------------	--	---

<p>Riihisaari – Savonlinnan museo / Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo:</p> <p>Savonlinna museo lausuu suunnitelmasta Etelä-Savon kulttuuriympäristön osalta.</p> <p>Asiakkaalle viestintä alueen kulttuuriarvoista ja kulttuuriperintökohteiden esittely kestävästi kävijöille ovat tavoitteina hyviä ja ne voivat lisätä yleisön arvostusta ja mielenkiintoa kulttuuriperintöä kohtaan. Kulttuuriympäristön kannalta erityisesti tärkeää on suunnitelmassa mainitut rakennusperintökohteiden hoitoon ja hoitosuunnitteluun osoitetut riittävät resurssit sekä laidunnuksen, niiton ja kaskenpolton jatkaminen perinnemaiseman ja perinnebiotooppien säilymiseksi. Toimenpiteisiin, esim. kaskeamiseen, liittyy usein myös aineettomia arvoja, joiden säilymistä toimenpiteet myös edistävät. Rakennusperinnön osalta kulttuuriperintöasi- antuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat ja jatkuva seuranta on oleellisen tärkeää.</p> <p>Suunnitelmassa mainittu alueen muun rakennuskannan selvitys on myös kannatettava. Suunnitelmassa mainitaan Oravin luotsitupa ja Suuri-Horkan torppa, joita ei ole ilmeisesti katsottu vuoden 2018 priorisointityössä arvokohteiksi. Oravin luotsituvan ulkopuoli on jo kunnostettu ja sisäpuoli on tarkoitus kunnostaa vuokramajoituskäyttöön, mutta Suuri-Horkan torpalle, joka on suunnittelun mukaan todennäköisesti 1800-luvun perua, ei mainita ainakaan erikseen hoitotoimia ja inventointi onkin paikallaan, ellei sitä ole jo tehty.</p> <p>Kaiken kaikkiaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa on huomioitu kulttuuriympäristöt asiallisesti ja niihin kohdistetut toimenpiteet ovat kannatettavia.</p>	<p>Kulttuuriympäristö</p>	<p>Oravin luotsituvan sisäosien kunnostus aloitetaan lähivuosina. Suuri-Horkan torpan inventointi tullaan tekemään tulevaisuudessa. Lähellä sijaitseva Pieni-Horkka käytiin arvioimassa vuonna 2022. Linnan-saaren alueen rakennusselvitys tullaan tekemään lähiaikoina (katso toimenpide Toimenpidesuunnitelma alueen rakennuskannasta).</p>	<p>Lisätty erillinen maininta Suuri-Horkan inventointitarpeesta toimenpiteen ”Toimenpidesuunnitelma alueen rakennuskannasta” yhteyteen.</p>
<p>Etelä-Savon Kalatalouskeskus ry:</p> <p>Etelä-Savon Kalatalouskeskuksessa on perehdytty suunnitelmaluonnokseen ja lausumme asiasta seuraavaa:</p> <p>Suunnitelmaluonnoksen alussa todetaan, että Linnasaaren alue on tärkeä paikallisille ihmisille erilaisten luontoharrastusten toteuttamiselle. Samoin todetaan, että alueella on vahva saimaannorppakanta ja että se on vahvistunut merkittävästi viime vuosina. Tämä pitääkin paikkansa, sillä edellisen suunnitelman tekoaikana (2010) Haukivedellä arvioitiin norppia olevan 56 kpl ja vuonna 2022 norppakannan vahvuudeksi samalla alueella arvioitiin 91 kpl. (Lähde Metsähallitus). Tästä voidaan vetää johtopäätös, että ihmistoiminta ei ole häirinnyt norppien elämää alueella juuri millään tavalla.</p> <p>Näillä perusteilla emme näe minkäänlaista tarvetta tehdä uusia rajoituksia järvi-alueelle. Mieluummin pitäisi keskustella siitä, mitä rajoituksia voidaan helpottaa tai jopa poistaa kokonaan.</p> <p>Esimerkiksi kaupallisten kalastajien verkkokalastusta voisi sallia myös talvella, jolloin alueen vahvaa kuhakantaa voitaisiin hyödyntää ja tuottaa paikallista lähiruokaa Itä-Suomeen. Samoin erilaisia liikkumisrajoituksia tulisi tarkastella niiden tosiasiallisen tarpeen eikä periaatteellisten syiden perusteella.</p>	<p>Erätalous</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejaossa on tarkasteltu liikkumis- ja moottoriliikennerajoitusten tarpeellisuus perusteellisesti ja ajankohtaisesti. Nyt tehdyt linjaukset ovat perusteltuja lajisuojelullisista syistä luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Toisin kun lausunnossa annetaan ymmärtää, saimaannorppakanta ei ole viime vuosina Haukiveden alueella vahvistunut, vaan pysynyt vuodesta 2018 muuttumattomana tai laskenut. Samoin kuin alueelle syntyneiden poikasten määrä. Myös muiden uhanlaisten lajien suojelun tarpeita ajankohtaistettiin.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

<p>Yksityishenkilö:</p> <p>Linnansaaren käyttösuunnitelma on kirjoitettu ainoastaan Metsähallituksen näkökulmat huomioiden. Paikalliset asukkaat ja alueella liikkuvat vaikuttajat on rajattu suunnitelman ulkopuolelle. Hyvän kehittämisen näkökulmasta on otettava huomioon myös paikalliset ympäristössä asuvat. Kotitarve-, kaupallinen- sekä ammattikalastus on kuihtunut rajoitteiden ja kieltojen kautta aivan minimiin. Kaikkea kalastusta tulisi lisätä kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla. Vapauttamalla yhteisten vesialueiden kalastusoikeudet kaikkien käyttöön. Kukaan ei omista vesistöissämme elävää kalakantaa. Keinoina kalastuksen sallimiseen kaikilla alueilla on säätää verkkoliinan vahvuus hyvin ohueksi, joka kalastaa huomattavasti paremmin ja on norpille aivan olematon haitta.</p> <p>Suunnitelman luettuaan saa sellaisen käsityksen, että alue on "pyhää maata", jota suojataan aivan tarpeettomasti kielloilla. Vuosikymmeniä alueella asuvana voidaan todeta Linnansaaren kansallispuiston säilyneen aivan samassa tilassa niin luonnon kuin eläimistön puolelta. Kansallispuistossa liikkuvien määrä on suhteessa melko pieni ja liikkujat ovat hyvin tietoisia luonnon ja eläimistön merkityksestä ilman tarpeettomia kieltoja.</p> <p>Eläimistö- ja riistakanta on kansallispuiston alueella lisääntynyt ja tästä syystä myös kansallispuistosta on muodostunut "reservaatti". Kansallispuiston alue tuottaa luontoon kuuluvia eläimiä, kuten supikoiria ja villiminkkejä sekä ilveksiä runsaasti, jotka levittäytyvät niin sulien vesien kuin jääpeitteen kautta yksityisille maille ääretöntä tuhoa aiheuttamaan. Kansallispuiston alueelle tulee sallia tuhoeläinten pintapyynti-mahdollisuus ja jatkuva loukkupyynti-mahdollisuus pienriistalle. Tämä mahdollistuu hyvin merkityillä loukkupyynti-laitteilla ja valvontalaitteilla. Asia on hyvin alullaan HELMI-projektin ansiosta, mistä on saatu poistettua huomattava määrä luontoon kuulumattomia pienpetoja.</p> <p>Edellä mainituilla villipedoilla on lisäksi vaikutusta myös norppakuuttien selviytymiseen keväällä, koska villipedot ovat erittäin hyvävainuisia ja vainuavat rantakivillä lepäävät kuutit, jotka petojen hampaisiin joutuessaan ovat menetettyjä.</p> <p>Linnansaaren kansallispuiston alueella sallitaan kesäaikaan lampaiden hoito-laidunnus Rantasalmen Hevossalossa Lamposaaressa. Lampaiden laidunnus aiheuttaa saareen suurriistan kannalta karkottavan hajun. Viimeisten viiden-kymmenen vuoden ajalta on tarkkoja havaintoja, että entisellä hirvien vakituisella kulkureitillä Lamposaaren läpi, on tapahtunut sellainen muutos, että lammashajun vuoksi hirvet eivät siirtymäreitillä ollenkaan saaren kautta. Laidunnus aiheuttaa haittaa vapaalle riistalle sekä laidunnuksesta jäävä hajuhaitta, vaikeuttaa normaalia hirven ajometsästystä Rantasalmen Hevossalossa.</p> <p>Yhteistyö Metsähallituksen eräalueiden myöntäjien kanssa on sujunut hyvin ja erävalvojen toiminta on kiitettävää.</p>	<p>Erätalous</p>	<p>Paikallisille asukkaille ja alueilla liikkujille on tarjottu vaikutusmahdollisuus koko hoidon ja käytön suunnitellun ajan, yhteystiedot ja ohjeet ovat olleet nähtävillä hankkeen verkkosivuilla. Lisäksi on järjestetty mm. verkkokysely, yleisötilaisuus ja kutsuttu paikallisia toimijoita suunnitelmaa valmistelleeseen yhteistyöryhmään. Yhteistyö suunnittelualueen ja sen ympäristön paikallisyhteisöjen kanssa on erittäin tärkeää ja Metsähallitus arvostaa paikallisten aktiivisuutta suunnittelun aikana.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejaossa on tarkasteltu liikkumis- ja moottoriliikennerajoitusten tarpeellisuus perusteellisesti ja ajankohtaisesti. Nyt tehdyt linjaukset ovat perusteltuja lajisuojelullisista syistä luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Lisäksi hoito- ja käyttösuunnitelmassa linjataan metsästyksestä sekä vieraslajien pyydystämisestä ja tappamisesta vain niiltä osin kuin Metsähallituksella on lupaviranomaisena toimivaltaa (vieras- ja muut pienpedot).</p> <p>Pienpetojen osalta suunnitelmassa todetaan tarve myöntää lupia alueelle myös jatkossa (katso mm. kohta Erätalouden toimenpiteet). Luonnonsuojelulain 9/2023 50§ mukaan kansallispuistossa minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on mahdollista metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.</p> <p>Lampaiden laidunnus on suunnitelmassa määritetty tärkeäksi toimenpiteeksi perinnebiotooppien hoidossa, ja sitä tullaan tavoitteiden mukaisesti jatkamaan.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan</p>
---	------------------	--	-----------------------------------

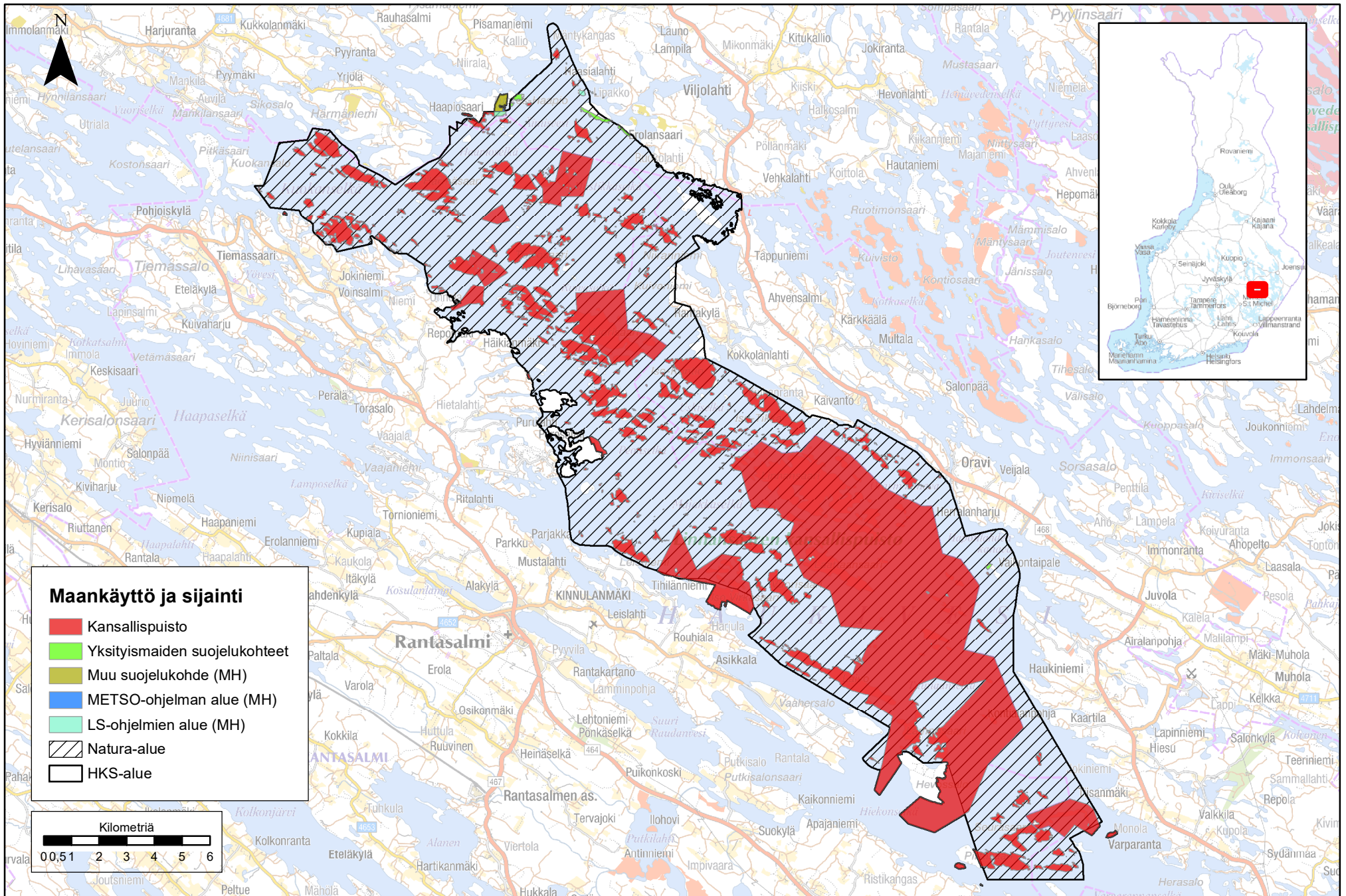
Liite 4 Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta

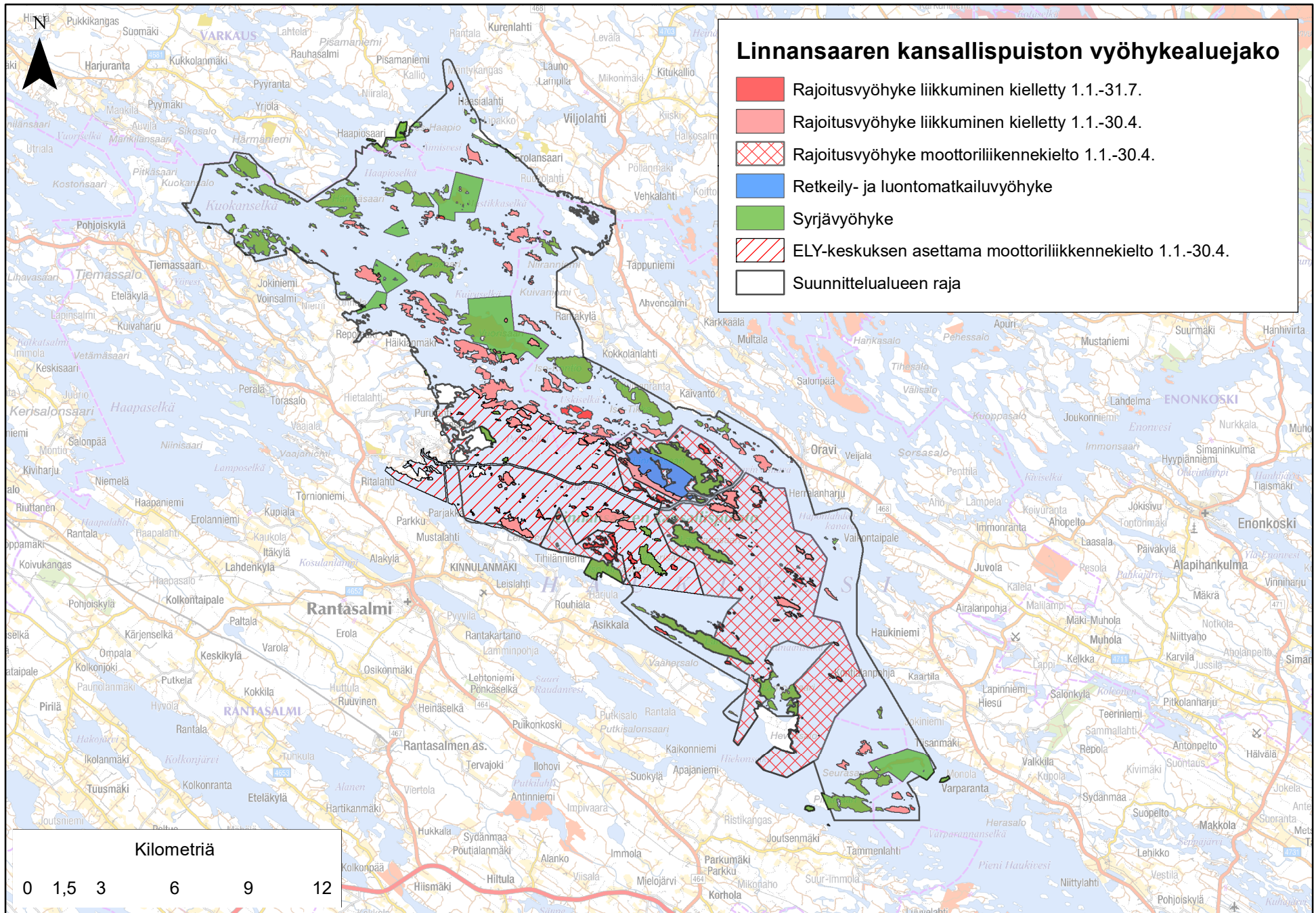
Luonnon- ja kulttuuriympäristö

- SL - Luonnonsuojelualue
- SL/EAH - Luonnonsuojelu-/Ampuma- ja harjoitusalue
- SL - Luonnonsuojelualue (kohdemerkintä)
- MY - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja
- MYp - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema
- MY - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (kohdemerkintä)
- MYp - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema (kohdemerkintä)
- nat - Natura 2000- verkostoon kuuluva alue
- ge - Arvokas geologinen muodostuma
- maV - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue
- ma - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue
- SR - Rakennussuojelukohde
- maV - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä kohde
- ma - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde
- SM - Muinaismuistokohde
- Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä saipalinja

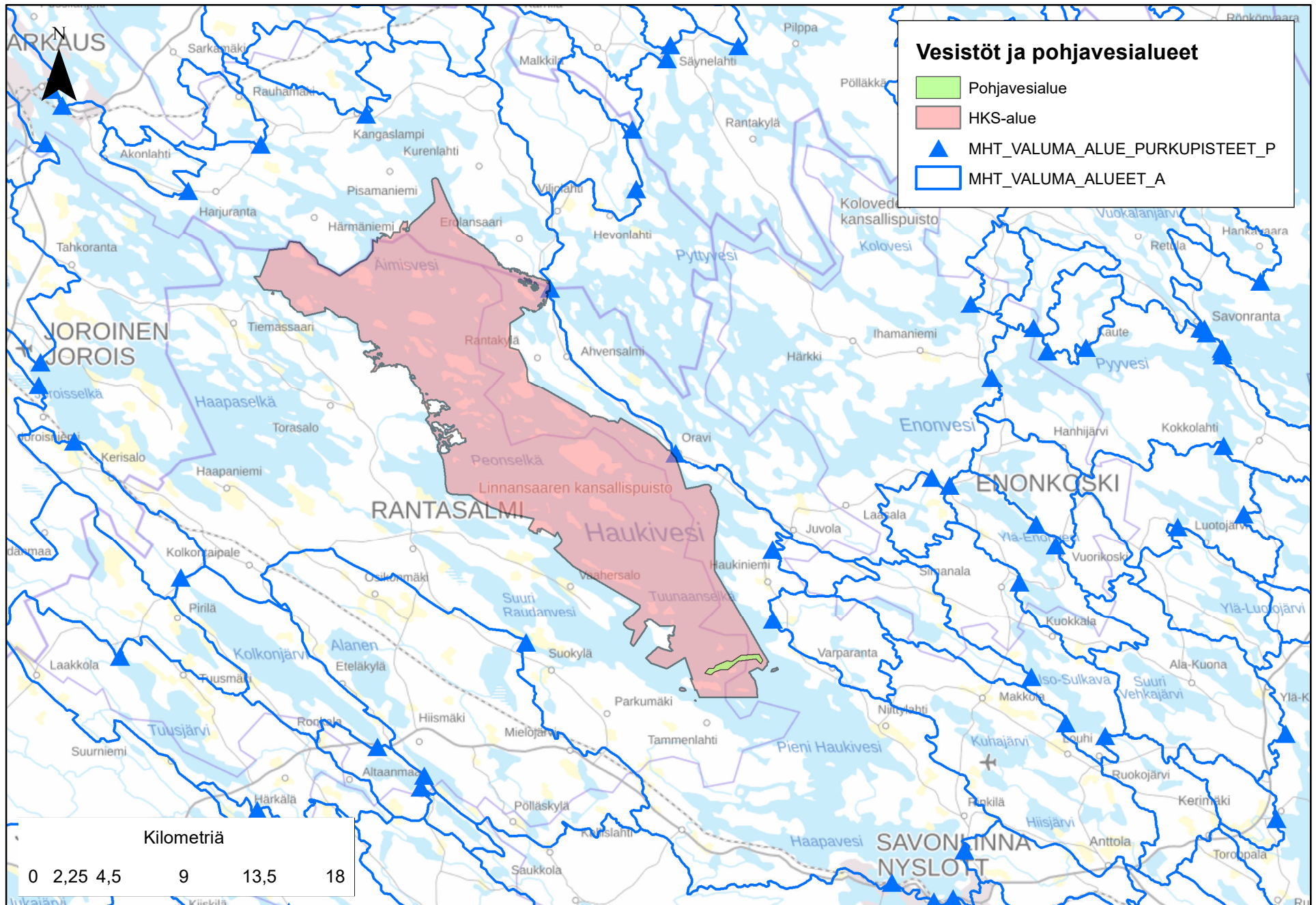
Liite 5 Kartat

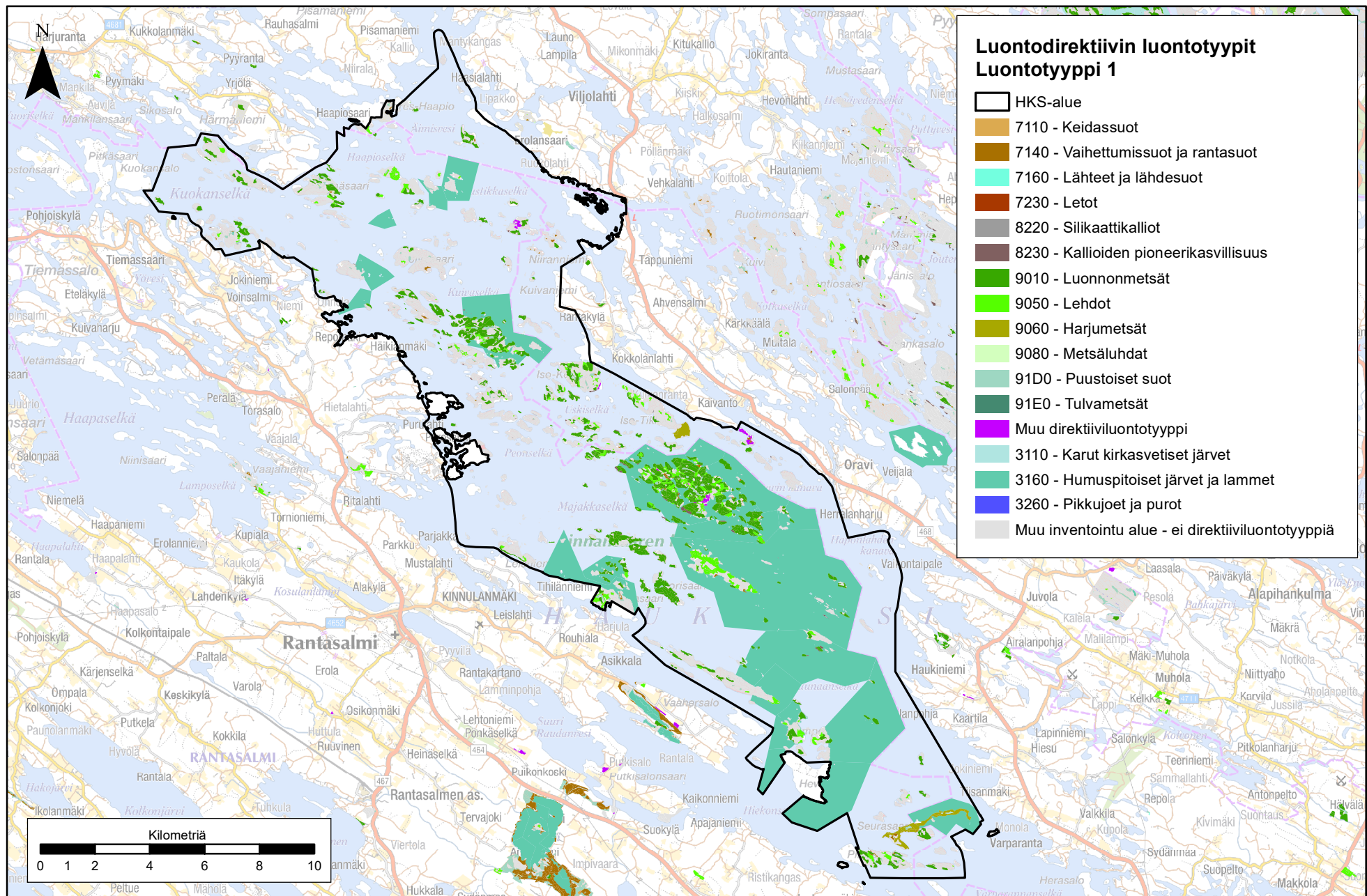
Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: maankäyttö ja sijainti. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

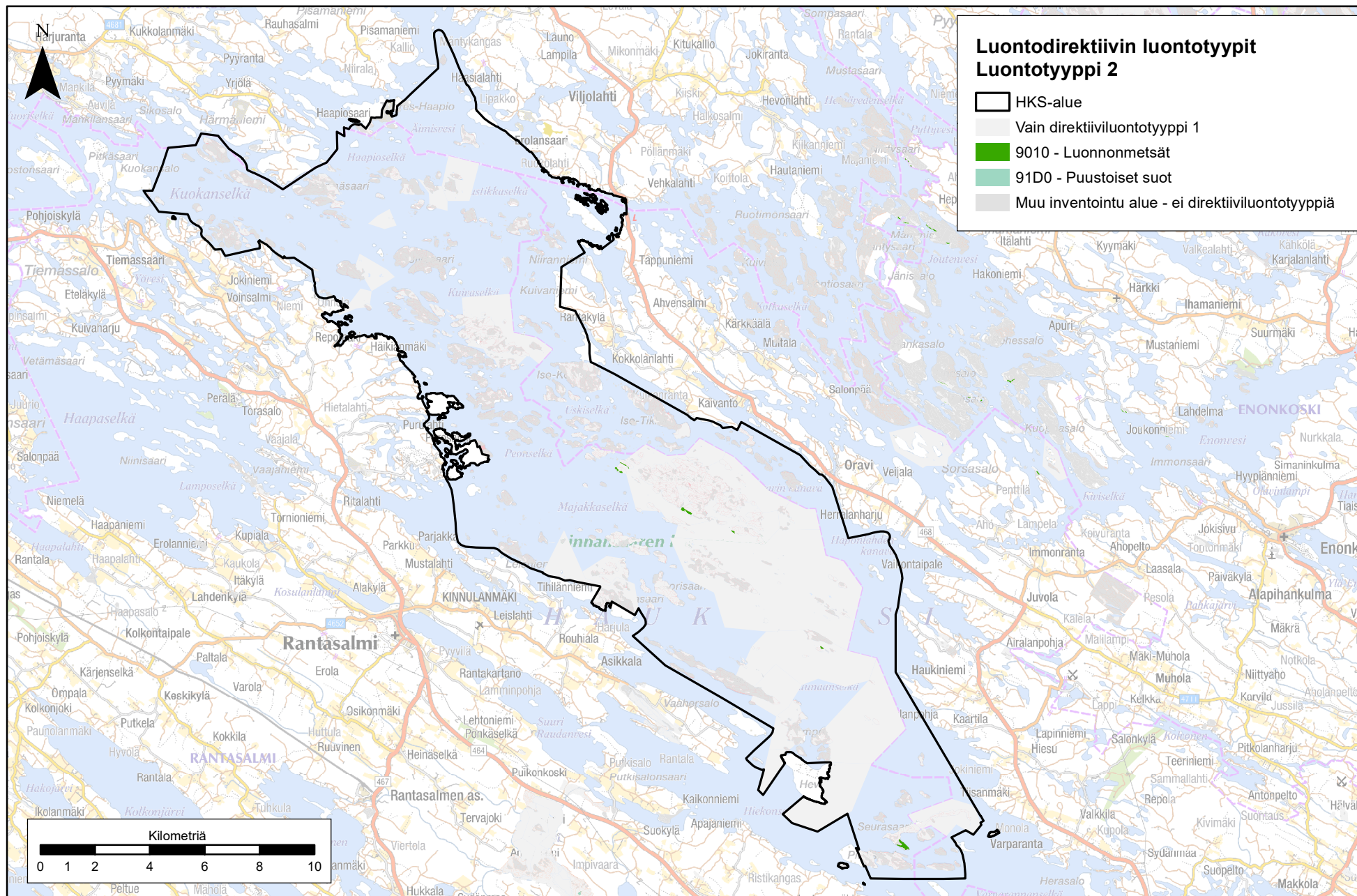
Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejako. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

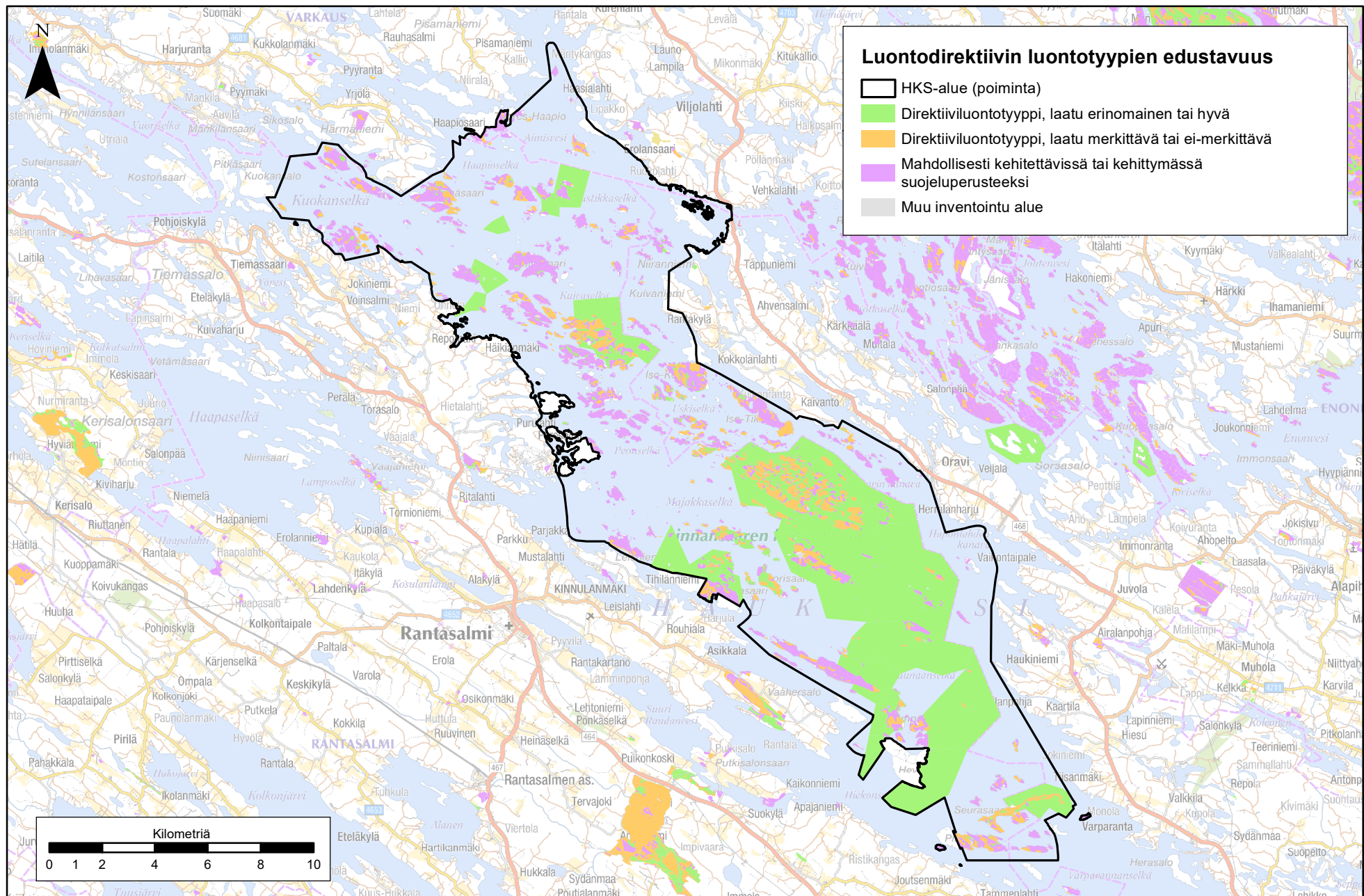
Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen vesistöt ja pohjavesialueet. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Nautra-luontotyyppi 1. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

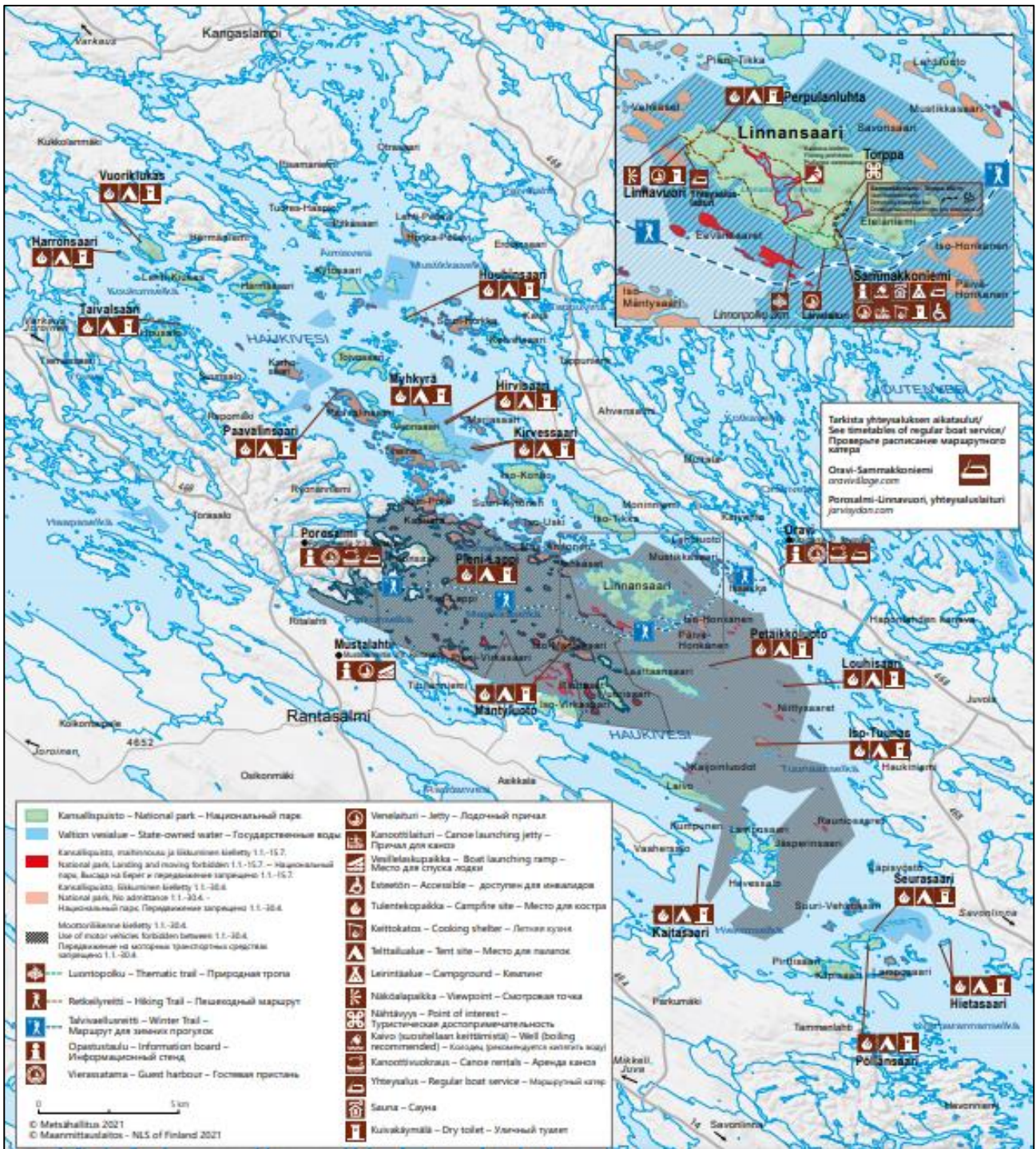

Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Nautra-luontotyyppi 2. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

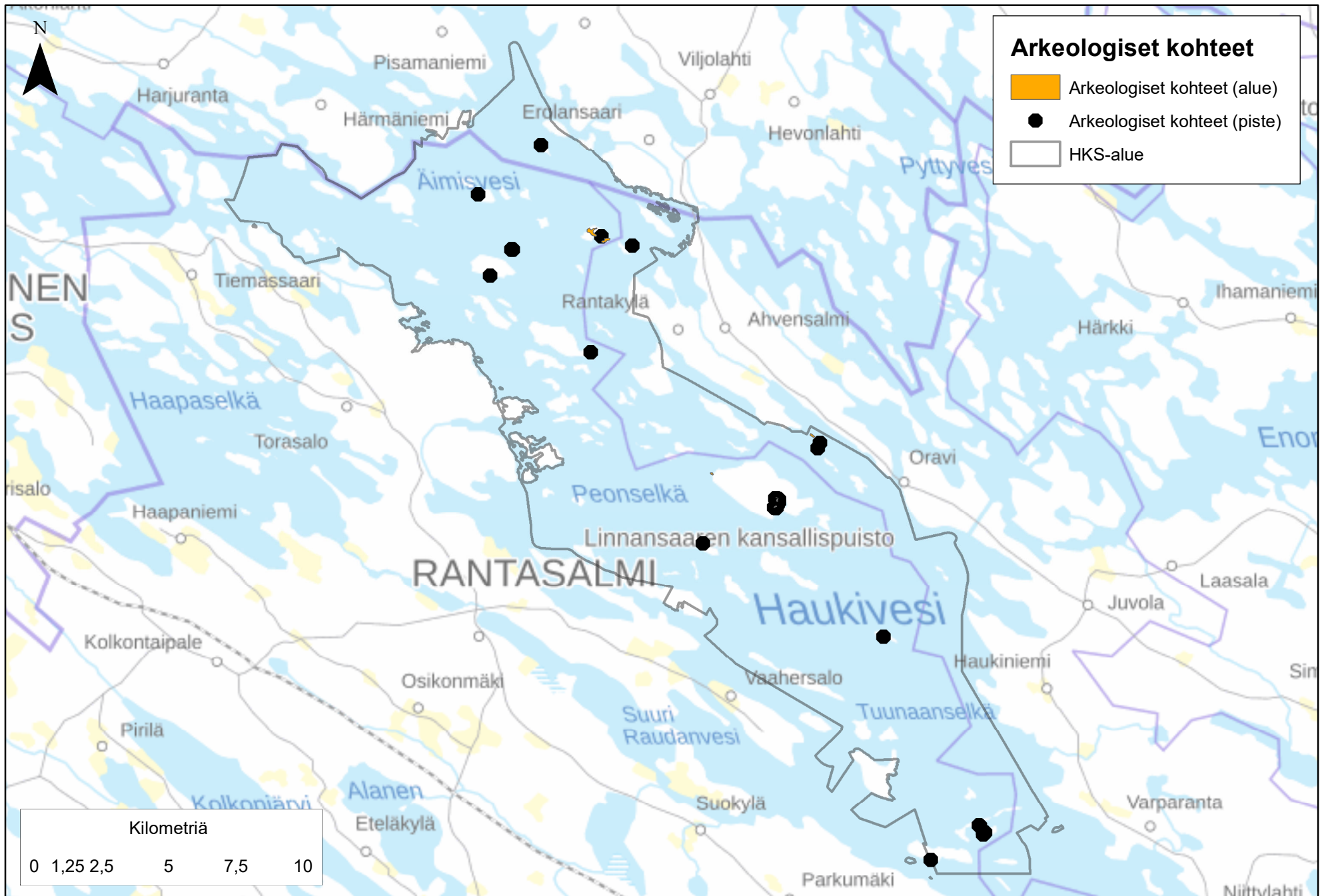

Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen luontodirektiivin luontotyyppien edustavuus.

© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen nykyisten palvelurakenteet ja reitit.

Lausunto

5.9.2023

VN/23132/2023

VN/23132/2023-YM-3

Metsähallitus

Ympäristöministeriön lausunto Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Metsähallitus on valmistellut luonnonsuojelulain (9/2023) 57 §:n 1 momentissa tarkoitetun Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja pyytää suunnitelmasta 1.8.2023 päivätyllä saatekirjeellä lain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ympäristöministeriön lausuntoa. Suunnittelualue kattaa Linnansaaren Natura 2000 -alueen (FI0500002 SAC), osan Hevonniemen Natura-alueesta (FI0500171) ja niihin sisältyvän Linnansaaren kansallispuiston sekä muita suojeluun varattuja valtion alueita, yksityisiä luonnonsuojelualueita ja yksityisomistuksessa olevia vesialueita. Suunnittelualueen kokonaisala on noin 26 970 hehtaaria.

Linnansaaren kansallispuisto perustettiin vuonna 1956 eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annetulla lailla (634/1956) ja sitä on laajennettu eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetulla lailla (674/1981). Linnansaaren kansallispuiston rauhoitussäännökset on päivitetty uuden luonnonsuojelulain mukaisiksi 1.6.2023 lukien (laki 521/2023). Linnansaaren kansallispuisto sijaitsee Rantasalmen kunnassa sekä Savonlinnan ja Varkauden kaupungeissa ja sen pinta-ala on noin 9 700 hehtaaria. Kansallispuiston edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2010.

Ympäristöministeriö lausuu hoito- ja käyttösuunnitelmasta vain Linnansaaren kansallispuiston osalta. Ympäristöministeriö lausuu hoito- ja käyttösuunnitelmasta seuraavaa:

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus, jossa sovitaan kansallispuiston hoidon ja käytön yleiset toimintaperiaatteet. Suunnitelman avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueen hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita sovittaen yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5-6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Silloin arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä päätetään suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Arvot ja uhkat

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi on suunnitelmassa nostettu luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, erityisesti saimaannorppa, järvi- ja selkivesilinnusto, järviekosysteemi ja saaristomaisema, monimuotoinen metsäluonto, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja metsät, kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö ja matkailun yritystoiminta.

Saimaannorppaa uhkaa suunnittelualueella erityisesti pesimä- ja karvanvaihtoaikainen ihmisen aiheuttama häiriö, kalastuksen sivusaalisuolleisuus sekä ilmastonmuutos. Myös linnusto on altis lisääntyvän liikkumisen aiheuttamalla häiriöllä sekä vieraspedoille. Järviekosysteemiin alueella vaikuttavat muun muassa hajakuormitus, talvitulvat sekä kansallispuiston ulkopuolisilla alueilla rantarakentaminen. Alueen monimuotoiseen metsäluontoon kohdistuvat uhkat johtuvat osin aiemmasta metsätaloustaloudesta. Lisäksi lehtojen kuusettuminen ja paahderinteiden umpeutuminen heikentävät aluskasvillisuuden elinolosuhteita, ja kanadanmajavat ja hirven vaikuttavat alueen haapajatkumoon ja haapalajiston selviytymiseen. Perinnebiotooppien niityt ja metsälaitumet umpeutuvat ilman niittoa tai laidunnusta. Linnansaaren alue on sesongin aikaan ruuhkainen. Uhkaksi suunnitelmassa katsotaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

myös alueen kävijäpaineeseen nähden riittämättömät resurssit, mikä voi johtaa palveluverkoston laadun ja määrän heikkenemiseen.

Päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet

Uhkien torjumiseksi sekä kansallispuiston kehittämiseksi suunnitelmaan on asetettu kahdeksan päämäärää sekä niihin liittyvät tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet. Luonnon kannalta keskeisimmät päämäärät koskevat saimaannorppakannan kasvua, linnuston säilymistä monipuolisena ja elinvoimaisena, perinnebiotooppien ja metsäisten elinympäristöjen hoitoa ja säilymistä edustavina sekä järviökosysteemiin laatua, toimintaa ja vesiluontotyyppien edustavuutta. Suunnitelman muita päämääriä ovat matkailun yritystoiminnan ja alueen virkistystoiminnan ja matkailun kestävyys sekä Linnansaaren kulttuuriperintökohteiden arvojen turvaaminen. Virkistyskäytön vaikutuksia on tavoitteena seurata systemaattisesti ottamalla käyttöön LAC-työkalut (Limits of Acceptable Change / Hyväksyttävän muutoksen rajat).

Suunnitelman tärkeimpiä luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat muun muassa perinnebiotooppien ja metsäisten elinympäristöjen hoitotoimet, luontotyyppi- ja lajitiedon ylläpito, saimaannorppien ja linnuston pesimäaikaan liittyvät liikkumisrajoitukset sekä pienpetopyynti.

Ympäristöministeriö pitää suunnitelmassa määriteltyjä päämääriä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisina ja katsoo niiden tukevan kansallispuiston perustamistarkoituksen toteutumista. Eri tyisen tärkeiksi ympäristöministeriö katsoo jatkuvaa hoitoa edellyttävien luontotyyppien hoitotoimenpiteet sekä virkistyskäytön kestävyys- ja turvallisuuden edistämisen. Ministeriö myös tunnistaa suunnitelmassa esille tuodun haasteen koskien resurssien riittävyyttä tarpeellisiin luonnonhoitotoimenpiteisiin ja riittävien palvelurakenteiden ylläpitoon. Resurssien priorisoinnissa tulee huomioida ne suojeluperusteena olevat lajit ja luontotyypit, joiden suojelun tilan ja edustavuuden säilyminen nykytilassaan edellyttää jatkuvaa, katkeamatonta hoitoa. Suunnitelmassa on tunnistettu perinnebiotooppien hoitoon vaikuttavat ulkopuoliset riskit, kuten maatalouden rakennemuutos ja maatalouden tukijärjestelmien heikennykset. Näiden riskien lieventäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä alueen laidunyrityksien kanssa ja tarvittaessa lisäresurssien kohdentamista välttämättömiin luonnonhoitotoimiin.

Suunnitelmassa esitettyjen pienpetojen ja vieraslajien pyynnin osalta ympäristöministeriö tarkentaa, että minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen kansallispuistossa on suoraan sallittu metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti luonnonsuojelulain 50 §:n 3 momentin nojalla maanomistajan luvalla. Mahdollisten muiden eläinvieraslajien, kuten kanadanmajavan, pyydystäminen kansallispuiston alueella edellyttää kuitenkin luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista Metsähallituksen lupaa kansallispuiston rauhoitussäännöksistä poikkeamiseen. Kaikessa pyynnissä tulee huomioida muille luontoarvoille sekä virkistyskäytölle mahdollisesti aiheutuva haitta.

Yhtenä saimaannorpan suojelun toimenpiteenä suunnitelmassa esitetään ketunpyynnin kokeilua ja vaikutusten selvittämistä petopaineeseen ja kuuttien kuolleisuuteen. Ympäristöministeriö kuitenkin korostaa, että harkittaessa alkuperäisten eliölajien yksilöiden määrän vähentämistä kansallispuistossa tulee lähtökohtana olla kyseisen alueen suojelutavoitteista lähtevä tarve ja suojeluarvoille aiheutuva merkittävä haitta. Ympäristöministeriö korostaa haitan merkittävyyden ja pyynnin tarpeellisuuden huolellista arviointia ennen alkuperäiseen eliölajistoon kuuluvien lajien pyynnin aloittamista kansallispuiston alueella.

Linnansaaren kansallispuiston virkistyskäyttö on kasvanut maltillisesti viime vuosina. Suunnitelmassa ei esitetä kansallispuiston alueelle uusia reittejä tai palvelurakenteita, vaan pyritään ylläpitämään olemassa olevia rakenteita sekä parantamaan niiden esteettömyyttä. Suunnitelmassa ei tavoitella kansallispuiston talviaikaisen käytön lisäämistä, vaan virkistyskäytön kasvu pyritään ohjaamaan kesäkaudelle. Ympäristöministeriö pitää esitettyjä ratkaisuja alueen käyttötarpeisiin perustuvina sekä käytön ohjaamista kesäkaudelle erityisesti saimaannorpan suojelun kannalta tärkeänä ja perusteltuna. Ympäristöministeriö korostaa tarvetta huolehtia alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävästä ja niiden seurannasta kokonaisvaltaisesti ja pitää myönteisenä, että kansallispuistossa otetaan käyttöön LAC-työkalu.

Kansallispuistossa tapahtuvien luvanvaraisten maastotapahtumien, kuten urheilusuunnistustapahtumien, osalta ympäristöministeriö yhtyy suunnitelman näkemykseen siitä, että talvella norpan pesimäaikaan ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan järjestettävät tapahtumat voidaan sallia vain erityisen harkinnan perusteella ja ohjaten ne alueille, joilla pesintää ei häiritä. Lisäksi tulee huomioida tapahtumien kumulatiivinen vaikutus ja ennakoita luvittavien tapahtumien yhteisvaikutuksia alueelle.

Suunnitelmassa esitetään kiireellisenä toimenpiteenä myös kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmittavat luontomatkailemisen yhteistyösopimukset, joilla sovitaan alu-

een ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestäväen luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että alueen matkailuyrittäjät ja vuokralaiset sitoutetaan kestäväen luontomatkailun periaatteisiin yhdenmukaisilla ja tasavertaisilla sopimuskäytännöillä, ja että tehtävien sopimusten määrässä huomioidaan kumulatiivisesti alueen käytölle määritellyt kestävyysrajat.

Vyöhykejako

Vyöhykejako on yksi hoito- ja käyttösuunnittelun keskeisimmistä välineistä. Suunnittelualueelle on määritetty käytön ohjaamiseksi kolme vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen pinta-ala on noin 237 hehtaaria (noin 2,7 % kansallispuiston pinta-alasta) sijoittuen kansallispuiston Linnansaareen, joka on kansallispuiston luontomatkailun keskus. Pääosa palveluvarustuksesta sijaitsee tällä vyöhykkeellä ja myös mahdolliset uudet reitit ja muu palveluvarustus sijoitetaan pääosin sinne. Syrjävyöhyke kattaa kansallispuiston saaria, luotoja ja vesialueita erityisesti kansallispuiston pohjois- ja eteläosissa ja sen kokonaispinta-ala on noin 3 053 hehtaaria (71 % koko suunnittelualueesta). Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä sinne pääsääntöisesti rakenneta uusia palvelurakenteita.

Linnansaaren rajoitusvyöhykkeen pinta-ala on 6 422 hehtaaria (23,8 % koko suunnittelualueesta) käsittäen saimaannorpan sekä linnuston pesinnän kannalta tärkeitä luotoja, saaria ja niitä ympäröiviä vesialueita. Liikkumisrajoitukset käsittävät liikkumiskiellon maa-alueilla sekä moottoriliikennekiellon valtion vesialueilla.

Suunnitelmassa esitetty kansallispuiston vyöhykejako vastaa pääpiirteissään vuoden 2010 hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Kuitenkin joitakin yksittäisiä saaria ja luotoja esitetään suunnitelmassa sisällytettäväksi rajoitusvyöhykkeeseen tai niiden liikkumisrajoitusta pidennettäväksi nykyisestä 30.4. asti ulottuvasta rajoituksesta 31.7. asti ulottuvaksi lintujen pesinnän turvaamiseksi. Lisäksi lintujen pesinnän turvaamiseksi tarkoitettua rajoitusaikaa on suunnitelmassa kokonaisuutena esitetty pidennettäväksi 31.7. asti nykyisen 15.7. asti ulottuvan liikkumisrajoituksen sijaan.

Ympäristöministeriö katsoo suunnitelmassa esitettyjen liikkumisrajoitusten olevan välttämättömiä saimaannorpan ja alueen linnuston pesimärauhan turvaamiseksi ja siten täyttävän luonnonsuojelulain 56 §:n mukaiset edellytykset liikkumisen rajoittamiselle kansallispuistoissa. Ympäristöministeriö myös pitää linnuston pesimärauhaa turvaavan liikkumisrajoituksen pidentämistä heinäkuun loppuun muita järviolueiden kansallispuistoja ja luonnonsuojelualueita vastaavalla tavalla perusteltuna ja tarpeellisenä muutoksena.

Vaikutusten arviointi

Linnansaaren hoito- ja käyttösuunnitelmalle ei ole laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on arvioinut, että suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Linnansaaren Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä Natura-vaikutusten arviointia ole siksi katsottu tarpeelliseksi. Metsähallituksen arvion mukaan esitetyt toimenpiteet ennemminkin edistävät luontotyyppien ja -lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Ympäristöministeriö yhtyy tähän Metsähallituksen arvioon ja korostaa, että luonnonhoitoa edellyttävien lajien ja luontotyyppien hoidon varmistaminen on ainoa keino estää niiden heikkeneminen.

Lopuksi

Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen kansallispuiston hoidolle ja käytölle asettamien tavoitteiden ja toimenpiteiden olevan linjassa puiston perustamistarkoituksen kanssa. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen varmistaneen riittävän vuorovaikutuksen alueen eri käyttäjäryhmien kanssa suunnitelman valmistelussa luonnonsuojelulain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana.

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

Liitteet

Jakelu Metsähallitus

Tiedoksi Rantasalmen kunta
Savonlinnan kaupunki
Varkauden kaupunki
Etelä-Savon maakuntaliitto
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Suur-Savon yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliitto Etelä-Savo ry

Metsähallituksen hyväksymispäätös Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmalle

Järvi-Suomen luontopalvelut on valmistellut Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on käsitelty alueen johtoryhmässä ja hyväksytty aluejohtajan päätöksellä 22.9.2023. Suunnittelualue, jonka yhteispinta-ala on 26 972,77 ha, kattaa Linnansaaren kansallispuiston ja Linnansaaren Natura 2000 -alueen (FI0500002) sekä niihin kiinteästi liittyvät valtion omistamat luonnonsuojeluun varatut alueet. Alueesta 9731,54 ha on Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa.

Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 5.9.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 14.11.2023. Metsähallitus hyväksyy Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteutettavaksi hallinnassaan olevien alueiden osalta.

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Liitteet: 1. Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Management Plan of the Linnansaari National Park

Abstract

This management plan comprises the entity formed by the of the Linnansaari National Park, Linnansaari Natura 2000 site and the joining state-owned areas reserved for nature conservation, and four private nature conservation sites. The planning area is located in the municipalities of Savonlinna, Varkaus, and Rantasalmi in the South and North Savo regions, comprising 26 970 ha, of which 85% is freshwater habitats.

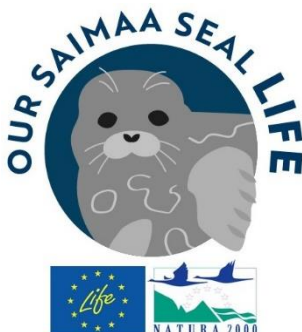
The key conservation and use values for the area include the Saimaa ringed seal, lake ecosystem and the lake archipelago landscape, bird fauna of the lake ecosystem, the diverse forest habitats in the archipelago, pastural landscapes and forest habitats formed by the slash-and-burn agriculture, habitats and species of the Habitats Directive, cultural heritage, recreational use, and tourism enterprise.

The aims of the management and use of the Linnansaari Natura 2000 site are to secure that the whole area remains suitable for reproduction of the Saimaa ringed seal and the population in the area keeps growing, and to ensure that the management and use of the area are arranged in a way that helps to maintain the key conservation values. Rules and regulations of the National Park will be updated.

Recreational use and tourism, enterprises included, are arranged in a sustainable way based on the existing infrastructure. The area is divided into zones to minimize disturbance in the most sensitive areas. Infrastructure and visitor guidance is concentrated in the Linnansaari recreation and nature tourism zone, and a quarter (24%) of the planning area has restrictions to access during the seal and bird fauna nesting seasons from January to July. Principles of sustainable and seal-safe tourism are applied.

The aim of the management plan is to recognize and reconcile the key conservation values and the use values of the Natura 2000 site. The planning period is 10-15 years. The plan has been prepared within the Our Saimaa Seal LIFE project (LIFE19 NAT/FI/000832) using a participatory approach involving key actors in the area.

The project has received funding from the LIFE Programme of the European Union. The material reflects the views by the authors, and the European Commission or the CINEA is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 244 Virnes, J. & Lehtonen, L. 2023: Esteettömien luontokohteiden (reittien) nykytilan arviointi. 48 s.
- No 245 Laulumaa, V. 2023: Päijänteen kansallispuiston arkeologisen inventoinnin päivitys 2022. 38 s.
- No 246 Saatsi, E., Saatsi, P., Sirén, R., Hjelt, H. & Salo, A. 2023: Evon retkeilyalueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi 2022. 80 s.
- No 247 Saatsi, E., Saatsi, P., Sirén, R. & Salo, A. 2023: Päijänteen kansallispuiston retkeilyalueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi 2022. 68 s.

Sarja B

- No 269 Tiikkainen, U. 2023: Sallan kansallispuiston ja Sallatunturin alueen kävijätutkimus 2022. 63 s.
- No 270 Haverinen, S. 2023: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 66 s.
- No 271 Haverinen, S. 2023: Tiilikajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 64 s.
- No 272 Metsähallitus 2023: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 245 s.

Sarja C

- No 175 Metsähallitus 2021: Käsivarren erämaa-alueen ja Ánnjaloanjin suojelun alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 188 s.
- No 176 Mussaari, M. 2021: Luonnonhoidon kokonaissuunnitelma Saaristomeren luonnonsuojelualueille. 126 s.
- No 177 Meahciráđđehus 2021: Giehtaruohtasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.
- No 180 Metsähallitus 2022: Tulliniemen linnustonsuojelun alueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma. 132 s.
- No 181 Metsähallitus 2022: Selkämeren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 199 s.
- No 182 Metsähallitus 2022: Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 109 s.
- No 183 Metsähallitus 2022: Pinkjärven ja Lastensuon hoito- ja käyttösuunnitelma. 99 s.
- No 184 Metsähallitus 2023: Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 131 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-107-9 (pdf)